

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

R-13 NUMARALI RUSÇUK ŞER‘İYYE SİCİLİ’NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1231-1232/M. 1815-1817)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Güllizar İNAN

MAYIS-2019

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

R-13 NUMARALI RUSÇUK ŞER‘İYYE SİCİLİ’NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1231-1232/M. 1815-1817)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Güllizar İNAN

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTUNBAY

MAYIS-2019

TRABZON

ONAY

Güllizar İNAN tarafından hazırlanan “R-13 Numaralı Rusçuk Şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H. 1231-1232/M. 1815-1817)” adlı bu çalışma 30.05.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği / oy çokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalında **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi		Karar		İmza
Unvanı- Adı ve Soyadı	Görevi	Kabul	Ret	
Prof. Dr. M. Alaaddin YALÇINKAYA	Başkan	☐	☐	
Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK	Üye	☐	☐	
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTUNBAY	Üye	☐	☐	

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

Prof. Dr. Yusuf SÜRME
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Güllizar İNAN

30.05.2019

ÖNSÖZ

İçtimai bilimlerin bütün dallarında olduğu gibi, tarih alanında da görüşler değiştiği ve elde edilen yeni ölçütlere göre geçmişin değerlendirilmesi yapıldığı için, günümüze değin şehirler, yönetsel, toplumsal, ekonomik ve kültürel açıdan yeniden tetkik edilmiştir. Bu süreç, devam etmektedir. Biz de bu süreç içerisinde bulunulan noktadaki değer ve ölçütler kapsamında Rusçuk şehrini ele alacağız.

Bilindiği üzere Batılılar, Doğu’da Türkiye ve İran hariç ülkelerin çoğunu XX. yüzyılın başlarında egemenlikleri altına almışlar ve oralarda protektorluk yönetimi kurmuşlardır. Yönetimlerini başarılı kılmak için, bölgeyi tanıma ihtiyacıyla, her türlü araştırmayı yapmışlardır. İslâm şehirlerini inceleyen Batılılar, genellikle kendi kültür bölgelerinin şehirleriyle kıyaslamalar yaptıkları için, ileri sürdükleri temel görüş, “İslâm Şehri”nin “Batı Şehri”nin özelliklerini taşımadığı, bu sebeple oradaki yerleşme birimlerine “şehir” denemeyeceği şeklindedir. Osmanlı şehir tarihi araştırmalarında karşılaşılan ilk mesele, bu görüşü mütalaa etmek olmuştur. Ancak zamanla Osmanlı kaynakları, bu hususta tarihçilerin önüne yeni ufuklar açmış, özellikle Şer’iyye Sicillerinin tetkikine ağırlık verilmesiyle birlikte Osmanlı Şehirlerine daha afakî yaklaşım söz konusu olmuştur. Bizim de Şer’iyye Sicillerine dikkat çekmemizdeki naçizane öncelikli maksadımız, bu ilmi meselede afakî yaklaşımları geliştirecek tetkiklere bir misal daha kazandırmış olmakla birlikte, bilhassa Rusçuk’u seçme gayemiz Osmanlı Devleti’nin ilk gaza ve iskân politikalarının uygulama sahası olup İmparatorluğun ilk toprak kaybının yaşandığı Balkan coğrafyasının stratejik öneme haiz şehri olmasıdır.

Elbette, Balkan coğrafyası ve Rusçuk Şer’iyye Sicili hususunda teşvik eden ve her aşamasında büyük emeği, desteği, faydalı yönlendirmeleri ve yardımı bulunan saygıdeğer danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTUNBAY’a, lisans eğitiminden bu yana fikirleri ve desteği için saygıdeğer Prof. Dr. Mehmet Alaaddin YALÇINKAYA’ya, Arapça kısımların çevirisinde yardımcı olan saygıdeğer Öğr. Gör. Hülya ÇAKIROĞLU’na, tez sürecindeki destekleri için Arş. Gör. Dr. İlhami Tekin CİNEMRE’ye ve Arş. Gör. Sezgin ÖRSELOĞLU’na teşekkürü borç bilirim. Ayrıca, manevi desteği yanısıra tezimin şekilsel düzenlemesinde yardımcı olan eşim Araş. Gör. Fatih İNAN’a ve üzerimde emeği bulunan birçok hocama, sevgili dostlarıma ve beni bugünlere getiren, her zaman destekleyen aileme de gönülden teşekkürlerimi sunuyorum.

Mayıs, 2019

Güllizar İNAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET.....	VI
ABSTRACT.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VIII
GİRİŞ.....	1-3

BİRİNCİ BÖLÜM

1. OSMANLI'NIN BALKANLARDAKİ RUSÇUK ŞEHİRİ VE OSMANLI HUKUK YAPISI.....	4-17
1.1. Bir Osmanlı Şehri: Rusçuk.....	4
1.2. Osmanlı Devleti'nin Hukuk Yapısı ve Şer'iyye Sicilleri.....	12

İKİNCİ BÖLÜM

2. R - 13 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRMESİ.....	18-26
2.1. Sicil Defterinin Fizikî Özellikleri.....	18
2.2. Sicil Defterinin Muhtevası.....	19
SONUÇ.....	27
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	29
EKLER.....	31
ÖZGEÇMİŞ.....	94

ÖZET

İctimai bilimlerin bir parçası olan tarih, geçmişteki tekil olay ve olguları mütalaa etmesi hasebiyle, idiyografik bir bilimdir. Bu bakımından tarihçi için, geçmişteki tekil olayların bilgisi çok önemlidir ve tarihçi bu olaylara ilişkin bilgileri, kendisine ulaşan belgeler veyahut kalıntılar yoluyla edinir. Bu açıdan, tarihçi ile geçmişteki olaylarla alakalı belgelerin saklandığı arşiv arasında muhkem bir bağ vardır. Filhakika, altı asırlık koca zaman diliminde geniş bir coğrafi sahada hüküm süren Osmanlı Devleti, sahip olduğu kudreti birçok alanda bıraktığı eserler ve tekvin ettiği belgelerle de kanıtlamış ve daima tarih bilimi araştırmalarının şumulünde yer almıştır. Bu arşiv belgelerine misal hukukî alanda mahkeme kayıtlarından teşekkül şer'iyeye sicillerinden biri olan R-13 No'lu Rusçuk Şer'iyeye Sicili'nin, çeviri yazısı ve tahlili mütalaaasına gayret edilmiştir.

Bu çalışma Osmanlı Devleti hâkimiyeti altında olduğu 1815-1817 tarih aralığı, Rusçuk şehrinin yer aldığı Balkan coğrafyasının yönetsel, sosyal, ekonomik ve siyasi yapısı hakkında ve sicil yazımındaki üslup değişiklikleri hususunda fikir edinilmesine yardımcı olacaktır. Osmanlı Devleti hâkimiyetinde özerk yönetime sahip Eflak ile doğal sınır olan Tuna nehri kıyısında yer alan Rusçuk, sevkü'l-ceyş özelliğiyle dikkati çekmektedir. R-13 No'lu Rusçuk Şer'iyeye Sicili'de yer alan kayıtlar tam manasıyla dönüşüm ve değişim sürecine geçmeden önceki Osmanlı Devleti'nin özellikle askerî, ekonomik ve sosyal yaşamına ait ipuçlarını içermektedir. Bilhassa XVIII. yüzyılda ayanlar döneminin yaşandığı Osmanlı Devleti'nde, devlete ait Balkan topraklarındaki önemli bir nokta olmaya namzet olan Rusçuk şehrinin ki eyaletten vilayete geçiş sürecinin akabinde Tuna vilayetinin merkezi olacaktır, ilk akla gelen ayanı Alemdar Mustafa Paşa ve selefi Tirsinikli İsmail Ağa hakkında malumat içermekle birlikte 1839 Tanzimat fermanı evvelinde XIX. yüzyılının ilk yarısında Osmanlı Devleti'nin taşra teşkilâtına küçük bir misal teşkil etmektedir.

R-13 No'lu Rusçuk Şer'iyeye Sicili, Bulgaristan'ın Milli Kütüphanesi olan ve Sofya'da bulunan Cyril ve Methodius Kütüphanesi Şark Koleksiyonu'nda mevcut olup mikrofilmleri İSAM kütüphanesinden elde edilmiştir. Defter 44 varak olup defterde çeşitli konularda 112 adet kayıt yer almaktadır. Bu kayıtlar doğrultusunda, Osmanlı ilmi sınıfının en mühim üyelerinden Kadı'nın taşra teşkilâtındaki yerini, Osmanlı hukuk yapısındaki âdil yönetim anlayışını ve mozaik bir yapıya sahip Balkan coğrafyasında olağanüstü hallerde bile çok milletli, çok dilli ve çok dinli toplum yapısında Osmanlı Devleti'nin uhulet ve suhuleti sağlama yeteneğini ortaya koyan orijinal bir kaynak ve tarihçilerin yararlanabileceği bir vesika olan R-13 No'lu Şer'iyeye Sicili tahlil edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Balkanlar, Rusçuk, Sicil, Osmanlı Devleti, Kadı

ABSTRACT

History, which is part of the social sciences, is an idiographic science because it examines the individual events and phenomena in the past. For the historian, the knowledge of the past events is very important. The historian acquires the information about these events through the documents or the remains. In this respect, there is a strong connection between the historian and the archive of documents related to past events. The Ottoman Empire, which ruled over a large geographical area over a period of six centuries, has proved its power with works and documents left in many fields and has always been included in the scope of historical science researches. In this study, it was tried to examine the translation and analysis of Ruse Court Record No. R-13, which is one of the court records in the legal field.

The scope of our study gives information about the social, economic and political structure of the city of Rusçuk which was remain under the rule of Ottoman Empire between 1815-1816-1817. It will also help to gain insight into the changes in the style of sijil writing. In the rule of the Ottoman Empire, Ruse attracts attention with its military shipment. The judgment of the Ruse Court Record No. R-13 contain the clues of the Ottoman Empire before the transition to the process of transformation and change. Especially, these documents, in the period of the Ayans, contains information about Alemdar Mustafa Pasha and Tirsinikli İsmail Aga the first ruler of the city of Rusçuk, which is an important point of the Ottoman Empire in the Balkans. With the review of the Ruse Court Record No. R-13, a small example will be presented to the provincial organization of the Ottoman Empire in the first half of the 19th century before the 1839 Tanzimat Edict.

The Ruse Court Record No. R-13 is available in the Oriental Collection of the Library of Cyril and Methodius in Sofia, the National Library of Bulgaria, and its microfilm was obtained from the ISAM library. The book has 44 pages and the book contains 112 terms on various subjects. In accordance with these provisions, the place of Kadi in the provincial organization is revealed. The Ruse Court Record No. R-13 is an original document which demonstrates the principle of fair management in the Ottoman legal structure and the mosaic structure of the Ottoman Empire in the Balkans.

Keywords: Balkans, Ruse, Registry, Ottoman State, Kadi

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
B	: Receb
bkz.	: Bakınız
C	: Cemazie'l-ahir
C.	: Cilt
Câ	: Cemazie'l-evvel
Çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Ed.	: Editör
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan
İA	: İslâm Ansiklopedisi
L	: Şevval
M	: Muharrem
M.	: Miladi
m.	: Metre
MS	: Milattan Sonra
N	: Ramazan
R	: Rebiü'l-ahir
Râ	: Rebiü'l-evvel
s.	: sayfa
S	: Safer
Sad.	: Sadeleştiren
Ş	: Şaban
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vd.	: ve diğerleri
vs.	: ve sair
Z	: Zilhicce
Zâ	: Zilkâde

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olarak nitelendirilen insan, yaşadığı çevresiyle ve geçmişiyle bir bütündür. Zamansal bütünlemeler olan “geçmiş”, “şimdiki zaman” ve “gelecek” milletlerin varlık süreçlerinin günümüze değin uzanan ve daha sonraya da geçecek olan bir süreci açıklamaktadır. Tarihi için “şimdiki zaman” ve “gelecek” kavramı tamamiyle müphem kavramlardır. Tarihi “geçmiş” kavramıyla ve geçmişten kalma kalıntılar, belgeler yoluyla günün imkân ve yaklaşımları doğrultusunda geçmişin şartlarını göz önünde bulundurarak tarihi mütalaa etmektedir.¹ Bu tez çalışması ile tarihe damgasını vuran Türk milletinin kurduğu birçok devletten biri olan Osmanlı Devleti’ni ve Osmanlı’nın hükmettiği coğrafyalardan biri olan Balkanları ve bilhassa XVIII. yüzyılın son çeyreği ile XIX. yüzyılın ilk çeyreği arasındaki mahkeme kayıtlarını ihtiva eden R-13 No’lu Rusçuk Şer’iyye Sicilini tetkik etmek amaçlanmıştır.

İslâm hukukunu hukuk sistemi olarak kabul etmiş olan Osmanlı Devleti’nin en mühim yargı organı olan şer’î mahkemeler, devletin çeşitli dönemlerindeki hukukî, iktisadî, dinî, askerî ve idarî kurumları hakkında çok değerli tarihî belgeler bırakmıştır. Bu belgeler, dil, din ve millet ayrımı gözetmeksizin hukukî tüm olayların şumulündeki mahkeme kararlarını ve idarî düzenlemeleri ihtiva eden şer’iyye sicilleridir. Bu siciller, XV. yüzyılın ilk yarısından başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadarki süre zarfında, belli bir aralık Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatını yakından alakadar etmekte ve Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir.

Eski mahkeme kararlarının tutanak defterleri manasına gelen şer’iyye sicillerinin ehemmiyeti büyüktür. Çünkü Osmanlı Devleti’nde, her hangi bir beylerbeyine, eyâlete veya sancak ve kazaya devletin yetkili organları tarafından gönderilen emirlerin yalnızca bazı askerî kararlar haricinde tamamı şer’î mahkemeleri temsil eden kadılara yazılırdı. Kadılar hukukî işlere memur oldukları gibi, devlet adına buldukları idare merkezindeki yürütme işlerini de üstlenmiş memurlardı.²

Şer’iyye Sicilleri’nin kadıların tuttuğu mahkeme kayıtları olması hasebiyle özellikle Osmanlı Devleti’nin hukuk yapısı, özellikleri ve Şer’iyye Sicilleri’nin Osmanlı tarih araştırmalarındaki ehemmiyeti vurgulanmak istenmiştir. Hususî olarak da Rusçuk şehrinin stratejik konumu sicilin ihtiva ettiği malumatlar ışığında değerlendirilmiştir. Oryantalistlerin “Doğu Şehri” adı altında Osmanlı şehirlerine karşı olumsuz yaklaşımlarının aksine Osmanlı’da şehirlerin belli bir düzen,

¹ Özer Ergenç, **Şehir, Toplum, Devlet Osmanlı Tarihi Yazıları**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2013, s. 43.

² Ahmet Akgündüz (Haz.), **Şer’iyye Sicilleri I**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1998, s. 11.

hiyerarşi, bürokrasi ve merkez teşkilâtı ile ahenk içinde olduğu Rusçuk Şer‘iyye Sicili vasıtasıyla tekvin edilmiştir.³

Öyleki Rusçuk şehrinin yer aldığı Balkan coğrafyası, Avrupa ve Asya arasında bir “köprü”, veya bir “kavşak”, bir “halk salatası” veya “karışım potası”, Avrupa’da bir “barut fıçısı” veya bir “düello alanı” kalıpları ile nitelendirilmiş muhteşem bir yarımadadır. Yarımadının etrafını saran üç deniz vardır: Batıda Adriyatik, güneyde Akdeniz, doğuda Karadeniz ve Ege, dördüncü cihet için, coğrafi sınır olarak Tuna nehri kabul görse de tarih Tuna ile birlikte Romen ülkelerini orta Avrupa’yı ve Rus ovalarını da buna dâhil etmektedir.⁴ Bu çember içerisindeki “mozaik” Balkan yarımadasında, Osmanlı Devleti yüzyıllardır süre gelen Türk devlet politikasını mevcut yapıyla harmanlayarak huzur ve güveni tesis etmiştir. Nitekim çalışmanın konusu olan Tuna kıyısında sevkü’l-ceyş özelliğiyle dikkat çeken Rusçuk şehri, “halk salatası” durumundaki coğrafyanın en önemli örnek şehirlerindedir.

Osmanlı Devleti’nde tımar sisteminde oluşan düzensizlikler, eyaletlerde iltizam usulünün yaygınlaşmasına sebep olmuş ve bu vaziyet Osmanlı taşrasında bir takım değişikliklerin yaşanmasına zemin hazırlamıştır. XVIII. yüzyılda eyâletlerde ayan adı ile bilinen mahallî ileri gelenler, mîrî yani devlete ait gelirleri iltizama almaya, başta tarım ve ticaret olmak üzere pek çok alanda ön plana çıkmaya ve eyâletin yönetiminde söz sahibi olmaya başlamışlardır. Bunun neticesinde bazı şehirler, kısmen de olsa ticarî ve ekonomik gelişmeler yaşamışlardır. Buna en güzel misal Rusçuk şehri olmakla birlikte, R-13 No’lu Sicilin kapsadığı tarihlerde, Osmanlı Devlet’inde ıslahatçı-yenilikçi olarak tanınan Sultan II. Mahmud (1808-1839) saltanat sürmekte olup, mahallî bölgelerdeki her türlü mülkî ve ticarî işlerin yürütülmesi için ayanlarla Sened-i İttifak (1808)⁵ adıyla bir anlaşma imzalanmıştır. Böyle bir anlaşma metninin imzalanmasını sağlayan Rusçuk Ayanı Alemdar Mustafa Paşa’dır. Ancak kısa süre içerisinde Alemdar Mustafa Paşa’nın etkisiz bırakılması ile bu anlaşmanın uygulanma şansı olmamıştır.⁶

İncelediğimiz Şer‘iyye Sicili, öncesi ve sonrası tarihleriyle Osmanlı Devleti’nin değişim ve dönüşümde olduğu birçok evrenin ortasında kalması hasebiyle de mühimdir. XVIII. yüzyılda ayanlar sınıfının oluşması, 1808’de Sened-i İttifak’ın imzalanması, 1839’da Tanzimat fermanının ilanı ve 1864’te eyalet sisteminden vilayet sistemine geçilmesi bu oluşum sürecinin mühim evreleridir. Osmanlı Devleti’nin bu dönemsel vaziyeti göz önüne alınarak çalışma konusu Rusçuk şer‘iyye sicili tekik edilmeye gayret edilmiştir.

³ Ergenç, a.g.e., s. 24-25.

⁴ Georges Castellan, **Balkanların Tarihi 14.-20. Yüzyıl**, (Çev. Ayşegül Yaraman-Başbuğu), 1. Baskı, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1993, s. 15.

⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Meşhur Rumeli Âyanlarından Tirsinikli İsmail, Yılık Oğlu Süleyman Ağalar ve Alemdar Mustafa Paşa**, 2. Baskı, TTK Yayınları, Ankara, 2010, s. 140-144.

⁶ **Türk Dünyası Kültür Atlası Osmanlı Dönemi 1**, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı, İstanbul, 1999, s. 339-340.

Defterin bağlı olduğu Rusçuk, Özü (Silistre) Eyaletine bağlı Niğbolu sancağının kazasıdır. 1864'te vilayet sistemine geçilmesiyle birlikte kurulacak olan Tuna vilayetinin ise merkezi olacaktır. Bugün Bulgaristan sınırları içinde yer alan şehrin adı "Ruse" olarak değiştirilmiştir. Değerlendirmesi yapılan sicil, 44 varaktan oluşmaktadır. Eser 112 adet kayıt ihtiva etmektedir.

Metnin, Latin alfabesiyle yazımı esnasında basit transkripsiyon kaideleri uygulanmıştır. Ayın (^), hemze (^), uzun sesli harfler (^), apostrof (^) işaretleri ile ses değerleri verilmiştir. Okunamayan kelimeler (...), orijinal metinde yazılmamış yerler () şeklinde aynen boş bırakılmış olup okunup emin olunamayan kelimeler de (?) şeklinde belirtilmiştir.

Tez çalışmasının birinci bölümünde, Rusçuk'un tarihi portresi çıkarılmış, Rusçuk'la ilgili genel ve tarihi bilgilere yer verilmiş ve şehrin jeopolitik ve jeostratejik konumu ile sosyal ve iktisadi durumu izah edilmiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin idarî ve hukukî yapısı içerisinde kadı ve şer'iyeye sicilleri ile çeşitleri hususuna değinilmiş böylelikle konunun anlaşılması hedeflenmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde R-13 No'lu Şer'iyeye Sicili'nin fizikî özellikleri, muhtevası konularına göre tasnif ve analiz edilmiştir. Sicilin çeviri yazısı ise ekler kısmında yer almaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. OSMANLI'NIN BALKANLARDAKİ RUSÇUK ŞEHİRİ VE OSMANLI HUKUK YAPISI

1.1. Bir Osmanlı Şehri: Rusçuk

Günümüzde Bulgaristan'ın dördüncü büyük şehri olan Rusçuk, Tuna'nın genişliği 1.300 m.'yi bulan ve güneyden akıp gelerek, bu nehre dökülen Lom (Kara Lom) suyunun doğusunda, kısmen yüksekçe düz bir saha üzerinde kurulmuş olup, Romanya'nın Yergöğü (Giurgiu) şehrinin tam karşısında yer almaktadır. Kısaca ifade etmek gerekirse Rusçuk, Bulgaristan'da Tuna Nehri'nin güney sahilinde ve Lom (Kara Lom) Nehri'nin Tuna ile kesiştiği yerdedir.⁷ Rusçuk, konum itibarıyla değerlendirilmek istendiğinde öncelikle Balkan, diğer bir tabirle Güneydoğu Avrupa⁸ coğrafyasını incelememiz gerekmektedir. Zîrâ Rusçuk, Balkanların can damarı olan ve Bulgaristan ile Romanya arasında doğal bir sınır olarak kabul edilen Tuna'nın ana geçit noktalarından biri üzerinde olması hasebiyle askerî ve ticarî sevkiyatlar bakımından önemli bir merkezdir.⁹

Rusçuk, eski Osmanlı metinlerinde *Urusçuk* olarak yer almakla birlikte Romalılar döneminde *Prisca* adını taşımaktadır. Bulgarca adı ise *Ruse*, *Rousse*, *Ryce*'dir. Bulgaristan dışında genel olarak *Rusçuk* adı ile tanınmaktadır. Rusçuk ismi Bulgarca adı olan *Ruse*'ye Golyamo Yurgovo'nun (BüyükYurgovo) karşı yakasındaki Malko Yurgovo'nun (Küçük Yurgovo) karşılığı olarak Türkçe küçültme ekinin eklenmesiyle ortaya çıkmıştır. Burada Büyük Yurgovo diye kastedilen Tuna'nın kuzeyindeki eski *Yergöğü*, Küçük Yurgova ise Tuna'nın güneyindeki *Rusçuk*'tur.¹⁰ Ayrıca Tuna'nın doğal sınır oluşturduğu karşılıklı bu iki şehir arasında Osmanlı döneminde Tuna nehri

⁷ Machiel Kiel, "Rusçuk", **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, 35, İstanbul, 2008, s. 246; Franz Babinger, "Rusçuk", **İA**, 9, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1988, s. 784; Mehmet Topal, "Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı Üzerine Düşünceler", Meral Bayrak Ferlibaş (Ed.), **Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk**, İstanbul, 2011, s. 1.

⁸ Ramazan Özey, "Balkanların Coğrafi Yapısı", Osman Karatay ve Bilgehan A. Gökdağ (Der.), **Balkanlar El Kitabı**, I, Ankara, 2006, s. 13.

⁹ Muhammed Fatih Bozan, **R-39 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Çeviri Yazısı ve Tahlili (H. 1204-1205/M. 1789-1791)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2018, s. 5; Topal, "Rusçuk Şehri'nin Yeri...", s. 1.

¹⁰ Nagehan Üstündağ, "Osmanlı'da Şehir ve Şehri Geliştiren Unsurlardan Biri Olarak Ayanlar: Vidin ve Rusçuk Örneği (18. Yüzyıl)", **Türkiyat Araştırmaları**, 2, 2005, s. 163; Babinger, a.g.m., s. 784; Kiel, a.g.m., s. 247.

boyunca yoğun trafik yaşanmıştır.¹¹ Genel olarak kaynaklarda Rusçuk şehrinin adı, Sexaginta Pristis, Pristapolis, Prista, Yürük Ovası, Yergöğü Beriyaka, Malko Yurgovo, Urus, Urusçuk, Rusito, Rusiko, Rostzig, Russy, Rusi, Rosi, Ruse, Rusçuk şekillerinde yazılmıştır. Gerek Bulgar kaynaklarında gerek Osmanlı kaynaklarında farklı şekillerde ifade edilen ve ilim dünyasında tartışma konusu olan *Rusçuk* şehrinin adının orijini hususunda ortak bir kaniya varılamamıştır.¹² Biz, Osmanlı kaynaklarında müsbet olan şekliyle *Rusçuk* adını kullanmayı uygun buluyoruz.

Rusçuk şehrinin kuruluş tarihi ve kurucusu mevzu da müphem bir tarihi konudur. Çünkü şehrin kuruluşuyla ilgili günümüze ulaşan bilgiler oldukça sınırlıdır. Bulgar kaynaklarına göre, Roma İmparatoru Traianus (MS 98-117) döneminde kurulmuş olan şehir, hızla gelişerek bir liman şehri hâlini almıştır. Bir garnizon Roma lejyoneri tarafından korunan şehir ve kale IV. yüzyıldaki etnik dalgalanmalar sebebiyle Roma'nın Tuna sınırındaki diğer toprakları gibi pek çok yağma ve saldırıya uğramıştır.¹³ Büyük bir sevk-ül ceş ehemmiyeti bulunan Rusçuk şehri, Roma döneminde olduğu gibi Osmanlı döneminde de saldırılara maruz kalmış olup, tahkim edilmiştir.¹⁴ Kabileler, şehirler ve köyler yok edilirken burası da payına düşeni almıştır. VII. yüzyıldan itibaren Bulgar Devleti'ne tabi olan şehir, eski Roma kalesinin bulunduğu yerde bir köy olarak ihtişamlı günlerinden uzak kalmıştır.¹⁵ Bu dönemde zuhur eden Avar-Slav işgali esnasında ortadan kalkmıştır.

Tuna nehrinin Romanya cihetinde bulunan Yergöğü şehrinin daha XIII. yüzyılda var olduğunu, hatta daha da eski olması gerektiğini arkeolojik bulgular kanıtlamaktadır. XII. ve XIII. yüzyılları kapsayan ve İmparator II. Ioannes Komnenos (1118-1143) ile başlayan bir dizi Bizans parası ortaya çıkarılmıştır. Rusçuk'ta ise elde edilen en eski para Bulgar Çarı Mihail Asen ve Ivan Sratsimir (1356-1396)'e aittir. Bu durum Rusçuk şehrinin Yergöğü'den daha sonra kurulduğunu kanıtlamakla birlikte Osmanlı öncesi döneme de ışık tutmaktadır.¹⁶

Bizans içerisindeki Bulgarlar, verimsiz iki girişimlerinin ardından başkenti Tirnovo olan ve Stara Planina'dan Tuna'ya uzanan yeni devletlerinin bağımsızlığını İmparatora kabul ettirmişlerdir. Çar Kaloyan'ın ölümünün ardından II. Bulgar Krallığı, Rus bozkırlarının Tatarları tarafından itilmiş olan Kumanlar ve onları izleyen Tatarlar tarafından parçalanmıştır. 1299 ve 1300 yılları arasında kısa süreliğine Tirnovo'daki Bulgaristan bir Tatar bölgesi olmuştur. Ancak Vidin'den,

¹¹ M. Yaşar Ertaş, "İbrahim Hamdi'ye Göre Silistre'den Vidin'e Tuna Kıyısındaki Osmanlı Şehirleri", **Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk-Bulgar İlişkileri Bildiriler**, Odunpazarı Belediyesi Yayınları, Eskişehir, 2005, s. 246.

¹² Ayrıntılı bilgi için bkz. Topal, "Rusçuk Şehri'nin Yeri...", s. 11.

¹³ Mehmet Topal, "Balkanlarda bir Modernleşme Örneği: Rusçuk", **Mavi Atlas**, 4, 2015, s. 2.

¹⁴ Babinger, a.g.m., s. 784.

¹⁵ Topal, "Balkanlarda bir...", s. 2.

¹⁶ Kiel, a.g.m., s. 247.

Sismanidler adıyla yeni bir hanedan zuhur etmiştir. Tirnovo ekolünün son kez parladığı başkentte, Bizans etkisi tekrar baş göstermiştir. Sırp saldırıları neticesinde Vidin ve Tirnovo olarak iki ayrı krallık olan Kaloyan'ın Bulgar Devleti, Osmanlı Devleti'nin egemenliği altında son bulacaktır.¹⁷

Osmanlı Devleti, Orhan Gazi (1326-1361) döneminde Trakya'ya geçmek suretiyle ilk kez boy gösterdiği Balkan coğrafyasında, devlet politikası doğrultusunda Sultan I. Murat (1361-1389) saltanatı süresince bu cihette askeri seferlerini sürdürmüştür. 1364'te Lala Şahin Paşa'yı Rumeli beylerbeyi yapmasının yanı sıra 1365'te devletin başkentini Bursa'dan Edirne'ye taşımış olması bu politikanın yansımasıdır. Sultan I. Murat saltanatının son dönemlerinde Bulgar topraklarını fethetmiş ve neticesinde Silistre kalesini almayı başarmıştır. Böylelikle 1346 yılında ilk kez Balkan coğrafyasında boy gösteren Osmanlı Devleti Tuna'ya ulaşmayı başarmıştır. Sultan I. Bayezid (1389-1402) devrinde ise başarısızlıkla sonuçlansa da Kızılelma ülküsü gayesiyle İstanbul ilk kez 1393-1394 tarihlerinde kuşatılmıştır. Ayrıca, Eflak prensliği ile mücadelesinde zafer elde ederek ilk kez Tuna'yı geçen Sultan I. Bayezid olmuştur. Anadolu'da Timur tehlikesi ile son bulan saltanatı sonrası yeni filizlenen Osmanlı Devleti, I. Mehmed'in (1413-1421) hâkimiyetine kadar 11 yıl fetret devri yaşayacaktır. Sultan I. Mehmed devlet birliğini sağladığı gibi Balkan coğrafyasında da elden çıkan yerleri tekrar Osmanlı hâkimiyet alanına sokmuştur.¹⁸ Rusçuk şehri de bu yerlerden biridir.

Nitekim Osmanlı Devleti'nin 1417'de Dobruca'ya ve bütün Tuna boyunca Vidin ve Severin'e yönelik yapılan seferlerinde Çelebi Sultan Mehmed tarafından, Yergögün'nün barış yoluyla elde edilip karşı kıyısı Rusçuk'ta küçük bir kale yaptırdığı veya var olan kaleyi onardığı ifade edilmektedir. Bu hususta Osmanlı tarihçisi Şükrullah, yıkılmış halde bulunan Sakçı ve Yeni Sala kaleleriyle birlikte Rusçuk (Yurgovi) kalesinin de onarıldığını kaydederken; Aşıkpaşazâde ve Neşrî ise kaleyi Sultan Mehmed'in yaptırdığını yazmaktadır.¹⁹ Rusçuk şehrinde belli müddet kalmış ve şehri ayrıntılı şekilde tasvir etmiş olan Evliya Çelebi de, Rusçuk'un 1393'te Sultan Bayezid tarafından fethedildiğini belirtmekle beraber 1402'de elden çıktığını ve Sultan Mehmed tarafından tekrar elde edilerek kalenin inşa edildiği bilgisini kuvvetli ihtimal mahallî kaynaklara dayanarak seyahatnamesinde belirtmiştir.²⁰ Osmanlı Devleti, İstanbul'un fethi öncesi Sırbistan, Eflak, Ceneviz, Venedikliler, Bizanslılar ve Rodos Adası Şövalyeleri çemberi içerisinde "Balkanlar'ın Fatih" Sultan II. Murat (1421-1451) önderliğinde tüm Balkan coğrafyasına hâkim olmuştur.²¹ İstanbul'un fethine zemin hazırlayan Sultan II. Murat'ın, İstanbul fethine ilavaten batı cihetinde fetihlerin bekası için bu coğrafyanın ehemmiyetinin şuurlu olduğu aşikârdır.

¹⁷ Castellan, a.g.e., s. 42-43.

¹⁸ Castellan, a.g.e., s. 55-74.

¹⁹ Kiel, a.g.m., s. 247.

²⁰ **Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, III-IV, Tevfik Temelkuran ve Necti Aktaş (Sad.), Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1986, s. 244.

²¹ Castellan, a.g.e., s. 75-83.

Filhakika müsbet olan Osmanlı defterlerinde ve kanunnamelerinde yer alan, Balkan coğrafyasında etkin olmayı sağlayan birçok âmil ile birlikte en mühimi Osmanlı Devleti kuruluş aşamasından itibaren uygulanan iskân ve tehcir metotları ve bunlardan ayrı olarak, bilhassa Timur'un Anadolu'yu istilası sırasında, Anadolu'dan büyük bir kısım halkın Rumeli'ye yerleşmesi bölgedeki fetihlerin kolaylaşmasını sağlamakla beraber Rumeli bölgesinin dolayısıyla da Rusçuk'un daha o zamandan Osmanlı Devleti'nin egemenliğinde olduğunun kanıtı niteliğindedir.

İmparatorluğun kuruluşunda tarihî rolleri büyük olan soy ve toprak asili Türk beyleri, beylik ve asillik iddia edebilecek olan binlerce asker ve idareci, yurtlarından koparılarak Rumeli'de yerleştirildikleri bölgelerde ayrı köylerde ayrı tımarlarda ikamet etmekle birlikte, ayrı bir zeamet teşkil edecek biçimde sürgün subaşlarına tabi olarak kontrol altında tutulmuşlardır. Nitekim bu politikanın ehemmiyet ve manasını idrak etmiş ve muvaffakiyetle sınanmış bulunan padişahlar da Anadolu'da kaldıkları müddetçe imparatorluk için bir tehlike olmaktan kurtulamayacak olan beyler sınıfından bir kısmını her fırsatta, askerî ve idarî faydalar mülahaza edilerek, Rumeli'ye aktarmışlardır. Bu politikanın birçok misalleri imparatorluğa ait belgelerde görülmekle birlikte bu uygulamaların yalnız batıya doğru uzanan büyük tarihî yollar ve vadiler istikametinde değil, şimalde Tuna sınırlarını tutmak ve Kırım'la önemli bir münasebet alanı tekvin etmek için, şarkî ve şimalî Bulgaristan'da da tatbik edilmiştir.²² Sultan Bayezid tarafından Karamanoğullarının Rusçuk yöresinde yerleştirilmesi²³ ve Silistre sancağının Pravadi kazasında Anadolu'dan göçtürülmüş 1025 hanelik ayrı bir idarî birlik tekvin edilmesi konumuzu ilgilendiren önemli misallerden biridir.

Rumeli'nin nezdinde Rusçuk'da çok erken dönemlerde Türk varlığının diğer kaynakları ise bol, ucuz ve bereketli bir toprak bulmak için kendiliğinden göç edenler, askerlik vesâir vazifelerle gidip de sınır boylarında yerleşip kalan Anadolu halkı ve dağ başlarında yer bulan ve toprağı açıp işleyen muhacirlerin mümessili konumundaki dervişler, velhasıl boş memleketleri şenlendirmek için yeni fethedilen topraklara doğru vâki büyük bir insan akınıdır. Böylelikle Osmanlı Devleti Rumeli'nin muayyen bölgelerinde, nitekim Rusçuk örneğinde olduğu gibi, Türk ve Müslüman çoğunluğu temin ederek haricî şekil ve hayat tarzı bakımından olduğu kadar ruh ve kültür bakımından da tam bir Türk ve İslâm şehri memleketi şekline sokmuştur.²⁴

Rusçuk'un, diğer Osmanlı kentleri gibi, kazandığı Türk ve İslâm şehri özelliğini gerek mimarisinde ve gerekse şehir merkezî noktalarının Osmanlı şehirlerinin üzerine oturduğu iki ana unsur olan cami ve pazar yeri çevresinde konumlandıklarını görmekteyiz. Sosyoloji biliminin

²² Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu olarak Sürgünler", **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası**, 15/1-4, Ekim 1953-Temmuz 1954, s. 223-225, 227, 231.

²³ Pars Tuğlacı, **Osmanlı Şehirleri**, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1985, s. 387.

²⁴ Barkan, a.g.m., s. 225-230.

öncülerinden olan Max Weber'in ileri sürdüğü şehre özgü bir kimlik meydana getirmekten yoksun müslüman şehirlerinden olmaktan ziyade, özgün olmamakla ve statik bir yapıyı sürdürmekle itham ettiği batı-dışı şehirlerin, yaşayan bir organizma olarak mütalaa edildiğinde Weber'in öngörüsünün aksi görülmektedir. Diğer Osmanlı şehirlerinde de misallerine rastlandığı gibi Rusçuk, her sosyal tabakadan, milletten ve inançtan kişilerin aidiyet duygusuyla bir arada yaşadığı bir şehirdir. İslâm dininin yapısal özelliklerinden hoşgörü odaklı sistem ve mekanizmalarıyla müslüman ve gayrimüslimin bir arada yaşayabildiği var olan mirası taşıyan, işleyen ve yeniden üreten bir sentez olarak ortaya çıkmaktadır. Bu eksik ve objektiflikten uzak iddiaların bilincinde olarak Weber'in ekonomik açıdan şehir sınıflandırması kapsamında incelediğimizde ticari şehirler kategorisine girecek ehemmiyette olan Rusçuk, aynı zamanda yaşayan bir organizma olan şehirlerin geçirdiği gelişim ve değişim evrelerinin nihayetinde askerî açıdan da stratejik konumda yer almıştır.²⁵ Filhakika bu konumu kazanmasının yolunu açan amil, Tuna'dan Kythira Adasına kadar bütün Balkan yarımadasının ve 1541'den 1699'a kadar Füleke ve Eger'e kadar Macar ovasının Osmanlı hâkimiyetine girmesiyle devlet sınırlarının genişlemesine paralel olarak,²⁶ Karadeniz'in kuzeyinden gelen Moskov ve Kazak akınlarını önlemek gayesiyle, XVI. yüzyılın sonlarında Özü beylerbeyliğinin kurulmasıdır.²⁷ XVI. yüzyıl sonunda Osmanlı Devleti'nin 32 beylerbeyliği bulunuyordu.²⁸ Osmanlı Devleti'nin Özü eyaletinin yedi livasından biri olan Niğbolu'nun 15 kadılığından birisi Rusçuk'tur. Eskiden kaleli Çerven (Çernovi) kazası yerinde kurulan Rusçuk'ta,²⁹ 1650'lerde bulunan Evliya Çelebi'nin naklettiği üzere Sultan Mehmed, Eflak ve Boğdan'ın isyancı başlarını ortadan kaldırarak yeniden kral atadığı sırada şehir, üç yüz akçe paye ile önemli kazadır. Müftü, nâkib, sipâh kethüdâ yeri, serdar, gümrük emini, muhtesib, şehir kethüdâsı, bacdâr, kale dizdarı ve kale askerlerinin bulunduğu şehir, Silistre eyaletinde Niğbolu sancağına bağlı subaşılıktır.³⁰

Türk hâkimiyeti altında Rusçuk hızla gelişmiş ve henüz XVI. asırda, ulaşım, ticaret, sanayi ve askerî bakımdan, bölgenin hareketli merkezi haline gelerek, Silistre ve Niğbolu gibi bağlı bulunduğu müstahkem şehirleri geride bırakmıştır.³¹ Polonya, Transilvanya ve Vlaşko'dan İmparatorluğun başkentine giden yolu koruma altına almış olması, Varna ile İstanbul arasındaki trafiğe at ve arabacılar temin eden mühim bir kara istasyonu olmasının yanı sıra Kladovo-İsakça arasındaki nehir boyunca kayık, gemi ve eğitimli personel temin eden hareketli bir liman ve

²⁵ Üstündağ, a.g.m., s. 151-152, 157.

²⁶ Castellan, a.g.e., s. 119-120.

²⁷ **Türk Dünyası Kültür Atlası**, s. 327.

²⁸ Castellan, a.g.e., s. 123.

²⁹ L. İnciciyan ve H.D. Andreasyan, "Osmanlı Rumelisi'nin Tarih ve Coğrafyası", **Güney Avrupa Arşiv Dergisi**, 4/5, 1976, s. 109-152.

³⁰ **Evliya Çelebi Seyehatnamesi**, s. 244.

³¹ Babinger, a.g.m., s. 785.

tershaneye de sahip olması bu asırdaki önemini izah edecek somut kanıtlardandır.³² Bu konumu kazanmasında ilk ve en önemli etken 1699 Karlofça Antlaşması olmuştur. Osmanlı Devleti'nin ilk toprak kaybını belgeleyen ve devletin meşruiyetine yönelik meydan okuyan bu antlaşma ile Balkanlarda sınırların geri çekilmesi Rusçuk'a askerî açıdan daha da değer kazandırmıştır. İlk büyük deniz mağlubiyetini 1571 yılında haçlılara karşı İnebahtı'da yaşayan ve 1770 yılında da Ruslarla Çeşme karşılaşmasında hüsrana uğrayan Osmanlı Devleti için Rusçuk limanı ve tershanesi de ayrıca önem arz etmiştir.³³ 1740-1768 aralığı ise, Osmanlı Devleti'nin gelmiş geçmiş en uzun barış dönemlerinden biri olmuştur.³⁴ Bunda etken Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durum yanısıra II. Katarina dönemi (1762-1796) ıslahat çalışmalarına yoğunluk veren Rusya'da, Prusya savaşı sonrası 1768 yılından beri Osmanlı Devleti ile savaş halini sürdürmüş olmasının gereği ekonomik kötüleşme sonucu ülke içinde isyanlar patlak vermiş olmasıdır.³⁵ Bu doğrultuda Balkanlar, Anadolu, Mısır ve Suriye'de Osmanlılar üzerine çalışan akademisyenlerin, birbirlerinden bağımsız olarak, 1760-1830 tarih aralığının Osmanlı Devleti için bir dönüm noktası olarak ehemmiyetine ilişkin belli bir görüş birlikleri vardır. Ancak Osmanlı kırsal elitlerinin, Osmanlı savaş çabalarının olumlu veya olumsuz neticelenmesinde oldukça etkili olmasından da anlaşılacağı üzere³⁶ Osmanlı Devleti, Rusya'nın bu vaziyetinden yararlanamamasının yanısıra isyanın bastırılmasına tekabül eden yıllarda Küçük Kaynarca antlaşmasının (1774) kaidelerini kabul etmek zorunda kalmıştır. Lehistan'ın iç işlerine müdahale yoluyla Osmanlı Devleti sınırlarında tehlike oluşturan Rusya'yı durdurmayı amaçlayan Osmanlı Devleti muvaffak olamamıştır. Durdurulamayan Rusya'nın Tuna engeli sayesinde Balkanlara inmeyi başaramamış olması konumuzu ihtiva eden önemli bir hadisedir. Filhakika Rusya, Osmanlı Devleti'nin zayıf karnına dokunsa bile henüz tasviye edilecek kadar güçsüz bir devlet olmadığını görmüştür.³⁷

Osmanlı Devleti'nin bu dönemde Tuna'da Belgrad'dan Özi'ye ve Karadeniz'e, Kafkasya'da Kars'a ve Erzurum'a kadar zikzaklı bir hat biçiminde kuzey sınırı yer almaktadır. Bu sınır hattının korunmasında R-13 numaralı Rusçuk şer'iyye sicili ışığında bilhassa Özi hattı şümulünde olan Rusçuk'un asker alımı ve işleyişi, kuşatma ve seferler hususundaki fonksiyonları müsbettir. Rusçuk dolayısıyla Osmanlı tarihi, Avrupa tarihi ile bir bütün olarak değerlendirildiğinde, tarih yazınında "Doğu Sorunu" nun teşekkül sürecinin başlangıcı Osmanlı Devleti için hayati bir evre olan 1768-1774 Osmanlı-Rus harbidir ve bu süreç I. Dünya Savaşı'nda (1914-1918) Osmanlı İmparatorluğu

³² Topal, "Balkanlarda bir...", s. 2.

³³ Ayrıntılı bilgi için; İlber Ortaylı, **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**, Baskı 3, Cedit Neşriyat, Ankara, 2008, s. 245-249.; George Vernodsky, **Rusya Tarihi**, (Çev. Doğukan Mızrak ve Egemen Ç. Mızrak), Selenge Yayınları, İstanbul, 2009.

³⁴ Virginia H. Aksan, **Kuşatılmış Bir İmparatorluk Osmanlı Harpleri 1700-1870**, (Çev. Gül Çağalı Güven), 3. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, s. 134.

³⁵ Akdes Nimet Kurat, **Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917'ye Kadar**, 2. Baskı, TTK Yayınları, Ankara, 1987, s. 281-283, 289-291.

³⁶ Aksan, a.g.e., s. 134.

³⁷ Kurat, , a.g.e., s. 281, 283, 289-291.

da dâhil olmak üzere İmparatorlukların çöküşüne dek uzamıştır. Aynı zamanda 1768'deki savaşla birlikte Tuna hattında yaklaşık yüzyıllık bir çatışma süreci başlamıştır.³⁸ 1774 yılında Küçük Kaynarca antlaşması sonrası şartlar Osmanlı Devleti kadar Fransa'yı ve İngiltere'yi de rahatsız etmiştir. Bunun neticesinde teşviklerin de etkisiyle Osmanlı Devleti, İsveç ile ittifak halinde Rusya³⁹ ve Avusturya'ya karşı 1787 yılında savaşa girmiştir. Ancak istediği gibi sonuç alamayan Osmanlı Devleti, 1791'de Avusturya ile Zıştovi antlaşmasını imzalarken, Rusya ile bu defa daha ağır olan Yaş antlaşmasını 1792'de imzalamış⁴⁰ ve Özü kalesi ile İsmail kalesini Ruslara bırakmak zorunda kalmıştır.⁴¹ Osmanlılar, bu önemli sürecin fitilini ateşleyen Rus tehlikesinin şuuruna, 1760-1790 ile 1790'lardan sonrası olarak iki ayrı evrede mütalaa edilen "Doğu Sorunu" süreci dâhilinde Osmanlı Devleti'nin kuzey hatındaki son kalesi olan ve bölgenin değişen statüsünü gözler önüne seren Özü'nün 1788'de düşmesine değin, çıkarları tehlikeye giren Avrupa devletleri de dâhil farkına varamamışlardır. Rus tehtidi, Hindistan ve Çanakkale Boğazı ile Karadeniz stratejik noktalarından sonra "Doğu Sorunu"nun⁴² üçüncü rotasını Orta ve Doğu Avrupa ile Osmanlı Devleti şeklinde belirlemiştir. Balkan coğrafyasının devlet sistemindeki ehemmiyeti aşikâr olmasına rağmen, imparatorluğun kuzeyde karşı karşıya kaldığı Rus tehlikesi başta dikkate alınmamıştır.⁴³

XVIII. yüzyılın sonlarında Osmanlı Devleti'ni müşgöl durumda bırakan bir diğer devlet Fransa olmuştur. 1798 tarihinden itibaren Osmanlı Devleti, Fransa'yı Mısır'dan çıkarmak amacıyla çıkarları örtüşen İngiltere ve Rusya ile ittifak yapma lüzumu hissetmiştir. Gerçekleşen sefer 1802 yılında neticelenerek iki devlet arasında antlaşma imzalanmıştır. Bunun yanısıra askerî yetersizliğini tekrar hatırlayan Osmanlı Devleti, dönemin devletlerinin içinde bulunduğu konjonktür gereği denge politikası tatbik etmeye başlamıştır. Devletin dâhili ve haricinde politik, idarî, askerî, adlî ve malî alanlarda birçok neviden sorunlar yaşanmıştır. Bu dönemde merkezi otoritenin zayıflayıp ayanların güçlenmesi, ayanların taşra yöneticileri üzerinde baskı kurabilmelerinin yolunu açmıştır. Valilere arpalık olarak birkaç sancağın verilme uygulaması valilerin sancağa gitmeyerek mütesellim tayin etmeleri yerli seçkin ailelerin buldukları sancaklarda güçlenmelerinde etkili olmuştur. Bu vaziyetin boyutu, ayanların daha da nüfus elde edip mühim görevlere tayin edilmelerine kadar ulaşmıştır. Domino taşları misali XVIII. yüzyıldaki

³⁸ Aksan, a.g.e., s. 1-3, 6, 10, 13-14, 135.

³⁹ Kurat, a.g.e., s. 289-291.

⁴⁰ Meryem Kaçan Erdoğan vd., **Rusçuk Ayanı Tirsiniklizâde İsmail Ağa ve Dönemi (1796-1806)**, Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2009, s. 18.

⁴¹ Kurat, a.g.e., s. 289-291.

⁴² Ayrıntılı bilgi için bakınız: Hasan Şahin, "Kaynarca'dan (1774) Paris Barışı'na (1856) Kadar Şark Meselesi Perspektifinde Osmanlı-Rus Münasebetlerine Genel Bir Bakış", Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, C. 12, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.531-544.

⁴³ Aksan, a.g.e., s.14.

bu idari sistemdeki aksaklıklar adalet, sosyal ve ekonomik alanlarına da ve bilhassa Osmanlı toprak sistemine de yansımıştır.

Harici ve dâhili⁴⁴ sınırlarını denge politikası ile korumaya çalışan devlet sistemi içerisinde yönetimi Rusçuk ayanı Alemdar Mustafa Paşa desteğiyle ele alan sultan II. Mahmud⁴⁵ (1808-1839) gelecekteki reform hareketlerine zemin hazırlayan birçok değişikliğe imza atmıştır. Ayanlar, Sened-i İttifak adlı sözleşmenin imzalanması ile varlıklarını muhkemleştirirken bu sözleşmenin öncüsü olması hasebiyle sadrazamlık makamını elde eden Alemdar Mustafa Paşa'nın ölümü sonrası sultan II. Mahmud, bu antlaşmayı uygulamaya koymamıştır. Ancak dönemin önemli ayanlarından olan Alemdar Mustafa Paşa, dört ay süren sadrazamlığı boyunca Anadolu ve Rumeli ayanlarının İstanbul'da toplanmasının yanı sıra Sekbân-ı Cedîd adı altında, Nizâm-ı Cedîd ordusunun devamı niteliğinde yeni bir askeri ocak kurulmasını sağlamıştır.⁴⁶ 1810 tarihinden itibaren merkezi otoriteyi güçlendirmeye yönelik adımlar atmış ve nitekim bu doğrultuda Rusçuk'un ayanlık yerine mütesellimlik şeklinde idaresine karar verilmiştir. Ayrıca devlet zaman zaman vergi toplamak ve asker temin etmek gibi ayanlar tarafından icra edilen vazifeleri yapmak üzere merkezden görevliler tayin etmiş, kimi zaman merkezde görevlendirme yolunu tercih etmiş, bazen de ölen ayanların yerine bölgedeki yerli ailelerden görevlendirmelerle onları etkisizleştirmeyi hedeflemiştir. Tüm tedbirlere rağmen merkezi otoriteye zarar veren ayanlığa nihayet verilememiş ancak nispeten güçleri kırılmıştır. Tanzimat döneminde dahi kısmi kazalarda yer alsalar da zamanla ortadan kalkmışlardır.⁴⁷

13 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicilinin ihtiva ettiği yıllar Osmanlı Devleti'nde Sultan II. Mahmud (1808-1839)'un hüküm sürdüğü döneme rastlamaktadır. Bu XVIII. yüzyılın son çeyreği ile XIX. yüzyılın ilk çeyreğini kapsayan dönemde zuhur eden olaylarla birlikte, askerî sistemin yeniçeri ordusundan yoklamalı asker ordusuna doğru evrimi gerçekleşmiştir. Bu tarih aralığında, yüzyılı aşkın bir savaş dönemine yayılan, erken modern ve modern tarz askeri sistemler arasında bağ kuran bir ordunun yeniçerilerden Kırım Harbi'ndeki (1853-1856) Düzenli Ordu'ya (Nizamiye) dönüşümü söz konusu olmuştur. Bu sadece bir saray deneyimi olarak değil, hem hanedan hem de imparatorluk açısından bir ölüm kalım meselesi olarak reformun zaruri hale geldiği bir evre

⁴⁴ Osmanlı Devleti'nin dış politikası ve ıslahat çalışmaları ile ilgili ayrıntılı bilgi için bakınız: Mehmet Alaaddin Yalçınkaya, "III. Selim ve II. Mahmud Dönemleri Osmanlı Dış Politikası", Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, C. 12, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s. 629-659.; Mehmet Aladdin Yalçınkaya, "XVIII. Yüzyıl: Islahat, Değişim ve Diplomasi (1703-1789)", Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, C. 12, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.479-511; Stanford J. Shaw, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Geleneksel Reformdan Modern Reforma Geçiş: Sultan III. Selim ve Sultan II. Mahmud Dönemleri", Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, C. 12, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.609-628; Mehmed İpşirli, "Osmanlı Esas Yapısının Bozulması ve Islahı Çalışmaları Üzerine Bazı Gözlemler", Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, C. 9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s. 839-846.

⁴⁵ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Kemal Beydilli, "Mahmud II", **DİA**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2003, s. 352-357.

⁴⁶ Kemal Beydilli, "Alemdar Mustafa Paşa", **DİA**, s.364-365.

⁴⁷ Erdoğan vd., a.g.e., s. 33-34.

olmuştur. Osmanlı Devleti hayatta kalmak için, sadece düşman devletlerle değil, aynı zamanda tam olarak küçülen sınırlar, hareketli askeri güçler ve muhacirler sebebiyle zuhur eden çok sayıda yeni askerî, entelektüel ve dinsel elit grupla bir dizi çok taraflı pazarlığa girmek durumunda kalmıştır. En büyük meydan okuma, muhtemelen dış düşmanlardan değil, merkezin çöküşünden faydalanan ve anlaşmaya hâkim olmaya başlayan iç güçlerden gelmiştir. Nitekim 1815-1817 yıllarını ihtiva eden şer'iyeye sicilindeki kayıtlarda da sıklıkla bahsi geçen Tirsiniklizâde İsmail Ağa⁴⁸ ve onun halefi Alemdar Mustafa Paşa⁴⁹ gibi ayanlar, sınırların savunulması ve Tuna'da giderek güçleşen seferlere asker ve silah sağlama hususunda Osmanlı Devleti ile ikili incelikli dansa girişmişlerdir. Bu dönemde Osmanlı Devleti'ne meydan okuyan ancak ihtiyaç halinde işbirliği yapan bu yerel elitler ve bu heyetlerle beraber müslüman kadılar, muayyen kaideler çerçevesinde askeri birlikler oluşturulması, tahıl tedariki, peksimet pişirilmesi ve sevkiyatı, bilhassa cepheye giden ordu güzergâhı üzerindeki ordugâhların kurulması ve bakımı, atların ve arabaların bakımı gibi vazifeler üstlenmişlerdir. Rusçuk gibi kayık, gemi ve eğitimli personel temin eden hareketli bir liman ve tershaneye de sahip olan bölgelerde bu husustaki ihtiyaçlar da giderilmiştir. Rusçuk sicilinin 5B-6A/23 nolu kaydında da askeri mühimmat ve muhafaza edilmesi konularında çeşitli malumatlara vakıf olabiliyoruz. Nitekim mütalaa ettiğimiz bu sicilde, 1812'den sonra Rusçuk kalesi ve kasabası Ruslar tarafından harab edildiğikten sonra ve 1828'de, II. Mahmud'un -1878 Berlin Antlaşması neticesinde Bulgaristan Devletine katılana kadar⁵⁰ Tuna sahili boyunca tüm kale sisteminin yeniden inşa tasarılarını başlattığına şahit olabiliyoruz.⁵¹

1.2. Osmanlı Devleti'nin Hukuk Yapısı ve Şer'iyeye Sicilleri

Günümüzde bize ciddi manada kaynak sağlayan ve adlî sistem dâhilinde yer alan şer'iyeye mahkemelerini ve mahkemelerde karar merci olan kadıyı yakından tanımak ve bu mahkemelerde kadının tutanakları olan şer'iyeye sicillerinin sağlayacağı malumatların neler olabileceğini ve bu malumatları değerlendirmede dikkat etmemiz gereken hususları bilmemiz Osmanlı hukuk yapısını anlamada ve bilhassa mütalaa edilen dönemde Rusçuk şehrini değerlendirmede önem arz etmektedir. Bu maksatla, çalışmamızda şer'iyeye mahkemeleri ile kadılık kurumu nezdinde tekin edilen şer'iyeye sicilleri hakkında bilinmesi gerekenler ele alınmıştır. Öncelikle mahkemelerin genel olarak işlevi ve yapısı hakkında malumatlar verilmekle beraber, kadılık kurumu izah edilmiş ve

⁴⁸ Tirsiniklizâde İsmail Ağa hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız: Erdoğan vd., a.g.e.; Aksan, a.g.e., s. 258-295; Uzunçarşılı, a.g.e., s. 8-32.

⁴⁹ Alemdar Mustafa Paşa hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız: Kalost Arapyan, **Rusçuk Âyânı Mustafa Paşa'nın Hayatı ve Kahramanlıkları**, (Çev. Esat Uras), TTK Yayınları, Ankara, 1943; Aksan, a.g.e., s. 258-295; Uzunçarşılı, a.g.e., s. 40-58, 112-121, 126-158; Meral Bayrak, "Alemdar Mustafa Paşa'nın Muhallefatı", Meral Bayrak Ferlibaş (Ed.), **Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk**, Yeditepe Yayınevi, İstanbul, 2011, s. 345-405.

⁵⁰ Füsün Gülsüm Genç, "Evliya Çelebi Tuna Kıyısında: 17. Yüzyılın İkinci yarısında Rusçuk, Yergöğü ve Niğbolu", **Balkan Tarihi**, Zafer Gölen ve Abidin Temizer (Ed.), Cilt I, Bölüm I (Balkanlar'da Şehir ve Sosyal Yapı), Osmanlı Mirası ve Türk Kültürünü Araştırma Derneği Yayınları 1, 2016, s. 43.

⁵¹ Aksan, a.g.e., s. 134,136.

şer'iyye sicilleri tanıtılmıştır. Osmanlı Devleti'nde, Tanzimat döneminde pek çok alanda yeni uygulamalar tekâmül etmiştir. Bu nedenle Osmanlı Devleti hukuk tarihi araştırmaları, Tanzimat öncesi ve sonrası olarak iki ana bölümde mütalaa edilmiştir. Konumuzu teşkil eden R-13 numaralı sicil ihtiva ettiği dönem de Tanzimat'ın ilanından az evvelki devre isabet etmekte olduğundan Tanzimat öncesi esas alınarak hukuk yapısı ve adlî unsurlar incelenmiştir.

Ortadoğu devlet ve hükümet sisteminin ana ilkesi, hususi bir yorumu olan adalet kavramına dayanır. Bu adalet kavramı, halkın şikâyetlerini doğrudan doğruya hükümdarlara bildirmesi ve onun emriyle haksızlıkların giderilmesi demektir. İlk ve ortaçağların bütün monarkları gibi İslam Devleti'nin yöneticileri de giderek adalet dağıtmayı ve uygulamayı mutlak olarak kendi görevleri arasında saymışlardır. Seçim yoluna hiç gidilmediği gibi son zamanlara kadar hükümdarın belirli zamanlarda dava dinlemesi ve en yüksek temyiz mercii olarak görevini yerine getirmesi ancak bu prensiple açıklanabilir. Ancak hiçbir hükümdarın geniş bir ülkede bütün adli fonksiyonu bizzat yerine getirmesine imkân olmadığından Şark ve Garp'ta hükümdarların kendi adına yargı yetki ve görevlerini yürütmeleri için hâkimler tayin etmesi gibi, ilk halifelerden başlayarak İslam hükümdarları da yarı yetki ve görevlerini niyabet prensibine uyarak bir memura terk etmek geleneğini zorunlu olarak izlemişlerdir. Osmanlı Devleti'nde ise bu yapı kendinden öncekilere nisbetle daha da gelişmiş ve farklılaştırılmıştır. Tebaa müslim ve gayrimüslim (zimmi) olarak ikiye ayrılmıştır ve kurallar şeriata bağlıdır.

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren bağlı bulunduğu İslâm dininin gereklerine göre bir hukuk sistemi oluşturmuştur. Bu yapının şümulünde, imparatorluk sınırlarında müslim ve gayrimüslim olmak üzere tüm tebaanın hukukî meseleleri düzenlenmiştir. Şer'î hukuk denilen bu yapının, nazarî olarak her alanda uygulanmasının yanı sıra, hususiyetle idare ve teşkilât sahası ile âmme müesseseleri alanında, şer'î hukuk sınırları dâhilinde eski Türk yönetim gelenekleri de örfî hukuk adı altında uygulanmıştır. Böylelikle örfî hukuk şer'î hukuk ile birleşmekte ve hatta tek hukuk anlayışı zuhur etmektedir.

Gerçekte bütünüyle özel koşullar altında gelişen Osmanlı devleti, şer'î'atı aşan bir hukuk düzeni geliştirmiştir. Bu yolu açan amil ise örf yani padişahların sadece kendi iradesine dayanarak şer'î'atın şümulüne girmeyen alanlarda devlet kanunu koyma yetkisidir. Aynı zamanda devlet menfaatlerinin ve bürokrasisinin üstünlüğü sayesinde padişahların devlet içinde tam manada mutlak bir mevki elde etmesi sağlanabilmiştir. Bu aşamaya, daha Osmanlılardan önce kurulmuş olan Müslüman Türk devletlerinde ulaşılmıştır. Türk hükümdarları, kendi iktidarına ortak veya onun üstünde bir otorite tanımayan mutlak yapısını daima korumuştur.

Bir yerde mahkemenin teşekkülü, padişah beratı ile tayin olunmuş bir kadının veyahut onun naipliğindeki kişinin bulunmasına bağlıdır ve padişah kaza yetkisini, ehliyetli şahıslara, ulemaya

biraktadır. Osmanlı Devleti'nde devlete mensup olan askerî sınıf için örfî hususlarda adli makam ise kadıaskerlik olmuştur. Askerî'nin suçları veya miras taksimi vs. yerel şer'î mahkemelerde değil, kadıasker tarafından görülmüştür. Devlet hukuku ile şer'î arasındaki ayrılık, bazı durumlarda ileri boyutlarda yerini almıştır. Denilebilir ki, Osmanlı Devleti'nde kamu hayatına ilişkin zamanın ihtiyaçlarına uygun bağımsız bir kanun koyma faaliyeti bir zorunluluk olarak, yine bir İslâmî kurala, istislah ve istihsân kuralına uygun şekilde meşrulaştırılmıştır.

Hanefî mezhebine göre, İslam hukukunun fiilen en büyük sultaya eriştiği Osmanlı Devleti'nde, başlıca şer'î ve örfî davaların görüldüğü ve çözüldüğü yere, resmî yazılar ve kanunnamelerde, mahkeme veya meclis-i şer' denilmektedir. Ayrıca, şer'î mahkemelere göre yargılamada bulunan resmî dairelere şer'iyye mahkemeleri adı verilmektedir. Şer'iyye mahkemelerini ifade etmek için, mehâkim-i şer'iyye, meclis-i şer', meclis-i şer'-i enver ve meclis-i şer'-i nebevî gibi tabirler de kullanılmaktadır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat dönemine gelinceye kadar ki süreçte her türlü hukuki ihtilafların çözüldüğü bir merci olmuştur.

Sadece dava görülmesi için tahsis edilmiş bir mekân olmamakla birlikte mahkeme yeri, daha çok kadının oturduğu ev, cami ya da bunların yanı olurdu. Mahkemeler herkese açık olurdu ve dileyen gelip davaları izleyebilirdi. Cuma ve bayram günleri ise yargılama yapılmazdı. Her sancak birçok kadılıklara ayrılmış olup, mahkemeler şehir ve kasabalarda kurulmuştur. Bunlar tek hâkimli olmakla birlikte, uygulamada az da olsa toplu hâkimli mahkemelere de rastlanmaktadır. Kadı ya da onun yardımcısı olan nâib tarafından yapılan yargılamalar sırasında mahkemede başka görevlilerde bulunurdu. Görevlilerin mahiyeti mahkemenin bulunduğu yere göre değişirdi. Resmi nitelik taşıyan görevlilerin yanı sıra, kadıların görüşlerinden istifade ettikleri müftüler ve mahkemelerde yargılamayı bir nevi müşahit gözüyle izleyen şühûdü'l-hâl denilen görevliler de bulunmaktadır. Bu kişilere şühûdü'l-hâl dışında, "şühud, şühûdü'l-udul" veya "udulü'l-müslimin" de denmektedir. Bu görevliler, resmi nitelik taşıyanların da aralarında bulunduğu, genelde o bölgenin önde gelen insanlarından veya duruşması olup da sırada bekleyen vatandaşlardan oluşmaktaydı.

Görülen davaların kayıt altına alındığı deftere sicil defteri yahut sicil-i mahfuz denmektedir. Bu defterlere dava kayıtlarından başka, merkezden gelen emirler ile şehir narh listesi de kayıt olunurdu. Bu defterleri kaydeden ve Osmanlı Devleti'nde çok geniş kapsamlı yetkileri bulunan ve şer'iyye mahkemelerinde görev yapan şahıslara kadı denmekteydi. Kadı kelimesi, Arapçada kaf ve dad harfleriyle meydana gelen "kada" yani yargılama kelimesinden türer ve yargıç demektir. Osmanlı Devleti'nde kadı, bir mahkeme yargıç olduğu kadar aynı zamanda bir noter, şehirdeki vakıfların müfettişi ve tabii ki belediye reisidir. Ayrıca, şehrin asayişini yürütmekle görevli zabıtları, subaşı, asesbaşı gibi görevlileri denetler, onların amiridir. Çarşı ve esnafın kontrolünü yapan muhtesip dediğimiz memurlar da ona bağlıdır.

Kadı olabilmenin bazı şartları vardı ve bunlar; akıllı, ergenliğe ulaşmış ve özgür olmak, fiziki arızaları bulunmamak, anlayışı kuvvetli, dürüst, güvenilir, iradesi kuvvetli, adil, hukuka ve hukuk uygulamalarına vakıf olmaktı. Kadılık için erkek olunması gereği ihtilâflıdır. Bu şartları taşıyan yüksek medreselerden çıkan, danışmend olarak adlandırılan öğrenciler kadılığa başvurabilirdi. Bunlar önce en az beşer kişi olmak üzere büyük vilâyet merkezlerindeki kadıların yanına “danışmend-stajyer” olarak atanırdı. Burada 3-5 yıl, bazen daha fazla dururlardı. Danışmendliklerini bitirdikten sonra da İstanbul’da bir sene kadar da “mülazemet” (adaylık) süresini doldururlardı. Daha sonra bir yerin kadılığına yollanırlardı.

Kadıların en mühim görevleri davalara bakmak ve uyuşmazlıkları çözmektir. Padişahın yargılama yetkisi verdiği bu ehliyetli kişiler, onun emrettiği hususlar haricinde karar veremezlerdi. XIX. yüzyılın ikinci çeyreğine gelinceye kadar şehirlerin idaresi büyük oranda kadılara aitti. Yani kadılar buldukları şehrin hem hâkimi, hem de belediye başkanıydı. Ancak konumuzu ihtiva eden II. Mahmud döneminde yapılmaya başlanan düzenlemeler sonucu, 1826’da merkezde İhtisab Nezâreti ve taşrada İhtisab Müdürlükleri kurulunca şehirlerin belediye ve asâyiş ile ilgili işleri bunlara, vakıflara dâir işler peyderpey 1826 yılında kurulan Evkaf Nezâreti’ne, şehrin imar ve iskânla ilgili işleri 1831 yılında kurulan Ebniye-i Hâssa Müdürlüğü’ne, taşraların mâlî ve idarî işleri ise 1840 yılında buralara gönderilmeye başlanan muhassıllara verilince kadıların fonksiyonları gitgide azalmış oldu. Burada şu konuyu da belirtmek gerekir ki II. Mahmud’un kurduğu hukuk mektebi olan Mekteb-i Maarif-i Adliye’nin programı batılı hukuka daha yakındı. Bu okulda Batı hukukuna ait birtakım branşlar hatta Roma hukuku okutulmaktaydı. Eski eğitim sisteminden farklı olarak tıpkı bugünkü hukuk fakültelerinin planı gibi günlük belirli saatlerde dersler yapılmakta, her dersin haftanın hangi günü ve saati yapılacağı belli olmakta, talebeler kadar hocalar da disipline edilmekteydi. Dolayısıyla bu sınıf imparatorluğun adli hayatındaki görevini elde tutmayı başarmıştır.

XIV. yüzyıldan XVI. yüzyılın ortalarına kadar büyük kadıların tayin yetkisi Rumeli ve Anadolu kazaskerlerine aitken, bu tarihten sonra mevâlî kadılarının tayin yetkisi şeyhülislâmlara verilmiştir. Diğer kadıların tayin yetkisi ise yine kazaskerlere bırakılmıştır. Ancak Osmanlı Devleti’nin son zamanlarında kazaskerlerin kadı tayin yetkisi tamamen ellerinden alınacak ve kadılar yine şeyhülislâmın arzı ve padişahın irâde-i seniyyesiyle tayin edilmeye başlayacaklardır. Günlük tahsisatı 150 akçeden az olan kadıları, kazasker, diğerlerini kazaskerin görüşü, sadrazamın önerisi ile padişah tayin ederdi. Kazaskerlerin, kadı tayinleriyle ilgilenen memuruna “ruznameci” denirdi. Kadı tayin edilince “berat resmi” denilen bir resim ödemesi gerekirdi. Bu resim onun yevmiyesine göre değişmekteydi.

Kadılar, İslâm hukukunda eşit statüde kabul edilmekteydi. Aralarında adlî hiyerarşi bulunmamaktaydı. Kadılar arasındaki farklılık; kıdem, rütbe ve maaş bakımındandı. Bu şekli ile de

kadılar önce iki büyük guruba ayrılırlardı: Birincisi Mevleviyet denilen büyük kadılıklardır. Büyük ve mühim eyâletlere, vilâyetlere ve bazı önemli sancaklara mevleviyet denilen kadılar tayin edilirdi. Rumeli Kazaskerliği, en yüksek mevleviyet derecesidir. İkincisi ise kaza kadılıklarıdır. Kaza kadılıkları da kendi aralarında derecelere ayrılmaktadır. Bunların en yüksek derecesine sitte veya eşref-i kuzât yahut da yüz elli akçeli kadılık denilirdi. Kadıların görev süreleri de statülerine göre değişiklik göstermiştir. Bu süre büyük kadılıklarda bir yıl iken kaza kadılıklarında iki yıl veya 20 ay olarak yapılmaktaydı.

Yukarıda da bahsi geçen ve şerî mahkemelerde kadıların gördükleri davaların tutanakları olan şer'îye sicilleri, kadıların verdikleri ilam, hüccet ve cezalarla görevleri gereği kaydettikleri padişahıtan gelen emir ve fermanlar; sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerden gelen buyruhdular, terekeler ve temessük gibi kayıtları ihtiva eden defterlerdir. Bu kayıtlar genelde karışık olarak defterlere kaydedilirdi. Nitekim 1815-1817 yıllarını ihtiva eden R-13 numaralı şer'îye sicilinde 3A/12 nolu ve 5B-6A/23 nolu kayıtlarda 1230 senesine ait olduğu halde 1231 yılındaki kayıtlarla yer aldığı görülmektedir. Bu kayıtlara sicil defteri dışında şer'îye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri, sicill-i mahfûz, zabt-ı vakâyi sicilleri veya sicillât defteri denmektedir. Bunların, maruzlara, ilâmlara, hüccetlere, aile hukukuna, terekeye, izinnâmeye, emir ve fermanlara, vekâlet ve kefâletlere ait ayrı ayrı tutulmuş olanları olduğu gibi çeşitli vesikaları bir arada bulunduranları da vardır. Şer'îye sicilleri, XV. yüzyılın yarısından başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar varlığını devam ettirmiştir. Osmanlılar, davaları belli standarda göre kaydetmişlerdir ve davalarda bir üslup birliği vardır. Dolayısıyla sicillerden bir dava okuyabilen aynı türden bütün davaları okuyabilir. Mahkemelerde yazılan bütün işlemler defterlerde muhafaza edilirdi. Bu defterler kadının cübbesine girecek kadar küçük, dar ve uzundu. Ayrıca sicillere davayı ilgilendiren taraflara verilen belgelerin suretleri de yazılıdır ve suret olduklarından kadının mührü bulunmazdı.

İslam hukukunda yazılı muamelelerde izlenecek kaide, fıkıh kitaplarında “eş-Şurût” “Kitâbü'l-Mahâdir Ve's-Sicillât” adı altında i'âm olunmuştur. Bu kaideyi Türkçeleştiren Osmanlı şer'îye mahkemeleri, yazılı muameleleri daha ölçünlü bir hale getirmişlerdir. Yazılı dili ilk dönemlerde Arapça ve Türkçe karışıktır. Ancak XVII. yüzyılın sonlarından sonra ve bilhassa sakk kitapları yazılınca dil tamamen Türkçeleşmiş ve şer'îye sicillerinde kullanılacak kelimeye varıncaya kadar bir üslup bütünlüğü sağlanmıştır. Tüm bu kaidelerin örneğini, sakk kitaplarının telif edilmesi ve üslup birliğinin sağlanması ile aynı dönemlere tekabül eden ve 1231/1232 tarihlerine havî 13 numaralı Rusçuk şer'îye sicilinde görmekteyiz. Nitekim Arapça yazılı belgelerin bir veya iki varağı geçmemesi ve mahkeme kayıtlarının tümünde belli başlı kalıptaki kelimelerin yinelenmesi bunun mühim göstergelerindendir.

Şer'îye sicilleri içerisinde çeşitli belge türleri vardır. Bunlar:

Hüccetler: kadının kararını ihtiva etmeyen, taraflardan birinin itirafıyla diğèrinin bu durumu kabulünü içeren ve üzerinde kadının mühür ve imzasının taşıyan yazılı belgelerdir.

İlâmlar: Kadının bir davada verdiği kararını, üzerinde imzasının ve mührünün bulunduğu belgedir. Belgeye davacının iddiası, delilleri, davalının cevabı, eğer savunmada bulunmuşsa dayandığı deliller ve kadının gerekçeli kararı yazılıdır.

Ma'rûzlar: Mahkemelere yapılan şikâyetler, kadının emriyle hazırlanan keşif ve tahkikat raporları ve naiblerin, daha çok ceza konularında yürüttükleri davaları ve kadının onayına sundukları kararlar ile kadıların üst makamlara arz ettikleri konular ma'rûz başlığı altında şer'iyeye sicillerine yazılmıştır. Bu kayıtlar bazı ilâm ve hüccet sicillerinin ortasında veya sonunda bulunurlar. Bu konuda müstakil sicillerde tutulurdu.

Müraseleler: kadının kendisine denk veya daha aşığı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürasele denir.

Kadı tarafından kaleme alınan yukarıda belirttiğimiz belgeler dışında başka makamlardan çıkıp gelen belge türleri de sicillere kaydedilirdi. Bunlara padişah tarafından gönderilen emir ve fermanlar; sadrazam beylerbeyi ve kazaskerin gönderdiği buyrulduklar; tezkere, temessük ve diğèr kayıtlardır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. R-13 NUMARALI RUSÇUK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRMESİ

Bilimsel araştırmalar kategorisinde yerini alan ve diğer ilmi araştırmalara nazaran daha etin olan tarih ve arkeoloji araştırmalarıdır. Arşiv belge, bulgu ve kalıntılarına dayanan araştırmalarda, aşılması gereken birçok güçlük vardır. Ancak, tarih araştırmalarında birinci elden kaynaklara dayalı olarak yapılan çalışmalar tamamiyle özgün olmakla birlikte, daha sonra yapılacak çalışmalara ilk elden kaynak değeri teşkil etmektedir.⁵²

Tarihi eserler, ana kaynaklardan doğrudan veya dolaylı olarak tahsil edilerek neşredilişlerine göre birinci, ikinci ve nc elden yazılmış eserler olarak sınıflandırılır. “Birinci el”den eserler, hiçbir şekilde incelenmemiş olan tarihi olayı arşiv belge, bulgu ve kalıntılardan edinerek izah eden veya çalışılmış olsa da tamamlanmamış, iyi faydalanılmayan kaynakları doğru tetkik ve idrak ederek yazılan monografilere denir. Tarihi olayla ilgili malumatların cz bir kısmının veyahut ekserisinin birinci elden yazılan monografilerden alınarak tekvin edilmiş eserlere “İkinci el”den yazılmış eserler denir. “nc el”den eserler ise bu ikinci elden eserlerden ve kısımlik olarak da monografilerden faydalanılarak yazılan ve hiçbir şekilde araştırmaya dayanmayan derleme eserlerdir. Filhakika bu eserleri oluştırmada yardımcı metotlardan olan tarih taksimatı hususunda, öncelikle “umumi tarih” ve “hususik tarih” şeklinde sınıflandırmak tarih ilminin kaidesi olmuştur.⁵³

Zeki Velidi Togan’ın bu tasnifi işığında, çalışma “hususik tarih” olarak şekillenmiş olup Osmanlı Devleti’nin bizatihi resmi görevlileri tarafından kaydedilmiş ilk elden kaynak olan ve Balkanların güzide menzillerinden biri olan Rusçuk’un 1815-1817 tarih aralığındaki mahkeme kayıtlarını içermektedir. Bütün bu hususiyetlerin şümulünde mütalaa ettiğimiz R-13 numaralı Rusçuk şer’iyye sicili gerek farklı alfabede yazılmış olması ve gerekse sicilin yazıldığı dönemdeki kelimelerin günümüzde kullanılmıyor olması teze değerli ve özgün arşiv çalışması niteliği kazandırmıştır.

2.1. Sicil Defterinin Fizik Özellikleri

R-13 numaralı Rusçuk şer’iyye sicilini pdf olarak inceleme şansı buldum ve sicil hakkında mümkün mertebe elde ettiğim malumatlar, n ve arka kapakları hariç tutulduğunda 44 varaktan

⁵² zer Ergenç, **şehir, Toplum, Devlet Osmanlı Tarihi Yazıları**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2013.

⁵³ Zeki Velidi Togan, **Tarihte Usul**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1981, s. 23-25.

müteşekkildir. Muhtelif varaklarda kuvvetli ihtimal rutubete bağlı oluşan hasarlar neticesinde oluşan silinmeler yer almakla birlikte sicilin ön ve arka kapaklarının renginde bozulmalar gerçekleşmiştir. Kapakta ya tahribata dayalı yahut da zaten yer almadığından hiçbir yazı görülmemektedir. Ayrıca son varaklarda muhtemel mürekkep dağılması sonucu karamalar yer alsa da geneli oldukça okunaklı kalacak şekilde muhafaza edilmiştir.

R-13 Rusçuk sicil defterinde genel olarak talik yazı çeşidi kullanılmıştır. Ancak bazı hükümler merkezden gönderildiği biçimi olan divani yazı çeşidi ile deftere kaydedilmiştir. Bu defterde Osmanlı Devleti merkezinden Rusçuk kadısı veya orada bulunan devlet görevlilerine gönderilen emir ve hükümler bulunmaktadır. Sicillerin yazılı dili ilk dönemlerde Arapça ve Türkçe karışıktır. Ancak XVII. yüzyılın sonlarından sonra ve bilhassa sakk kitapları yazılınca dil tamamen Türkçeleşmiş ve şer'iyeye sicillerinde kullanılacak kelimeye varıncaya kadar bir üslup bütünlüğü sağlanmıştır. Tüm bu kaidelerin örneğini, sakk kitaplarının telif edilmesi ve üslup birliğinin sağlanması ile aynı dönemlere tekabül eden ve 1231/1232 tarihlerine havî 13 numaralı Rusçuk şer'iyeye sicilinde görmekteyiz. Nitekim Arapça yazılı belgelerin bir veya iki varağı geçmemesi ve mahkeme kayıtlarının tümünde belli başlı kalıptaki kelimelerin yinelenmesi bunun mühim göstergelerindendir.

Sicil defteri ağırlıklı olarak 1231-1232 yıllarına ait kayıtlardan tekvin olsa da az sayıda 1223, 1229, 1230, 1233 ve 1333 yıllarına ait kayıtlar da yer almaktadır. Ayrıca tarihi belli olmayan mütenevvi' konularda 8 kayıt yer almaktadır ve bu kayıtlar haricinde 1230 yılına ait 5 kayıt (3A/12-13-14, 5B-6A/23, 11A/42), 1223 yılına ait 2 kayıt (6B/26, 36B-37A/96), 1229 yılına ait 2 kayıt (9A-B/36, 9B-10A/37), 1233 yılına ait 2 kayıt (1B/4, 2A/6) ve son olarak 1333 yılına ait 1 kayıt (10B/41) yer almaktadır. Sicilin yekûnünü teşkil eden 1231 yılına ait toplamda 32 kayıt ve 1232 yılına ait ise 48 kayıt bulunmaktadır.

2.2. Sicil Defterinin Muhtevası

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında şer'iyeye sicilleri minimal seviyede son derece ehemmiyetli malumatları ihtiva etmektedir. Kadıların devlet merkezi ile yaptığı resmi yazışmaları, halkın maruzatlarını, bulunduğu çevrenin sosyal, dini ve ekonomik durumunu ve daha birçok neviden konu hakkında mütalaa etme şansı sunmaktadır. Şer'iyeye sicilinin içerisinde tek bir belge çeşidi yoktur. Defterin içerisindeki belge çeşitlerini öncelikle kadı tarafından yazılan kayıtlar ve diğerleri olarak ikiye ayırmak gerekir. Ancak, çalışmanın esas kısmı olan R-13 Rusçuk şer'iyeye sicilinin ihtiva ettiği kayıtları belge tiplerine göre tasnif etmek yerine, çeviri yazısını okuyarak her kaydın konusu yazıp, bu minvalde muhtevasının izahı tercih edilmiştir. Sicilin yekûnunu oluşturan konular ise sırasıyla vergiler, terekeler, padişahın emirleri, alacak verecek kayıtları, tayinler, miras

kayıtları, ziraat, hayvanat, ticaret, toprak sistemi, askeri ve asayiş içerikli kayıtlar ve vakıf kayıtları olup her bir konuyla ilgili bilinmesi gereken malumatlar verilmiştir.

R-13 numaralı defter, Osmanlı Devleti'nin 1815-1817 yıllarına tekabül etmektedir ve bu tarihte Osmanlı Devleti, üç ana krizle karşı karşıya kalmıştır. Bunlardan sicille bağlantılı olan ilki Rusçuk civarında Ruslar ile 1806-1812 yılları arasında Bükreş antlaşmasıyla son bulacak bir savaşın başlaması⁵⁴ ve ikincisi ise özellikle Fransa ve Rusya destekli 1830'a dek ayaklanmalar yaşanmasıdır. Nitekim 1817 yılında, ayaklanmaların ve Rusya ile yapılan antlaşmanın neticesi olarak Sırlara özerklik verilmiştir.⁵⁵ Bu malumat ışığında 1816 yılında Rumeli'deki bazı büyük kazalardaki panayırlara gelen Sırp reayasından tüccarların korunması hususunda padişah hükmü yer alması ilgi çekicidir. Ayrıca Savaş tahribatının giderilmesi ve Tuna kıyısı boyunca kalelerin onarılması ile ilgili II. Mahmud'un emirleri sicilde 4A-4B/17 nolu ve 5B-6A/23 nolu 1231 (1815-1816) senesine ait kayıtlar da yer almaktadır. Üç dönemde mütalaa edebileceğimiz II. Mahmud'un saltanat dönemleri; Alemdar Mustafa Paşa'nın öncülük ettiği ilk aylar, 1808-1826 yılları arası hayal kırıklığının yaşandığı hazırlık yılları ve tetkik edilen sicilin ihtiva ettiği yıllardan sonraki evre olan 1826-1839 arası modern reformların başlangıcıdır.⁵⁶ R-13 numaralı sicille daha çok alakalı olan ilk iki evrede yeniliklere alt yapı oluşturmak maksatlı II. Mahmud, yiyecek fiyatlarının sabit tutulması ve belirlenmesiyle⁵⁷ alakalı fiyat listeleri oluşturdu ki misallerini 1A/3 nolu kayıтта yer alan 1232 (1816-1817) yılına ait esnafa verilen es'ar'da ve 1B/4 nolu kayıтта yer alan 1233 (1817-1818) yılına ait narh listesinde görmekteyiz.

Rusçuk sicillerinde narh kayıtları defterlerin ilk kısmında veya son kısmında öncelikli hangi yıla ait olduğu verilmek suretiyle kaydedilmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz üzere bahsi geçen sicilde de ilk varaklarda ve sahip olduğu tarihle başlayan narh kayıtları yer almıştır. Bazı kayıtlarda öncelikli gıda olmak üzere emtia için yekün kaydedilmişse de zaman zaman her esnaf zümresi için ayrı kayıtlar tutulmuştur. Konunun bir diğer dikkat çeken yönü ise esnaf zümresinin isimlerinin de zikredilmiş olması ile birlikte esnaf zümresinde müslim veya gayri müslim olup olmadığı hususunda bilgi verdiği gibi mesleklerinin tespitinde de fayda sağlamaktadır. Böylelikle İslam dinin gerekliliklerinden olan helal kesim meselesi gereği kasap esnafının müslaman olduğu gerçeği gözler önüne serilmektedir.⁵⁸ 2A/6 nolu kasapbaşılık tayini ile ilgili kayıтта “Março, Dorme, Tanas ve İlya” zımmi isimleri zikredilmiş ancak, “gâ'ib anil meclis-i kasaban esâmîsi-kasab mecliside bulunmayan isimler” ifadesinden sonra yer almış olmaları dikkat çekicidir.

⁵⁴ Aksan, a.g.e., s. 281-282, 267.

⁵⁵ Beydilli, “Mahmud II”, s. 353.

⁵⁶ Shaw, a.g.m., s. 619-623.

⁵⁷ Beydilli, “Mahmud II”, s. 354.

⁵⁸ Genç, a.g.m., s. 48, 51.

Bölgede öne çıkan ve mütenevvi' ikinci el kaynaklarda bahsi geçen imparatorluğun yekûn miktarda me'kûlât-ı meşrubatı⁵⁹ Rumeli bölgesinden tedarik edilmekte olup; Buğday için Trakya bölgesi, Marmara Denizi'nin Asya kıyıları, Ege kıyılarındaki ovalar, Tuna prenslikleri ve Karadeniz'in kıyı boyu ayrılmıştı. Kuzu ve koyunlar Balkanlardan, Anadolu'dan İmparatorluğun merkezine aktarılıyordu ve ticarete ön planda idi.⁶⁰ Osmanlı döneminde Rumeli koyun yetiştiriciliğinin mühim üretim sahasıydı. Başta İstanbul'un et ihtiyacının karşılanmasında ve yine Osmanlı ordusunun garp cihetindeki seferlerinde koyun tedarik edilen yerler arasında bu coğrafyadaki kazalar yer almıştır.⁶¹ XVI. yüzyıl sonlarına doğru Bulgar ülkeleri, senede 440.000 koyun sağlamak zaruriyetindeydiler. Bu kimselere "celep" denirdi. Bu kişiler öncelikle saraya hizmet ederler, malların otuzda birini buraya ayırırlardı. Bu durum, Balkan ekonomisinin imparatorluğun başkentinin yoğun etkisi altında kaldığını ortaya koymakta ve aynı zamanda 4A-4B/16-18, 23B-24A/63-64-65 nolu kayıtlarda dikkat edilecek husus günümüz Bulgar toprakları dâhilindeki Rusçuk ve ahâlisinin 1815-1817 tarihleri arasında da celep ve küçükbaş hayvanatda mühim rol üstlendiğidir.⁶² Nitekim Rusçuk kazasının bu özelliğine dair kayıtlar kazanın sahip olduğu diğer sicil defterlerinde de bulunduğu müsbettir.⁶³

Osmanlı Devleti'nin vergi sistemi temelde şer'i ve örfi vergilere dayanmaktadır. Ancak vergi mükelleflerinin yükümlülükleri bununla da kalmamış bilhassa reayanın bedeni mütenevvi' yükümlülükleri olmuştur. Benzer durum vergi tahsilinde yararlanılan iltizam usulünün uygulandığı dönemlerde de sürdürülmüştür. Bu usûlde mültezim adı verilen kişiler, belli bir bedel karşılığı vergi tahsil yetkisini kullanmıştır. En yüksek bedel teklif edenin elde ettiği bu görev, XVII. yüzyıldan itibaren elde eden şahsa büyük güç kazandırmış ve devlet kontrol edemez hale gelmiştir. Bu kurum sonrasında ayanlık kurumu zuhur etmiştir. Başta halk tarafından seçilip halkın yanında yer alan ayanlar da mültezimlerle anlaşarak hâkim oldukları bölgelerde etkili olmuşlardır. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti için olumsuz anlamda değişen tarih seyri neticesinde belli dönemlerde mültezim, ayan, mütesellim ve voyvoda gibi şahısların halk ve devlet yönetimi üzerinde baskıları olmuştur. Bunların akabinde gelen üç mühim isyan hareketi gerçekleşmiştir. Bunlar; Celali İsyanları, 1730 Patrona Halil İsyanı ve Atlı Kel Mehmed İsyanıdır.⁶⁴

Tüm bu iç buhranlar ve klasik sistemin yenilenmesinde karşılaşılan problemler yanısıra Fetihler sırasında hazineyi besleyen savaşlar, XVIII. yüzyılda devlet ekonomisinin çöküşünü

⁵⁹ Yiyecek içecekler.

⁶⁰ Castellan, a.g.e., s.140.

⁶¹ Genç, a.g.m., s. 51.

⁶² Castellan, a.g.e., s.140.

⁶³ Genç, a.g.m., s. 51.

⁶⁴ Coşkun Can Aktan vd., "Osmanlı Tarihinde Vergi İsyanları I", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi**, 7/2, 2002, s. 2-17.

hızlandıran önemli faktörlerden birisi olmuştur. Devlet kaybettiği savaşlar neticesinde toprak kaybetmekle kalmıyor ağır savaş tazminatı yükünün altına giriyordu. Yöneticilerin usulsüzlüklerine eklenen uluslararası arenadaki ticari tipte merkezi ekonominin yansımalarına ayak uyduramayan Osmanlı ekonomisi içine kapanmış bir yapıya bürünmüştür. Böylelikle Avrupa'ya ekonomik bağımlılık, XVIII. yüzyılda Osmanlı devleti'nin ana karakteri haline gelmiştir. Eş zamanlı Fransız ticaretinin üst noktaya eriştiği XVIII. yüzyılın son çeyreğinde, ağırlıklı olarak tekstil ürünleri ticareti ile meşkuldü. Mühim ve hayli geniş pazar olan Osmanlı Devleti ile ticari müzakereler gerçekleştirmiştir. Bunun misallerini tetkik ettiğimiz sicilde sıklıkla görmekteyiz. Ayrıca uygulanacak olan ticari vergiler hususunda bilgi almanın yanısıra Fransız ticaretinin yekününü oluşturan tekstil çeşitlerine de vakıf oluyoruz. Nitekim İzmir İpek, Sayda Pamuk, İstanbul yün ticareti yapıyordu. İstanbul'dan deri ve İskenderiye'den balmumu, kemik, ceviz, ecza malzemeleri ve değişik kokular ihraç ediyordu. Osmanlı yönetiminde, Bizans yönetiminde olduğu gibi Yunan, Ermeni ve Yahudi zengin tüccarlar mali işlerde ve ticarete ön planda yer almışlardır. Osmanlı Müslüman tebasının ticarete etkin rolü olmamıştır. Önceleri azınlık olan ancak XVIII. yüzyılda çoğalıp İmparatorluk içerisinde kapital dolaşım ağı oluşturan bu zümre ticarete dengesizliğe neden olmuştur. Balkanlardaki barış ortamı ile birlikte Yunan, Eflak tüccarlarının yanısıra daha öncede zikrettiğimiz Sırp tüccarları da öne çıkmaktadır.⁶⁵ Sicilde 3A/10 nolu kayıttaki malumatlar da bu durumun yansımasıdır.

Halka ağır gelen aynî yükümlülük zamanla bedel hâline dönüştürülerek vergi niteliği kazandırılmıştır. Her iki şekilde de halk talep edilen malları, belirli menzillere nakletmek ve yetkililere teslim etmekle yükümlüydü. Kara yoluyla yapılan nakliyat zaman israfı ve faiz fiyatlar gerektirdiği için, zahirenin naklinde eğer mümkünse daha ziyade deniz yolu ya da nehir taşımacılığı tercih edilmiştir. Ulaşım ve nakliye vasıtalarından deniz ve nehirlerde kullanılan gemilere yaygın olarak “sefine” denilmekle birlikte fırkate, kalite, üstü açık ve miri borazan isimleri de zikredilmektedir. Ayrıca seferler sırasında mirî gemilerin yanı sıra tüccar gemileri de kullanılmıştır. Osmanlı Devleti erzak ve mühimmatın naklinde deniz ve nehir taşımacılığının yanı sıra kara taşımacılığını da kullanmıştır ve devlet kara taşımacılığında ise top arabacıları birliği dışında yolların bakımsızlığından dolayı daha ziyade hayvan sırtında nakliyatı tercih etmiştir. Kara taşımacılığında özellikle topların ve bazı sefer mühimmatının nakli arabalarla gerçekleştirilmiştir. Nitekim Osmanlı seferleri üzerine yapılan çalışmalar tetkik edildiğinde, yolların daha düzgün olması sebebiyle, arabaların batı yönlü seferlerde daha sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Arabalar, develer ve beygirlere nazaran çok daha fazla yük taşıma kapasitesine sahiptir.⁶⁶ Osmanlı sefer organizasyonunun çoğunluk teşkil ettiği şer'iyye sicillerinin genelinde olan fakat R-13 numaralı defterdeki 6 kayıta yer almakta ve defterin yekününü vergiler, tereke, miras ve çeşitli

⁶⁵ Castellan, a.g.e., s. 208-209, 241-242.

⁶⁶ Uğur Kurtaran, “Osmanlı Seferinde Organizasyon ve Lojistik”, *Turkish Studies*, (Sonbahar 2012), C. VII/4, s. 2272-2275.

hesaplamalar teşkil etmektedir. Belgede askeri içerikli kayıtlarda karşılaşılan Osmanlı şehri Rusçuk'un askerî vaziyeti ise yeni son bulmuş sefer sonrası Tuna boyunca yer alan hasar görmüş diğer kaleler gibi onarılması ve bunun için gerekli malzemenin keşfi ve temini, mühimmat zahiyatlarının tespiti ve giderilmesi çalışmalıdır.

Şer'iyye Sicilleri tek tip defter değildir ve çeşitli içerikli, şekil ve özellikte farklı belgeleri birleştirmektedir. Bu doğrultuda alım-satım tutanaklarından çıkan veriler ve vefat etmiş olan köylülerin veraset kayıtlarından veriler nüfus hakkında kitlesel istatistik bilgiler edinilmesini sağlamakla beraber tereke kayıtları bölgede mevzu bahis olan dönemde yer alan emtia ve gelir düzeyleri hususunda malumatlar içermektedir.⁶⁷ Bunun emsalini Fransız tüccarı ve ma'iyetiyle yapılan müzakereler sonucu kaydedilen emtia listesinin yer aldığı 16B/51 ve 21B/57 nolu kayıtlarda mütenevvi' çalar saatlerin varlığı ve sicilin şümulündeki dönemlerde Rusçuk'ta bulunmuş olan İbrahim Hamdi Bartınlı'nın, saat kulelerinin Osmanlı şehirlerinde henüz yaygınlaşmadığı dönemde, şehirde bulunan saat kulesini ve çalar saatleri tasvir etmiş olması, Rusçuk şehrinin sahip olduğu ticari ehemmiyeti ve yeniliklere açık yapısını ortaya koymakla birlikte mamur bir şehir olduğunun delilidir.⁶⁸ Şehirde bulunan bu saat kulesini kimin yaptırdığı bilinmemekle birlikte, sicilin 5B/21-22 nolu kayıtlarında da vakıfıyesi mevzu bahis olan Tirsinikli İsmail Ağa'nın, eski saatin yerinde yeni bir saat kulesi yaptırdığı bilinmektedir. Saat kulesi, Rusçuk'ta Büyük Çarşı denilen yerde yapılmış bir vakıf eseridir.

Osmanlı medeniyetinin en mühim nişanesi olan vakıflara Rusçuk'ta da sıklıkla rastlanmaktadır. Bu vakıfların çoğunluğu camii ve mescit olmakla birlikte medrese, mektep, tekke, zaviye, saat kulesi ile su (çeşme, pınar, şadırvan) vakıfları da bulunmaktadır. Osmanlı devletinin her coğrafyasında olduğu gibi Balkanlar ve bilhassa Rusçuk'un sosyo-ekonomik hayatında vakıflar etkin rol oynamıştır. Bilindiği üzere İsmail Ağa'nın ölümü sonrasında Mustafa Paşa, bölgede ve devlet yönetiminde etki alanını güçlendirmiştir. Onun vakfına ait 500 kuruş Mustafa Paşa'ya verilmiştir. Vakıf idaresi soyunu devam ettiremediği takdirde, mütevellilik Tirsiniklize'nin azat ettiği kölelerden birine verilecekti ki Mustafa Paşa'nın ölümü sonrasında Tirsiniklize'nin azatlı kölelerinden olduğunu iddia eden İsmail adındaki kişi mütevelliliği talep etmiş ve 1814 yılında da bu görev için tayin edilmiştir.⁶⁹

20A/54 ve 20B/56 nolu tereke ve miras tahsili kayıtlarında yer alan arazilerin sahiplerinin adlarının kaşısında, miktarı, parselleri, toplam ederi ve farklı nevî tarla, çayır, bağ gibi arazinin kalitelerine göre değeri verilmiştir. Tetkik ettiğimiz sicilin şümulünde olan tarihler arasında arazi mülkiyetinin Rusçuk bölgesinde başlıca varlık olduğunu ve arazi miktarının, şu veya bu arazi

⁶⁷ Slavka Draganova, **Tuna Vilayeti'nin Köy Nüfusu**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2006, s. XXI.

⁶⁸ Ertaş, a.g.m., s. 246.

⁶⁹ Meryem Kaçan Erdoğan vd., a.g.e., s.186-189, 192-193.

sahibinin bir veya başka sosyal gruba dâhil edilmesinin ana göstergesi olduğu göz önüne alınarak, araziler şu temel tasniflerle ifade ediliyordu: 0-20, 21-30, 31-40, 41-50, 51-100,101-150, 151-200, 201-300, 301-400, 401-500 dönüm gibi. Böylelikle, tereke ve miras kayıtlarındaki göstergeler vasıtasıyla belirli köy veya bölgenin malumatı elde edilmekle birlikte bahsi geçen bölgedeki ahalinin gelir seviyesi ortaya koyulmuştur.⁷⁰ Nitekim yukarıda da bahsi geçen XVIII. yüzyılın önemli coğrafyacılarından biri olan İbrahim Hamdi Bartınlı, Rusçuk’u sıradan bir şehir değil de siyasi, ticari ve kültürel bir merkez olarak tasvir etmiştir. Düz yerde kurulu bir “şehir-i mamûre” olarak ifade ettiği “Rumeli’nin bundan mamûr şehri ma’lum değildir” dediği, tetkik ettiğimiz sicille yaklaşık aynı dönem bölgede bulunmuş İbrahim Hamdi’nin anlatımını kanıtlar nitelikteki Rusçuk sicilinde bu zengin ve elit çevre afakî olarak görülmektedir. Ayrıca, İbrahim Hamdi’den daha önceki dönemde 1651 tarihinde bölgede bulunmuş olan Evliya Çelebi’nin anlatımında, Rusçuk şehrinin Özü eyaleti içerisinde öne çıkan, idarî ve askerî işlevi hasebiyle diğer şehirlerarasından sivrilen büyük bir şehir imajı olmaması, İmparatorluğun henüz yoğun savaş ve toprak kayıpları ile karşılaşmamış olması doğrudan ilintilidir. Rusçuk şehri Osmanlı devleti’nin siyasi yapısıyla ters istikamette yol izlemiştir. Bu vaziyette, Rusçuk’un coğrafi konumu yanı sıra İmparatorluğun sevk’ül-ceyş özelliği taşıyan kaza merkezi olması etkili olmuştur.⁷¹ Sicilde toplamda 14 adet olan terekelerin 12 adedi müslüman erkeklere aittir. 2 adedi ise Müslüman kadınlara aitt terekelerdir. Bu terekeler Rusçuk ‘un Kara Mustafa, Arık Ramazan, Kara Ali, Hacı Musa, Kuyumcu, Yeni ve Camii Cedid mahallelerinde mütemekkin olan şahıslara ait olmakla birlikte mahalle veya karye ismi yer almayan bir kayıt haricinde Rusçuk’un Hotânse karyesinde ve Yergöğü’de mütemekkin olan fevt olmuş şahıslara ait tereke kayıtları yer almaktadır. Bu şahısların ünvanlarından devlet içerisinde mühim görevlere sahip oldukları anlaşılmaktadır. Böylelikle Rusçuk’un şehir-i mamûre niteliği tekrardan müsbetleşmektedir.

Nihayetinde sicillerde ürün hasadıyla ilgili bazı malumatlar da mevcuttur. Özellikle meyve türleri ve üzüm örneğinde olduğu gibi ürün çeşitliliği açısından zengin bir bölge olsa da Evliya Çelebi’nin eserinde zikretmediği kavun ve karpuz ve Rusçuk’ta balık ürünlerinin bulunmasına ve önde gelen geçim kaynaklarından olmasına rağmen mütalaa ettiğimiz sicilde rastlanmamış olması bir diğer ilgi çekici mevzudur. Ayrıca Rusçuk’ta fazlaca ekmek çeşidi yoktur⁷² ve bunun dışında sadece simite rastlanmıştır. Simit ve birkaç ekmek türü dışında unlu mamüllere rastlanmamıştır. Tüm bu değerlendirmeler yanısıra belgedeki kayıtlarda yer alan me‘külât-ı meşrubât, şahıs isimleri, emtialr, askeri mühimmatlar, Rusçuk mahalle ve karyeleri, ünvanlar, meslekler, sancaklar ve Osmanlı coğrafyasındaki diğer şehirler belli başlı başlıklar altında aşağıda sınıflandırılmıştır.

⁷⁰ Draganova, a.g.e., s. XIV-XV.

⁷¹ Ertaş, a.g.m., s. 243-245; Genç, a.g.m., s. 41; Evliya Çelebi seyahatnamesi, s. 244-245; Türk Dünyası Kültür Atlası, s. 327.

⁷² Genç, a.g.m., s. 50, 53-54.

Me‘kûlât-ı Meşrubât: Döğülmüş tuz, Soğan-ı abacık, Kahve, Pirinç, Rezak-ı üzüm, Siyah üzüm, İncir, Elvan-ı şeker, Fasulye, Mercimek, Bulgur, Nişasta, Nohud, Sirke, Pirinç, Ketan; Peynir Çeşitleri: Çobar peyniri, Bakkal peyniri, Salamura peyniri, Tulum peyniri, Kaşar peyniri; Yağ Çeşitleri: Mum Yağı, Sade Yağ; Et çeşitleri: Oğlak eti, Kuzu eti, Pastırma; Unlu Mamül Çeşitleri: Ekmek, Simit.

Şahıs İsimleri: Müslüman Erkek Şahıs İsimleri: Said Ağa, Hancı Çukacı oğlu Süleyman Ağa, Halil Ağa, Doğan Çavuş, Ali Paşa, Diğer Hancı Mehmed Ağanın oğlu Hüseyin, Hüseyin Kamerî Ahmed, Abdiş Alemdar, Salih Ağa, Es-Seyyid Mehmed Ağa, Mehdan Ağa, Feyzullah Ağa, Hüsmen Ağa, Ahmed Ağa, Salih Ağa, Toblu Salih, Mürteza Ağa, Hüseyin Alemdar, Çadircı Memiş Ağa, Hacı Hüseyin, Es-Seyyid Hasan, Ya‘kub Ağa, Ali Ağa, Osman, Müslim Ağa, Hafız Ali Kangrı ibn Hafız Abdullah Yanbolu, Ali Hıfzî Gaîf?, Mevlana Mehmed Emin, Es-Seyyid Mustafa, Asli Ali Paşa, Yeniçeri Ağası Süleyman Ağa; Müslüman Kadın Şahıs İsimleri: Şerife, Aişe, Sebile; Zımmî Erkek Şahıs İsimleri: Março, Dorme, Tanas, İlya

Yer isimleri: Krasna, Kostaniçe, İsfelânik, Sağırlı, Çernova, Basaraba, Koşu, Maçika, Batince, Dümogile, Obretenik, Bozanca, Ablânova-i Müslim, Ablânova-i Gibrân, Donkri, Tırnovit, Vidin, Pezrîn, Rumili, Belgrad, Semendire, Niğbolu, Selânik, Büyük Çekmece, Küçük Çekmece, Ereğli, Tekfur Dağı, Bergos Çorla, Nişhu? Gölü, Gelibolu, Edirne, İnöz, Dimetoka, Cıs-r-i Ergene, Ferecik, Kırkkilise, İslimye, Vize, İskenderiye, Rumili, Tırhala, Paşa, Kavala ve Dıraç; Karyeler: Krasna, Kostaniçe, İsfelânik, Sağırlı, Çernova, Basaraba, Koşu, Maçika, Batince, Dümogile, Obretenik, Bozanca, Ablânova-i Müslim, Ablânova-i Gibrân, Donkri, Karasulu, İsmil-i Âtik, Batîn, Râhova-i Bâlâ, Râhova-i Zîr, Babakna, Tabân, Gâğlıye, Tutrakân, Kadislade, Harebil, Belço, Dumkle, Oratin, Fersile, Semerci, Mutin, İsfelânik, Güğümlü yenicamii, Bilani, Koşu, Kakucale, Sağırlar, Beşpınar, Helvacı Yenicamii, Çernova, Ustûracu Çelko, Burjejna, Beğalan, Balço, Nasatrsigar?, Kostanca, Batîn-i müslim, Brâstunca, Nusva, Tutrakan, Hoçka, Hacıoğulları, Kara Mehmetler, Kışlak, Kuzu Müslim, Karaherl, Koça, Hacı Fazıl, Hacı Fakiye, Orhan sagir, Senva, Rûûslar, Gagliya, Ablinvanmiyan, Muhakke, Kabalı, Yevane Yusufklar, Orman bula, Tutânca, Bâlu, Karasırta, Rahvayal, Süratalan, Sarı..., Havancılar, Yarıklar, Tabak, Marzık, Balpınar Bakçası, Beğiköy, Karasna, Kostanca, İsfilanik, Sağrı, Cernovi, Basriba, Koşa, Meçka, Batlı, Domgele, Obrenik, Bozanca, Eblonava-i Müslim, Eblonava-i Gibrân, Donkri, Karasulu, İsmil-i Âtik, Blatin, Rohova-i Bâlâ, Rohova-i Zîr, Babakna, Tabân, Gâğliye, Tutrakân, Kadislade, Harebil, Belco, Garıncılar, Bilasitin, Nesrallayin, Rahvazir Karye, Burasanlı, Mahalle-i Mişe, Hızır sipahi, Ahmedler, Karaağaç, Pişkar, Kasrıkebiran, Koşular, Odunluk, Babışıkar, Orhan-ı kebir, Koşaran, Garvan, Kuzgunluk, Buçtinek Karye

Sancaklar: Semendire, Vidin, Niğbolu, Silistre.

Unvanlar: Ağa, Paşa, Reis, Kamerî, Abdiş, Toblu, Hacı, Alemdar.

Meslekler: Hancı, Çukacı, Çavuş, Bakkalbaşı, Kasap, Çadırcı, Vezir, Vali, Mübaşir, Kadı, Nefer, Yeniçeri Ağası, Kasapbaşı.

Emtialar: Çukaba kablu Samur Kürk, Yeni Tafe Kürk, Yeni Kürk, Çelukefa Kürk, Noska Kürk, Kürk, Kene Kabûd, Kene kürk, Çuka Abdestlik, Çuka Nişi, Çuka Çakşir, Çuka Entari, Cedid Kaput, Çuka Şalvar, Pemkolame? kılıç, Sim kılıç, Köhne entari, Çuka şalvar, Köhne nafe kürk, Aba-i yağmurluk, Mu'temel makud, Yorgan, Kantar, Nargülle, Hırdavat, Sefer taşı, Avaz-ı tahta, Havan ma tepsi, Pekmez tabe sini, Kebir kazgan, Bargir, Camuş inek, Camuş mûlaği, Çapa, Tarangub, Şal, Kısa kürk, Ördek ve kaz, Tencere, Satır ve balta, Kiremid, Tahta, Bakır kab, Sabun, Kara Sabun, Ot.

Mühimmat: Tob-i şahi, Hartuç Kâğıdı Tob, Burgu-i Sıpgın Ma'kabza, Eke tob-ı kebir Ma' galaf (kılıf), Kinnab, Fîtil Ağacı, Nühas-ı Kepçe, Tomar Kepçe, Bomağa ma cıvata, Fîli Mısri, Keser-i dest ma kabza, Destere, Kalıb hartuç, Kerpeden(?), Nazgah ma Galaf, Burgu mütenevvia, Teneke ölçek, Sünger-i derme, Mükemmel kundak-ı şâhi Ma tekerlek, Vezn-i tob, Alat-ı köhne Kantar, Yuvarlak hat, Mismar-ı kayık, Sandık-ı kebir, Sandık-ı mühimmat, Küfe-i sagir, Mükemmel kundak, Balyemez ma tekerlek numunelik, Ahen-i dingil, Kelb-i sagir, Küfe-i kebir, Yatak çap, Hademe-i kılıç, Cıvata kundak, Herbe yatak(?), Ask-ı dingil, Taban tekerlek, İslimye kâri şişhane tüfenk, Sim kâri piştov, Selman kâri Piştov, Fîlinta tüfenk, Şişman tüfenk.

Para Birimi: Pâra, Dirhem

SONUÇ

Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren hâkimiyet alanını Batı cihetinde gerçekleştirmiş ve cihan hâkimiyeti mefkûresiyle cihat politikası gütmüştür. Bu gayesi doğrultusunda, mensubu olduğu İslâm dinin Peygamberinin hadisinde işaret etmesi ve coğrafi, ticarî önemi yanısıra tarihi köklere sahip olması hasebiyle İstanbul'un fethini gerçekleştirmiştir. Kızılma ülküsü ışığında İstanbul'un fethinin kolaylaşması amacıyla Batıya fetihler yapılmıştır. Osmanlı Devleti'nin, verimli toprakları yanısıra fetihleri kolaylaştıracak siyasi yapıya sahip olan Balkanlara hükmetmek ilk hedefi olmuştur.

Filhakika Osmanlı Devleti Orhan Gazi döneminde Trakya'ya geçmek suretiyle ilk kez boy gösterdiği Balkan coğrafyasında, sultan I. Murat devlet politikası doğrultusunda bu cihette askeri seferleri sürdürmüştür. 1364'te Lala Şahin Paşa'yı Rumeli beylerbeyi yapmasının yanı sıra 1365'te devletin başkentini Bursa'dan Edirne'ye taşımış olması bu politikanın yansımasıdır. Sultan Murat saltanatının son dönemlerinde Bulgar topraklarını fethetmiş ve neticesinde Silistre kalesini almayı başarmıştır. Böylelikle 1366 yılında ilk kez Balkan coğrafyasında boy gösteren Osmanlı Devleti Tuna'ya ulaşmayı başarmıştır. Sultan I. Bayezid devrinde ise başarısızlıkla sonuçlansa da Kızılma ülküsü gayesiyle İstanbul ilk kez 1393-1394 tarihlerinde kuşatılmıştır. Ayrıca I. Bayezid, Eflak prensliği ile mücadelesinde zafer elde ederek ilk kez Tuna'yı geçen Sultan olmuştur. Anadolu'da Timur tehlikesi ile son bulan saltanatı sonrası yeni filizlenen Osmanlı Devleti, I. Mehmed'in 1413 yılında hâkimiyetine kadar 11 yıl fetret devri yaşanmıştır. I. Mehmed devlet birliğini sağladığı gibi Balkan coğrafyasında da elden çıkan yerleri tekrar Osmanlı hâkimiyet alanına sokmuştur. Osmanlı Devleti, İstanbul'un fethi öncesi Sırbistan, Eflak, Ceneviz, Venedikliler, Bizanslılar ve Rodos Adası Şövalyeleri çemberi içerisinde "Balkanlar'ın fatihi" sultan II. Murat önderliğinde tüm Balkan coğrafyasına hâkim olmuştur.

Tuna nehrinin uzandığı verimli Balkan coğrafyasında nehrin Anadolu'ya bakan yakasında yer alan Rusçuk, Sultan Çelebi Mehmed tarafından feth edilmiştir. Rusçuk, çeşitli dönemlerde el değiştirmiş olsa da yıllarca Osmanlı hâkimiyetinin Kayıt sürdüğü, Türk ve Müslüman nüfusu çoğunlukta olmakla birlikte Hristiyan ve Ermeni gibi farklı din, dil ve ırktan birçok milletin bir arada barış içinde yaşadığı Osmanlı şehirlerinden biridir. Allah'ın adaletini tüm cihana yayma mefkûresiyle hareket eden Osmanlı Devleti, hukukî yapıya çok ehemmiyet göstermiştir. İslâm hukukundan müteşekkil örfî hukukla harmanladığı kendine has hukukî yapı tekvin etmiştir.

Osmanlı hukuku içerisinde önemli yere sahip olan Şer'î Mahkemeler ve mahkemedeki davalar ile Kayıtların kaydedildiği Şer'î Sicilleri Osmanlı siyasî, sosyal ve ekonomik yapısı

hususunda doğru malumatlar edinilmesine aracı olacak önemli arşiv belgelerindedir. Tez çalışmamızın konusu olan R-13 No'lu Rusçuk Sicil defterinde de sahip olduğu stratejik konumu dolayısıyla sevkü'l-ceyş özelliği taşıyan, Tuna kıyısında olması hasebiyle ise limana sahip olup Osmanlı Devleti tarafından tershane kurulan Rusçuk şehrine ait mahkeme kayıtları yer almaktadır. Bu kayıt veya Kayıtlar Rusçuk'un sıraladığımız bu özellikleri hakkında 1815 ve 1817 yıllarına ait örnekler içermektedir. Böylelikle Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılının ilk çeyreğindeki hukukî, siyasî ve askerî uygulamalarına misal teşkil etmiştir.

Neticede incelediğimiz defterde yer alan bilgiler bizi, Balkanların ilk fetih coğrafyası “fetih basmağı” olduğu gibi zayıflayan imparatorluğun topraklarının geri çekilmesiyle savunma görevi gören “savunma hattı” olduğu gerçeğine götürmektedir. Rusçuk şehri, Osmanlı Devleti'nin yaşadığı siyasi buhranla ters orantılı istikamette ilerlemiştir. Bunun en önemli nedeni toprak sistemindeki bozulmaların ve savaş kayıplarının sonrasında toprak kaybedilerek eyaletlerin sayısının azalması dolayısıyla da eyalet merkez değişikliklerinin yaşanması olmuştur.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Akgündüz, Ahmet (Haz.) (1988), **Şer'iyeye Sicilleri I**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.
- Aksan, Virginia H. (2011), **Kuşatılmış Bir İmparatorluk Osmanlı Harpleri 1700-1870**, (Çev. Gül Çağalı Güven), 2. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- Aktan, Coşkun Can, Dileyici, Dilek ve Saraç, Özgür (2002), "Osmanlı Tarihinde Vergi İsyanları I", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi**, 7/2, 1-20.
- Arapyan, Kalost (1943), **Ruşçuk Âyânı Mustafa Paşa'nın Hayatı ve Kahramanlıkları**, (Çev. Esat Uras), TTK Yayınları, Ankara.
- Babinger, Franz (1997), "Ruşçuk", **İA**, 9, Eskişehir, 784-787.
- Barkan, Ömer Lütfi (1955), "Osmanlı İmparatorluğu'nda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu olarak Sürgünler", **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası**, 15/1-4, Ekim 1953-Temmuz 1954, 209-236.
- Bayrak Ferlibaş, Meral (2011), "Alemdar Mustafa Paşa'nın Muhallefati", Meral Bayrak Ferlibaş (Ed.), **Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk**, içinde 345-405, Yeditepe Yayınevi, İstanbul.
- Beydilli, Kemal (2003), "Mahmud II", **DİA**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 352-357.
- Bozan, Muhammed Fatih (2018), **R-39 Numaralı Rusçuk Şer'iyeye Sicili'nin Çeviri Yazısı ve Tahlili (H. 1204-1205/M. 1789-1791)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Castellan, Georges (1993), **Balkanların Tarihi 14.-20. Yüzyıl**, (Çev. Ayşegül Yaraman-Başbuğu), 1. Baskı, Milliyet Yayınları, İstanbul.
- Draganova, Slavka (2006), **Tuna Vilayeti'nin Köy Nüfusu**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Erdoğan, Meryem Kaçan vd. (2009), **Ruşçuk Ayanı Tirsiniklizâde İsmail Ağa ve Dönemi (1796-1806)**, Yeditepe Yayınları, İstanbul.
- Ergenç, Özer (2013), **Şehir, Toplum, Devlet Osmanlı Tarihi Yazıları**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Ertaş, M. Yaşar (2005), "İbrahim Hamdi'ye Göre Silistre'den Vidin'e Tuna Kıyısındaki Osmanlı Şehirleri", **Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk-Bulgar İlişkileri Bildiriler**, içinde 243-252, Odunpazarı Belediyesi Yayınları, Eskişehir.
- Evliya Çelebi Seyhatnamesi, III-IV**, (1986), Tevfik Temelkuran ve Necti Aktaş (Sad.), Üçdal Neşriyat, İstanbul.
- Genç, Füsun Gülsüm (2016), "Evliya Çelebi Tuna Kıyısında: 17. Yüzyılın İkinci yarısında Rusçuk, Yergöğü ve Niğbolu", Zafer Gölen ve Abidin Temizer (Ed.), **Balkan Tarihi, I içinde** 41-56, Osmanlı Mirası ve Türk Kültürünü Araştırma Derneği Yayınları 1, İstanbul.

- İnciciyan, L. ve Andreasyan H.D. (1976), “Osmanlı Rumelisi’nin Tarih ve Coğrafyası”, **Güney Avrupa Arşiv Dergisi**, 4/5, 101-152.
- İpşirli, Mehmed (2002), “Osmanlı Esas Yapısının Bozulması ve Islahı Çalışmaları Üzerine Bazı Gözlemler”, Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, 9 içinde 839-846, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- Kiel, Machiel (2008), “Ruşçuk”, **DİA**, 35, İstanbul, 246-250.
- Kurat, Akdes Nimet (1987), **Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917’ye Kadar**, 2. Baskı, TTK Yayınları, Ankara.
- Kurtaran, Uğur (2012), “Osmanlı Seferinde Organizasyon ve Lojistik”, **Turkish Studies**, VII(4), s. 2269-2286.
- Ortaylı, İlber (2008), **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**, Baskı 3, Cedit Neşriyat, Ankara.
- Özey, Ramazan (2006), “Balkanların Coğrafi Yapısı”, Osman Karatay ve Bilgehan A. Gökdağ (Der.), **Balkanlar El Kitabı I**, içinde 13-34, Karam & Vadi Yayınları, Ankara.
- Shaw, Stanford J. (2002), “Osmanlı İmparatorluğu’nda Geleneksel Reformdan Modern Reforma Geçiş: Sultan III. Selim ve Sultan II. Mahmud Dönemleri”, Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, 12 içinde 609-628, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- Şahin, Hasan (2002), “Kaynarca’dan (1774) Paris Barışı’na (1856) Kadar Şark Meselesi Perspektifinde Osmanlı-Rus Münasebetlerine Genel Bir Bakış”, Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, 12 içinde 531-544, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- Togan, Zeki Velidi (1981), **Tarihte Usul**, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- Topal, Mehmet (2011), “Ruşçuk Şehri’nin Yeri ve Adı Üzerine Düşünceler”, Meral Bayrak Ferlibaş (Ed.), **Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk**, içinde 1-20, Yeditepe Yayınevi, İstanbul.
- _____ (2015), “Balkanlarda bir Modernleşme Örneği: Rusçuk”, **Mavi Atlas**, 4, 1-25.
- Türk Dünyası Kültür Atlası Osmanlı Dönemi 1** (1999), Türk Kültürüne Hizmet Vakfı, İstanbul.
- Tuğlacı, Pars (1985), **Osmanlı Şehirleri**, Milliyet Yayınları, İstanbul.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (2010), **Meşhur Rumeli Âyanlarından Tirsinikli İsmail, Yılık Oğlu Süleyman Ağalar ve Alemdar Mustafa Paşa**, 2. Baskı, TTK Yayınları, Ankara.
- Üstündağ, Nagehan (2005), “Osmanlı’da Şehir ve Şehri Geliştiren Unsurlardan Biri Olarak Ayanlar: Vidin ve Rusçuk Örneği (18. Yüzyıl)”, **Türkiyat Araştırmaları**, 2, 149-167.
- Vernodsky, George (2009), **Rusya Tarihi**, (Çev. Doğukan Mızrak ve Egemen Ç. Mızrak), Selenge Yayınları, İstanbul.
- Yalçınkaya, Mehmet Alaaddin (2002), “III. Selim ve II. Mahmud Dönemleri Osmanlı Dış Politikası”, Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, 12 içinde 629-659, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- _____ (2002), “XVIII. Yüzyıl: Islahat, Değişim ve Diplomasi (1703-1789)”, Hasan Celal Güzel vd. (Haz.), **Türkler**, 12 içinde 479-511, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

EKLER

Ek 1: R-13 Numaralı Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu

Varak No: -

Kayıt No: 1

Tarih: -

Konusu: -

Bâis vilâyet-i İsmailin itlâf eylediği ehl için gezdiği? guruş 22.

Varak No: 1A

Kayıt No: 2

Tarih: Fî 28 S sene 32 (1232)

Konusu: Rusçuklu Said Ağa'dan Turnovitli Kiracıya Alacak Davası

Rusçuklu Said Ağa Turnovitli kirâcı mâ'rifetinden da 'va eylediği dörd guruş hükmü olunub 36 guruşu teslim bâkisi kırk bir gün imhâl ve edâsına Hancı Çukacı oğlu Süleyman Ağa kefil şud. Fî 28 S sene 32(1232) tahsil ve hâssına teslim şud.

Varak No: 1A

Kayıt No: 3

Tarih: 32 (1232)

Konusu: Es'ar/Narh

Otuz iki senesi esnafa virilan Es'ar.

... Kıyye 1 Pâra 6, Peynür-ü Çobar Kalıb 1 Pâra 14, Bakkal Peynür Kıyye 1 Pâra 16, Salamura Peynürü Kıyye 1 Pâra 18, Revgan-ı Şem'Kıyye 1 Pâra 68

Kasaban

Lahm-ı Kuzu Kıyye 1 Pâra 18, Lahm-ı Ulâk Kıyye 1 Pâra 16

... ..

Dört Pâralık Dirhem

Zam 130+30=160

Ma'adâ 160-10=150

...

Dört Pâralık Dirhem

Zam 65+15=80

Ma'adâ 80-5=75

Varak No: 1B

Kayıt No: 4

Tarih: Fî M sene 33 (1233)

Konusu: Narh/Es'ar

Ya Fettah, Ya Rezzâk, Ya Hâdi, Ya Mu'in, Ya Âlim, Ya Allah

Bismillahirrahmanirrahim

Halil Ağa işbu bin iki yüz otuz üç senesi mâh-ı muharremü'l haramında bârî umum me'külât-ı meşrûbât vesâire virilan narh oldur ki ber vech-i âti zikrolunur.

Nan-ı Aziz... Kıyye 77 Pâra 2, Dakik Kıyye 1 Pâra 10, Bakkalbaşu tahririyle Doğan Çavuş işтира Kıyye 1 Pâra 60, Furuht Kıyye 1 Pâra 66

Rugan-ı sade Kıyye 1 Pâra 86, Tuz döğülmüş Kıyye 1 Pâra 5, Soğan-ı abacık Kıyye 1 Pâra 4, Kahve Kıyye 1 Pâra 180, Pirinç Kıyye 1 Pâra 40

Rezak-ı üzüm Kıyye 1 Pâra 65, Siyah üzüm Kıyye 1 Pâra 44, İncir Kıyye 1 Pâra, Elvan-ı şeker Kıyye 1 Pâra 240, Fasulye Kıyye 1 Pâra 12

Mercimek Kıyye 1 Pâra 5, Bulgur Kıyye 1 Pâra 15, Nişasta Kıyye 1 Pâra 64, Nohud Kıyye 1 Pâra 27, Sirke Kıyye 1 Pâra 12, Sabun Kıyye 1 Pâra 120 Ali Paşa takrir-i işтира şud Pâra 110

Tulum peynür Kıyye 1 Pâra 28, Kaşkaval Kıyye 1 Pâra 60, Pastırma Kıyye 1 Pâra 26, Kara sabun Kıyye 1 Pâra 30 Maada 30+2=32

Otuz üç senesi Recebü'l mürecebbinde nârhiyla simide virilan nârhi beyanıdır.

Nan-ı aziz... Kıyye 90 Pâra 2, Simit... Kıyye 60 Pâra 2

Varak No: 2A

Kayıt No: 5

Tarih: Fî 3 L 32 (1232)

Konusu: Mehr-i Müeccel

Diğer Hancı Mehmed Ağa'nın oğlu Hüseyin'in zevce-i mutallâkası Şerife kadına mehr-i müeccel deyn-i olan elli beş guruşdan sekiz guruşunu teslim mabakî kırk yedi guruşdan beş buçuk guruş dahi teslim için virüb bâki kalan kırk bir guruşun ceste ceste edâsına ka'dül imhâl mezbûr Hüseyin Kameri Ahmed Reis'in sefinesiyle Vidin cânibine gitmeğe istidâne eyledik de gidü geleceğine gelmez ise Kameri Ahmed edâsına kefil şud fi 3 L sene 32.

Varak No: 2B

Kayıt No: 6

Tarih: Fî 5 M 33 (1233)

Konusu: Osman'nın kasabbaşılıktan azl edilip Es-Seyyid Mehmed Ağa'nın tayini

Zümre-i kasaban-ı baker-i çaker-i meclis... Abdış Alemdar, Salih Ağa, Es-Seyyid Mehmed Ağa, Mehdan Ağa, Feyzullah Ağa, Hüsmen Ağa, Ahmed Ağa, Salih Ağa, gâ'ib anil meclis-i kasaban eşâmisi... Toblu Salih, Mürteza Ağa, Hüseyin Alemdar, Çadırıcı Memiş Ağa, Março zımmi, Dorme zımmi, Tanas zımmi, İlya zımmi, Hacı Hüseyin, Es-Seyyid Hasan, Ya'kub Ağa, Ali Ağa, Mezbûrun ba maseri kendülerden asıl ve gâ'ibun anil meclis taraflarının ve... meclis-i şer'e sokub takrir-i kelim iderlerki... olan işbu meclisde hazır kasab Ahmet Ağa beyn'el esnaf câri olana Kanun-i Kadimenin hilâf-ı vakt Osman'a kasab başlıkdan azl ve kefir etmesi... olduğu cevabında idareden muhaccer olub gerek Mütesellim Ağa'nın konağı mahkeme-i vekil sâire-i idareden? muhaccer fi olub veya bu veçhile ağzarıyla... ihtiyarıyla? kasab başlıkda kefir eylediği ve zühre-i mezbura... kasab başı nasb ve tayin olunan Es-Seyyid Mehmed Ağa ve... başarılarında cari... selvi ideceği işbu... Şud. Fî 5 M sene 233.

Varak No: 2B

Kayıt No: 7

Tarih: Fî gurre Câ sene 1231

Konusu: Rusçuk Kadısı Hafız Ali Kangırı? İbni Hafız Abdullah Yanbolu muhalledâti

Bismillahirrahmanirrahim Rabbenâ ifteh beynenâ ve beyne kavminâ bil-hakkıve ente hayrû'l-fatihîn vâllahü gâlib âlâ emrin fevveddü emri ilallah vâllahü basîr bi'libâd elhamdü lillahi vesselâtü vesselâm âlâllâhü ve sahibih ecmâin ve bâ'd kadda' ta'zibât men la tescil lilkütüb hivârû's-sülük vel vaki' ve'l-hücec ve evâmirü's-sultani ve's-selat inde fazlû'l-muhassemât fi zemeni't-tefkir ve't-tekyir el-müteref bi'l-acza ve't-taksim el-muhtacin ila iânetehu ve tevfikave afve subhanallahu ve teâlâ ve takdis Hafız Ali Kangırı? İbni Hafız Abdullah Yanbolu el-kadı muakkıtına bi Medineyi Pezrin vel muhalledâti bi Medineyi Rusçuk el-ân sebâ-betihillah ani'l-afât velâimat ve iânet-i bit'tevfik fi fasli'l-menni semat beyne'l-i bad ve sallallahu âlâ seyyidina Muhammedün ve âlâ cemi'il-embiya ve'l-mürselin ve âlâ alihi ve sahibih ecmâin bedeedü'l bismillâhi'l-hamdü ve rabbi yessir vela tüessir rabbi temmim bi'l-hayr.

Fî âhd-i Cemâzi'el-evvel sene ahdi ve selâsin ve miäteyn ve elf.

Varak No: 2B

Kayıt No: 8

Tarih: Fî gurre Câ sene 1231

Konusu: Rusçuk Mutasarrıfı Ali Hıfzî yerine Mevlânâ Mehmed Emîn'in tayin edilmesi

Rusçuk mutasarrıfı Ali Hıfzî gayet? şeyh eminine berây-ı tevfiyyetle ref ve yeri başta muvakkatî olduğu kazasker-i esbak-ı rûznâmçesinde mukayyed-i eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zavî ü'l-ihtirâmdan sezâvâr-ı 'inâyet-i şehri-yârî ve şâyeste-i râkit tâcdâr-ı Mevlânâ Mehmed Emîn dâ'ilerine bir tevcih-i esbak-ı ibkâ olunub sene-i mezbûre Cemâzi'el-evvelisî guresinden müddet-i arziyye kâmile mutasarrıf olmak ricâsına ba'de'l-'arz sadaka buyruldu.

... eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zavîyü'l-ihtirâmdan Mevlânâ Mehmed Emîn Efendî kâmyâb-ı ba'de't-tehiyye el-vaki'a inhâ olunur ki Rusçuk mutasarrıfı Ali Hıfzî işbu sene-i ahdi ve selâsin ve miäteyn ve elf şehri rebü'l-evvelî gâyetinden berây-ı tevkiyyetle ref ve yeri başta muvakkatî olduğun kazasker-i esbak ruznamçesinde mukayyed sezavâr-ı 'inâyet-i şehri-yârî ve şâheste-i râ'kit tâcdâr-ı olmakla bir tevcih-i esbak sana ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i merkûme sene-i mezbûre Cemâzi'el-evvelisî guresinden müddet-i arziyye kâmile mutasarrıf olub beyn'el-emsâlî icrây-ı ahkâmü's-şer'iyyede sa'î hamil eylesesiz. El-satırî? Es-Seyyid Mustafa el-kadiyü'l-asker-i Rûmilî

Varak No: 2B

Kayıt No: 9

Tarih: Fî gurre Câ sene 1231

Konusu: Dua / Mevlânâ Hâfız Ali Efendî'nin Rusçuk kadısı El- Cevvâlzâde Mehmed Emîn'e buyruğu / Dua

Yâ Fetâh yâ Rezzâk yâ Âlîm yâ Allah yâ miftahül-ebvab ifteh lens min el-bab Allahümme sehîl emri ve vakti ya cezai ve ahlâmü'l-şer'iyye ve'l-kavanini's-sultaniyye ve'l-belediyye'l-cariyye beyne'l-eyali ve ühtimme bi's-saadet ve'l-izzet ve'l-şeref ve üslük Allahümme en la insan hüda ve la zaif be la ba tera ve la te'ciran min telaguk yâ Kavîyyî yâ Âzîz yâ Mevla yâ Gâliben gayr-i mablûb inneke'o Azîzü'l-Kerîm

... Fahrü'l-kuzât Mevlânâ Hâfız Ali Efendî kâmyâb-ı dâme müvaffak ... ba'de't-tehiyye el-bahfîyye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğu Rusçuk kazasının umur-ı ahkâmü's-şer'iyyesi işbu sene-i ahdi ve selâsin ve miäteyn ve elf mâh-ı Cemâzi'el-evvelisî guresinden zabt etmek üzere tarafımızdan bi'l-beyân cenabınıza ihâle tevfiiz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbur-u gurrey-i merkûmeden bi'l-beyân zabt eyleyüb beyne'l-ahâlî icrâ-i ahkâm-ı şer'i Muhammedîye'de sa'î hamil eyleyüb ve vâkiâ olan mevâtâ-i muhalledâti askerîyye ve belediyyesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzate eş-şer'iyye tevzi ve taksim eyleyüb câdde-i şerîf-i Ahmedîye'de ... el-harâfa cevâz göstermeyesin vesselâm. El- Cevvâlzâde Mehmed Emîn el-kadı kazâ-i Rusçuk

Ya Fettâh, Ya Rezzâk, Ya 'Alîm, Ya Allah, Ya Muğni(müfteh), ... zâhirü'l-bâb 'asakir-i Rumili .. emri ve vakti tacdar-i ahkâmü's-şer'iyyetü'l kavaninü'l sultaniyye ve'l belediyetü'l câriyye beyne'l emsali vahidetim bit-te'avvün ... veş'şeref

Varak No: 3A

Kayıt No: 10

Tarih: Fî evâhir Râ sene 231 (1231)

Konusu: Rumeli'deki bazı büyük kazalardaki panayırlara çevreden ve Sırp reayasından gelen tüccarların can ve mal güvenliğinin sağlanması için Rumili vâlisi ve Semendire sancağı mutasarrıfı olub Belgrad muhafızı olan vali Aslı Ali Paşa'ya gönderilen padişah buyruğu

Düstürün mükerremun müşîrun mefhumun nizâmü'l-'âlem müdebbirü'l umurî'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmimü'l mehâmü'l-enâm bi'rre'yi's-sâib mümehhid-ü bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdetü ve'l-iclâl el-muhfûfün bi-sunûf-ı 'avâtifu'l-melikü'l-âlâ Rum ilinin sağ kolunda vâki vezir-i-'izâm adam-allah'u-tâla iclâlehim ve 'âzîmü'l-ümerâ-il kirâm kebir-ül kübera-ül fihâm-ül ulüvvul kadîrü'l ihtirâm ashâbül fûruhu'l ihtîşâm el-mahzun bi-mezid'i in'âyeti'l meliki'l 'âlâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbalehu ve mefâhiru'l kuzzatü'l mehâm mâ'denü'l fâzl ve'l kelâm kuzzât ve nuvab-ı zide fâzlehu ve mefâhiru'l emâsil ve'l âkran 'âyan ve zabıtana Voyvodayı memleket ve iş erleri zide kadrehum tevki' refî' hümâyun vâsil olacak mâ'lum olaki Rumeli'de vâki' bazı cesim kazalarda vakt-ü mevsimiyle banayır kurularak etraf-ı mahallerden ve bâzı Sırp reâyası bazarganlarından ol kazalara gelüb neşât-ı inâyet vâir cihândaranemde imtiyâle revîş-ü riş umuruna neye mahsuben ya İslâm maveray-ı kadimelerine 'âvdet eylemeleri mu'âdat-ı kâdim? ise de esnây-ı râhde vâki' kazây-ı zabîtâne vesâir kesân-ı kimesne tâbiyyetiyle o mâ'kule Sırp lu bazarganlarına siz Sırp rehâyasında tesniye vererek hilâf-ı rızâ nâkt-i ve yedlerinde olan emvâl-ü eşyalarını ahz ve kendilerini hapis(habs) ve belki katl-ü misüllü hâlata mâhsun edecekleri mülâhazadan bâ'id olmadığı beyanıya ol-bâbda emr-i şerîfîm suduru hâlâ Rumili vâlisi ve Semendire sancağı mutasarrıfı olub Belgrad muhafızı olan düstur-u mükerrem müşîr-i müfehhem nizâmü'l 'âlem vezirim mir-i Aslı Ali Paşa adâma'llahu tâla iclâlehu tarafından inhâ olunub reâyayı mesfure ithâlat?... bi'l-istihkâk taht-ı râiyye... olunmuş olduğuna binâ'en mâdâmki bunlar taht-ı râ'iyet ve ittâ'atta oldukça himâyet ve siyânetleri lâzîmeden ve içlerinden o mâkule tüccar ve erbâb-ı kesb-ü kâr olanların banayırlara amed-şud ve ticaret eylemelerine muhâllefet olunmayarak emniyetleri esbâbının istihsâli mülkdârı ve râ'iyet perveriden olmaktan nâşi siz ki vezir-i müşâr ve mir-i mirân-ı kirâm ve kuzzâtü nüvâb vasâir muma-ileyhimsiz taht-ı Kayıttiniz de o makule banayır kurulan kazalara etraf ve eknaftan ve Sırp reâyası bazarganlarından amed-şud idüb kendi hallerinde ırz ve edebleriyle iş-u riş idenlerin mal ve canlarına esnây-ı rahde ve banayır mahallerinde zabıtana vesâirleri taraflarından teaddî vuku'â gelmemesi ve satılanla rüstem kemale dikkat eylemeniz fermanın olmakla müşerref-yafte'i sudur olan hatt-ı hümâyun şevket makrun mülkane-i mucubince işbu emr-i şerîfîm ısdar ve sadrazamım çukadarlarından Mehmed ile irsal olunmuşdur. İmdi taht-ı Kayıttinizde o makule banayır kurulan kazalara etraf-ı eknaftan ve Sırp reâyası bazarganlarından amed-şud etmesine ve kendi hallerinde ırz ve edebleriyle iş ve riş idenleri esnây-ı rahde ve banayır mahallerinde emniyetleri esbâbının istihsâliyle zabitan taraflarından ve gayriden hiçbirinin mal ve canına zarar ve gezend vuku'â gelmemesi emrine mezidi-sâ'i ve gayret eylemeniz matlub-ı mülûkânem idüğü malumunuz oldukça berveç-i meşruh muammal ve harekete bi'l-ittifak ihtimam ve dikkat hilafından mücanebet eylemeniz babında fermanın alışınam sadır olmuşdur buyurdumki.

Vusul buldukda bu babda veçhi meşruh üzere şeref yaftey-i fet'i sudur olan ferman vacibü'l esbâbım ve lazîmü'l imtisalimin mazmun ita'ât makrunuyla muhammel ve hareket ve hilafından tehaşisini ve himâyet eylesesiz şöyle bilüb alamet-i şerîfe itimat kılasız. Fî evâhir-i Râ sene 231.

Kostantiniyyeyi El- mahruse.

Varak No: 3A

Kayıt No: 11

Tarih: Fî 3 C sene 231 (1231)

Konusu: Vidin ve Niğbolu sancaklarından vergi tahsili için buyruk

Emirü'l ümerâ'i'l kirâm kebirü'l küberâ'i'l-fihâm mir-i mirân kirâm bahirü'l ihtirâmdan Rusçuk mutasarrıfı sa'âdetlü Mehmed Paşa dame ikbalehu şerifyâb-ı Rusçuk nâibi efendi zide ilmihü ve mefâhirü'l emâsil velakran vücuh-ı sâ'ire ve iş erleri zide kadrehim inha olunurki Vidin muhafızı... vüzeray-ı izâm hazeratına tevsi... maaş zımmında avatıf-ı aliyye-i mülûkaneden dikkat arsaiş ve hazerde imdat-ı hazeriyen namıyla Vidin ve Niğbolu sancaklarının havi olduğu kazalardan ba-ferman-ı ali mal ve ...lerine münasib miktarı meblağ tayin ve tahsis buyurulmuş olmağla işbu bin iki yüz otuz bir senesine mahsuben kazanızdan edası lazım gelen iki bin guruş hazeriyenin tam alınub ve halisü'l 'âyar nakit olarak kabzına memur mübâşeretî tamamen ve kamilen teslim ve 'itaya mübâderet hazinemiz tarafından 'itâsı muktezi olan memhur ve ma'muliye eda tezkeresi dahi gönderilmiş olmağın mebalîğ-i mezburu defen hazinemiz tarafına irsal ve tavsil idüb diğr mübâşir irsaliyle mesarif beyhudeye hacet bırakmağa mübâderet buveçhile icrası merahim-i imtisalkarı ve mütavvuata meriyyet eylemeniz babında bermuceb-i emr-i ali divan ve ... işbu buyruldu tahrir ve... Ağamiz Mestan Ağa ile irsal olunmuştur. Bi menei taala mahsusda bermuceb-i buyruldu. Amel ve hareket ve hilafından teâşi ve mücanebet eylesesiz deyu. Fî 3 cemazi'el-ahir sene 231. Mâl-ı hâzeriyye-i Vidin. Guruş 2000.

Varak No: 3A

Kayıt No: 12

Tarih: Fî 9 C sene 31 (1231)

Konusu: Vidin kalesinin binalarının inşası için Vidin muhâfızı Ali Paşa'ya teslim edilmek üzere ağaç temini için buyruk

Devletlü Vidin muhâfızı Ali Paşa hazretlerine vesâ'ire hitâben Vidin kalesi ebniyesinde istihdâm olunmak için muktezi olan şeranber ve kub ve asavane konaklarından mezbur olan kara ağaç tahtasını Rusçuk civârında vâki' olan cibalden kıta' ve ikâb iden rüyası neba emini hizmetlerine virilerek... teslim olunmak için bir kıta' ferman-ı 'âlişân sâdir olmuşdur. Fî 8 Şevval sene 230. Fî 9 cemazi'el-ahir sene 31.

Varak No: 3B

Kayıt No: 13

Tarih: Fî 3 C sene 31 (1231)

Konusu: Vergi tahsisi

Ruşçuk mütesellimi 'atüfettü Mehmet Paşa'ya vesâire hitâben Niğbolu sancağında vâkî' kazalardan Vidin mutasarrıflarından bâ-fermân-ı'âli tâhsisi kılınan resm-i... sâi'reden işbu bin iki yüz otuz bir senesine mahsuben Rusçuk kazasından edâsı lâzım gelen resm-i... mukâtaları sene-i mezbûr martı ibtidâsından şubat-ı gâyetine sancak bir sene zâbit itmek için sâadetlî... bin iki yüz guruşa... olunur divan-ü Vidin'den bir kıta' buyuruldu sâdir Fî 3 Cemazi'el-ahir sene 31.

Varak No: 3B

Kayıt No: 14

Tarih: Fî 7 C sene 31 (1231)

Konusu: Vergi tahsili ve karyelere nefer dağılımı

Bâis-i tâhîr-i rakam bâdi tâhîr kâlem olurki

İşbu bin iki yüz otuz bir senesine mahsuben Rusçuk kazasında mütemekkin ehl-i zimmet re'ayanın senevî Niğbolu vâhilerine vire geldikleri resm-i guruşun cem'i vâkî hulûl itmekten nâş-ı mâl-ı mezburun mâ'mur mübâşîr-i mârifet-i ve mârifet şer'ile tâhsilini hâvi divân-ı derundan sâdir olan buyuruların mucebince resm-i mezkurun asıl mâl-ı mâ'-mübâşîri beş yüz elli guruş ve hârc-ı mahkeme ... mâaş ve kadîya on iki guruş ve kâydiye üç guruş ve hüdamiye on iki guruş ve ihzâriye beş guruş ve tahsildâriye altmış guruş ki cem'ân yedi yüz on iki guruş iblâğ ve meblâğ-ı mezbur bi'l-cümle eşrâf-ı vilâyet kırk râiyyet ittîfâklarıyla kazâ-ı mezbur kurrasında mevcut bin beş yüz üç nefer zımmi üzerlerine tevzî ve taksim olunduk da her neferine on dokuz pâra isâbet itmekle lâ-celû't tahsil savb-ı şer'ine ağa yedine virilen mûmzi ve mâhtum defteridir ki ber-vech-i-atî zikr olunur hurure fil yevmil sebâ Cemazie'l-ahir sene 31

Krasna Karye Nefer 108, Kostaniçe Karye Nefer Aded 185, İsfelânik Karye Nefer Aded 136, Sağırlı Karye Nefer Aded 35, Çernova Karye Nefer Aded 84

Basaraba Karye Nefer 115, Koşu Karye Nefer Aded 85, Maçika Karye Nefer Aded 20, Batince Karye Nefer Aded 25, Dümogile Karye Nefer Aded 20

Obretenik Karye Nefer Aded 24, Bozanca Karye Nefer Aded 61, Ablânova-i Müslim Karye Nefer Aded 21, Ablânova-i Gibrân Karye Nefer Aded 10, Donkri Karye Nefer Aded 6

Karasulu Karye Nefer Aded 15, İsmîl-i Âtik Karye Nefer Aded 58, Batın Karye Nefer Aded 7, Râhova-i Bâlâ Karye Nefer Aded 104, Râhova-i Zîr Karye Nefer Aded 52

Babakna Karye Nefer Aded 14, Tabân Karye Nefer Aded 40, Gâğlıye Karye Nefer Aded 50, Tutrakân Karye Nefer Aded 80, Kadislade Karye Nefer Aded 62

Harebil Karye Nefer Aded 40, Belço Karye Nefer Aded 15

Yekûn Nefer Aded 2.503 iki bin beş yüz üç nefedir.

Varak No: 3B-4A

Kayıt No: 15

Tarih: sene 31 (1231)

Konusu: Vergi tahsili ile ilgili Padişahın buyruğu

Düstûrun mükerremun müşîrun mefhumun nizâmü'l-'âlem müdebbirü'l umurî'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmimü'l mehâmü'l-enâm bi'rre'yi's-sâib mûmehhid-ü bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdetü ve'l-iclâl el-muhfûfu'n bi-sunûf 'avâtîfu'l-melikü'l-âlâ Rumili'nin sağ kolunda vâki vüzerâ'i-'izâm adam-allah'u-tâla iclâlehim mefâhirü'l kuzzât ve'l-mehâkim mâ'ddinü'l fezâ'il ve'l-keâm kuzzât ve'nüvvâb zide-fazlehum ve mefâhirü'l emâsîl ve'l-akrân âyan vesâ'ir zâbitan zide-kadrehum tevkî' refî' hümâyun vasıl olacak mâ'lum ola ki mediney-i Selânik'te kısm ve î'mâl ile senede bir defa dergâh-ı mûallam yeniçerilerine tevzî'-i tâinad olan çukanın levazımâtından olub be-her kıyyesi on ikişer akçe fiyat-ı kâdimesiyle üç bin kantar yapağı hums-u kâdimesi üzere emlâk-ı hümâyundan mâ'ada Çekmece'-i kebir ve sâgir ve Ereğli ve Tekfur Dağı ve Bergos Çorla ve Nişhu? Gölü ve Gelibolu ve Edirne ve İnöz ve Dimetoka ve Cîsr-i Ergene ve Ferecik ve Kırkkilise ve İslimye ve Vize ve İskenderiye ve Rumelinin sağ ve sol ve orta kollarıyla Selânik ve Tırhala ve Paşa sancaklarında vâkî Kavala ve Dıraç vesâ'ir mahallerde kâin çiftlikatta ashâb-ı ihâneden? cem've mübâyâ' olunmakda iken bazı kesân taraflarından bedel teklifiyle hums-u mezkûr ma-î'tâda muhâlefet olunduğundan bahisle hums-u mezkûrun kâdimesi veçhile aynen tâhsiline mübâderet olunmak bâbında ocağ-ı âmirem tarafından verilen mühürlü mektub mucebince mükâddem ve mü'ahhiren sâdir olan emr-i şerîfîm mucebleri ocakdan mâ'mul mübâşîrleri mârifetleriyle öteden berü olageldüğü veçhile ol-mikdar yapağı hums-ı fiyat kâdimesi üzere icâb iden pahaları? ân-nâkdin ashâbına virdirilerek iktiza idenlerden tâhsil olunub bedel teklifiyle kimesne tarafından cevri-ü eza olunmamak ve yine tezevvür ve muhâlefet ideri olur ise o-mâkuleler isim ve şöhetleriyle dersâadetime inhâr kılınmak üzere sizki vüzeray-ı müşârü kuzzât ve kuvvâb vesâ'ir mumâileyhim size hitâben emr-i şerîfîm sudurunu bi'l-fil dergâh-ı muâllam yeniçerileri ağası olan iftihârü'l ümerâ'ül ekâbir Süleyman Ağa dame uluvvuhu ba-tâkrîr ifâde etmekle ve yine muharrer üzere amel ve hareket-i mübâderet olunmak fermanın olmağın te'kiden ve... işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve irsâl olunmuşdur. Zımmında Rumili'nin orta ve sol kollarında vâki vüzeray-ı âzam vesâ'ire lazım gelenlere bu defâ evâmîr... ısdâr olunmuş olmağla mükâddem ve mü'ahher sâdir olan o evâmîr-i şerîfem muceblerince emlâk? hümâyundan bâis sâlifü'l-zikr kazalardan mübâyâsı mu'tâd olan üç bin kantar yapağı cem'inden taht-ı Kayıt edinizde öteden berü hums-ı tâhsil oluna gelen mahallerde kâin çiftlikâtta ashâb-ı ağnâmın hisselerine düşen her ne ise kâdimesi üzere icab iden pahaları mübâşîrleri yedlerinden b... çiftlik [4-A] ashâbına virdirilerek mârifet-i şer-i ve mübâşîrleri marifetleriyle iktiza idenlerden aynen mübâyâ'a ve tâhsil olunması hususuna mübâderet ve yine gadr-ü illet iddürülmeye koynumdan virilen gelen humusu mezkûr için bedel i'tâsî dâ'iyesinde sene 31.

Varak No: 4A

Kayıt No: 16

Tarih: Fî 9 C sene 31 (1231)

Konusu: Kasapbaşı ocaklıklarının 1230 senesine ait mevasısi

Niğbolu sancağında ka'in kazaların iki bin sekiz yüz seksen dört buçuk ve buçuk sülüs ve bir buçuk ruba ve bir humus avarız hanesiyle altı yüz otuz dokuz buçuk maşi(mevası) mal-ı mukataalarının ve liva'-i mezbûrun vaktî kazaların beş bin yüz kırk âded ve bir sūdus ve iki humus bedel-i nüzul hâneleri olub iki yüz otuz senesine mahsuben hazine-i amirede mahreç iki kıta suret-i defter ve evamir-i alileri mucebince kasab başısı ocaklıkları olmağla cem' ve tahsili babında iki kıta emr-i âlişân vürūd-ı şüd vasil olmağla fi 9 Cemaziye'l-ahir sene 31.

Varak No: 4A-4B

Kayıt No: 17

Tarih: Fî 22 C sene 31(1231)

Konusu: Tuna sevahilindeki kalelerin tertibi ile ilgili padişahın buyruğu

Düstûr-u mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü'l umuri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmimü'l mehâmü'l-enâm bi'rre'yi's-sâib mümehhid-ü bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdetü ve'l-iclâl el-muhfûfün sunûf 'avâtîfû'l-melikü'l-âlâ hâlâ Silistre valisi vezirim Mehmed Ruştî Paşa edâm-allâhü tâ'âlâ iclâlehü tevkî refî hümâyün vasil olacak mâlum ola ki sen ki vezir-i müşârü'l-ileyhsin bu defa tarafından vârid olan tahriratın mülâhhasası mefhûmunda Tuna sevâhilinde derd-dest inşâ olan kılâ-ı hâkaniyyemin vakt-ı şitâya kadar hayli mahalleri inşâ ve tekmil bulacağına el virecek suretlerini kesh eyleyeceği ve asafhaneden olub kıla-ı merkumeye iktiza iden ve zevâd ve cebeci ve topçubaşılar tabyaların mukaddem gelen ağalar ve neferat tertibine şimdiden mübâşeret lazımeden ise de kıla-ı merkûmenin semt ve sükilerine nazaran maaşları tertibi siyâk ve ahz üzere olmamak icab ideceği zâhir olub zîra Niğbolu ve Rusçuk kasabaları iskele olmak cihetiyle mahal-i merkume kaleleri neferatı bey'ü- şîrâya meyl-i birle yalnız maaşlarına münhasır olmayarak me'mûr olduğu mahallerde ticaret temettu' hasebiyle hevâhişkâr... râ'iyyet olarak etrafından neferat tedarik ve celb olunmak Keşan ve İsakçı ve Tulça ve Maçın ve Hırşova kaleleri pişgâhında darü'l-harb olub işlek iskeleleri olmadığından başka ahali istilâ ve... hasebiyle mezkûr ve perişan olmuş idüğünden neferat celbine vesile ve râğbetlerine medâr olmak için bunların maaşları müsaadelüce olmak lazımeden idüğü nümâyân olmaktan nâşi mârû'z-zıkr Tulça ve İsakçı ve Hırşova ve Maçın kalelerine tertib olunacak zabitan ve ağâvât neferat maaşları İbrâil kalesi tertibinden Dûn ve Silistre ve Rusçuk ve Niğbolu kaleleri zabitan ve neferatı bundan hafif olarak tertib ve tanzim olunmak kıla-ı merkûmenin metanetini muceb ve canib-i miriye muktezi müteveccib olacağı ve kıla-ı merkûmenin kadim neferatından mevcut bulunanlar tahkik-i birle tertiblerinin nizam-ı kısm ve tertibi cedide tatbik olunarak müceddiden tahrir ve gerü kalanları etrafından ve yeganeden tedarik ve tekmil olunması için maaş ve ulufeleri beyan kılınması ifadesiyle hususu mezburun tanzimi zımmında ma' kud ve kar-ı gûzar birini me'mûr olub yohsa sana mı ihale kılınub ne vech ile idare olunur ise menût dahi âlişanım idüğünü tahrir ve inhâ eyledüğü ecilden kuyud-u lazimesi ba'de'l-ihraç iktizası izam-ı rical Devlet-i Âliyyemden hâlâ tobhane-i âmirem nâzir-ı emirü'l ümerâ'i'l ve'l-ekber Mustafâ dâme uluvvu istilâm oldukda müzâkere ve işâr olunduğu veçhile kıla-ı mezkûre zâbitan vesâir sınıf-ı askeriyenin maaş ve yevmiyeleri kadiminden ziyâde ve İbrâili tertib olunanlardan noksanca tertib olunmak karargir olduğundan ana tatbik ile kabukulu olarak İsakçı ve Maçın ve Tulça ve Hırşova kalalarına senevî biner gurus maaş ile birer nefer tobçubaşı ve yüz yigirmişer akçe yevmiye ile birer nefer mukâbeci kâtib ile ve birer nefer kethüda ve doksana akçe ile birer nefer seroda ve seksener akçe ile birer alemdar ve yetmiş beşer akçe ile birer nefer çavuş ve... Maçın mukabelesine sairlerinden otuz akçe noksan olarak doksana akçe tertib ve yigirmişer akçe yevmiye ile İshâkçı kalâsına yüz yetmiş altı ve Maçın kalâsına yüz elli altı ve Hırşova kalâsına yüz yetmiş dört ve Tulça kalâsına yüz otuz iki nefer tobçu ve Silistre ve Rusçuk kalâlerine senevi yedişer yüz ellişer gurus maaş ile bir nefer tobçubaşı ve yüz onar akçe ile yevmiye ile birer nefer mukâbeci kâtib ile birer nefer kethüda ve seksener akçe ile birer nefer seroda ve yetmişer akçe ile birer alemdar ve altmış beş akçe ile birer çavuş ve yigirmişer akçe ile Silistre kalâsına iki yüz nefer cedid tobçu ve Rusçuk kalâsına yigirmi beşer akçe ile doksana nefer atık tobçu ve yigirmişer akçe ile yüz doksana nefer cedid tobçu ve kırk akçe ile bir nefer imam ve otuz akçe ile bir nefer mü'ezzin tertib olunub bu veçhile istisvâb olunur ise kabukulu olarak yerlûden ve civardan heman tahrîre mübâşeret ve senedât-ı tanzim olmak için tahrir olunanların isim ve resimlerini mübeyyin defter-i der-saâdetime irsal olunmak babında sana hitâben emir-i âlişanım isdari ve kıla-ı merkûmenin tanzim ve levâzimatına rical devlet-i âliyyemden nazır nahibî hususuna irâde-i âliyyem teâlluk itmiş olduğundan her kime ihâle olunur ise kıla-ı mezkûrenin dizdâr ve muhafızı ve cebeci ve sipâhi vesâire sınıf-ı askeriyesinin tanzimi anın râiyyete ihâle olunmak iktizâ ideceğini ve salifü'l-zıkr Tulça kalâsına yerlûden ve civardan kabukulu olarak ... yevmiye ile tobçu zâbitanı ve yigirmişer akçe yevmiye ile seksana nefer tobçu tahrîri mukaddemce emr-i âlişanım sana ihâle olunmuş ise de andan sarf-ı nazar ile işbu tertib üzere tahrir olunması isdar olunacak emr-i şerifime darç olunmak lazım geldiğini ve Rusçuk kalâsının tobçuları dahi hak ve ahd üzere olmak için Tuna sevahilinde olan kalâlar misillü kabukulu olarak işbu tertib mücebince müceddiden tahrir olunub fi-l-asl yerlû kulu olarak on ikişer akçe yevmiye ile yigirmi dört nefer atık ve yigirmi beşer akçe ile doksana nefer cedid yerlû kulu tobçuları kapukulu olacak tahrir ve tesyirleri isdar olunmak için defteri vürudunda yerlû kulu tobçularının kayıdları terkin olunmak iktizâ eylediğini memhuren ilâmı itmekten nâşi kıla-ı merkûmenin tanzim-i levâzimatına bu tarafda nezâret eylemek üzere mekâberan rical-i devlet-i âliyyemden havi ruzname-i el-kain ifiharü'l [4-B] -ümera ve'l-ekabir Mustafâ dâme uluvvu ta'yîn ve me'mûr kılınub sâirleri dahi marifetinle tanzim olunmak üzere iktiza iden savb-ı emr-i şerif isdar olunmak hususuna idareyi aliyyem te'allük idüb olabda hatt-ı şerif-i şahanem şerefyafte sudür olmakla mucebince baş muhasebeden ihraç ve vürudun emr-i şerifimle mevzuen irsal olunan menhûr ve mûmzî altı kitâ' suretlerde tasrih beyan olunmak üzere İsakçı ve Maçın ve Hırşova ve Tulça ve Silistre ve Rusçuk kaleler için yerlûden ve civardan künde ve tuvânâ bülenden ma' zâbitân ol mikdar tobçu neferatı kapukulu olarak müceddiden tahrir ve senedleri tanzim olunmak için isim ve şöhretleriyle defterlerini dersaâdetime irsal ve tesyire bezl-i cell heman eylemeğe fermanım olmağın bâ-

takrîr işbu emr-i alişânım isdar ve ile irsal olunmuşdur imdi vusûlünde ber vech-i muharrer şerefyafte-i sudûr olan Hatt-ı Hümâyûn şevket-makrûnum mucebince hususu-mezburun tanzîmi senden matlub ve erzânem idüğü malumun olduk da bâlâda best-ü beyân müsvedde defatir-i mezkûrede tahrir ve ayân olduğu üzere sâlif-üz-zıkr İsakçı ve Maçın ve Tulça ve Hırşova ve Silistre ve Rusçuk kaleler için ma'zabitan ol miktar topçu neferatı kapukulu olarak yerlûden ve civardan künde ve tûvânâ ve harb ve hazeriyye kadir bölükden müceddiden tahrir ve senetleri tanzîm olunmak için isim ve şöhetleri ve eşkâli takdimiyle defterlerini dersaadetime irsal ve tesyîri hususuna sarf-ı küllî mekine eylemen babında ferman-ı alişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki Hüküm-Şerifimle vardık da bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sūdûr olan işbu emri-şerif-i alişânımın mazmun-ı münîf-i birle 'âmîl olasın şöyle bilesin alamet-i-şerifime itimat kılâsız tahriren fi'l- yevmü's-sâni işrin min şehri-i Saferü'l-Hayr lî sene ahdi ve salîsin ve miateyn ve elf

Varak No: 4B-5A

Kayıt No: 18

Tarih: Fî 21 C sene 231(1231)

Konusu: Rusçuk kazası ahaliilerine lazım olan çelebkeşan ağnam malının tahsili ile ilgili buyruk ve karyelere dağılımı

Bâis tahrir huruf oldur ki

İşbu bin iki yüz otuz bir senesine mahsûben Rusçuk kazası ahaliileri üzerlerine edây-ı lazım gelan çelebkeşan ağnam malının cem' ve tahsili babında sâdir olan ferman-ı celîlü's-şân mucebince defter-i hakanî mal-ı mezkûrun tahsiline me'mur El- Hacc Memiş Ağa vesatetiyle Rusçuk mahkemesine lede'l-vürûd... cümle marifeti ve marifet-i şer ile görûlmesi zûlm ile tefrik ve ihracı lazım gelanları ba'del'ihrac kaza-i mezkûrun dört bin sekiz yüz seksen iki ve re's çelebkeşan-ı ağnam olub beher re'sinden otuz altışar akçe mal-ı miri ve sekizer akçe aded-i gulâmıyye ve dörder akçe vech-i maaş ki cem'an kırk sekiz akçeden iki bin yüz on beşer guruş ve harc-ı imza yüz elli guruş ve katibiyye yiğirmi beş guruş ve kaydiyye beş guruş ve hüdamiyye yiğirmi beş guruş ve eminiyye yiğirmi guruş ve ihzariyye on beş guruş ki cem'an iki bin üç yüz elli beş guruşa bâliğ olub meblağ-ı mezbur... mezkûrun sekiz yüz otuz bir re's ağnamı üzerine tevziî ve taksim olunduk da beher re'sine yüz on üçer pâra bir buçuk akçe isabet itmeğin li-eclü't-tahsil savb-ı şer'inden ağayı mumaileyhin yedine virilan mûmzî ve mahtum defteridir ki ber vech-i 'atı zıkr olunur. Fî 21 Cemaziye'l-ahir sene 231.

Rusçuk nefis... Aded 14, Dumkle Karye... Aded 14, Oratin Karye... Aded 10, ... Karye... Aded 40, Fersile Karye... Aded 12, Semerci Karye... Aded 22

Mutin Karye... Aded 12, İsfelânik Karye... Aded 11, Güğümlü yenicamii Karye... Aded 5, ... Karye... Aded 15, Bilani Karye... Aded 8, Koşu Karye... Aded 8

Kakucale Karye... Aded 12, Sağırlar Karye... Aded 10, Beşpınar Karye... Aded 7, Helvacı Yenicamii Karye... Aded 8, Çernova Karye... Aded 8, Ustûracu Karye... Aded 14

Çelko Karye... Aded 8, Burjejna Karye... Aded 4, Beğalan Karye... Aded 25, Balço Karye... Aded 6, Nasatrsigar? Karye... Aded 5, Kostanca Karye... Aded 12

Batîn-i müslim Karye... Aded 9, ... Karye... Aded 4, Brâstunca Karye... Aded 10, Nusva Karye... Aded 3, Civan Karye... Aded 5

Yekûn re'si ağnam

321 Yalnız üç yüz yiğirmi ağnam

Tutrakan Karye... Aded 28, Hoçka Karye... Aded 8, Hacıoğulları Karye... Aded 7, Kara Mehmetler Karye... Aded 17, Kışlak Karye... Aded 10, Kuzu Müslim Karye... Aded 9

Karaherl Karye... Aded 6, ... Karye... Aded 7, ... Karye... Aded 9, Koça Karye... Aded 10, Hacı Fazıl Karye... Aded 5, Hacı Fakiye Karye... Aded 18

[5-A]

Orhan sagir Karye... Aded 5, Senva Karye... Aded 15, Rüûslar Karye... Aded 12, Gagliya Karye... Aded 8, Ablınvanmiyan Karye... Aded 8, MuhakkePâra Karye... Aded 4

Kabalı Karye... Aded 4, Yevane Yusufklar Karye... Aded 7, Orman bula Karye... Aded 8, Sarı... Karye... Aded 5, Tutânca Karye... Aded 9, Bâlu Karye... Aded 10

Karasırta Karye... Aded 4, Rahvayal Karye... Aded 35, Süratalan Karye... Aded 5, Sarı... Karye... Aded 3, Sarı... Karye... Aded 3, Havancılar Karye... Aded 14, ... Karye... Aded 9

... Karye... Aded 4, Yarıklar Karye... Aded 12, Tabak Karye... Aded 20, Marzık Karye... Aded 7, Balpınar Bakçası Karye... Aded 7, Balpınar Bakçası Karye... Aded 7, Beğiköy Karye... Aded 6

Garıncılar Karye... Aded, Bilasitin Karye... Aded 7, Nesrallayın Karye... Aded 3, Rahvazir Karye... Aded 15, Burasanlı Karye... Aded 8, Mahalle-i Mişe Karye... Aded 3

Hızır sipahi Karye... Aded 3, Ahmedler Karye... Aded 7, Karaağaç Karye... Aded 7, Pişkar... Karye... Aded 3, Kasrıkebiran Karye... Aded 5, Koşular Karye... Aded 10

Odonluk Karye... Aded 8, Babışıkar Karye... Aded 13, ... Karye... Aded 8, Orhan-ı kebir Karye... Aded 20, ... Karye... Aded 8, Koşaran Karye... Aded 13

Garvan Karye... Aded 5, Kuzgunluk Karye... Aded 2

Yekûn re'si ağnam

Nâhiye-yi zir 510 78+57+36+37+34+48+31=291

Nâhiye-yi bâlâ 321

831

Varak No: 5A

Kayıt No: 19

Tarih: Fî 25 C sene 31(1231)

Konusu: Rusçuk kazasında Câmi' Cedid mahallesi sakinlerinden Fatma binti Hüseyin ile zevci Mehmed Memiş bin Feyzullah'ın muhâlaati

Rusçuk mahallatından Câmi' Cedid mahallesi sakinlerinden Fatma bint-i Hüseyin meclis-i şer' de işbu ba'isü'l-küttâb zevci muhala'a Mehmed Memiş bin Feyzullah muvâcehesinde bi't-tavi'ü's-saf takrir-i kelâm ider ki işbu muhala'a şeriyyenin sūdûruna değin zevç-i dahlam olan işbu Mehmed ile beynimizde hüsn-i mu'aşereb olmayub nifâk ve şikaka vâki' olmağın zevcim mezburun zimmetinde ma' kud olan doksan gurusu bedeli hul' ve mezburdan hâlâ hamilim vaz'ı himil idince nafaka ve ma' unet ve süknâm kendi üzerine ve vaz'ı himl eylediğümde tevellüden iden ve... rızada kendim ırza ba'id müddetü'r- rızâ beş sene kendü hâlimden infâk ve iknâ etmek üzere muhâlâ'a ve sahîhe-i şer'iyye ile muhâlâ'aya talibe olduğunda zevcim mezbur dahi vech-i meşruh üzere kabul eyleyüb ben-i hul' eyledik de ben dahi ba'de'l-kabûl ibtida-i zevciyyeden tarih-i kitaba gelince hukuk-u zevciyete vesâire amme deavî ve kâfe-i iman? ve muhasemeden zevci muhâlam mezburun zimmeti ibrad-ı 'âmim ile ibrad eyledim dedük de mezbur Mehmed Memiş dahi müfret-i mezburun kelimât-ı meşruhâsını ba'de't-tasdik herbirleri aherin zimmetini ibrad vahid-i huma aherin ibrâsını ba'de'l-kabûl mâvâki'bi't-taleb ketb olundu Fî'l-yevmi'l-hamis işrin cemâzie'l-âhir sene ahdi ve selâsin ve miateyn ve elf

Şühûdü'l-hâl: Hacı oğlu tellak İsmail bin Ali, Ahmed bin Feyzullah, Muhzirbaşı Mehmed Ağa, Kaban tüccarından El-Hacc Ömer Ağa

Varak No: 5A-5B

Kayıt No: 20

Tarih: Fî 17 C sene 231(1231)

Konusu: Zai' olan mühimmat ve elde kalanların adedi

Rusçuk kazası derununda cebehane ve... mahsus ambar olmadığından mevcut cebehane Şeyh Camii'ne vesait kurbünde bir mahsene vaz' olunub muhafazada itmam olunur iken ba fermanı ali işbu tüccarı... yevmi işinde... semaviye... .. ve Şeyh Camiine isabet ile camii' ve civarında cebehaneleri cebehane endahte idüb deruni camide mevcut olan barut siyah külliye telefon ve mühimmatı sairenin dahi ekseri telefon olup... ve kalan ve mahzende mevcut olan elyevm mevcut cebehane ve mühimmat defteridir ki zikir olunur Fî 17 Cemâzie'l-âhir sene 231.

... Aded 6540, ... Aded 200, ... Aded 600, ... Aded 250,

... Aded 150, ... Aded 7, ... Aded 8, ... Aded 6, ... 72, Çelikli piyade koşumu... 6

[5-B]

... Aded 855, ... Aded 27, ... Aded 136, Mevcud barut yağı varil Aded 311 Karye 10.492, Tüfenk... Köhne Aded 593

... Aded 24, ... Aded 2.892, ... Aded 2, ... Aded 3, ... Aded 1

... Aded 2, ... Aded 2, ... Karye 55, ... Karye 123

... Aded 143, Yuvarlak... Aded 4.197, Yuvarlak... Aded 8.856, Yuvarlak... Aded 12.154, Yuvarlak... Aded 358 Yuvarlak... Aded 700, Yuvarlak... Aded 1.297, Yuvarlak... Aded 100, Yekûn Aded 27.862

Varak No: 5B

Kayıt No: 21

Tarih: Fî 14 Câ sene 231 (1231)

Konusu: Tırsınıklizâde İsmail Ağa ibni Mustafa Ağa vakfına görev tayini için Rusçuk kadısı Mevlana Ali Hıfzı'ya gönderilen padişah buyruğu

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sultânî ve tuğray-ı garrây-ı cihân-ı sîtân-i hâkanî malumun eş'şer-i hükmi oldur ki mediney-i Rusçuk mahallatından Voyvoda mahallesinde vâki' Rusçuk ayânı dergâh-ı muallam kapucubaşlarından ve mirahor evvel payesiyle olan Tırsınıklizâde İsmail Ağa ibni Mustafa Ağa vakfından aylık üzere senede yüz yigirmi gurusu vazife ile muvakkitlik ciheti vakıf mumaileyhin Anadolu muhasebesine kayd olunan ve hafiyeten ma'mûl riyâsetinde El-Hacc Hafız Osman'a şart eylediği müserrah olup henüz uhdesine kayd ile berat virilmeksizin bilâ-veled fevt olup yeri hali ve hizmet-i lazimesine mu'attal kalmağla erbâb-ı istihkakden işbu râfi' tevki' ref-i nişân-ı hâkanî Es-Seyyid Ziyullah halife ibni Es-Seyyid Hüseyin zide şeref siyâdete ceyb-i mukantarye âlem-ü evkât... tashih ve ilâna kâdir olduğunu erbâb-ı vukuf-ı meclis-i şer'ide de ihbar etmeleriyle muvakkitlik mezkûr-u müteveffâ-ı mezburun mahlûlünden merkume tevcih ve yedine berat-ı 'alişânım virilmek ricasına Rusçuk kadısı Mevlana Ali Hıfzı zide fazlühü arz itmekle mucbeince mahlûlünden merkume tevcih ve mahalline kayd ve müceddiden beratı î'tâ olunmam fermanım olmağın hakkında mezîd-i î'nayet padişahânem zühura getirüb bin iki yüz otuz bir senesi rebii'l ahirinin on altıncı günü tarihiyle müverreh virilen rûûs-ı hümâyunum mucbeince bu berat-ı hümâyun virdim ve buyurdum ki mezbur Es-Seyyid Ziyullah halife ibni Es-Seyyid Hüseyin zide-i şeref-i siyâdete varub müteveffâ-ı merkumun mahlûlünden muvakkitlik merkume mutasarrıf olup eda-ı hizmet eyledikten sonra tayin olunan senevi yüz yigirmi gurusu vazifesi evkâf-ı mezkûre mahsulünden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bilesiz alamet-i şerife 'itimad kılâsız Fî 14 Cemâzi'el-evvel sene 231.

El mahruse-i Kostantin

Varak No: 5B

Kayıt No: 22

Tarih: Fî 14 Câ sene 231 (1231)

Konusu: Tırsınıklizâde İsmail Ağa ibni Mustafa Ağa vakfına görev tayini için Rusçuk kadısı Mevlana Ali Hıfzı'ya gönderilen padişah buyruğu

Medineyi Rusçuk mahallatından Voyvoda mahallesinde vâki' Rusçuk ayânı dergâh-ı âli kapucubaşlarından ve mir ahor-ı evvel payesi olan Tırsınıklizâde İsmail Ağa ibni Mustafa Ağa vakfından aylık üzere sene de iki yüz gurusu vazife ile vakfının cibâyeti vakıf-ı mumâileyhin Anadolu muhasebesine kayd olunan vakfiye-i ma'mûl riyâsetinde monla

İsmail bin Mustafa'ya şart ve ta'yin eylediği müserrah olub henüz uhdesine kayd ile berat virilmeksizin bilâ-veled fevt olub yeri hâli ve cibâyeti mezkûre mahlûl olmağla erbâb-ı istihkakdan işbu râfi' tevki' ref'-i şân-ı hâkanî kîdvetü'l-saadetü'l-kirâm Es-Seyyid Mehmed Halife ibnü'l Seyyid İbrahim zîde-şeref siyâdete her vech ile layık ve mahalli müstehâk ve umur-ı cibâyeti rü'yet kadir idüğü erbâb-ı vukuf-ı meclis-i şer'ide ihbar itmeleriyle cibâyet-i mezkûre müteveffa-i mezburun mahlûlünün mumâ-ileyhe tevcih ve yedine müceddiden berat-ı alîşanım virilmek ricasına Rusçuk kadısı Mevlana Ali Hıfzı zîde fazlulû arz itmekle mucebince mumâ-ileyhe tevcih ve mahalline kayd ve müceddiden beratı î'tâ olunmak fermanım olmağın hakkında mezîd-i î'nâyet-i padişahânem zuhura getürüb bin iki yüz otuz bir senesi rebîü'l ahîrinin on altıncı günü tarihiyle müverreh virilan ru'us-u hümâyunum mucebince bu berat-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki mumaileyh Es-Seyyid Mehmed Halife ibni Es-Seyyid İbrahim zîde şeref siyâdete varub müteveffa-ı merkurum mahlûlünden vâkıf-ı mezburun câbisi olub eda-ı hîdmet eyledikten sonra tayin olunan senevi iki yüz guruş vazifesiyle evkâf-ı mezkûre mahlûlünden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarıf ola şöyle bileler alamet-i şerife 'itimad kılalar Fî 14 Cemazie'l-evvel sene 231.

El mahurse-i Kostantiniyye.

Varak No: 5B-6A

Kayıt No: 23

Tarih: Fî selhi C sene 31 (1231)

Konusu: Tuna sahilinde hasara uğrayan kalelerdeki kışlak binalarının keşfi, eksiklerinin tutanağı ve giderilmesi hususunda mühendishane baş halifesi yerine keşif için atanan Es-Seyyid El-Hacc Ali ile ilgili padişah buyruğu

Mefâhirü'l fihâm ve'l mehâm ma'dinü'l fezâil ve'l kelâm Tuna sevahilinde eşyaları derdest olan kıla' hakaniyemin vaki' olduğu kazaların kadıları ve naibleri zîde fazlulhüm ve mefâhirü'l emasıl ve'l akrân istihkâmat ebniye-i kıla'-ı merkûmeye me'muriyetle ol havalide olan mühendishane-i hümâyunum baş halifesi Hüseyin ve ikinci hâcesi mir Ali hassam mimarı halifesinden olub zîkr-i î'tâ kışlak ebniyelerinin keşfi için bu defa tayin olunan Es-Seyyid El'Hacc Ali Halife zîde kâdrehum tevkî' refî' hümâyun vasıl olacak ma'lum ola ki hâlâ hassam mimar başısı kîdvetü'l emâcî ve'l ayan Ali beg zîde fazlûhunun tâkdim eylediği bir kıta' takdir-i mefhûmunda kıla' [6-A] mezkûre derunlarına zahire ve mühimmat anbarları ve cebhâneler ve bazılarında firun ve değirman ve zir-i zemin ebniyeleri her bir kal'a'nın keşf defterlerine dâhil olmuş ise de kıla'-ı merkûmeye ta'yin olunacak zâbitan ve topçuyan neferât-ı iskân idecek kışlak ve tahtânî odalar misillü ahşab ebniyeler dâhil olmadığı keşf defterleri kuyudundan müsteban olduğu beyanıyla zîkr olunan ahşab ebniyelerin müceddiden inşası hususuna irade olduğu hâlat-ı darsaadetimden bir nefer mütefennin mimar hâlifesi ta'yin olunarak kıla'-ı mezkûre ebniyelerine me'mûr mühendisler mahallesinde yerleşüb zabitan ve neferât iskân idecek ahşab ebniyeler kal'aların iktizâsına nazaran bi'l-müzâkere başka başka keşf ve müserrah olunarak defterleri tahrir ve muktezi olan kerestesi tertib olunması hususu tahrir ve inhâ itmekden nâşi Tuna sevahilinde derdest inşâ olunan kal'aların keşiflerine zâbitan ve neferât iskânî için muktezi olan kışlakların dâhili olmadığına binaen ber-mucebî defter bir nefer mütefennin mimar halifesi tayiniyle keşf etdürülmesi hususuna irade-i aliyem teallük itmekle imdi sen ki mimar halifesi mu'ma ileyhın sen mütefennin ve müstakimü'l -etvâr olub hususu mezburun temşiyet ve tanzimine iktidarın olduğu ecilden akranın beyanında bi'l-intihâb bu hususa mahsus mu'mûr kılınub me'muriyetini hâvî bâ-takrîr işbu emr-i 'âlîşanım isdar ve yedine î'tâ olunmuşdur imdi vusulünde her-vech-i muharrer keşfiyyet-i me'muriyetin mantuk-ı emr-i şerifimden ma'lumun oldukda muktezayı me'muriyetin üzere işbu emr-i şefimle ol tarafa varub kıl'ayı merkûmeye me'mûr kılınacak zabitan ve neferatın iskânî için iktiza iden kışlak ve tahtânî odalar misillü ahşabın ebniyeleri kal'aların iktizâsına nazaran mühendisi mu'ma ileyh ile bi'l-müzâkere başka başka keşf ve muayyene iderek muktezi olan kerestesi tertib ve defterlerini tahrir-i birle bi'l-isticâb der'aliyyeme avdet ve hilâf-ı emr ve mugayyir istikâmet vaz' ve hareket ve 'avk ve te'hir ile imrâr-ı vakitden mücanebet eyleyesin ve siz ki kuzat ve müvab ve mühendis-i mu'ma ileyhimsiz sizler dahi muceb-i emr-î şerifimle amel ve hareket-i birle zîkr olunan ebniyelerin keşf ve iktiza iden keşf ve iktiza eden defterlerinin takdimi hususuna bi'l-ittifak ihtimam ve gayret ve hilafından tehâşi ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı 'âlîşanım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükmü şerifimle fî 28 zilhicce sene 230. Fî selhi cemazie'l-ahir 31.

El-mahurse-i Kostantiniyye.

Varak No: 6A

Kayıt No: 24

Tarih: Fî gurre B sene 231 (1231)

Konusu: İslimye kasabasında iken firar eden ve kiracı dükkân sahibi Hafız Ali'nin vekil tayin ettiği kişiler aracılığıyla dükkân eşyalarını ederi karşılığı satış defteri

Ba'is-i defter oldur ki

Bundan akdem terk-i diyar idüb kasaba-i İslimye'de tefettü' iden Hafız Ali nam firarının zir-i icâresinde olan dükkânî keşf ve derununda mevcud eşyası bey' u fûruhat olunmak için firar-ı mezbur tarafından tevârid iden vekâlet mektubunda hâlâ Rusçuk muhafızı devletlü Mehmed Paşa hazretlerinin kethüdayı alicenabları atufetlü Aliş Ağa hazretlerini vekil ve nâib münâsib nasb etmeğle eşya-ı mezbure ağayı mu'ma ileyh marifeti ve marifet-i şer ile semen-i misliyle bey' ve hâsil olan esmânî defteridir ki ber vech-i a'ti zîkr olunur fî gurre-i Receb sene 231.

Kantar Guruş 11, Terazi ma Dirhem Guruş 18, Çıkrık Guruş 6.5, Defa Çıkrık Guruş 4 Pâra 10, Ketan Kıyye 10 Guruş 15, Defa Ketan Kıyye 42.5 Dirhem 50 Guruş 64, Hırp? Kıyye 187 Guruş 49

Pirinç Kıyye 31.5 Pâra 16 Guruş 24, Ketan Pâra 10 Guruş 4, Siyah üzüm Kıyye 100 Guruş 32.5, Defa üzüm Kıyye 7 Pâra 10 Guruş 4, Hasırcı zâde Ahmed yediyle bey' olunan libas ve harman? vesâir hırdavat guruş 59

Yekûn, Pâra 23-20=3, Guruş 280-84=196, 196-1=195, 195-5=190

Yalnız iki yüz seksan guruş yigirmi üç Pâradir. Dükkân-ı mezburun bir senelik icâresi Kantariyye ve nakliyye eşyay-ı mezburenin muayyeney-i ayni olan Kâtib Efendiye

Varak No: 6A

Kayıt No: 25

Tarih: Fî 5 B sene 31 (1231)

Konusu: Alacak verecek ile ilgili buyruk

Hasırcı zâde Es-Seyyid Ahmed Ağanın firar-ı mezburda cibâyet karzdan yüz elli bir guruş alacağı var ise de sahihü'l-bâkî meblağ-ı mezbur zimmetinde emanete vaz' olunmak üzere tamamen kablü'ş-şer'iden teslim olunmuş olub firar-ı mezbur ile hîn muhasebelerin hesaba mahsub ola Fî Cemazie'l-ahir sene 31 tarihiyle Niğbolu sancağında vakî' kuzzat ve nüvvâb vesâire hitaba ayar-ı... evvel iden rızası... bazı muhtekir tayifesi kat' idüb vezni mütehemmil ve müşevveş eylediklerinden bu makule nakisü'l-vezn tenkil revâcdan men'ü def' olunması babında divan-ü riyasetin bir kıta' buyruldu sadır olmuştur vasıl oluna fi 5 Receb sene 31.

Varak No: 6B

Kayıt No: 26

Tarih: Fî 11 B sene 23 (1223)

Konusu: Bölgedeki Subaşılarla birlikte halkı rahatsız eden ve halka zulmeden kişilerle alakalı padişah buyruğu

Memalik-i mahrusede kâin fukara ve zuhafânın mezalim ve te'âdiyâddan himâyet ve siyânetleri istihsali irâde-i mülükâne muktezasından olduğu zahîr ise de bir müddetten berü bazı müstefi(d)yan taraflarından bazı kurraya üçer beşer adam ile birer subaşı nasb ile fukaraya iz'âc olunmakda olmağla bu makule subaşıların def' ve refi olunmasına ihtimam olunmak babına hâlâ Niğbolu sancağı mutasarrif devletli Seyyid Ali Paşa hazretlerine hitaben bir kıta' ferman-ı âlişan sadır ve paşay-ı müşârü'l-ileyh hazretlerine dahi mucebince bir kıta' buyruldu sadır olmuştur fi 28 Cemazie'l-ahir 23. Vasıl... Fî 11 Receb.

Varak No: 6B

Kayıt No: 27

Tarih: Fî 11 B sene 231 (1231)

Konusu: Gayr-i müslimlere ait miras davası

Mahruse-i Rusçuk varoşu mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlin olan İlye'ye veled-i Trafon nam-ı zimminin verâsetini sulbî ve kebir oğulları Trafondan ve Vasil ve İlye ve Dobri ve Ustoyan nam zimmiler ile sulbî kebir kızları Nika ve Mitse nam nasrâniyelere mahzara olduğu şer'en sâbit ve mütehakkık oldukdan sonra mesfûr Trafon nefsinden asıl ve mezburun İlye hasır ve Dobri ve Ustoyan Nika ve Mitse taraflarından ber vech-i âti ibrâmi ikrâre vekil müseccil şer'î olduğu halde meclis-i şer'î-şerif-i enverde tereke-i hâlin merkume vâzî'(vâzîa) Es-Seyyid olan işbu ba'isü't-tesfir merkum Vasil nam zimmi mahzarında bi'l-ihâl ve bi'l-vekâle ikrâr tam ve takrîr-i kelam idüb babamız hâlin mesfûrun 'akâr ve menkul ve esas ebniye ve evânî-i nuhâsiye ve gayri nuhâsiye i sîm cem'-i zahîrde olan terekesini beynimizde bi'r-râzî iktisâm idüb her birimiz hisselerimizi ahz ü kabz eylediğimizden sonra bakî hukuk u miras vesâire-i müteallika-ı âmme ü âvaden her birimiz aherin zimmetini ibrâ-ı amme-i sahih-i şer'î-i ile ibrâ ve iskat eyledik dediklerinde gibb-etü't-tasrif şer'î mâvakî bittaleb ketb olundu fi 11 Receb sene 231.

Şühûdü'l-hâl ve gayrihim: Dodori veledi Yuvan zimmi, Yano veledi Kalu zimmi, Velko veledi Panço zimmi, Hacı Nibu veledi Viço zimmi, Vasil veledi Yuvan zimmi, Goran veledi Março zimmi

Varak No: 6B-7A

Kayıt No: 28

Tarih: Fî 17 B sene 231 (1231)

Konusu: Rusçuk sakinlerinden Ömer Alemdar bin Mustafa'nın terekesi

Mahruse-i Rusçuk mahallatından Kara Mustafa Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ömer Alemdar bin Mustafa nam müteveffânın verâseti zevc-i metrûkesi Ayşe bint Molla Lütfullah nam hatun ile gaib-i anil beled li-ebeveyn er karındaş Memiş ağaya liebeveyn kız karındaş Ayşe'ye inhisârî bâ'del tahakkukü'ş-şer'i zevc-i mezburun Ayşe tarafından vekil-i müseccil-i şer'î Mehmed ağa ibni nam kimesne ve gaib-i mezbur gibel-i şer'idan kayyûm nasb ve tayin olunan mezbure Ayşe'nin vekil-i müseccil-i şer'îsi Es-Seyyid Molla Hüseyin bin Mustafa nam kimesne marifeti ve marifet şer ile müteveffa-i mezburun tahîrî ve terkîm ve beynel verasetini bi'l-farîzatü'ş-şer'îye tevzi ve taksîm olunan muhalledîf defteridir ki ber vech-i atî zikr olunur fi 17 Receb sene 231.

Çukaba kablü Samur Kürk Guruş 133, Yeni Tafe Kürk Guruş 44, ... Yeni Kürk Guruş 20, ... Çelukefa Kürk Guruş 43, Noska Kürk Guruş 71, Defa... Kürk Guruş 30,

Kene Kabûd guruş 26, Kene kürk guruş 65.5, Çuka Abdestlik Guruş 43, Çuka Nişi Guruş 49, Çuka Çakşir Guruş 10, Çuka Entari Guruş 30, ... Entari Guruş 59, Çuka Abdestlik Guruş 51, Cedid Kaput Guruş 73, Çuka Şalvar Guruş 39, Sahde? Guruş 26, Pemkolame? Kılıç Guruş 45.5, Def'a Pemkolame? Kılıç Guruş 70, Def'a Sim? Kılıç Guruş 35

Simkobrili... Guruş 40, ... Guruş 52, ... Guruş 27, ... Guruş 70, Def'a Simli... Guruş 135, Sim... kisesi Guruş 17

...

[7-A] Sahihül baki altmış? bin el-verese Guruş 3

Pare 3, Guruş 2.940, iki yüz bin dokuz yüz kırk ma'aş üç paredir.

... Guruş 485, ... Guruş 970, ... Guruş 485, ... Pare 3

Varak No: 7A

Kayıt No: 29

Tarih: Fî 21 R sene 231 (1231)

Konusu: Dellal başlık tayini

Ba'is-i tahrîr-i huruf oldur ki

İşbu bin iki yüz otuz bir senesine mahsuben Rusçuk'un delal başlığı uhde-i intizamımızda olub sene-i mezkûr martı ibtidâsından şubat-ı gâyetine gelince bir sene-i kâmile zabt u rabt itmek üzere intizamına talib olan darende-i temessük-i dallal Memiş Ağaya intizam olub ol dahi intizam ve kabul idüb bedel-i intizamı olan meblağı tamamen ahz ve kabzı olunmağla zabt için iş bu temessük ita olundu gereğinden sene-i mezkûre mahsuben zabt ve rabtına tarafımızdan ve taraf-ı aherden mümâna'at olunmaya fî 21 rebîü'l-ahir sene 231. Mehmed Said Mutasarrıf-ı Rusçuk.

Varak No: 7A

Kayıt No: 30

Tarih: Fî 5 Ş sene 231 (1231)

Konusu: Rusçuk'ta bulunan mühimmat

Rusçuk kalasında mevcut bulunmak üzere ba ferman-ı âli ve defter-i hâkanî âsatâne-i âliyyemden tobianey-i âmireden Ahmed Çavuş mübaşeretile vürud ve Rusçuğa teslim olunan toblar ve ecnas-ı mühimmât tobları mütenevviadır ki ber vech-i ati zıkr ve beyan olunur. Fî 5 Şaban sene 231.

Tob-i şahî 1,5 hane Aded 36, Hartuç Kâğıdı Tob Aded 36, Çavuş Aded 36, Burgu-i Sıpgın Ma'kabza Çift 36, Eke tob-ı kebir Ma' galaf (kılıf)... Aded 36

Kinnab Aded Deste 36, Fitol Ağacı Aded 36, Nühas-ı Kepeç Aded 36, Tomar Kepeç Çift 36, Bomağa ma cıvata Aded 10

Fili Mısri Kıyye 360, Keser-i dest ma kabza Aded 36, Destere Aded 36, Kalıb hartuç Aded 36, Kerpeden(?) Aded 36

Nazgah ma Gallaf Aded 36, Burgu mütenevvia Aded 36, Teneke... çap 1,5 Aded 360, Teneke ölçek Aded 36, Sünger-i derme Aded 360

Mükemmel kundak-ı şahî Ma tekerlek Aded 1, Vezni-ı tob Aded 36, Alat-ı köhne Kantar Aded 15, Yuvarlak hat 1,5 Aded 9.000, Mismar-ı kayık Aded 3.000

Sandık-ı kebir Aded 2, Sandık-ı mühimmat Aded 20, Küfe-i sagir Aded 264, Mükemmel kundak Çap 5 Balyemez ma tekerlek numunelik Aded 1, Ahen -i dingil Çap 5 Aded 1

Ahen-i dingil Çap 3 Aded 1, Mükemmel kundak Çap 3 Bal yemez ma tekerlek numunelik Aded 1, Kelb-i sagir Aded 2, Küfe-i kebir Aded 18, Yatak çap 1,5 Çift 35 Aded 812

Hademe-i kılıç Çift 25 Kıyye 369, Cıvata kundak Adet 105 Kıyye 679, Herbe yatak(?) Aded 140 Kıyye 154, Ask-ı dingil Çift 35 Kıyye 671, Taban tekerlek Çift 105 Kıyye 604

... Tekerlek-i Mismar Aded 700 Kıyye 108, Mükemmel kundak... Aded 4900 Kıyye 247

Varak No: 7B

Kayıt No: 31

Tarih: Fî 7 Ş sene 1231

Konusu: Rusçuk sakinlerinden Süleyman Ağa ibni El-Hacc Hafız Ağa'nın terekesi ve aile üyelerine taksimi

Rusçuk mahallatından Kara Ali Mahallesi sakinlerinden iken fevt olan Süleyman Ağa ibni El-Hacc Hafız Ağanın veresini zevcesini menku Rabia Hürmüz Hanım ve Hatice binti Abdullah ile sulbî kebir oğlu Aliş ve sulbî sagir oğulları Ahmed ve İsmail ve sagire kızları Şerife ve Derviş hanımlara inhisârı lede's-şer'i zahîr ve nümâyan olub zevce-i mezbure Rabia Hürmüz hanımın vekil ve biraderi Çelebi Ağa ve kebir oğlu Aliş ve sagiran-ı mezburun kabl-i şer'iden dahi nasb ve ta'yîn olunub ve zevce-i mezbure Hadice'nin dahi vekili olan Mehmed Ağa ibni Abdullah Ağa marifeti ve marifet şer'le müteveffa-i mumailayhin terekesi tahrir ve sük-i sultanîde bey' Min bezid olunub ba'de edâyü'z-zebûn beyne'l – verese bi'l-gârizetü's-şer'iyye tevzi ve taksim defterinle zıkr olunur. Fî 7 Şaban sene 1231.

Köhne entari Aded 1 Guruş 7, Mu'temel entari Aded 1 Guruş 6 Pâra 11, Mu'temel çuka şalvar Aded 1 Guruş 22 Pâra 21, Köhne nafe kürk Aded 1 Guruş 17, Mu'temel Kürk Aded 1 Guruş 28, Mu'temel kaput Aded 1 Guruş 31

Çuka abdestlik Aded 1 Guruş 31 Pâra 21, Aba-i yağmurluk Aded 1 Guruş 16, Mu'temel makud Aded 2 Guruş 12, Köhne kürk Aded 1 Guruş 4, Mu'temel köhne yorgan Aded 1 Guruş 12, Kantar Aded 1 Guruş 3 Pâra 39

Nargülle ma... Aded 1 Guruş 8, Hırdavat-ı köhne Aded 8 Guruş 13, Sefer taşı Aded 1 Guruş 11, Avaz-ı tahta Kıyye 11 Deste 100 Kıymet 4,5 Guruş 50, Hırdavat Guruş 47 Pâra 19, Avaz-ı tahta Kıyye 11 Kıymet 3,5 Guruş 50, Havan ma tepsi Aded 2 Guruş 7

İslimye kâri şışhane tüfenk Aded 1 Guruş 60, Sim kâri piştov paye 65 Aded 1 Guruş 30, Selman kâri Piştov Çift 1 Guruş 130, Filinta tüfenk Aded 1 Guruş 19, Şışman tüfenk Aded 1 Guruş 29

Pekmez tabe sini Deste 300 Kıyye 6 Kıymet 145 Guruş 24 Pâra 14, Kebir kazgan Kıyye 41 Guruş Kıymet 4,5 Guruş 184,5, Camii cedid mahallesinde bir bab menzil arsası Guruş 150, Kara Ali mahallesinde bir bab çiflik ma bakçe Guruş 705

Bargir Aded 1 Guruş 70, Camuş inek Aded 1 Guruş 140, Camuş mûlağı Aded 1 Guruş 15, Aydın Gölçüğünde Astarıcı bölüğünde bağı dönüm 2 Guruş 32, Çapa Aded 5 Guruş 15, Tarangub Aded 1 Guruş 15

Yekûn Guruş 1.932

Minhatü'l İhraacat

Mihri muvecceller zevci Rabia Hanım Guruş 500, Mihri muacceli Guruş 100, Deyn-i... Hacı Hasan Ağa Zade Mehmed Ağa Guruş 43, Deyn-i... Hüseyin sipahi Guruş 190

Minha

Teçhiz ve tekvin Guruş 70,5, Resm-i müstehat Guruş 48, Katib-i harç-ı cedid-i dellaliye Guruş 20, Ve mesarif Guruş 46, Deyn-i... Ulah İlye Guruş 8

Yekünü'l İhraacat

Guruş 1025,5+705=1730,5

Derun-ı defterde mezkûr bakçe eğerçe yedi yüz beş guruşa yalnız bir varoş virilmiş ise de sonradan mütabık ve hüsnü baki razı olmadığınan bakçe yeler fi ale'l- hesab sigâr-ı mezburan ile variseleri Hadice'ye ve Şeref Canibi Aliş Ağa'ya kayıd olunmağın işbu mahalle şer verildi.

Et- taksim beynü'l verese
Sahihü'l-bâki

Sehm-i Rabia Hanım Guruş 12+44=56 Pâra 32, Sehm-i zevce-i Hadice Kadın Guruş 12+44=56 Pâra 32 Çiftlikden, Sehm-i ibni Aliş Ağa Guruş 44+154=198 Pâra 32 Çiftlikden, Sehm-i ibni Ahmed Guruş 44+154=198 Pâra 32 Çiftlikden

Sehm-i İsmail Guruş 44+154=198 Pâra 32, Sehm-i Şerif Guruş 22+77=99 Pâra 16 Çiftlikden, Sehm-i Derviş Guruş 22+77=99 Pâra 16 Çiftlikden

Varak No: 8A

Kayıt No: 32

Tarih: Fî 17 Ş sene 31 (1231)

Konusu: Rusçuk sakinlerinden Selim Ağa ibni Ahmed Paşa'nın terekesi ve taksimi

Rusçuk mahallatından Arık Ramazan Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Selim Ağa ibni Ahmed Paşa veraseti zevç-i menkuhası Vahide bint Hüseyin ile Sulbiyye kebire kızı Rabia ve Sulbiyye sigâr kızları Haffife ve Emetullah ve Rukiye ve li ebeveyn Emmi Zâdeleri Muhammed Ali Bey ve Süleyman Bey ve Zeynelabidin Bey ve Haydar Bey'e münhasır olduğu lede-ş-şer'i zâhir ve nümâyân olduk da sigâr-ı mezburanın kibel-i şer'iden ba hüccet-i şer'iyye dahi nasb olunan valideleri zevç-i mezbure Vahide ma'rifeti ve talebi ve kebire kızı Rabia'nın gelüb ve marifet ve marifet-i şer'le müteveffay-ı mezburun terekesi tahrir ve beyne'l-verese tevzi ve taksim defteridir ki Zikr olunur fi 17 Şaban sene 31.

Müstemel kürk Aded 1 Pâra 1800, Şal Aded 1 Pâra 400, Kısa kürk Aded 1 Pâra 400, Ördek ve kaz Aded 35 Pâra, Tencere Aded 2 Pâra 240

Tencere Aded 2 Pâra 240, Satır ve balta Pâra 120, Gürş? Aded 12 Pâra 120, Kiremid Aded 1000 Pâra 360, Sof? Pâra 80, Tahta Pâra 160, Bakır kab Pâra 480, Mahalle mezbura kâin bir bab menzil ücreti Pâra 1.400

Çiftlik icaresi Pâra 280, Ot Pârası Pâra 80, Mahalle mezbura kâin bir bab mülk-i menzil Pâra 16.000, Buçtinek karyesinde bir bab harab çiftli Pâra 12.400, Çiftlik hâsıl olan meyve akçesi Pâra 1.200

Cem'an Yekûn Pâra 35.840

Teçhiz ve tekfîn Pâra 1.000, Mehir-i müeccel li zevcü'l mezbure Pâra 2.000, Bakkal İsmail Beşe ve... Pâra 300, Kadı karyeli boyacıya Pâra 200, Resm-i kısmet Pâra 900

Yekünü'l ihracaat 3.500+900=4.400

Sahihü'l-bâki 31.140

Hisse-i zevce-i mezbure Vahide Pâra 3.892, Hisse-i Rabia Pâra 6.812, Hisse-i Haffife Pâra 6.812, Hisse-i Emetullah Pâra 6.812, Hisse-i Rukiye Pâra 6.812

İşbu sigâr-ı mezbûrât Haffife ve Emetullah ve Rukiye'ye valideleri mezbure Vahide bir sene nafaka ve kisve bahalarına sarf eylediği yüz seksen üç guruşdan... yüz guruş üzerine müsâlaha olunub hisselerinden... olmuştur.

Varak No: 8A

Kayıt No: 33

Tarih: Fî 17 Ş sene 1231

Konusu: Rusçuk sakinlerinden Selim Ağa ibni Ahmed Ağa'nın miras davası

Mahruse-i (Rusçuk) Arık Ramazan mahallesi sakinlerinden iken fevt olan Selim Ağa ibni Ahmed Ağa'nın veraset-i zevce-i menkuhası Vahide binti Hüseyin ile Sulbiyye kebire kızı Rabia ve Sulbiyye sâgire kızları Haffife ve Emetullah ve Rukiye'ye münhasır olduğu zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sigâr-ı mezbûran kibel-i şer'iden dahi nasb olunan valideleri zevç-i mezbure Vahide ve kebire kızı Rabia bi'l-vesâye ve bi'l-verâse meclis-i şer'i-şerifde işbu ba'isü'l-küttâb mahruse-i mezbure sakinlerinden Mehmed bin Hüseyin nam kimesne mahzarında bi't-tavi'yü's-sâf ikrâr ve i 'tirâf idüb takrir-i kelâm iderler ki mevrusumuz Selim Ağa'nın cümle-i muhallefâtı bizim taleb ve iltimasımız ve marifet-i şer'ile tahrir olunduk da mevrusumuzun cümle muhallefatından mahruse-i mezbure kazası kurrallarından Bucişte karyesinde kâin inde'l-ahâli ve'l-cirân mağlumü'l-hudud ve'l- müstemilât bir bab harab çiftlik tamir ve termimine 'adm-ı iktidarımız derkâr olunduğundan başka müteveffa-i mezburun te'diye-i duyunu ve beyne'l-verese taksim olunmak için çiftlik-i mezburu menadi yediyle suk-ı sultânide üç mahden ziyâde müzayede olunarak üç yüz iki guruşa işbu Mehmed Ağa üzerinde karar dâde oldukda... münkati olub bir iki üç mah dahi böyle karar dâdesiyle kaldıktan sonra tarafından icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden? ari bey' bat-ı sahihe ile çiftlik-i mezkuru tahmiletü't-tevâbi' ve'l-levahik ve kâfetü'l-hukûk ve'l-mürâfik bi... Vahide ve çiftlik-i mezkurun havi olduğu malumü'l-kat' tarla ve çayırlarını dahi bit-tav işbu hazirü'l meclis Mehmed Ağaya üç yüz on guruşa bey' ve teslim ve temlik ve tarla ve çayırlarını dahi bi'l-vesâye ve'l... ferağ ve kasr-ı yed eyledik ve semen-i olan meblağ-ı mezburu bi't-tamam ahz ve beynimizde taksim eyledik fimâba'ad çiftlik-i mezburu hüccet-i şer'i merkumun mülk ü müşterası... keyfe mayeşa ve yehtar mutasarıf olsun didiklerinde müşterih-i merkum dahi merkumanın kelim-ı meşruhasını vicahen tahkik-i ve şifahen tastik idicek mavaki bi'l-iltimas ketb olundu el-yevmüs sabi aşer şabanü'l muazzam sene ahdi ve selasin ve miateyn ve elf.

Şuhudu'l Hal: Bakkal Es-Seyyid Abdi Ağa, Derviş Es-Seyyid Hafız Mehmed Efendi, Ameş Ağa ihtiyar, muhızır başı Mehmed Ağa, muhızır İbrahim ve gayrihim.

Varak No: 8B

Kayıt No: 34

Tarih: ---

Konusu: Nakîbü'l-eşrâf ve Nakîbü'l-eşraf kaymakamlığı ile ilgili

Vezirü'l azâm Rumeli'nin sağ kolunda vaki saadetlü mükremetlü mürüvvetlü faziletlüm?

Vezirü'l azâm hazretin saadet kiram

Saadetlü mükremetlü mürüvvetlü karındaşlarım hazırım? huzur-u saadetlü kurralarına mezîd-i ağraz ve ikram ile der-u ravet?... Nüviz... mehâlik-i muhalledfâtı budur ki benim saadetlü mükremetlü mürüvvetlü karındaşlarım hazerâti sahihü'l-neseb? saadat kiramdan olanların hukuka müte'allik da'vâları ve mefaze? meclis-i- şer'e ihzâr ve habs ve te'dibleri ve hukuk-u şer' ile 'asl-ı lazım geldik de saadât kiramların sakin oldukları kazada nakîbü'l-eşrâf kaymakamı tarafından ahz ve habs olunmak ve ehl-i-örf tahifesi taraflarından habs ile... saadâtda... kendileride... şeref imtiyaz bulunmak için kendülerinde nasb olan nakîbü'l-eşrâf kaymakamı mercî'leri oldu anın vesatatiyle ru'iyet olunmak lazımeden iken kazalarda nakîbü'l-eşrâfi kaymakamı olanlar der saadetde nakîbü'l-eşrâfi kazalar kadıları tarafından kaymakamlık hizmete adm-i itibarları veyahud saadat-ı muhafazaya adm-i liyakatleri cihetiyle saadat kiramın o makule hukuka dair de'avî şer'iyeye vukuyla hukuk-u şer'ileri tahsil-i mütemennare ehl-i örf taraflarından habs oldukları ve bu keyfiyet... zâyî ali olunduğu aşikâr olmakla kalemler ve Kayıtet şibrilerinde olan kazalarda kâin nakîbü'l-eşrâfi kaymakamı olanlar der saadetde nakîbü'l-eşrâf efendi tarafından iktiza iden tekayyüt mektupları dahi geldikçe müceddiden ahz ile hıdmet-i memurelerini layık üzere te'diyye ye mübaderet eylemeleri husus-u taraf şibrilerinden takib ve te'kid olunması ve saadat kiramın o makule deavileri zuhuru ile habsleri icabı nazır yedinde ehl-i örf taraflarından ahz ve habs olmayub sakin oldukları kazaların nakîbü'l-eşrâf kaymakamı tarafından ahz ve habs kılınması hususlarına ihtimam ve dikkat buyuruları siyakında mektub-ı müddet tahrir ve irsal olunmuşdur. İnşallah u teala lede'l-vusul ber-vech-i muharrer hareket himmet buyurmaları me'murlar bakî hişa enam-ı saadet ve ikbâl... buyurdumki Nakîbü'l-eşrâfların saadat kirâma daren vezir...

Varak No: 8B

Kayıt No: 35

Tarih: Fî 9 L sene 1231

Konusu: Rusçuk sakinlerinden Sebile binti Ömer'in terekesi

Ba'is-i defter oldur ki

Mahruse-i Rusçuk mahallatından Kara Ali Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Sebile binti Ömer nam müteveffiyenin veraseti zevç-i Aliş Ağa ile sulbiyye-i sâgire kızı Zeynep ve er karındaşı Mehmed Ali ve kız karındaşları Havva ve Hadice'ye münhasıra olduğu ledeş-şerhü'l-enver zahir ve nümâyân olmağla verese marifeti ve marifet-i şer'ile terekesi tahrir ve suk-i sultanide bil müzayede ve beyne'l-verese el-mezburun Ali Feyzullah ma farzullah hâlâ tevzi' ve taksim defteridir ki ber vech-i ati zikr olunur fi 9 Şevval sene 1231.

Köhne ferace Aded 1 Guruş 4, Köhne yorgan Aded 1 Guruş 9, Müstamel basma Yorgan Aded 1 Guruş 26, Yastık Aded 5 Guruş 19 Pâra 39, Döşek Aded 1 Guruş 20, Köhneyane Aded 1 Guruş 7, Köhne çarşab-ı peştamal Aded 2 Guruş 4 Pâra 30

Evan-i nühas Guruş 64, Kıymet 14 Der... 100, Tezgah Aded 1 Guruş 10, Kısa kürk Aded 1 Guruş 15 Pâra 7, Müstamel... Aded 1 Guruş 34 ... Aded 1, Bürüncük gömlek Aded 1 Guruş 17, Köhne gömlek Aded 1 Guruş 4

Köhne çarşab Aded 1 Guruş 1 Pâra 5, Peşkir havlu Aded 2 Guruş 6, Şalvar ma uçkur Aded 2 Guruş 18, Çuka ferace Aded 1 Guruş 42, Hırdavat Aded 1 Guruş 4, Müstamel çetir Aded 1 Guruş 2 Pâra 10

Hırdavat-ı menzil Aded 1 Guruş 7, Altun bilezik Aded 1 Guruş 5, Defa altun bilezik Aded 3 Guruş 16, Müstamel sandık Aded 1 Guruş 8, İnci gerdan şikari Dink 5 Kıymet 30 Guruş 86

Mihr-i müveccel der zımmet-i zevç Guruş 100

cem'an yekûn guruş 541

Minhatü'l ihracat

Teçhiz ü tekfin Guruş 100, Resm-i kısmet Guruş 22, Delaliye ve muhızıriyye talika ücreti Guruş 12

Yekünü'l ihracat Guruş 134

El-kalem beyne'l-verese

Sahihü'l-bâkî Guruş 407

Hisse-i zevç-i Aliş Guruş 101 Pâra 26, Hisse-i... Guruş 203 Pâra 06/56?, Hisse-i... Mehmed Ali Guruş 50 Pâra 34, Hisse-i... Guruş 25 Pâra 17, Hisse-i... Hadice Guruş 25 Pâra 17

Varak No: 9A

Kayıt No: 36

Tarih: sene 31 (1231)

Konusu: Mukataa

Ba'is tastîr-i huruf budur ki

Bin iki yüz otuz bir senesi Rusçuk topçu başısı Seyyid İbrahim Ağaya Rusçuk ve Tutrakan ve Silistre enfıyye mukataaların Ağustos ibtidasından temmuz-ı gayesine varınca bir sene-i Kâmile ve idare eylemek üzere bin guruşa verdim her ne kadar enfıyye iktiza ider ise idare eylemek şartıyla virdüm gerekdir ki tarafımızdan ve taraf-ı aherden ferd-i ahid müdahale eylemeyeler sene 31.

Şuhudu'l hâl: Sekûnizâde Hâfiz Ağa, Duhanî Ahmed Ağa, Berber Ali kalfâ, Bende-i Madenci Hacı ... Selimî

Varak No: 9A-9B

Kayıt No: 37

Tarih: Fî C 29 (1229)

Konusu: Rus tacirden müteveffi Boşnak Abdullah'ın versesi tarafından tahsili için padişah buyruğu

Düstür-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-âlem müdebbir-i umuri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'rre' yi's-sâib mümehhid-i bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-muhfûf-i bi-sunûf-ı 'avâtifu'l-melikü'l-âlâ hâlâ Vidin muhafızı vezirim Celal Paşa edâm-allâhü tâ'âlâ iclâlehü ve emirü'l-ümerâ'i'l-kirâm kebirü'l-küberâil-fihâm zül-kadr ve'l-ihtrâm sahibü'l-izz ve'l-ihşam el-muhtass bi-mezid-i 'inâyet-i meliki'l-allâ Rusçuk mütesellimi Paşa dâme ikbâlühü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdanü'l-fazlü'l kelâm Rusçuk ve Zıştovi Kadıları zide'l-fazlehuma ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân aher-i hususa me'muriyetiyle el-yevm ol cânibde olub bu hususda dahi ilâve muâvini kılınan Battal Mehmed zide-kadrehü tevkî refi hümâyün vasil olacak ma'lum ola ki Rusya elçisinin divan-ı hümayunuma takdim eylediği bir kıta' takrir-i mefhumunda Rusya tebaasından Anastas Anakavil nam tacir... Rusçuk... müteveffi Boşnak Abdullah fûruht itmiş olduğu ma'lumü'l mikdar ve'l-ecnâs zehâir pahasından gayr-i ez-teslîm kûsur matlubu olan dokuz bin üç yüz on iki guruşun müteveffa-ı mümâileyhin versesi tarafından tahsili babında isdar olunan emr-i 'alişânım lede'l-vürüd ve müteveffa-ı mümâileyhin oğlu Turhan Beg ile vasisi olan Ahmed der saadetime azimet itmiş olduklarında emr-i şerif-i mezkûrun infîâleri mümkün olmayub müteveffa-ı mümâileyhin hâriç ez-defter... Rusçuk ve Zıştovi kazalarında matlûb itmiş dört bin üç yüz seksen üç guruş zimemâtından tahsili mümkün idüğü Bükreş'de mukîm Rusya konsolosu kendüye bâr kış olduğundan bahisle meblağ mezkûrun zimemât mezkûreden tahsil ve tacir-i mersûma teslimi babında siz ki vezir-i müşâr ve mütesellim-i mümâileyhûmasız size hitâban emr-i alişânım sudurunu tahrir ve inhâ eylediği ecilden kuyuda mürâcaat olunduk da husus-u mezburu elçiye mümâileyh mukaddemâ dahi lede'l-inhâ inhâ olunduğu üzere... olan meblağ-ı mezbur-u müteveffa-ı merkumun terekesini kabz iden versesinden tahsîl ve tâcir-i mersûma teslimi babında sene-i sâbık zi'l-ka'adesinde mütesellim mümâileyh hitaben emr-i şerifim virildiği ve müteveffa-ı merkumun zevcesi Pembe Hanım ve oğlu Turhan Beg emr-i şerif-i mezkûru vürûdunda mukaddemce der saadetime gitmiş olduklarını ve müteveffa-ı merkumun divan-ı misliyesi enval-i metrukesine gâlib olduğundan bayhal-i uzma vech ile taksîmi icâb ideceği nâtik mütesellim-i mümâileyhin vârid olan tahriratı emir-i mezkûrun kayd-ı balasına şerh vermiş olduğu ve müteveffa-ı merkumun kâfe-i muhallefât ve zimemât ve nikûdu canib-i mirîden bade'l-zabt şerefyafti-i sudur iden hatt-ı hümayun-ı şevket makrûn-ı şahânem mücebince Darphâne-i Âmireme olan deyn-i tamamen te'diye olunduktan sonra ashâb-ı duyununu erzâ ve iskât şartıyla yetmiş beş bin guruş bedel-i mukabele-i versesine terk olduğunu müşîr yirmi dokuz senesi cemâzie'l-ahiresinden emr-i şerifim virilmiş ve müteveffa-ı merkumun zuhur iden muhallefât ve zimemât ve duyunundan ziyâde olduğundan ashâb-ı duyununu erzâ ve iskât şartıyla mezkûr-ı mikdâr bade'l-i mukâbele verese-i merkûmeye terk olunmuş ve muhallefât-ı mezkûre fûruht ve duyununu ba'de'l-'adî mâ'adâsını beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunmuş müteveffa-ı merkumun kapu çukadarı Ahmed e ihâle kılınmış olduğuna binâen verese-i merkûme muhallefât-ı mezbûreye vasisi olamadıklarından kendülere özr-ü müceb olduğunu beyân-ı birle merkûm Ahmed... mârifet-i şerle rû'yet olunarak ihkâk-ı hâkk olunması hususu verese-i merkûme bundan akdem bâ-arzihâl-i istidâ itmiş olduklarında husus-u mezbur mîr-i vasisi? mârifetiyle bir sehm-i şer'i rû'yet olunmak üzere iken merkum Ahmed nefy [9-B] ve iclâ olmak takribiyle âli hâle kalmış idüğü ve müteveffa-ı merkumun Rusçuk ve Zıştovi'de külliyyetlü tevziât-ı bakâyâsı olduğu mahallinden gelen defterden muharrer ise de hâriç ez defter deyü tahrîr olunan yetmiş bu kadar bin guruşun hâriç olduğu kuyûdaddan mâlûm olamadığı muhallefât ve divân-ı hümâyûnumdan der kenâr olunmakla kûsuratta verese-i merkûme muhallefât-ı mezkûreye vaz'iyet idemediklerinde ber mantuk-ı takrîr tâcir-i mersûmun matlûb olan meblağ-ı mezbur zimemât-ı mezbûreden tahsîl ve tacir-i mesfûre teslimi bâbında emr-i şerifim isdar-ı hususuna irâde-i âliyyem teâllük itmekle mücebince âmel ve hareket bez-i cell himmet eylemeğin fermânım olmağın bâ-takrîr te'kid ve istî'câli hâvî işbu emr-i alişânım isdâr ve ile irsâl olunmuşdur ila aher

Kostantiniyye

Varak No: 9B-10A

Kayıt No: 38

Tarih: Fî C 29 (1229)

Konusu: Rusya reayasından Hacı Abdullah nâm tâcirin Rusçuk âyânı Boşnak Abdullah elindeki borç senedi ile borç miktarınca vereselerine teslimi hususunda buyruk

Düstür-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-âlem müdebbir-i umuri'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'rre' yi's-sâib mümehhid-i bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-muhfûf-i bi-sunûf-ı 'avâtifu'l-melikü'l-âlâ Vidin muhafızı vezirim Celal Ali Paşa edâm-allâhü tâ'âlâ iclâlehü ve emirü'l-ümerâ'i'l-kirâm kebirü'l-küberâil-fihâm zül-kadr ve'l-ihtrâm sahibü'l-izz ve'l-ihşam el-muhtass bi-mezid-i 'inâyet-i meliki'l-allâ Rusçuk mütesellimi Paşa dâme ikbâlühü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdanü'l-fazlü'l kelâm Rusçuk ve Zıştovi Kadıları zide'l-fazlehuma ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân aher-i hususa me'muriyetiyle el-yevm Rusçuk'da olan Battal Mehmed zide-kadrehü tevkî refi hümâyün vasil olacak ma'lum ola ki Rusya elçisinin divan-ı hümayunuma takdim eylediği bir kıta' takrir-i mefhumunda Rusya reayasından Hacı Abdullah nâm tâcirin Rusçuk âyânı Boşnak Abdullah zimmetinde ba temessük alacağı olan yigirmi beş bin dokuz yüz otuz yedi guruş kibel-i istîfâ fevt oldukda terekesine vâzî... versesinden mütâlebe ile mahallinden mârifet-i şer ile bâde'l-serâfi ve'l-isbât tâcir-i merkûm taraf-ı şer'idan bir kıta' hüccet-i şer'iyye itâ olunmuş ise de müteveffa-ı merkûmun muhallefât-ı canib-i mirîden zabt olundu diyerek verese-i merkûma edâdan imtinâ' eylediğine binâen meblağ-ı mezburun akde? tâcire dıçâr olduğunun beyân-ı birle ber müceb hüccet-i şer'iyye matlûb mebni? olan meblağ-ı mezburun müteveffa-ı merkûmun Rusçuk ve Zıştovi kazalarında hâriç ez defter kassâm-ı der dest tahsîl Olan yetmiş dört bin şu kadar guruşun omatlubatından evvel bâ evvel tahsîl ve tâcir-i merkûma teslimi babında siz ki vezir-i müşâr ve mütesellim-i mümâileyhûmasız size hitâba bir kıta' emr-i şerifim isdâr-ı hususunu tahrîr ve inhâ eylediği ecilden kuyuda mürâcaat olduğunda müteveffa-ı merkumun kâfe-i muhallefât ve zimemât vesâiresi cânib-i mirîden bâde'l-zabt Darphâne-i Âmireme olan deynî tamamen edâ olunduktan sonra bi'l-cümle ashâb-ı duyûnu erzâ ve iskât eylemek şartıyla yetmiş beş bin guruş bedel-i mukâbili

şerefzîr-i sūdûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûn şâhânem mücebince verese-i merkûmeye terk olunduğunu müşîr yigirmi dokuz senesi alâ safîr? Cemâzie'l-âhiresinde emr-i şerîfîm virilmiş olduğu ve müteveffâ-i merkûmun zuhur iden muhallefât-ı ve zimemâtî düyûnundan ziyâde olduğundan ashâb-ı düyûnunu erzâ ve iskât şartıyla mezkûrî'l-mikdâr bedel mukâbili verese-i merkûmeye terk olunmuş ve muhallefât-ı merkûm fûrûht ve düyûnu bade'l-adî mâadâsı beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunması müteveffâ-i merkûmun kapu çukadarı Ahmed'e ihâle kılınmış olduğuna binâen muhallefât-ı merkûmeye verese-i mezbûreye dest-i rest olamadıklarından kendülere özr-ü müceb olduğunu beyân-ı birle merkûm Ahmed kâhyası? mârifet-i şer'ile rü'yet olunarak ihkâk-ı hâkk olunmasını verese-i merkûm bundan akdem bâ ârz-ı hâl-ı istidâ husus-u mezkûr mîrî kâtibi mârifetiyle bir sehm-i şer'i rü'yet olunmak üzere iken merkûm Ahmed kângı takririyle âli hâle kalmış idüğü ve müteveffâ-i merkûmun Rusçuk ve Zîştovi'de külliyetlü tevziât ve bakâyâsı olduğu mahallinden gelan ve defterde muharraer olub hariç-ez defter deyû tahrîr olunan yetmiş üç bin bu kadar gurusun hâriç ve dâhil [10-A] olduğu kûyuddan mâlûm olamayacağı muhallefâtında der kenâr olunmakla bu takdîrce verese-i merkûm muhallefât-ı mezkûreye vâz'iyet idemediklerinden ber mantuk-ı takcîr-i Mersûmun matlûbatı olan meblağ-ı mezbur zimemât-ı merkûmeden tahsîl ve tacir-i mersûma teslimi bâbında emr-i şerîfîm isdar-ı hususuna irâde-i 'âliyyem teâllük itmekle mücebince amel ve hareket bezl-i cell himmet eylemeğin fermânım olmağın bâ-takrîr işbu emr-i şerîfîm isdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde ber minvâl-i muharreer tâcir-i mersûmun müteveffâ-i merkûm zimmetinde bâ temessük matlûb-ı mebnî? olan meblağ-ı mezbûr yigirmi beş bin dokuz yüz bu kadar gurusun müteveffâ-i merkûmun Rusçuk ve Zîştovi kazalarında olan zimemâtından takdîm... ve mârifetinden ve mütesellim mûmâileyh mârifeti ve mârifet-i şer'ile ve mübâşîr merkûm mârifetiyle yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ idenlerden tahsîl ve mübâşîr-i merkûme teslim mersûm tarafına tesyiri hususuna hak gelmekte eylesesiz ve siz ki kadılar ve mübâşîr-i mûmâileysiz siz dahi müceb-i emr-i şerîfîmle âmel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfîmle vardukda bu bâbda vech-i meşrûh şerefyâfte-i sudur olan işbu emr-i şerîfîm âlişânımın mazmun-ı münîf-i birle âmel olasız şöyle bilesiz âlâmet-i şerîfe îtimât kılarsız.

Kostantiniyye

Varak No: 10A

Kayıt No: 39

Tarih: Fî 12 L 1231

Konusu: Çernovi nahiyesine ait tımara mutasarrıf kılınacak kişinin tayini

Cevr-i âyet ve ikrâm zümre-i sipâh şime-i kerime ahfâfîn nusfet-i destgahdar binâen âleyh Niğbolu sancağı Çernovi nahiyesinde kavacak nam karye ve gayriden üç bin yigirmi altı akçe tımara mutasarrıf Hasan veled-i Hüseyin tımarına adm-i rağbet ve yine nâhiyye-i mezbûrede Kara Hacı Mecâş nâm karye ve gayriden üç bin akçe tımara ceb-i kayd ile mutasarrıf Mustafa veled İsmail dahi ayrışub tuvânâ olmağla tımarına kezâlik adm-i rağbet ve keff-i yed idüb tımar-ı mezbûrun ol vechle mahlûl olmakla birikdirilüb yedine emr-i şerîfîm virilen mülâzımlardan orta boylu ela gözlü açık kaşlı râfî tevkî refû's-şân-ı hâkânî Hüseyin veled Ali'ye virilmek bâbında inâyet-i Rica buyrularak mezbur alây beyisi kîdvetü'l-emâsîl ve'l-akrân Halil zîde kadrehû yoklamacı mârifetiyle arz ve bir nefer mühürleri mutâbık sancaklusu mahzar itmeleriyle sancağında sakın olub alay beyisi bayrağı altında safere eşmek ve eğer sancağında sakın olmaz ise ve akûr olduğu mahalde bayrağı altında mevcut bulunan ise refinden mülâzımının arz levâzıma şartıyla ber vech-i bir kadrime tevcih olunmak için sene-i ahd-i ve selasi ve miâteyn ve elf şevvalü'l-mükerreminin on ikinci günü tarihiyle hükm-ü şerîfîm virildikten sonra tezkiresi ihraç olunmak fermânım olmağın zîkr olunan tımarlı bırakılub altı bin yigirmi altı akçe tımar vech-i meşrûh üzere merkûm Hasan veled Ali'ye tevcih olunub virdim ki zîkr olunur.

Ve buyûrdum ki bâde'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şöyle ki ve zâyıf-ı hıdmât-ı mezbûre-i memûre ve mesâit-i müşkûre âsâkir mansûredir ber müceb-i defter-i hâkânî bî kusûr merî ve müeddî kıbeli ol bâbda efrâd-ı afrîdeden sahife-i meblağı eşhâz ve şerik edası vechel mine'l-vücut hiç ahde mâni ve merâhim ve müdâhil ve muâraz olunmaya olmya şöyle bileler 'âlâmet-i şerîfe îtimâd kılalar

Kostantiniyye El-Mahrûse

Varak No: 10B

Kayıt No: 40

Tarih: Fî gurre Z 1231

Konusu: Kaymakam nasb ve tayini

Kıdvetü's sâdâtü'l-kirâm Es-Seyyid Mehmed Çelebi dâme şeref siyâdete

Bâ'de't-tehîyye el-vâfîyye inhâ olunur ki Rusçuk kazasında vâkî sâdâtü'l-kirâm üzerlerine tarafımızdan bir kaymakam nasb ve tâyni elzem ve ehemm olduğuna binâen sizin liyâkat ve istikâmet ve hıfz-ı namusu sâdâta mecd-ü sâ'i ideceğın bilâ... hâlisanimiz olduğundan bin iki yüz otuz bir senesini zi'l-hicceü's-şerîfesi guresinden hitâbkari kaymakam nasb ve tâynin itmîşdir der... sâadet... ve ihtihâm idüb kuzzâtın ve kâymakamın sizler ile müşeyyid vazihâl muhallemet herza? idenleri men ü def dahi kimesneye... siyadat idenleri... mâderet ile işbu emânet-i kübrada kemâl... ve istikâmet eyleyüb sâadatkâr... ve gurusıyye... saire... namıyla bir akçe... almayub ve öldürmeyüb... ırz ve mallarına... zamanında şevketlü mehayetlü faziletlü kerâmetlü padişah âlicenah efendimiz hazretlerine iscilâb dâavat hazrete hümâyûnum... Şerefyâfte... tah eyleyerek merzuhur şefâat hazret-i müşârü'l-enâm aliyye... olasız.

Barek Allah ... 1231

Varak No: 10B

Kayıt No: 41

Tarih: Fî 25 L sene 1231

Konusu: İltizam

Bin iki yüz otuz bir senesi Rusçuk kazasında... Rusçuk mütesellimi devletlü Mehmet Sa'îd Paşa tarafından Avrasizâde? Süleyman Ağa yedine iki yüz yetmiş beş guruş iltizam olunub anlar dahi iltizamını vuku itmeniz rusûm mezkûru tahsil için Halil Paşadan yedine maaşla virmesi işbu zam ile kayd ve şud olunması. Fî 25 L sene...

Varak No: 10B

Kayıt No: 42

Tarih: Fî 19 M sene 333 (1333)

Konusu: ---

Rusçuk... taifesinden on beş aded... cümlesi meclis-i şer'iden beynîhâda resm yada... tabir ittikleri kimesneleri emr-i... ve... tasarrufun olub kimesne... hilâf-ı şer ve taarruz iden olur ise musaggara? elli guruş husus-ı... ra'abet ve... üzere cümle tüccar ile Hacı Mehmed Alemdar ma'arifetiyle işbu mahalle kayd şud Fî 19 M sene 333.

Varak No: 11A-11B

Kayıt No: 43

Tarih: Fî 7 Z 231 (1231)

Konusu: Rusçuk ahalisinden alınan vergi tahsilatı

Bâ'is-i tahrîr-i rakam ve bâdî-i tahrîk-i kalem oldur ki

İşbu bin iki yüz otuz senesine mahsûben rûz-ı kâsım tevzî'inden sene-i âtî rûz-ı hıdır gelince altı mâh zarfında hâlâ Rûsçuk mütesellimi ve muhâfızı mîr-i mîrân-ı kîrâm rû-yi'l-hüddâmdan devletlü Mehmed Pâşâ hazretlerinin tarafından umûr-ı vilâyet ve musâlahâ-i fukarâ ve ra'iyete bi'l-vekâle şartü'r-rücû' harc ve sarf eyledikleri mesârifin hesabı rû'yet için vücûh-ı ahâlî ve emme-i mahallât ve emme-i fukarâ ve kurrâ ahâlîsinden ba'zıları kendi taraflarından bi'l-asâle ve ahâlî-i sâire taraflarından bi'l-vekâle cümle muvâcehesinde yegân-yegân rû'yet ve cümlelerin makbûl ve mergûbları olub edâsında 'uhde ve 'âidât-ı kadîmeleri üzere bi-nefs-i Rûsçuk ve kazâsında cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm olunan defteridir. Ber-vech-i âtî zikr ve beyândır. Hurrire fî'l-yevmi's-sâbi' Zî'l-hicce selâsin ve mieteyn ve elf

Gurûş:

250 - Bâ-buyuruldu Belgrâd tarafından Der-'aliyyeye mürûr eden topçuyâna verilen

250 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'ni'am efendimiz buyuruldusuyla gelen başçavuş Alî Ağa'ya verilen

150 - Silistre vâlisî devletlü velî'ni'am efendimizin gelen tatarına verilen

250 - Ba'zı meserret i'lânıyla Vidîn muhâfız devletlü velî'n-ni'am efendimizin tatarına

150 - Merkûm tatarı iksâ olunan kaput bahâ verilen

Toplam: 1.050

150 - Bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimizin tatarına verilen

150 - Umûr-ı mühimme ile Vârna tarafına giden tatarı verilen

100 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'ni'am efendimizin tatarına verilen

50 - Niğbolu mütesellimi tarafından gelen adama verilen

175 - Vidîn tarafından İbrâil cânibine giden köhne topları navl sefâini için verilen

2.175

250 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimizin buyuruldusuyla gelen enderûn çavuşuna verilen

150 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerinin tatarına verilen

100 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerinin bâ-tahrîrât gelen tatarına verilen

250 - Umur-u mühimme ile Eflâk beyi tarafından bâ-tahrîrât gelen adama verilen

250 - Menzil nizâmı için Rûmilî vâlisî tarafından gelen tatarı verilen

3.175

1.500 - Edirne'de şeref mekîn bi'l-mekân mîr-i mîrân-ı kîrâmdan devletlü Hasan Pâşâ hazretlerine takdîm buyurulan

300 - Pâşâ-yı müşârünileyhın tatarına verilen

500 - Kal'e-i şâhânenin cebehânenin tefâhhus emriyle vürûd eden çukadâr-ı a'zamîye

600 - Umûr-ı mühimme ile Der-'aliyyeye isrâ buyurulan tatarı verilen

500 - Merkûm tatarın verâsinca gönderilen tatarı verilen

6.575

500 - Bâ-fermân-ı 'âli iltizâmâta dâir devletlü Rüşdî Pâşâ efendimizin kilercibaşısı ağaya verilen

100 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilen

100 - Kule muhâfızı tarafından bâ-tahrîrât gelen adama

500 - Velâdet müjdesiyle vürûd eden kaçak tatarı verilen

250 - Merkûm tatarlara iksâ olunan hil'at bahâ

8.025

50 - Niğbolu mütesellimi tarafından bâ-tahrîrât gelen adama

500 - Bâ-fermân-ı 'âli Belgrâd ve Semendire ahâlîleri vatan-ı aslilerine nakl olunmasına vürûd eden sadr-ı a'zamîye verilen

150 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilen

250 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimizin buyuruldusuyla velâdet müjdesiyle gelen tatarı

150 - Merkûm tatarı iksâ olunan kaput bahâ

9.125

1.250 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimize eyâlet-i Şâm-ı Şerîf teveccüh buyurulduğu müjdesiyle gelen kaçak tatarı

750 - Merkûm tatarlara iksâ olunan kürk bahâsı verilen
150 - Devletlü Selimgirây Efendî tarafından bâ-tahrîrât gelan ağaya verilen
1.035 - Silistre vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimiz hazretlerine verilen imdâd-ı hazeriyye
500 - Mebâlîğ-i merkûm tahsiline me'mûr buyurulan ağaya hizmet
12.810

1.500 - Şâm-ı Şerîf vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimiz hazretlerinin tebrik i'lânıyla gelan şâm'dân ağası Emîn Ağa'ya

750 - Ağa-yı mûmâileyhe verilen esb ve sîm ve raht bahâ
150 - Müşârünileyh efendimizin tatarına verilen
400 - Bâ-fermân-ı 'âlî top kundakları için gelan tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen
350 - Bâ-fermân-ı 'âlî Boz Velî Ağa'nın ağnâm tahsîli için gelan tatar
15.960
400 - Bâ-fermân-ı 'âlî zecr isti'lâmı için gelan tatar
1.500 - Devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimiz Rusçuk'a teşrîflerinde takdîm olunan esb ve bârgîr bahâ
500 - Müşârünileyhin dîvân kâtibi efendîye verilen bârgîr bahâ
350 - Müşârünileyhin enderûn ağalarından Dede Ağa'ya verilen bârgîr bahâ
300 - Müşârünileyhin bostâncı efendî'ye verilen bârgîr bahâ
19.010

[11-B]

Nakl-i yekûn gurûş

19.10

759 - Müşârünileyhin mühürdârı efendîye verilen esb ve bârgîr bahâ
785 - Müşârünileyhin konakcısına ve mîrâhûruna vesâir dâire-i devletlerinden olan ağavâtlarına
500 - Gümrük maddesine dâir devletlü Celâl Pâşâ efendimizin buyuruldusuyla gelan ağaya verilen
1.500 - Silistre vâlisi devletlü Rüşdî Pâşâ efendimizin enderûn çukadârı ağaya verilen
1.000 - Ağa-yı mûmâileyhe verilen esb bahâ
23.545
250 - Şâm-ı Şerîf vâlisi devletlü velî'n-ni'a'm efendimizin hîn-i 'azîmeti isti'lâmı için bâ-buyuruldu gelan tatar
150 - Tatar-ı merkûma verilen hil'at bahâ
150 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerinin tatarına verilen
720 - Der 'aliyye yeniçeri ağasına takdîm olunan serdarlık câizesi
350 - Câize-i merkûm tahsiline gelan ocak çavuşuna
25.165

150 - Vidîn tarafından firâri ve olduğu mahalde kayd-bend olunması Bilâl nâm kimesne için Vidîn muhafızı tarafından gelan tatar

250 - Gâvur Hasan nâm şakînâs üzerine hareket üzere olunmasına dâir buyuruldu-i Silistre vâlisi tarafından
250 - Şakî-i merkûmun firârı vukû'unda girift olunmasına Vidîn muhafızı Celâl Pâşâ tarafından gelan
500 - Şakî-i merkûmun firâr eylediği isti'lâmı için Rüşdî Pâşâ efendimizin buyuruldusuyla gelan ağaya
100 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilen
26.415
6.410 - Umûr-ı mühimme ile etrâfa irsâl olunan 'arabaların icâresi
4.795 - Muhâfiz yeniçeriler ortalarının ta'yînâtı
120 - Muhâfiz ortaların kışla icâresi
1.375 - Cebehâne bâsbânlarının ta'yînâtı ve mâhîyesi
1.180 - Yeniçeri ağasının mâhîyesi
40.400

400 - Gâvur Hasan nâm şakînin ser-i maktû'u vürûd etmiş olduğu tebşîriyle devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin tatarına verilen

400 - Merkûm tatarı iksâ olunan hil'at bahâsı
200 - Hakkında fermân-ı kazâ cereyân maktûl Gâvur Hasan'ın üzerine me'mûr ve mevcûd ve muayyenimiz olana
20.000 - Asâkirin tertîb eden mâhîyesi ve... esb ve ta'yînâtı sâiresi masrûfâtı
15.000 - Matbah masrûfâtı
3.500 - Kapu bölükbaşısının mâhîyesi
79.500
3.500 - Yukarı nâhîye bölükbaşısının mâhîyesi
3.500 - Aşağı nâhîye bölükbaşısının mâhîyesi
86.500
2.162,5 - Harc-ı imzâ birer vâdeden?
300 - İkrâmîye
200 - Kâtibîye
200 - Harc-ı sandık hizmet ve ihzârîye
79.362,5

Varak No: 11B-12A

Kayıt No: 44

Tarih: Fî 17 Z 1231

Konusu: Rusçuk ahalisinden alınan vergi tahsilatı

Bâ'is-i tahrîr-i rakam ve bâdî-i tahrîk-i kalem olur ki

İşbu bin iki yüz otuz bir senesi rûz-ı hızırından sene-i mezkûre kâsımına gelince altı mâh zarfında hâlâ Rûsçuk mütesellimi ve muhâfızı mîr-i mîrân-ı kirâm zî'l-ihitirâmdan devletlü Mehmed Pâşâ hazretleri tarafından umûr-ı vilâyet ve musâlaha ve fukarâ ve ra'iyet bi'l-vekâle bi-şartü'r-rücû' harc ve sarf eyledikleri mesârifin hesabını rü'yet için vücûh-ı ahâlî ve eimme-i mahallât ve eimme-i kurra ahâlîsinden ba'zıları kendi taraflarından bi'l-asâle ve ahâlî-i sâire taraflarından bi'l-vekâle cümle muvâcehesinde yegân-yegân rü'yet ve cümlenin makbûl ve mergûbları olub edâsına 'uhde ve 'âdet-i kadîm üzere bi-nefs-i Rûsçuk ve kazâsına cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm olunan defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur. Hurrire fî'l-yevmi's-sâbi' 'aşare min Zî'l-hicce sene ehadî ve selâsin ve mieteyn ve elf

300 - Hayırlı mâddesine dâir bâ-fermân-ı 'âli vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen

100 - Silistre vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimizin delîl başısı ağa tarafından bâ-tahrîrât gelan adama

150 - Ba'zı umûr-ı mühimme ile Vârna tarafına gönderilen tatarı verilen

250 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am Celâl Pâşâ efendimiz tarafından bâ-tahrîrât gelan ağaya

50 - Ağa-yı mûmâileyhin adamına verilen

850

100 - Silistre vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimiz tarafından bâ-tahrîrât gelan tatarı verilen

300 - Selânîk tarafına beylik yapığı matlûbuyla bâ-fermân-ı 'âli vürûd eden çavuş ağaya verilen

1.000 - Hotin ve Bender ahâlîleri Tuna sevâhilinde tavattun etmeleri için bâ-fermân-ı 'âli vürûd eden hâcegân efendiye verilen

250 - Efend-i mûmâileyhin adamına verilen

100 - Şehâmetlü sultân efendî tarafından bâ-tahrîrât gelan tatarı verilen

2.600

[12-A]

Nakl-i yekûn gurûş 2.600

150 - Maslahat ile Vârna tarafından gelan tatarı verilen

300 - Müceddeden topcuyân tahrîr ve tanzîmine bâ-buyuruldu Silistre vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimiz tarafından gelan tatarı

250 - Belgrâd tarafından gelan topcu ustalarına verilen

1.500 - Buhârâ elçisi hazretlerinin me'kulâtı ve meşrûbatı masrûfâtı

750 - Elçi-i mûmâileyh hazretlerine verilen esb bahâsı

5.550

500 - Şâm-ı Şerîf vâlisi devletlü velî'n-ni'am Emîr el-Hâc Hâfız Alî Pâşâ efendimiz tarafından bâ-tahrîrât gelan tatarı

1.500 - Kal'e-i şâhânede müceddeden tophâne inşâsına me'mûr buyurulan bâ-fermân-ı 'âli vürûd eden

450 - Efendî-i mûmâileyh hazretleriyle gelan tophâne-i 'âmire nâzırı devletlü efendî hazretlerinin çukadârına

200 - Mûmâileyhânın etbâ'larına verilen

250 - Râyicî altunları kat' olunmamasına dâir bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimizin

enderûn

8.750

100 - Bâ-tahrîrât Silistre vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimiz tarafından gelan tatarı verilen

150 - Tîrnova voyvoda ağa tarafından bâ-tahrîrât gelan adamına verilen

300 - Menzil nizâmı için Vidîn muhâfız devletlü velî'n-ni'am efendimiz tarafından gelan tatarı

1.000 - Subaşılık ref'i için bâ-fermân-ı 'âli ve bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimizin

enderûn-ı 'âlisine verilen

200 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilen

10.700

100 - Lofca a'yânı tarafından bâ-tahrîrât gelan adama verilen

250 - Devletlü Behrâm Pâşâ efendimiz tarafından bâ-tahrîrât gelan ağaya verilen

300 - Şehâmetlü sultân efendî tarafından ba'zı meserret-âsârıyla gelan ağaya verilen

150 - Merkûma iksâ olunan hil'at bahâsı

200 - İbrâîl tarafından mühimmât ile gelan çavuş ağaya verilen

11.700

150 - Silistre vâlisi devletlü velî'n-ni'am efendimiz tarafından gelan tatarı verilen

100 - Müşârünileh efendimiz tarafından akçe maddesiyle gelan tatarı verilen

150 - Eflâk voyvodası tarafından gelan adama verilen

80 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimiz tarafından bâ-tahrîrât gelan adama verilen

150 - Mühimmât ile İbrâîl muhâfızı devletlü velî'n-ni'am efendimizin kavâsına verilen

12.330

1.000 - Eflâk tarafında olan re'âyânın nakli için bâ-fermân-ı 'âli vürûd eden çukadâr-ı Sadr-ı a'zamîye

100 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilen

500 - Bâ-buyuruldu ilzâm mâddesine dâir Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am Celâl Pâşâ efendimiz tarafından gelan ağaya verilen

100 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilen

100 - Silistre tarafına gönderilen tatarı verilen

14.130

- 1.500 - Altun râyici kapanına dâir bâ-fermân-ı ‘âli vürûd eden silahşorân-ı hâssadan ağaya
300 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilen
300 - Menzil nizâmı için bâ-buyuruldu Belgrâd vâlisi tarafından gelen tatara
100 - Devletlü velîi’-n-ni’am Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelen tatara verilen
500 - Tokatçıklı yeğeni Maktûl Mahmûd Ağa’nın karındaşı Yûsuf ve Mestân’ın hakkına sâdır olan fermân ile
gelen tatara
16.830
350 - Nakîbü’l-eshrâf efendilere hitâben bâ-fermân-ı ‘âli vürûd eden tatara verilen
250 - Cebelî mâddesine dâir Silistre vâlisi devletlü velîi’-n-ni’am efendimiz tarafından gelen çavuşa verilen
400 - Tırnova voyvodası ağa tarafından gelen ağaya verilen
50 - Merkûmun adamlarına verilen
150 - İlzâm husûsu için devletlü Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelen tatara verilen
18.030
150 - Cebehâne ile gelen çavuş ağaya verilen
4.645 - Zıştovî tarafına ceste ceste nakl olunan cebehâne navl-ı sefâin
1.540 - Bâ-fermân-ı ‘âli cebehâne ‘arabaları ta’mîrine verilen
150 - Vîrînçe sultânı tarafından gelen tatara verilen
750 - Silistre vâlisi devletlü velîi’-n-ni’am efendimizin delilbaşısı ağaya takdîm olunan
25.265
200 - Ağa-yı merkûmun gönüllü ağasına verilen
1.000 - Bâ-fermân-ı ‘âli Der-’aliyyeye revgan matlûbuyla gelen çukadâr-ı sadr-ı a’zamiye verilen
250 - Merkûmun etbâ’larına verilen
500 - Vidîn vâlisi devletlü velîi’-n-ni’am efendimizin ibkâsıyla gelen ağaya verilen
100 - Müşârünileyh efendimiz tarafından gelen tatara verilen
27.315
150 - Ba’zı maslahat-ı mühimme ile Silistre tarafına giden tatara verilen
150 - Silistre mütesellimi tarafından gelen tatara verilen
1.000 - Der’aliyyede vukû’ bulan tevcihât defteriyle kapu kethüdâsı çukadârı ağaya verilen
250 - Etbâ’larına verilen
300 - Filibe’de mukîm mîr-i mîrân-ı kirâmdan devletlü İbrâhîm Pâşâ hazretleri tarafından gelen ağaya verilen
29.165
[12-B]
Nakl-i yekûn gurûş
29.165
1.000 - Devletlü velîi’-n-ni’am ibkâsıyla gelen ağaya verilen
250 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilen
1.420 - Der’aliyyede yeniçeri ağalarına ber-mu’tâd-ı kadîm câize için bir senelik verilen
2.000 - Vidîn muhâfızı devletlü velîi’-n-ni’am Celâl Pâşâ efendimizin delilbaşısı ağaya verilen esb bahâsı
750 - Ağa-yı mûmâileyhin gönüllü ağasına verilen
34.585
550 - Kahve bahâsı ve duhân bahâsı
500 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerinin buyuruldusuyla zahîre husûsu için gelen ... ağasına verilen
100 - Merkûmun adamlarına verilen
250 - Bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı devletlü velîi’-n-ni’am efendimizin gavâsbaşısına verilen
250 - İlk salâsh devletlü Ahmed Pâşâ efendimiz tarafından gelen adama verilen
36.235
1.035 - Ber-mu’tâd-ı kadîm Silistre vâlîlerine tahsîs buyurulan imdâd-ı hazerîye
500 - Mebâliğ-i merkûmu tahsîline me’mûr buyurulan ağaya verilen
250 - Der’aliyyede mukîm olan necâbetlü beyefendînin şukkasıyla gelen adama verilen
4.895 - Muhâfiz yeniçeri ortalarının ta’yînâtı bedeli
120 - Kışla icâsesi
43.035
1.500 - Bursa’da ikâmet üzere olan kapûdânpâşâ-yı esbak devletlü Kadir Pâşâ hazretlerine takdîm olan
500 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerinin adamına verilen
2.000 - Devletlü velîi’-n-ni’am Rüşdî Pâşâ efendimizin teşriflerinde dâire devletlerine takdîm olan
2.850 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerine takdîm olunan esb ve bârgîr bahâsı
750 - Müşârünileyh efendimizin divân kâtibleri efendilere verilen
50.635
2.500 - Kalyoncu tahrîrine bâ-fermân-ı ‘âli me’mûr buyurulan hâcegân-ı hümâyûndan Ömer Fâik Efendî
hazretlerine
500 - Efendî-i mûmâileyhin etbâ’larına verilen
700 - Zağra-i Atîk a’yânı Hâcî Mehmed Ağa’ya verilen bârgîr bahâsı
1.225 - Cebehâne bâsbânlarına ta’yînât ve mâhiyesi
2.000 - Vidîn vâlîlerine ber-mu’tâd-ı kadîm tahsîs buyurulan imdâd-ı hazerîye
57.560
500 - Mebâliğ-i merkûm tahsîline me’mûr buyurulan ağaya verilen

1.000 - Vidîn yamaklarının ta'yînâtı husûsü için bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı devletlü velî'ni'am efendîmizin şam'dân ağasına verilen

250 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilen

2.725 - Aşağıya ve yukarıya maslahat-ı mühimme ile irsâl olunan menzil kayıklarına verilen

62.035

7.790 - Umûr-ı mühimme ile etrâfa irsâl olunan 'arabaların icâresi

3.500 - Yukarı nâhîye bölükbaşısının mâhîyesi

3.500 - Aşağı nâhî bölükbaşısının mâhîyesi

3.500 - Şumnu bölükbaşısına mâhîye

15.000 - Matbah masrûfâtı

95.325

5.000 - İn'âm buyurulan ifrâz

90.325

2.258 - Birer pâradan harc-ı mahkeme

300 - İkrâmîye

250 - Kâtibîye ve ihzârîye

150 - Hüddâmîye

93.283

11.673 - Ber-vech-i 'âde-i ifrâz olunan Çernode havâssı kurâsının sümün hissesi

81.610

Varak No: 12B-13A

Kayıt No: 45

Tarih: ---

Konusu: Rusçuk mahallesindeki vergi taksimatı

Mebâliğ-i merkûm bâkî seksen bir bin altı yüz on gurûş kazâ-i mezkûrda elyevm mevcûd olub deverân eden yüz altmış üç rub' üzerine tevzi' ve taksîm olundukda beher rub'una beş yüz bir gurûş isâbet etmeği li-ecli't-tahsil savb-ı şer'den pâşâ-yı müşârûniyleh tarafına verilen mûmzî ve mahtûm defteridir. Ber-vech-i âti zikr olunur.

Mahallât-ı Rûşçuk

Mahalle-i Câmî'-i Cedîd rub' 7, Mahalle-i Hâcî Mûsâ müslim rub' 3, Mahalle-i Kara Mustafâ rub' 2, Mahalle-i Fâik rub' 3,5, Mahalle-i Arık Ramazân rub' 2 fi 1,

Mahalle-i Mesîh Voyvoda fi 2, Mahalle-i Câmî'-i Atîk fi 1, Mahalle-i Mahmûd Voyvoda fi 2, Mahalle-i Bacanak fi 1, Mahalle-i Kuyumcu fi 1,

Mahalle-i Ermeniyân fi 2, Mahalle-i Vâroş rub' 10 Yekûn rub' 31 Yalnız otuz bir rub'dur.

Karye-i nâhîye-i bâlâ:

Karye-i Basaraba rub' 2, Karye-i Krâsna rub' 3, Karye-i Bortisne fi 2, Karye-i Burgos müslim fi 2, Karye-i Bergos zimmiyân rub' 3, Karye-i Meçko fi 3,

[13-A]

Karye-i İblânove Yalı rub' 3, Karye-i Karakocalı rub' 2,5, Karye-i Batın rub' 2, Karye-i Balçık rub' 1,5, Karye-i Berestonçe fi 2,

Karye-i Ustronce rub' 2,5, Karye-i Çelinu rub' 1 fi 3, Karye-i Obretenik rub' 2, Karye-i Dümogile rub' 1 fi 1, Karye-i Bîle rub' 1 fi 1, Karye-i Şoroko fi 1,

Karye-i Gölpinar rub' 2, Karye-i Sağırlu rub' 2, Karye-i Helvâcî Yenicesi rub' 1,5, Karye-i İblânova Dağ rub' 3,5, Karye-i Çeronce rub' 2 fi 3, Karye-i Kostânçe rub' 3,

Karye-i Berofca rub' 3, Karye-i Manâstır-ı Kebîr rub' 2, Karye-i Manâstır-ı Sağır fi 1, Karye-i Balabanlı rub' 1, Karye-i Beşpinar fi 1, Karye-i Çernoy rub' 2 fi 3,

Karye-i Nove fi 2, Karye-i Koşu rub' 1 fi 1, Karye-i Yuvân Çiftliği rub' 1, Karye-i Silve rub' 3,5, Karye-i İsfilânik rub' 5,5, Karye-i Bazîn rub' 1,5,

Gügümlü Yenicesi fi 1, Karye-i Semerci rub' 2, Karye-i Beğalan rub' 2,5, Karye-i Vinova rub' 3,5,

Yekûn-ı rub' 72

Karye-i nâhîye-i zir:

Karye-i İblânova zimmiyân rub' 1 fi 1, Karye-i Boresânlı fi 3, Karye-i Gâğlıye rub' 3, Karye-i Kışlak rub' 1,5, Karye-i Hotânçe fi 3, Karye-i Örenlik rub' 1 fi 1,

Karye-i Koşârne rub' 1 fi 1, Garvât rub' 1 fi 1, Karye-i Börükleme fi 3, Karye-i Yenimahalle fi 3, Karye-i Güvece rub' 1, Karye-i Beşevli Rub' 1 fi 1,

Karye-i Ca'fer Kara fi 2, Karye-i Drânove rub' 1, Karye-i Balpınar rub' 1,5, Karye-i Balpınar Yenicesi fi 2, Karye-i Karaağaç rub' 3, Karye-i Kılıç Mahallesi fi 3,

Karye-i Senova rub' 1 fi 1, Karye-i Gârincılar rub' 1 fi 1, Karye-i Nasreddîn rub' 1 fi 1, Karye-i Hâcî Fıkhlâr rub' 1, Karye-i Kovancılar rub' 2,5, Karye-i Mesîh Mahallesi rub' 2,

Karye-i Mere Mehmedler rub' 2 fi 1, Karye-i Bilâslâtın rub' 1 fi 1, Karye-i Ahmedler fi 2, Karye-i Çanakcılar fi 2, Çanakcılar Yenicesi fi 3, Karye-i Çavuş Mahallesi fi 1,

Karye-i Kara Hızırlar rub' 1, Karye-i Delî Yûsuflar fi 3, Karye-i İsvât rub' 1 fi 3, Karye-i Hâcıoğulları fi 2, Karye-i Kosî müslim fi 3, Karye-i Sarı Sinânlar fi 2,

Karye-i Rütüsler fi 3, Karye-i Râhova-i zir rub' 1,5, Karye-i Kosî gebrân rub' 1,5, Karye-i Sarıgöllü fi 2, Karye-i Kuzgunluk fi 2, Karye-i Dâi-i Hızır rub' 2 fi 1,

Karye-i Denizler fî 3, Karye-i Mahalle-i Mişe fî 2, İsmîl-i Atîk rub' 2, Karasulu rub' 1, Karye-i Bâyo rub' 1, Karye-i Orhan-ı Kebîr rub' 1,
Orhan-ı Sağır fî 3, Râhova-i Bâlâ rub' 3, Karye-i Taban rub' 1, Karye-i Mârenîn* rub' 2, Karye-i İslâbol/İslâbol rub' 1,5, Karye-i Kayalı rub' 1,
Karye-i Bâra Mahallesi fî 1, Karye-i Sarnebi fî 3
Yekûn-ı rub' : 60 yalnız altmış rub nâhiye-i zîr
72 nâhiye-i bâlâ rub'ları
31 binefsi Rûşçuk
163

Varak No: 14A

Kayıt No: 46

Tarih: Fî 5 M 1232

Konusu: Rusçuk ahalisinden alınan vergi tahsilatı

Bârekallahü te'âlâ 'izzühü gurre-i matla'-i zîbâ 'annî bihi mâh-ı Muharremü'l-harâm ve vak'a-i fî'l-yevmi'l-hâmis li sene isnâ ve meteyn ve elf sene 1232

Boğça evrâk-ı hazîne-i nefsi Rûşçuk vâcib sene 1232

Evrâk-ı sülüse / 'aded a'lâ 250 + evsat 3.600 + ednâ 1.700 = 5.550

Küşâdiye:

Gurûş

200 Kaydıye

10 Kâtibîye

15 Kethüdâfiye

10 Çukadâriye

10 Muhzirîye

250

Nefsi Rûşçuk 'aded-i aġnâm Gurûş
Harc-ı merâale 35
Hademe harcı 10
45

Varak No: 14A

Kayıt No: 47

Tarih: Fî gurre M 1232

Konusu: Rusçuk kazasında gümrük vergisi hususunda buyruk

Bârekallahü te'âlâ

İzzet-meâb şerî'atnîsâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan Mevlânâ Hâfiz Alî Fikrî Efendî kâmyâb-ı dâme mûallaka ba'det-tihiyye ve't-teslîm inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrîf olduğum Rûşçuk kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyesi bundan akdem cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuş olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i 'âlî etmekte sa'y-ı mevfürun olmaġla ahâlînin cenâb-ı şerîfinizden hoşnûd ve şâkirler olduğü ma'lûmumuz olduğundan işbu sene-i cedîde-i meymene ki bin iki yüz otuz iki senesi mâh-ı muharremü'l-harâmı gurrasinden müddetimiz tekmîline kadar zabt etmek üzere kemâ-kân cenâb-ı şerîfiniz ibkâ ve ihâle ve tefvîz olunmuşdur. Gerekdir ki kazâ-i mezbûru gurre-i merkûmede kemâ-kân zabt eyleyüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyede sa'y-ı cemîl ve vâkı'a olan mevta'-yı 'askerîyeyi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îye tevzî' ve taksîm eyleyüb câdde-i şerî'at-ı Ahmedîyede ser-mû- inhirâfa meyl ve cevâz göstermeyesin ve's-selâm

El-fakîr Civânzâde Mehmed Emîn El-kâdî bikazâ-i Rûşçuk

Varak No: 14B

Kayıt No: 48

Tarih: ---

Konusu: Rusçuk iskelesinden gerekli mühimmatın tedariki ile ilgili buyruk

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihtirâm sâhibü'l-'izz ve'l-ihтіşâm el-muhtas bi-mezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-a'lâ Rûşçuk mütesellimi Mehmed Sa'îd Pâşâ dâme ikbâlühü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Rûşçuk kâdîsı zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Rûşçuk iskelesinin gümrük emîni zîde kadrühü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki serhadât-ı hakânîyenin kule-i 'atîk ve cedîd kal'elerinde mevcûd bulunmak üzere bu def'a irsâli tertib olunan üç yüz yetmiş beş vârul olmak üzere üç yüz kantâr bârût-ı siyâh ile mühimmât-ı sâire Bahren Varna iskelesine duhûlünde lâzım gelan ücreti Varna gümrüğü mâlından verilerek nakline kafi'araba tedârikiyle Rûşçuk'a ve Rûşçuk'dan dahi bahren kal'ateyn-i merkûmeteyne irsâl ve teslimi husûsunda irâde-i 'aliyyem ta'alluk etmekle sen ki pâşâ-yı mûmâileyhsin mühimmât-ı mezkûre Rûşçuk'a vusûlünde lâzım gelan navl seffinesi Rûşçuk iskelesi gümrüğü emîni mûmâileyh tarafından verilerek der-'akib tahmîline iktizâ eden seffineyi inzimâm-ı ma'rifetin ve ma'ifet-i şer'le tedârik ve tahmîl ve mübâşirle ma'an kal'ateyn-i mezkûreteyne ve irsâl ve teslimi husûsuna bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmaġın hisse işbu emr-i 'âlîşânım isdâr ve mübâşirine i'tâ ile irsâl olunmuşdur. İmdi mühimmât-ı mezkûra mustahaketen bi'l-emn ve iltizâm Rûşçuk'a vusûlünde lâzım gelan navl seffinesi Rûşçuk iskelesi gümrüğü emîni tarafından verilerek der-'akab tahmîline iktizâ eden seffineyi inzimâm-ı ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le tedârik ve tahmîl ve mübâşirle ma'an kal'ateyn-i mezkûreteyne irsâl ve teslimi husûsuna müretteb sa'y ve gayret eyleyesin ve sen ki gümrük emîni mûmâileyhsin keyffiyet-i mantûk-ı emr-i şerîfîmden ma'lûmun oldukda mücib ve muktezâsı üzere 'amel ve hareket ve hilâf ve mugâyiri hareketden hazer ve mücânenbet eyleyesin ve sen ki kâdî mûmâileyhsin sen dahi mücib-i emr-i şerîfîmle 'amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfîmle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan

işbu emr-i şerif-i celilü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfî üzere 'âmil olasin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın.

Kostantınıye Mahrûse

Varak No: 14B

Kayıt No: 49

Tarih: Fî selhi Z 1231

Konusu: Alacak - verecek davası

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Çingâne Mahallesi sâkinlerinden Abdîş ve Alî ibni Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer' de işbu bâ'isü'l-kitâb zâtî ta'rîf-i şer' ile ma'rîfet-i Fâtuma binti Ahmed'in kendi tarafından ve hâlâ vasîsi olduğu sagiroğlu Ahmed'in nâm kimesne üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ederler ki bundan akdem fevt olan 'emmimiz İbrâhîm Ağa'ya beş sene ücret kavilsiz hizmet eyleyüb 'emmimiz mezbûr dahi maraz-ı mevtime bizim hizmetimiz mukâbili birer çift kara sığırı öküzü Bâcdavuluk mahallesinde binâ eylediği menzilden her birimiz işker oda vasîyet eylemiş ve marazen fevt olmağın mezbûrun tereke-i vâfiyesini kabz eden zevce-i metrûkesiyle sagır oğlunun vasîsi müvekkile-i mezbûre de taleb da'vâ eder suâl olunsun dediklerinde gıbbe's-suâl müvekkile ve'l-inkâr tenbîh ihâlâ olundukda Fâik oğlu Ahmed ve Berber oğlu Ali nâmân kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub eserü'istişhâd müteveffâ İbrâhîm Ağa maraz-ı mevtime kemâl-i 'aklında işbu Abdîş'e bir çift kara sığırı öküzü mâlımdan verilsün deyü vasîyet eyledi ve marazen fevt oldu biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz ve şehâdet ederiz deyü her birleri şehâdet eylediklerinde müddeî Alî vasîye ebyân-ı tenbîhde izhâr-ı 'aciz etmiş ise de müddeî-i mezbûrun dahi iki sene hizmet eylediği ba'de's-sübût müddeî-i mezbûr Abdîş'e vasatü'l-hâl bir çift öküz bahâsi yüz yirmi gurus ve Alî'ye dahi iki sene hitâmını ecr-i misl olarak kırk gurus hükm-i şer'î tertib eyleyüb ve iktizâ eden yüz altmış gurusdan yüz kırk gurusunu mâl-ı sağır-ı mezbûrdan ve vasîye-i mezbûr yedinden tahsîl ve yirmi gurusunu vasîye-i mezbûr hissesinden tahsîl ve yedlerine ba'de't-teslîm müddeiler ve müddeî-i 'aleyhâ her biri 'âmme-i de'âvî ve kâffe-i îmân ve muhâsamâtdan âhîrin zimmetini ibrâ ve kabûl eylediklerinde mâ-vak'î bi'l-iltimâs ketb olundu. Fî selhi Zî'l-hicce li sene ehadî ve selâsin ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Nakîbü'l-eşrâf Es-Seyyid Mehmed Efendî ve birâderi Mataş Ağa, Tırsinikli Alî Beşe, Tosunoğlu İbrâhîm, Alî Alemdâr, Abdîş Beşe ve gayruhîm

Varak No: 15A

Kayıt No: 50

Tarih: Fî 15 M 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffî Mustafâ bin Ömer'in terekesi ve veresesinin taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk kazâsına tâbî' Hotânse karyesi sâkinlerinden iken fevt olan Mustafâ bin Ömer'in verâseti zevce-i menkûhası Fâtuma binti İsmâ'îl ile sulbî sağır oğlu İsmâ'îl ve sağire kızı Rukiyye ve kebire kızları Seyyide ve Ümmühân'a inhisârî zâhir ve nümâyân oldukda sağirelerin tesvîye-i umûruna kibel-i şer'den vasî nasb olunan li-üm birâderleri Es-Seyyid Yahyâ ma'rîfeti ve verese-i kîbâr iltimâsı ve ma'rîfeti ve ma'rîfet-i şer'le müteveffâ-i mezbûrun muhalledâtı tahrîr ve Sûk-ı sultânîde bey'-i men yezîd olunub beyne'l-verese taksîm olunan defter-i kassâmıdır ki zikr olunur. El-yevmü'l-hâmîs 'aşare min şehr-i Muharremü'l-harâm li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Câmûs mânda ma' 'araba çift 1 pâra 10.600, Malaklı mânda câmûs ineği 'aded 1 pâra 4.400, Kara sığır boğası 'aded 1 pâra 1.280, Kara sığır ineği 'aded 1 pâra 1.820, Gök boğa 'aded 1 pâra 1.200,

Kara sığır ineği ma' malak 'aded 1 pâra 1.480, Kara sığır ineği ma' dana 'aded 1 2.840, Kara dana 'aded 2 pâra 1.380, Kovan 'aded 5 beher gurus 8 pâra 10 pâra 1.650, Hergele kısarak 'aded 3 pâra 7.200,

Evân-ı nühâs ma' hırdavât 1 pâra 1.200, Köhne deri 'aded 1 pâra 140, Kısır câmûs ineği 'aded 1 pâra 4.640, Kazgan, Der-zimmet-i Ümmühân pâra 2.000,

Kâdî karyesinde bir bâb mülk ve menzilden rub' hissesi pâra 1.600, Hotâne karyesinde bir bâb mülk menzil pâra 2.400, Dakîk çuval 'aded 1 kıyye 117 pâra 680, İblânova karyesinde zimmetli lahanacı oğlunda pâra 960, Matşara pâra 400, Kâdî karyesinde Ağûş'da pâra 800, Kâdî karyesinde Çobanoğlu Alî'de hınta-i mizân'aded 6 pâra 4.800,

Hasan'da hınta mizân 'aded 2 pâra 160, Karasığır ineği ma' buzağı 'aded 1 pâra 2.120, Kara sığır ineği ma' buzağı 'aded 2 pâra 5.280

Cem'an yekûn pâra: 56.720

Minhâ'l-ıhrâcât:

Techîz ve tekfîn pâra 1.600, Resm-i kısmet pâra 2.320, Dellâliye ve muhzırîye pâra 920, Mihr-i müeccel li-zevcetü'l-mezbûre pâra 1.400, Turalı Hüseyin'e pâra 440,

Fâtuma kadına 2.000, Kara İsmâ'îl'e 440, Arabacı Mustafâ'ya pâra 1.140, Abdullah Bölükbaşıya pâra 5.080, Kızı Seyyide'ye deyn-i zimmet pâra 4.000,

Övenlikli Zülfikâr'a pâra 480, Keseroğlu Osmân'a pâra 2.400, Mümtâzoğluna pâra 580, Körağaoğlu Ahmed'e pâra 480, Tülüoğlu Mehmed'e pâra 800,

Pîralioğlu Ömer'e pâra 340, Hayvânâtın me'külât ve karyeden getirmesine pâra 200, Sığirtmaç ücreti pâra 200, Pîr Alî'ye giden sekbân ücreti pâra 200,

Müteveffâ zevcesi mâlımdan evlâdlarına deyni pâra 640

Yekûn-ı pâra el-ıhrâcât 25.660

Sahhü'l-bâkî beyne'l-verese 31.060

Hisse-i zevce-i mezbûre Fâtuma pâra 3.880, Hisse-i ibni İsmâ'îl pâra 10.870, Hisse-i binti Ümmühânî pâra 5.435, Hisse-i binti Seyyid'e pâra 5.435, Hisse-i binti Rukiyye pâra 5.435

Varak No: 15B

Kayıt No: 51

Tarih: Fî 25 M 232 (1232)

Konusu: Rusçuk sakinlerinden katlen fevt olan Abdullah'ın sonradan varisinin çıkması üzerine terekesi ve teslimatı

Mahrûse-i Rûşçuk'da bundan akdem katlen fevt olan Abdullah'ın zâhirde vârisi ma'lûm olmamağla hâlâ beytû'l-mâl emîni yeniçeri ağası Alî Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le terekesi tahrîr ve Sûk-ı sultânîde bey'-i men yezîd fûrûht olunub vârisi zuhûr edince ki kadr ağa-yı beytû'l-mâla hıfzı için teslim olan eşyâ defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Fî 25 M sene 232

Çizme ta'mîri için pâra 150, Külünk 'aded 1 pâra 40, Çizme ta'mîri pâra 20, Hırdavât eşyâ pâra 227, Def'a hırdavât pâra 30, Köhne balta 'aded 1pâra 61,

Mûşta divît ma' hırdavât 'aded 1 pâra 360, Köhne çuka entârî karvâna hırdavât 'aded 1 pâra 640, Köhne yasdık 'aded 3 pâra 60, Yelek 'aded 1 pâra 151, Köhne gömlek 'aded 1 pâra 149,

Bir mikdâr meşme'a 'aded 1 pâra 41, Bir mikdâr hurda 'aded 1 pâra 30, Köhne duhân çubuğu 'aded 3 pâra 180, Bıçak 'aded 1 pâra 320, Çûra 'aded 1 pâra 180,

Köhne uçkur 'aded uçkur 'aded 1 pâra 40, Peşkir yemenî 'aded 1 pâra 61, Tesbîh 'aded 1pâra 47, Def'a tesbîh 'aded 1 pâra 60, Hırdavât eşyâ 'aded 1 pâra 202, Şâlî yelek 'aded 1 pâra 200,

Don 'aded 'aded 1 pâra 85, Köhne heybe 'aded 139, Ermenî Norî'den bâ-temessük tahsîl olana pâra 4.000, Yanında mevcûd rub'îyye 'aded 83 pâra 9.130

Cem'an yekûn 17.097

Minhâ'l-ihracât:

Techîz ve tekfîn pâra 890, Resm-i kismet ve kâtıbiye ve hüddâmiye pâra 600, Dellâliye ve muhzırîye ve nakliye pâra 130, Keşfiye ücreti pâra 500,

Resm-i emîn-i beyt pâra 1.600, Resm-i tahsîl pâra 1.600

Yekûnû'l-ihracât pâra 5.320

Sahhû'l-bâkî 11.777 Bi-hesâb-ı guruş 294

Verese zuhûrunda teslim olunmak üzere emîn-i beytû'l-mâl yeniçeri ağası Alî Ağa'ya teslim

Varak No: 15B-16A-16B-17A-17B-18A-18B

Kayıt No: 52

Tarih: ---

Konusu: Fransa tüccarı ve ma'iyeti ile ta'rife defteinin yüzde üç esasî üzere terkîm ve tanzîmî, çeşitli eşyaların gümrük vergisi

Frânçe tüccarının ber-mûceb-i 'ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç hesabı esâs ittihâz olunarak râyic-i vakte tevfiken bir kıt'a ta'rife defterinin tertibi ve Frânsa Devleti tarafından ta'yîn olunan me'mûrlar ile bi'l-müzâkere terkîm ve tanzîmî bâbında şerefsudûr eden fermân-ı 'âliye imtisâlen Frânsa Devleti'yle Dersa'âdet'de mukîm fevka'l-'âde murahhas elçisi devletlü asâletlü elçi bey cenâbları tarafından me'mûr tercümân ve ser-kitâbeti hizmetiyle müstahdem fetânetlü Revâl ve ma'iyetine me'mûr Frânçe tüccarı baş vekilleri Kostânte ve Grâvyve ve Glâvâlî bâzîrgânlar ile bi'l-müzâkere öteden berü râyic-i vakte tatbîken ber-mûceb-i 'ahidnâme-i hümâyûn yüzde üç esasî üzere kıymet-i hakîkilerine nazaran fiât vaz' ve takdîriyle ta'rife defteri tanzîm oluna geldiğinden emtî'a ve eşyalarının fiâtları ...lara 'avn-ı muvâfıkına mebnî bu def'a tarafeynin rızâ ve me'mûrların karârları vechile râyic-i vakte nazaran yüzde üç hesabı üzere fiât vaz' ve takdîriyle tanzîm kılınan işbu defter-i ta'rifede terkîm olunduğu vechile Frânçe tüccarının memalik-i mahrûse-i memalik-i şâhânedede kendi memleketleri tarafından getürdikleri ve memalik-i mahrûseden gayr-ı ez-memnû' alub memleketleri tarafına getürdikleri ecnâs-ı emtî'a ve eşyâ ve erzâkın îcâb eden rûsûmât gümrüğünü tamâmen te'dîye eylemek ve müceddeden tanzîm kılınmış olan mezkûr defter-i ta'rifeye fiât vaz' olunmayarak hâric ez-defter yed-i âhere tedâvül etmeksizin doğru kendü memleketleri tarafına götürüb getürdikleri nevhûr emtî'a ve eşyâlarının dahi gerek amediyye ve vukiyye gereği râyic-i vakte nazaran yüzde üç hesabı üzere alınmak ve yine mürûr-ı zamân ile zıkr olunan emtî'a ve eşyâları iştihâd bulub kıymetlerinin ziyâdeliği âşikâr olacağını mebnî işbu bin iki yüz otuz iki senesi muharremi ibtidâsından i'tibâr ile gerek Âsitâne gümrüğü ve gerek memalik-i mahrûse derûnunda olan bi'l-cümle taşra gümrükleri ve iskelelerde ber-mûceb-i defter-i ta'rife rûsûmât gümrükleri alınmak ve ber-minvâl-i meşrûh bundan on dört sene kadar mu'teber ve mer'î tutulub müddet-i mezkûre mürûrunda kezalik râyic-i vakte tatbîken fiât vaz'ıyla başkaca ta'rife defteri tanzîm ve kangı mahallin mahsûlü olur ise olsun memalik-i mahrûseden mübâya'a edüb yine memalik-i mahrûse-i şâhâne derûnunda fûrûht eyledikleri emtî'a ve eşyâ ve erzâkın ve rûsûmât gümrüğü dahi ticâret-i dâhilîye şûrûtu vechile re'âyâ-yı Devlet-i Aliyye tüccârî misillü tamâmen edâ eylemek ve mugâyiri hareket olunmayub mücebince 'amel olunmak şerîtasıyla tanzîm ve terkîm olunan ta'rife defteridir.

Amediyye-i eşyâ-i mütenevvi'a

Enli hâre zirâ' 1 / 8 zam 10 = 18, Ensiz hâre zirâ' 1 / 4 zam 5 = 9, Atlas florentîn zirâ' 1 / 9 zam 4 = 13, Atlas enli ve ensiz sandâl ve tenviz zirâ' 1 / 4 zam 5 = 9, İsfîrâc Felemenk ve revây şîd kantâr 1 / 72 zam 108 = 180

[16-A]

Aşvîvipe? kantâr 1 akçe 30 bu def'a, Âhen-i hâm Rûsya kantâr 1 akçe 27 zam 23 = 50, Tiryân altunbaş 'aded 1 akçe 24 zam 21 = 45, Enli birincük efrencî... top1 akçe 66 zam 64 = 130, Ensiz birincük efrencî... top 1 akçe 45 zam 25 = 70,

Abânoz ağacı kantâr 1 akçe 108 zam 132 = 240, İğne tobra 'aded 50.000 akçe 180+75=255, İngiliz tuzu kıyye 1 akçe 4,5 bu def'a, Ustura-i Nemçe deste 1 akçe 3 zam 7 = 10, Araba çulu şilte 1 akçe 3,5 bu def'a idhâl,

Vasat arpalı kirbâs top 1 akçe 72 zam 28 = 100, Arpalı dülbend-i Nemçe zirâ' 15 akçe 100 bu def'a idhâl, Büber kıyye 1 akçe 6 zam 1 = 7, Bâdâm içi kıyye 1 akçe 3 zam 1 = 4, Begane-i Rûsya çift 1 akçe 42 zam 48 = 90,

Telli kemhâ ve Üstüfe? zırâ' 1 akçe 30 zam 24 = 54, Telli Mone zırâ' 1 akçe 45 zam 55 = 100, Kuspa kıyye 1 akçe 4 zam 5 = 9, Tireminti? kıyye 1 akçe 2 zam 5 = 7, İbtineli tekne kı'ta deste 1 akçe 4 zam 4 = 8, ... ve pirinç heybe kilîdi deste 1 akçe 8 zam 1 = 9, Beyâz teneke 1 'aded 450 zam 144= 330, Gâşanlı sandık 1 akçe 120 zam 65 = 185, ... ağaç kutu fuçî 1 akçe 360 zam 490 = 850, Tahta navl ve boya kıyye 1 akçe 9 zam 6 = 15,

Telli kadîfe yasdık çift 1 akçe 240 zam 260 = 500, Sâde kadîfe yasdık çift 1 akçe 36 zam 64 = 100, Telli kemhâ Venedik zırâ' 1 akçe 15 zam 25 = 40

Kahve-i efrencinin bid'at nâmıyla serbesti tarafından edâsî lâzım gelan on beş akçenin üzerine dört akçe gümrük zam ile on dokuz akçe Frânçe tüccârî tarafından edâ oluna.

Bahr-i Sefîd'de vâki' iskelelere tevârüd eden bi'l-cümle kahvenin beher kıyyesinden on beş akçesi kadîmî olan semeni asitane gümrüğü eshâma merbûtdur.

Çây kıyye 1 akçe 27 zam 13 = 40, Ceviz boya...kıyye 1 akçe 54 zam 42 = 96, Çivîd-i lâhûr kıyye 1 akçe 54 zam 42 = 96, Çivîd hindî kıyye 1 akçe 18 zam 32 = 50, Şeker kelle kantâr 1 akçe 140 zam 240 = 360, Şeker gubâr kantâr 1 akçe 120 zam 90 = 210,

Şeker hâm-ı pencab kantâr 1 akçe 60 zam 60 = 120, Çıplak epenbe sandukça 1 'aded 60 akçe 120 zam 60 = 180, Hürde-i epenbe deste 1 akçe 4 zam 5 = 9, Çatal bıçak deste 1 akçe 10 zam 26 = 36, Leh epenbesi deste 5 akçe 30 zam 30 = 60,

Çelik kantâr 1 'aded 54 zam 90 = 144, Câm evsat Venedik sandık 1 'aded 300 akçe 180 zam 50 = 230, Câm beç sandık 1 ...10 akçe 720 zam 1.080 = 1.800, Çiçekli ve çubuklu sâde ve... Frânçe zırâ' 1 akçe 11 bu def'a idhâl, Çiçekli ve çubuklu sâde atlas Frânçe zırâ' 1 akçe 15 bu def'a idhâl

[16-B]

Revgan-ı sâde kantâr 1 akçe 70 zam 170 = 240, Sâde kadîfe zırâ' 1 akçe 30 zam 30 = 60, Sâde hatâi Venedik zırâ' 1 akçe 5 zam 5 = 10, Telli hatâi Venedik zırâ' 1 akçe 12 zam 10 = 22, Kuviz? zırâ' 1 akçe 120 zam 120 = 240,

Bağa kaplı sim ve melâyî Frânçe'nin koyun sâ'ati 'aded 1 akçe 99 zam 86 = 185, Sim ve hilâlî keler kaplı Cenve Frânsız koyun sâ'ati 'aded 1 akçe 300 vasat ve sağır bu def'a idhâl, Sâde altun koyun sâ'ati kebîr ve sağır ve vasat 'aded 1 akçe 197+303=500, Sâde çalar asma sâ'at 'aded 1 akçe 120 zam 240 = 360,

Mîneli Pîrege vesâir mücevherli koyun sâ'ati ve kutu fâtûrası üzere hesâb olunub yüzde üç alına, Cel'î kantâr 1 akçe 240 zam 260 = 500, Hoşmerili? deste 1 akçe 36 zam 4 = 40, Kenevîr Terlub? top akçe 36 bu def'a idhâl, Beyâz Şeriste? top 1 akçe 72 bu def'a idhâl,

İngiliz mahsûlü olarak dülbend ve fâmîrî ve hâssa ve hümâyûn ve hindî inceleri top 1 akçe 72 zam 36 = 108 On sekizden yirmi beş perdeye varıncaya kadar ziyâde ve noksân zuhûrunda buna kıyâs ile hesâb oluna. Beher perde otuz bir arşûndur. , Kaba hâssa top 1 akçe 72 zam 8 = 80

On sekizden yirmi iki perdeye gelinceye kadar ziyâde ve noksân zuhûrunda buna kıyâs hesâb oluna beher perde urbânın bir arşûndur. , İngiliz mahsûlü fitilli ve arpalı elvân-ı ince dülbend üzerine top 1 akçe 180 bu def'a idhâl On sekizden yirmi iki perdeye gelinceye kadar beher perde urbânın bir arşûndur. ,

İngiliz mahsûlü fitilli ve arpalı elvân ince dülbend üzerine top 1 akçe 180 bu def'a idhâl Dokuzdan on perdeye gelinceye kadar zuhûrunda ikisi bir top i'tibâr ile beher perde urbânın bir arşûndur. Muhabbethâne-i kebîr hindî top 1 akçe 120 zam 42 = 162, Muhabbethâne evsat hindî top 1 akçe 90 zam 32 = 122, Muhabbethâne sağır hindî top 1 akçe 60 zam 22 = 82,

Samûr Rûsya çift 1 akçe 240 zam 160 = 400, Samûr-u Bec çift 1 akçe 54 zam 36 = 90, Beyâz delgü 'aded 1 akçe 12 zam 13 = 25, Rûsya delgüsü 'aded 1pâra 38 zam 34 = 72, Vaşak 'aded 1 akçe 45 zam 45 = 90, Kakum suret 1 'aded 40 akçe 35 zam 75=110,

Tavşan ve kedi 'aded 1 akçe 1,5 zam 2,5 = 4, Sincâb hâm kıyye 1 akçe 33 zam 37 = 70, Sincâb ser* hâm kıyye 1 akçe 80 zam 40 = 120, Lâskaba sûref 1 'aded 22 zam 38 = 60, Fincân-ı Bec 'aded 1 akçe 1,5 zam 1,5 = 3, Münakkaş şiyâf Flemenk ve Frânçe top 1 akçe 180 zam 110 = 290,

Münakkaş şiyâf Triyeste top 1 akçe 120 zam 70 = 190, Mismâr Flemenk kantâr 1 akçe 120 zam 60 = 180, Mismâr-ı Triyeste kantâr 1 akçe 90 zam 40 = 130, Dobrinik kebîr mismâr kantâr 1 akçe 75 bu def'a idhâl, Mismâr kâğıd 100 akçe 80 zam 160 = 240,

Kubâra kâğıd 5 akçe 5 zam 15 = 20, Toplu iğne kâğıd 5 akçe 17,5 zam 17,5 = 35, Olta kâğıd 5 akçe 15 zam 10 = 25, Şâbka-i İngiliz deste 1 akçe 540 bu def'a idhâl, Şâbka-i Frânsız deste 1 akçe 108 zam 162 = 270, Harîr çiçekli kadîfe şerit top 1 akçe 9 zam 21 = 30,

[17-A]

... kıyye 5 akçe 60+65=125, Kalbdân şerit miskâl 1 akçe 2,5 zam 1 = 3,5, Kâğıd yazusu Frânçe top 1 akçe 9+12,5 = 21,5, Kânbanâ ta'bir olunur kâğıd yazusu Frânçe top 1 akçe 14,5 bu def'a idhâl, Kâğıd post sağır Frânçe top 1 akçe 26 bu def'a idhâl, Kâğıd hâcûbe denk 1 top 24 akçe 90+60=150,

Kâğıd Cenevîz denk 1 top 32 akçe 180 zam 40 = 220, iyi tamga kırkar? kâğıd Venedik vareste top 1 akçe 9 zam 21 = 30, Kâğıd portâle top 1 akçe 4,5 + 7,5 = 12, Kâğıd kebîr top 1 akçe 45+315=360, Kâğıd evsat top 1 akçe 22,5 +157,5=180, Yaldızlı kâğıd top 1 akçe 30+30=60,

Boyalı kâğıd top 1 akçe 11 zam 14 = 25, Çivîd kıyye 1 akçe 12 zam 8 = 20, vali kalem ve portâkâl kantâr 1 akçe 120+312 =432, Sânta Mârta ta'bir olunur orta bekâm kantâr 1 akçe 72+28=100, Kâbnâcomor dimekdir kantâr 1 akçe 20+22=42, Dârçîn kıyye 1 akçe 20 zam 10 = 30,

Sîm pûl ve tartîl ve til miskâl 1 akçe 5,5, bu def'a idhâl, Kâğıd la'ib deste 5 akçe 15 zam 15 = 30, Karânfil kıyye 1 akçe 36 zam 4 = 40, Kurşun kantâr 1 akçe 45+63=108, Çengâr kıyye 1 akçe 12 zam 1 = 13, Harîr kalîçine deste 1 akçe 160+30=190,

Tombâk abdest leğeni 'aded 1 akçe 360 zam 240 = 600, Tombâk leğen ibrik 'aded 1 akçe 200+150=350, Frânçe'den gelan Hind taklîdi beş zırâ' kuşaklık şâl 'aded 1 / kıymet gürüş 150 / 540, Diyârlarından getürdükleri hamr şîşe 1 akçe 4, Diyârlarından getürdükleri hamr kıyye 1 akçe 2,

Diyârlarından getürdükleri 'arak kıyye 1 akçe 5, Pokâl ta'bir olunur siyâh şişe 'aded 100 akçe 45 zam 45 = 90, Kebîr enfiye pokâlî şişe 100 akçe 150 bu def'a idhâl, Frengî mühr mûm kıyye 5 akçe 118+206=324, Krâl suyu şişe 100 akçe 39 zam 91 = 130,

Mîne kıyye 1 akçe 9 zam 71 = 80, Frânçe tabağı sadef 1 akçe 99+81=180, İpekli som kalbdân sancak ve şerîf miskâl 1 akçe 2,5+1=3,5, Kurşun saçma kantâr 60 zam 80 =140, Frânçe'nin revgan-ı zeyt ve zeytûn ve kire ve enhûbe sandalı şişe 12 akçe 24 zam 30 = 54,

Tombâk zarf deste 1 akçe 44+56=100, ...zarf deste 1 akçe 16 zam 2 =18, Şurûb ve mesâme ve 'anberi şişe 100 akçe 58 zam 92 =150, Kükürd kantâr 1 akçe 18 zam 3,5 = 21,5, Tortu hamr kantâr 1 akçe 63 zam 37 = 100,

Mîneli iğne kâğıd 5 akçe 20 zam 20 = 40, Hâm kehribâr kıyye 1 akçe 300 zam 250 = 550, Dizi kehribâr kıyye 1 akçe 150 zam 125 = 275, Bahâr cedîr kıyye 1 akçe 3 zam 3 = 6, Misk miskâl 5 akçe 60 zam 40 = 100,

Fîrdîl kıyye 1 akçe 396 zam 104 = 500, Yalancı incü top 1 akçe 30 zam 2,5 = 5,5, Ma'den duhân tablası deste 1 akçe 99 zam 41 = 150, Kılıç nâmlusu 'aded 1 3 zam 6 = 9, Sahan iğnesi deste 1 akçe 3 zam 1,5 = 4,5,

Kuyumcu iğnesi deste 5 akçe 20+10=30, Gözlük kâğıd 1 'aded 50 akçe 12 + 8 = 20, Gözlük kutu 5 akçe 5 zam 6 = 11, Ma'den sâ'at kösteği deste 1 akçe 130 zam 50 = 180, Çingirak kutu 'aded 5 akçe 60 zam 70 = 130,

[17-B]

Yalancı verif? top 50 akçe 36 zam 19 = 55, Tanbûra telli kutu 1 akçe 20 zam 20 = 40, Ma'den tîl kıyye 5 akçe 62,5+11,5=180, Makra tîl top 5 akçe 15 zam 21 = 36, Hopâr kantâr 1 akçe 60+140=200, Kırmızı hopâr kantâr 1 akçe 20 zam 80 = 100.

Çiçekli kirbâs Frânçe zirâ' 1 akçe 2,5 zam 2,5 = 5, Şerîşkâr-ı beyt kıyye 1 akçe 36 zam 24 = 60, Berâta Venedik deste 1 akçe 24 zam 26 = 50, Kuyumcu fırçası deste 5 akçe 18 zam 18 = 36, Harc-ı mûm makarâsı deste 5 akçe 40+10=55,

Temür çatal deste 5 akçe 7 zam 13 = 20, Deste ahdeliç? kıyye 1 akçe 9 zam 11 = 20, Deste Venedik kıyye 1 akçe 18 zam 22 =40, Balık tokası kıyye 5 akçe 70 zam 110 = 180, Şîdanî boncuk kâğıd 5 akçe 45+35=80,

Makrame-i tarak deste 5 akçe 90 zam 40 = 130, Kobâdînî tarak kâğıd 1 'aded 12 akçe 36 zam 24 = 60, Boynuz tarak destek 5 'aded 12 akçe 10 zam 26 = 36, Mahmûdiye kıyye 5 akçe 180 zam 170 = 350, Dendân mâhî kıyye 1 akçe 24 zam 21 = 45,

Kanâfite kıyye 1 akçe 12 zam 21 = 33, Sarı teneke ve tîl kıyye 1 akçe 7 zam 9 = 16, Gomagota kıyye 1 akçe 20 zam 14 = 34, Horasânî kıyye 1 akçe 7,5+8,5=16, Kudret helvâsı kıyye 1 akçe 7 zam 3 = 10, Mesrûr kıyye 1 akçe 29+11=40,

Tenkâr kıyye 5 akçe 50 zam 10 = 60, Domalak kıyye 5 akçe 80 zam 70 = 150, Pâpâz oyunu? kıyye 5 akçe 45 zam 55 = 100, Revgan-ı ceviz/coz bevva kıyye 1 akçe 99 zam 31 = 130, Seyârîn? kıyye 1 akçe 12 zam 13 = 25, Beyâz respâh zencebîl kantâr 1 akçe 90+90=180,

Lâciverd boya kıyye 1 akçe 2 zam 4 = 6, Sîm kâre kıyye 1 akçe 2 zam 3 = 5, Silomin kıyye 1 akçe 21+12=33, Kâfûrî kıyye 1 akçe 18+15=33, Siloken kantâr 1 akçe 75+25=100, Rişte-i İngiliz ve Frânçe kıyye 1 akçe 46 bu def'a idhâl,

Ferâc bigars? kantâr 1 akçe 15 zam 15 = 30, Zırnıg kantâr 1 akçe 66+34=100, Kotofma kıyye 1 akçe 29+13=42, Kebâbe kıyye 5 akçe 60 zam 20 = 80, Kırım târtâr kıyye 5 akçe 10 zam 40 = 50, Kunduz hayâsı kıyye 1 akçe 108+132=240, Kâkûle ma' misbâse kıyye 1 akçe 30+50=80,

Dârçîn çiçeği kıyye 5 akçe 75 zam 65 = 140, Zencefre kıyye 1 akçe 21 zam 19 = 40, Revgan-ı pelesenk şişe 5 akçe 5 zam 7 = 12, Ka'be pelesengi kıyye 5 akçe 236 zam 184 = 420, Deste yapağı kıyye 5 akçe 180 zam 70 = 250,

Temür Bodan kantâr 1 akçe 60 zam 50 = 110, Pişto Priştine ve Flemenk çift 5 akçe 90 zam 130 = 220, Pişto Venedik çift 5 akçe 180+120=300, Posek kâğıd 5 akçe 60 zam 20 =80 Beher kâğıdı on iki destedir. , Güherçile kantâr 1 akçe 100 zam 100 = 200,

Çit Beç yapağı top 1 akçe 24 zam 10 = 34, Kalemkârî çit ve Flemenk top 1 akçe 120 zam 80 =200, Çit İngiliz top 1 zirâ' 40 akçe 170 bu def'a idhâl, Fes boyası kıyye 1 akçe 13 bu def'a idhâl, Temür tîl ve kîme ve tencere kıyye 1 akçe 2 zam 1 = 3

[18-A]

Frânçe mahsûlü olarak Vasat Vârnâ Londriye ta'bir olunur çuka

Frânçe mahsûlü çukanın a'lâsından râyici üzere yüzde üç alına

Frânçe kîse 2 bisto 1 zirâ' 55 akçe 360 zam 500 = 860, Ednâ kîse 2 bisto 1 zirâ' 55 akçe 240 zam 620 = 860,

Envâ' halât ve lenger temürü ve top ve katrânve zîft vesâir buna kıyâs mühimmât her kaç gurûşa bey' olunur ise yüzde yirmi tenzil ve bâkî bahasından yüzde üç gümrüğü alına.

Pirinç ve Fasulye ve Mercimek Avrûpa dîyârî mahsulü ve bunun emsâlî hubûbât her kaç guruş bey' olunur ise yüzde yigirmi tenzil ve bâkî bahasından yüzde üç gümrük alına.

Sandâl ağacı kantâr 1 akçe 80 zam 80 = 160, Balık tutkalı kıyye 1 akçe 8 zam 12 = 20, Rişte penbe-i Hindî kıyye 1 akçe 54 zam 26 = 80, Bârût-ı siyâh kantâr 1 akçe 150 zam 180 = 330, Telâtîn 'aded 1 akçe 12 zam 23 = 35,

Avrupâ mahsûlü mânda küpü 'aded 1 akçe 25 zam 65 = 90, Avrûpâ mahsûlü cild-i bakar 'aded 1 akçe 10 zam 30 = 40, Avrûpâ mahsûlü meşîn 'aded 1 akçe 2 zam 2 = 4, A'lâ tesbîhlik dizi mercân kıyye 1 akçe 400 zam 450 = 850,

Evsat tesbîhlik dizi mercân kıyye 1 akçe 300 zam 230 = 530, Ednâ tesbîhlik dizi mercân kıyye 1 akçe 200 zam 130 = 330, Mercân-ı hâm kıyye 1 akçe 200 zam 130 = 330, Revgan-ı don ve çervîş kantâr 1 akçe 50 zam 140 = 190, Şem'-i revgan kantâr 60 zam 140 = 200,

Fişkedân ta'bir olunur 'anber kabuğu kıyye 1 akçe 36, Bu def'a idhâl, Sâde kemhâ Venedik ve Frânçe zirâ' 1 akçe 6 zam 10 = 16, Çiçekli sâde kemhâ zirâ' 10 akçe 20 zam 30, Dibâ-i Acem zirâ' 1 akçe 21 zam 20 = 41, Kezzâb suyu kıyye 1 akçe 12 zam 6 = 18, Bakâ kıyye 1 akçe 48 zam 37 = 85,

Beyâz delgü boğazı çift 1 akçe 9 zam 11 = 20, İngiliz ve Frânsız samûru 'aded 1 akçe 11 zam 14 = 25, Samûr hurdesi Rûsya kıyye 1 akçe 650 zam 350 = 1.000, Bec samûru hurdesi kıyye 1 akçe 280 bu def'a idhâl, Samûr nâfesi sûret 1 akçe 40 / 240 zam 610 = 850,

Karakulak 'aded 1 akçesi 9 zam 8 = 17, Göderi 'aded 1 akçesi 25,5 zam 34,5 = 60, Hartî 'aded 5 akçe 30 zam 24 = 54, Yelekli lâzika sûret 1 akçe 54 zam 21 = 75, Azak delgüsü 'aded 1 akçe 21 zam 24 = 45, Bizolânde ve Frâncesiye delgüsü 'aded 1 akçe 5,5 zam 19,5 = 25,

Dezûn 'aded 1 akçe 19 zam 31 = 50, Sansar 'aded 1 akçe 8 zam 7 = 15, Terbiye olunmuş siyâh sincâb deste 1 akçe 20 zam 28 = 48, Bütün sincâb kıyye 1 / akçe 45 bu def'a idhâl, Siyâh sincâb kıyye 1 akçe 60+40=100, Su samûru 'aded 1 akçe 4 zam 16 = 20, Nemçenin Dozin ve Altunbaş ve liskaşa kurbanlar ve ma'hûd vesâir çukalar kıyye 2 bisto 1 zirâ 55 akçe 840 zam 510 = 1.350,

Çuka sâde ve brângon kıyye 2 bisto 1 zirâ' 55 akçe 1.440 zam 1.410 = 2.850, Revgan-ı asî? kıyye 1 akçe 1 zam 4 = 5, Hâlâbe kıyye 1 akçe 10 zam 5 = 15, Elvân-ı sincâb 'aded 1 akçe 9 zam 11 = 20,

Frânsız ve Venedik melsesi şîşe 1 akçe 1 zam 1 = 2, Makrome-i Frânce deste 1 akçe 36 zam 18 = 54,

[18-B]

Frânce câmi bu def'a idhâl

Üç urûnluk sandık 1 'aded 300 akçe 240, Dört urûnluk sandık 1 'aded 200 akçe 240, Beş urûnluk sandık 1 'aded 100 akçe 240, Altı urûnluk sandık 1 'aded 50 akçe 240, Yedi urûnluk sandık 1 'aded 40 akçe 240,

Frânce câmi bu def'a idhâl: Bir arşûn sandık 1 'aded 20 akçe 240, İki arşûn... iki urûnluk sandık 1 'aded 10 / 65, Tellî kadife zirâ' 1 / 21+44=65, Rûsya'nın kebîr müsta'mel kurbâs top 1 akçe 45 zam 55 =100, Rûsya'nın rondon ta'bir olunur sağîr müsta'mel kurbâs top 1 akçe 33 zam 34 = 67,

Mantâr kantâr 1 akçe 24 zam 16 = 40, Bileyi taşı 'aded 1 akçe 2 zam 2 = 4, A'lâ Flemenk ve Frânsız kurbâsı top 1 zirâ' 35 akçe 180 zam 50 = 230, Yapâğı Flemenk ve Fransız kurbâsı top 1 zirâ' 7,5 akçe 90 zam 25 = 115, Kurbâs Triyeste kebîr top 1 akçe 72 zam 58 = 130, Kurbâs Triyeste sağîr top 1 akçe 36 zam 29 = 65

Sâ'at billûri deste 1 akçe 1 zam 2 = 3, Yapâğı terbâf kıyye 5 akçe 190 bu def'a idhâl, At kılı koçansız kantâr 1 akçe 220+130=350, Koçansız at kılı kantâr 1 akçe 88 zam 82 = 175,

Rom kıyye 1 akçe 10 Romdan gümrük tarafından iki akçesi zecrîye emîni tarafına edâ olunub Frânce tüccârından zecrîye tarafından zecrîye mütâlebe olunmaya.

Varak No: 18B-19A

Kayıt No: 53

Tarih: Fî 23 M sene 1232

Konusu: Fransız tüccarların yasak olarak belirlenen erzak ve eşyalar için inceleme yapılacak liste

Frânce tüccârının memalik-i mahrûse derûnunda li-ecli't-ticâre aldıkları erzâk ve eşyâ-i mütenevvi'a her ne cins olur ise olsun yine memalik-i mahrûse derûnunda satdıkları hâlde ticâret-i dâhilîye şûrûtu üzere bi'l-cümle eşyanın iktizâ eden rûsumât ve gümrükleri re'âyâ-yı Devlet-i Aliyye tüccârı gibi tamâmen vermek ve memnû'âtından olduğu lede't-tahkik mübâya'asına ruhsat verilüb bir mahalde fûrûht etmeyecek doğru memleketleri tarafına götürdükleri emti'anın tanzîm ve terkîm olunan vukuyyesi defteridir.

Eşyâ-i mütenevvi'a vukuyye

Sinâmekî kıyye 1 akçe 5 zam 3 = 8, Pâpâkovâne kıyye 5 akçe 138 zam 162 = 300, Sâlsotra kıyye 9 akçe 2 zam 16 = 18, Dâr-ı fülful kıyye 10 akçe 19 zam 71 = 90, Alefid kıyye 1 akçe 18 zam 10 = 28, Kusnî kıyye 10 akçe 60+40=100,

Rişte-i penbe-i elvân kıyye 5 akçe 45 zam 55 = 100, Rişte-i penbe beyâz kıyye 5 akçe 45 zam 40 = 85, Havlu vaşağı kıyye 5 akçe 35 zam 25 = 60, Şem'-i 'asel kıyye 1 pâra 5,5 zam 9,5 = 15, Cimşîr kantâr 1 akçe 8 zam 7 = 15, Rişte-i Ankara kıyye 1 akçe 21 zam 19 = 40, Kamçı başı kantâr 1 akçe 30 zam 40 = 70,

Tiftik kıyye 1 akçe 11 zam 14 = 25, Afyon kıyye 1 akçe 40 zam 26 = 66, Sa'leb kıyye 1 akçe 6 zam 7 = 13

Bi'l-cümle memalik-i mahrûsede hâsıl olan yapağının resmî olan mürûriyesi beher kantârda üçer gurûşu tersâne-i 'âmire cizyesine edâ olunmak üzere emtia gümrüğü merbûtdur.

Ma'lûmu'l-mikdâr ihrâcı ruhsat verilen yapağının resm-i mürûriyesi bâyi' tarafından edâsı lâzım gelan beher kantârından üç yüz altmış akçeyi kırk akçe gümrük üzerine zam ile gerek bâyi' ve gerek müşterisi tarafından ziyâde mütâlebe olunmayarak dört yüz akçe Frânce tüccârı tarafından edâ oluna.

Şam kantâr 1 akçe 27 zam 13 = 40, Boğâsı top 1 zirâ' 7,5 akçe 7 zam 14 = 21, Şali Ankara ma' sanduk 'aded 1 akçe 200 zam 100 = 300, Mâzû kantâr 1 akçe 165+285=450, Palâmût kantâr 1 akçe 6 zam 12 = 18, Ak günlük kantâr 1 akçe 110 zam 150 = 260, Kize? kıyye 1 akçe 3 zam 4 = 7, Zamk-ı Arabî kıyye 1 akçe 6 zam 2 = 8,

Her sâfi kantâr 1 akçe 180 zam 220 = 400, Nişâdır kıyye 1 akçe 9 zam 7 = 16, Asnup kantâr 1 akçe 40 zam 110 = 150, Rezâkî üzüme ve çekirdeksiz kantâr 1 akçe 30 zam 45 = 75, İncîr ve kutu ve dizi ve tobra kantâr 1 akçe 22 zam 23 = 45, İzmîr beğ danesi kantâr 1 akçe 22 zam 36 = 58

[18-B/1]

[19-A]

İzmîr siyâhî üzüm kantâr 1 akçe 22 zam 8 = 30, Konya kuş üzüm kantâr 1 akçe 50 zam 50 = 100, Mora vesâir kuş üzümü kantâr 1 akçe 24 zam 26 = 50, Mustakî kıyye 1 akçe 11 zam 14 = 25, Envâ' alaca kıyye 1 akçe 2 zam 4 = 6, Alaca Acem kıyye 1 akçe 8 bu def'a idhâl,

Gül yağı miskâl 1 akçe 14 bu def'a idhâl, Sünger kıyye 1 akçe 7 zam 7 = 14, Anadolu ve Rumeli ve Rûsya'nın cildi adîye? 'aded 100 akçe 72 zam 108 = 180, Kök boya kantâr 1 akçe 72 zam 68 = 140, Göz taşı kıyye 1 akçe 4,5 zam 1,5 = 6

Harîr-i hâm Burûsa tefte? 1 akçe 109 zam 81 = 190 beher nefesi altı yüz on zûkdur*, Ebû Cehil hârbuzu kıyye 1 akçe 5,5 zam 6,5 = 12, Harîr-i Ada ve Rûmilî ve Saydâ ve Kıbrıs kıyye 1 akçe 54 zam 26 = 70, Sağrı 'aded 1 / 6 zam 1 = 7,

Şâli ve keremsûd ve şâli istâne zırâ' 1 akçe 4 zam 4 = 8, Kara gönlük ve yağlı kıyye 1 akçe 7 bu def'a idhâl, Zağferân kıyye 1 akçe 40 zam 35 = 80, Sândrîka ta'bir olunur ardıc sakızı kantâr 1 akçe 380 bu def'a,

Sığurdili kantâr 1 akçe 84 zam 106 = 190, Koçanlı ve koçasız sığır kıyye kantâr 1 akçe 70 bu def'a idhâl, Keçi kılı kantâr 1 akçe 40 zam 40 = 80, Asfur kantâr 1 akçe 140 zam 40 = 180, Bileyi taşı deri 1 akçe 180 zam 50 = 230,

Penbe-i hâm kantâr 1 akçe 120 zam 180 = 300,

Bağdâd, Keşmir ve mahall-i sâireden Âsitâne-i 'aliyyeye götürüb ve Âsitâne-i sa'âdetden alub diyârlarına götürdükleri:

Şâli Hindî a'lâ çiçekli ve reçtayı ve şadlı ve peldarlı kırk zemanış? 'aded 1 akçe kıymet gurûş 800 akçe 2.880, Şâli Hindî ve çiçekli ve reçtayı ve donluk vesâir evsat ve ednâ 'aded 1 kıymet gurûş 475 akçe 1.710, Şâli Hindî ve çak evsat ve ednâ 'aded 1 kıymet gurûş 475 akçe 1.710,

Şâli Hindî boğça vasat ve ednâ 'aded 1 kıymet gurûş 225 akçe 810, Boğça fermâneş kenârli ve köşeli ve enli ve a'lâ câr fermâneş kenârli ve a'lâ köşeli çiçekli şâli Hindî 'aded 1 kıymet gurûş 550 akçe 1.980

Memâlik-i mahrûse mahsûlü olarak hamrın beher kıyyesi 12 pâra ve 'arakın beher kıyyesi kırk pâra kıymetlerinden yüzde üç gümrük alına.

İşbu defter-i ta'rifede terkîm olunan muharrer olduğu üzere emti'a ve eşyâların rûsûmât gümrüğü husûsunda mûmâna'at ederi olur ise kadîmî vechile yüzde üç hesabıyla 'aynen rûsûmât-ı gümrük ahz olunub bir vechile muhâlefet olunmaya. Fî 23 Muharrem sene 1232

Varak No: 19A-19B-20A

Kayıt No: 54

Tarih: Fî evâil M sene 1232

Konusu: Gümrük vergilerinin alınması, Fransız tüccarlarından vergi ödemeyenlerin yeni koşullar hükmünde vergilerini ödemeleri, imparatorluk içinde satış yapmamaları ve yaptıkları halde ise gerekli vergiyi ödemeleri hususunda buyruk

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keâm Silistre ve Rûşuk kâdîları zîde fazlühümâ ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Silistre ve Rûşuk tevâbi'i gümrükleri emîni zîde kadruhü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki müste'men tüccârının gayr-ı ez ticâret-i dâhilîye memleketlerinden götürüb memalik-i mahrûsemde furûht ettikleri ve memalik-i mahrûsemenden alub diyârlarına götürdükleri emvâl-i ticâretin ber-müceb-i 'ahdnâme-i hümâyûn yüzde üç hesabıyla her bir devletin mevki' ve mu'âmelât-ı ticâretine tatbiken başka başka tanzîm olunan ta'rifede defterleri mücebince resm-i gümrükleri tahsil olunmak ve mürûr-ı evkât ile tefâvüt-i fiât zuhûr etmekde olduğuna binâen zikr olunan ta'rifede defterleri râyic-i defter tevfik olunarak vaktâ bu vakit tecdîd kılınmak husûsu beyne'd-devlet usûl-i makbule ve mer'iyeden olduğuna binâen yüzde üç hesabına tatbiken Frânsa tüccârının üzerlerine edâsı lâzım gelüb pesmânde olan bakâyâ rûsûmâtın tahsîli ve 'ahdnâme-i hümâyûn mücebince yüzde üç hesabı esâs ittihâz olunarak râyic vakte tatbiken müceddeden bir kıt'a [19-B] ta'rifede defterinin tertib ve tanzîmi husûsu Frânsa Devleti'yle muhâbere ve devlet-i müşârû'lileyhin dersa'âdetimde mukîm büyükelçisiyle müzâkere olunarak Frânce tüccârı hakkında ta'rifede cedîdenin rabtına karâr verilüb hâlâ Âsitâne-i sa'âdetim emtia gümrüğü emîni dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcîd ve'l-ekârim Osmân dâme mecdihü ile elçi-i mûmâileyhin tarafından ta'yîn olunan nezâret başı ve serkâtîbi ve tercümânî ve çend nefer mu'teber Frânce tüccârı beynlerinde bi'l-müzâkere emti'a ve eşyânın el-hâletü hazîhi hâvî olan kıymet ve râyiclerine tatbiken ber-müceb-i 'ahdnâme-i hümâyûn yüzde üç hesabı esâs ittihâz olunarak kıymet takdîr ve iktizâsına göre zam ve 'ilâve olarak müceddeden bir kıt'a ta'rifede defteri terkîm ve tanzîm ve ta'rifede deftrinde tahrîr olduğuna vechile Frânce tüccârının memalik-i mahrûse-i şâhâneme kendü memleketlerinden götürdükleri ve memalik-i mahrûsemenden gayr-ı ez memnû' alub memleketleri tarafına götürdükleri ecnâs-ı emti'a ve eşyâ ve erzâkları icâb eden rûsûmât-ı gümrüğü tamâmen edâ ve müceddeden tanzîm kılınış olan defter-i ta'rifeye fiâtı vaz' olunmayub hâric-i ez-defter yed-i ahre tedâvül etmeksizin doğru kendü memleketleri tarafına götürüb götürdükleri nevzuhûr eşyâlarını dahi gerek âmedîye ve gerek refîye gümrüğü râyic-i vakte nazaran yüzde üç hesabı üzere alınmak ve bu vechile rûsûmât-ı gümrüğü edâda mûmâna'at ederi olur ise kadîmî üzere rûsûmât-ı gümrüğü yüzde üç hesabıyla 'aynen ahz olunmak ve kangı memalik mahsûlü olur ise olsun memalik-i mahrûsemden mübâyâ'a edüb yine memalik-i mahrûse derûnunda furûht eyledikleri emti'a ve eşyâ ve erzâkın rûsûmât-ı gümrüğü dahi ticâret-i dâhilîye şurûtu vechile re'âyâ-yı Devlet-i Aliyyem tüccârı misillü tamâmen te'dîye olunub muğâyiri hareket olunmamak ve bundan böyle mürûr-ı evkât ile emti'a ve eşyânın kıymetleri terakkî bulacağı melhûz olmağla bin iki yüz otuz iki senesi muharremi guresinden i'tibâren on dört sene tekmîline değîn dersa'âdetim gümrüğü ve memalik-i mahrûsenin hâvî olduğu bi'l-cümle taşra gümrükleri ve iskelelerde ber-müceb-i defter-i ta'rifede icâb eden rûsûmât-ı gümrükleri alınmak ve on dört sene tekmîl vusûlünde kezaik râyic vakte tatbiken fiât vaz'ıyla başkaca ta'rifede defteri tanzîm olunmak üzere terâhül-i tarafeyn ile karşuluklu defter tutularak terkîm ve mukâbele ve tatbik-i birle serkâtîb-i mersûm tarafından imzâ ve tasdîk olunan ta'rifede cedîde defterini gümrük emîni mûmâileyhe takdîm ve güzeste hesabın 'ukûlü istid'â olunduğu bâ-takrîr ifâde etmekden nâşi keyfiyet huzûr-ı şâhâneme lede'l-'arz defter-i mezkûr baş muhâsebe ve dîvân-ı hümâyûnum kalemelerine kayd ve birer kıt'a sûreti ihrâc ve memalik-i mahrûsem gümrükleri defterlerine sülûs ve kayd ve mücib ve muktezasıyla 'amel ve hareket olunması ve düstûr-ı ta'rifede cedîdeden husûle gelecek fazla îrâd taşrada mukâta'ât ve evkâf-ı dâhilinde olan gümrükler hâsîlatından 'add olunarak bedel-i iltizamlarına idhâl lâzım gelmeyen başkaca sülûs defter olunarak hâsîlatı defterleriyle ma'an îrsâlîye vechile hazîne-i 'âmireye gönderilmesi husûsuna irâde-i seniyyem mûte'allik olub ol bâbda hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûnum şerefpezîr sudûr olmağla i'lânen ve ifhâmen işbu emr-i şerîfim îsdâr ve baş muhâsebeden mahrec bir kıt'a ta'rifede cedîde defterinin süretine matvîyen ba's ve tisyâr olunmuşdur. İmdi bu def'a müceddeden tertib ve tanzîm olub gönderilen ta'rifede defteri süretinden tahrîr kılınığı vechile Frânce tüccârının memalik-i mahrûse-i şâhâneme kendü memleketlerinden götürdükleri ve memalik-i mahrûsemenden gayr-ı ez-memnû' alub memleketleri tarafına götürdükleri ecnâs-ı emti'a ve eşyâ ve erzâkın icâb eden rûsûmât-ı gümrüğü tamâmen edâ ve müceddeden tanzîm kılınış olan ta'rifede defterine fiâtı vaz' olunmayub hâric-i ez-defter bir âhire tedâvül etmeksizin

doğru kendü memleketleri tarafına götürüb götürdükleri nevezhûr emti'a ve eşyalarının dahi gerek âmedîye ve gerek refîye gümrüğü râyic-i vakte tatbiken yüzde üç hesabı üzere alınmak ve bu vechile rûsûmât-ı gümrüğü edâda mûmânaat ederi olur ise kadîmî üzere rûsûmât-ı gümrüğü yüzde üç hesabıyla 'aynen ahz olunmak ve kangı memalik mahsûlü olur ise olsun memalik-i mahrûsemden mübâya'a edüb yine memalik-i mahrûsem derûnunda fûrûht eyledikleri emti'a ve eşyâ ve erzâkın rûsûmât-ı gümrüğü dahi ticâret-i dâhilîye şurûtu vechile re'âyâ-yı Devlet-i Aliyyem tüccârı misillü tamâmen te'diye olunub mugâyiri hareket olunmamak ve bundan böyle mürûr-ı ezmân ile emti'a ve eşyânın kıymetleri terakkî bulacağı melhûz olmağla bin iki yüz otuz iki senesi muharremi guresinden i'tibâren on dört sene tekmiline değın dersa'âdetim gümrüğü ve memalik-i mahrûsemin havî olduğu bi'l-cümle taşra gümrükleri ve iskelelerde ber-mûceb-i defter-i ta'rife icâb eden rûsûmât-ı gümrükleri alınmak ve on dört sene [20-A] tekmil vusûlünde kezâlik râyic-i vakte tatbiken fiât vaz'yla başkaca ta'rife defteri tanzîm olunmak husûsu karârgîr olduğu ve ta'rife-i cedîdeden husûle gelecek fazla îrâd taşra mukâta'ât ve evkâf dâhilinde olan gümrükler hâsılâtından 'add olunarak bedel-i iltizâmılarına idhâli lâzım gelüb başkaca sülûs defter olunarak hâsılâtı defteriyle ma'an irsâlîye vechile hazîne-i 'âmireme gönderilmesi husûsuna ihtimâm ve dikkat olunmak matlûb-ı mülûkânem idüğü ve güzeste hesabı mâddesi dahi 'akd ve terk olunmuş olduğıu siz ki kâdîlar ve gümrükcü-i mûmâileyhümâsız. Ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı fermân-ı hümâyûnumu sicil-i mahfuza ve gümrüğe kayd ve keyfiyeti lâzım gelanlere i'lân ve iş'a ile mûcib ve muktezâsı üzere 'amel ve harekete ihtimâm ve mübâderet birle hilâfından begâyet ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında ferman-ı 'alişânım sâdır olmuşdur buyûrdum ki vusul buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imitsâlîmin mazmûnu itâ'atmâkrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılâsız. Tahîrren fi evâil-i şehri-i Muharremü'l-harâm sene isnâ ve selâsin ve meteyn ve elf

Kostantiniye El-mahrûse Kad vusile ileynâ fi 25 Safer

Varak No: 20A

Kayıt No: 55

Tarih: Fî 15 L sene 231 (1231)

Konusu: Müteveffî sipâhî Atâullah Ağa'nın terekesi ve taksimi

Duyûnu terekesinden adîd olduğu hâlde fevt olan sipâhî Atâullah Ağa'nın verâseti Yergöğü sâkinelerinden Havvâ binti Yahyâ'ya münhasıra olmağın mûmâileyhânın vekîli Yergöğlü kayyım Hâce verâsetlerini talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-i mûmâileyhin terekesini bey'-i men yezid olunub 'alâ vechi'l-fermâ dâyinlerine tevzî' ve taksîm defteri tereke zikr olunur. Fî 15 L sene 231

Kara Mustafâ Mahallesinde bir bâb mülk menzil gurûş 600, Vâroşda çiftlik 'arsası gurûş 230

Cem'an yekûn-ı mâl gurûş 830

Minhâ'l-ihrcât:

Resm-i kısmet gurûş 30, Dellâlîye gurûş 15, Mataş Ağa'ya deyn-i müsbet gurûş 344 Ani'l-fermâ-i teslîm 120,

Dervîş Hüseyin'e gurûş 60 Ani'l-fermâ-i teslîm 21,

Kayyım oğlu Mollâ Hasan'a deyn-i müsbet gurûş 220 Ani'l-fermâ-i teslîm 77, Kostânfalı Süleymân Ağa'ya gurûş 620 Ani'l-fermâ-i teslîm 217, Âsitâne'de sâkin za'im Hasan Ağa'ya gurûş 670 Ani'l-fermâ-i teslîm 234,5,

Deyn-i müsbet vârise Havvâ gurûş 300 Ani'l-fermâ-i teslîm 105

Varak No: 20B

Kayıt No: 56

Tarih: Fî 5 M sene 1232

Konusu: Rûşçuk'da bulunan Usturunca karyesindeki câmiide görevli El-Hâc Mehmed bin Abdullah çocuk sahibi olmadan ölmesi üzerine yerine yeni bir görevli tayini

Rûşçuk kazâsında kâin Usturunca karyesinde vâki' câmi'-i şerîfde vazife-i mu'ayyene ile hatîb olan El-Hâc Mehmed bin Abdullah bilâ veled fevt olub yeri hâlî ve hizmet-i lâzimesi mahlûl ve mu'attal kalmağla yerine cümlelerin mümtâzı erbâb-ı istihkâkdan işbu râfî'-i tefkî'-i refî'u's-şân-ı hakânî Ahmed Halîfe ibni Halîl her vechile lâyıq ve mahall-i müstehak olmağın müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden cihet-i mezkûr vazife-i mersûmesiyle kendüye tevcih olunub yedine berât-ı şerîf-i 'âlişânım verilmek ricâsına nâibi Mevlânâ Hâfız Alî zîde 'ilmühü 'arz etmeğın mücebince mezbûra sadaka edüb işbu berât-ı hümâyûn-ı 'inâyetmâkrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûr Ahmed Halîfe ibni Halîl zikr olunan câmi'-i şerîfde müteveffâ-yı merkûmun yerine hatîb olub hizmet-i lâzimesin bîkusûr mer'î ve sureti vardıkdan sonra vazife-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olub devâm-ı 'ömr-i devletletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar. Tahîrren fi'l-yevmi'l-hâmîs min Muharremü'l-harâm sene isnâ ve selâsin ve meteyn ve elf

Mahruse-i Kostantiniyye

Mezbûrun üzerinden ref' ve yerine erbâb-ı istihkâkdan Feyzullah bin İbrâhîm üzerine karye-i mezbûrenin imâm ve hitâbeti yevmî iki akçe vazifesiyle 'arz ve mütâlebesiyle berâtı vürüd etmişdir. Vürûdunda merkûmun müdâhelesi ref' iyle berâtının kaydı şerefyafte bir 'arz dahi olunacaktır.

Varak No: 20B

Kayıt No: 57

Tarih: Fî 15 Râ sene 1232

Konusu: Rûşçuk sâkinlerinden müteveffî Hamid Mehmed bin Abdullah'ın terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Kuyumcu Mahallesi sâkinlerinden iken duyûnu terekesinden zeyd olduğu mahâlde fevt olan Hamid Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi seyyibe ve sağîre kızı Fâtîma ve li-ebeveyn hemşiresi Fâtîma'ya münhasıra oldukda sağîre-i mezbûrenin tesvîye-i umûruna kîbel-i şer'den vasî nasb

olunan vâlidesi mezbûre tarafından vekili olan Ya'kûb Ağa ve hemşiresi mezbûrenin vekili zevci Es-Seyyid Sâlih ma'rifetleri ve uzamâ'u'l-tebâsi ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-i mezbûrun terekisi tahrîr ve bey'-i men yezîd olunub beyne'l-fermâ-i taksim defteridir ki zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmîs 'aşare min rebî'u'l-evvel li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Müsta'mel karavâna 'aded 1 pâra 70, Kısa aba 'aded 1 pâra 326, Köhne çakşır 'aded 1 pâra 126, Müsta'mel entârî 'aded 1 pâra 242, Köhne fermene 'aded 1 pâra 101, Müsta'mel yelek 'aded 1 pâra 310, Köhne yelek 'aded 1 pâra 40,

Hırdavât kıyye pâra 70, Köhne yasdık 'aded 1 pâra 80, Hasır 'aded 3 pâra 91, Koğa ağaç 'aded 4 pâra 91, Tepsi sahân tencere 'aded 2 pâra 250, Köhne sandık 'aded 1 pâra 100, Köhne pişto ma' silahlık 'aded 1 pâra 360,

Hafâfiye-i mermer taş 'aded 1 pâra 100, Meşin endâre ma' hırdavât 'aded 1 pâra 800, Bileği 'aded 1 pâra 126, Kalıb çift 18 pâra 1.240, Muşta kıyye 'aded 1 pâra 410, Def'a muşta sağır 'aded 1 pâra 330,

Tezgâh 'aded 1 pâra 370, Kütük cilde 'aded 1 pâra 170, Hırdavât 'aded 1 pâra 101, Ağaç kab 'aded pâra 30, Der-kise nakd pâra 280, Köhne yorgan 'aded 1 pâra 400,

Kaba kasız sahân 'aded 1 pâra 40, Fuçı ma' lahana 'aded 1 pâra 160, Kuşak 'aded 1 pâra 80, Bıçak 'aded 1 pâra 66, Çıkrık 'aded 1 pâra 41, Nebeş 'aded 1 pâra 57, Çizme çift 1 pâra 120,

Râstova'da emlak bâğ dönüm 'aded 2 pâra 1.200, Kotokpınarı'nda kelemne bâğ dönüm 'aded 3,5 pâra 1.000, Der-zimmet-i zevce-i Fersa pâra 4.000

Cem'an yekûn-ı pâra 1.479

Minhâ'l-ihracât:

Techiz ve tekfin gurûş 34, Resm-i kısmet gurûş 14, Dellâlîye muhızrîye nâklîye vesâir gurûş 10 buçuk, Deyn-i müsbet-i Dikici Dervîş Ağa gurûş 140-122,5 'ani'l-fermâi

El-Hâc Alî Ağa'ya gurûş 29 'ani'l-fermâ 25 pâra 15, Seyyid Mehmed bin İsmâ'il gurûş 10 'ani'l-fermâ 9 pâra 8, Seyyid Mehmed bin Süleymân gurûş 13 'ani'l-fermâ 11 pâra 32, Seyyid Mustafâ gurûş 2,5 akçe 21 'ani'l-fermâ 22 pâra 7, Seyyid Mehmed bin İsmâ'il gurûş 52 'ani'l-fermâ 2 pâra 7, Kayını Es-Seyyid Sâlih gurûş 50 'ani'l-fermâ 43 pâra 30,

Mihr-i müecceli'z-zevcetü'l-mezbûre gurûş 90 'ani'l-fermâ 78 pâra 30

Varak No: 21A-21B

Kayıt No: 58

Tarih: Fî 5 Z sene 1231

Konusu: Mübâşir tayini

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-'âlem müdebbirü'l-umûrü'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehtidü'l-beyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtîfû'l-melikü'l-a'lâ Vidin ve Niğbolu sancakları mutasarrıfı vezîrim Celâl Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü ve emîrû'l-ümerâi'l-kirâm-ı kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihdirâm sâhibü'l-'izz ve'l-ihmişâmel el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikü'l-a'lâ Rûşuk mütesellimi Sa'id Pâşâ dâme ikbâlühü ve kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl ve'l-kelem mevlânâ Rûşuk kâdîsı zîde fazluhü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağında bu husûs için bu def'a mahsûs mübâşir ta'yîn olunan... ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki medîne-i Selânîk'de nesc ve 'imâl ile senede bir def'a dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerine tevdî'i mu'tâd olan çukanın levâzımâtında olub beher kıyyesi on ikişer akçe fiât-ı kadîmisiyle üç bin kantâr yapağı humsu kadîmisi üzere emlak-ı hümâyûnumdan mâ'adâ Çekmece-i Kebîr ve sağır ve Ereğli ve Tekfûrdağı ve Bergos ve Çorlu ve şehirköyü ve Gelibolu ve Edirne ve İnöz ve Dîmetoka ve Cîsri-ı Ergene ve Ferecik ve Kırkkilîsâ ve İslimîye ve Vîze ve İskopiye ve Rûmilî'nin sağ ve sol ve orta kollarıyla Selânîk ve Tirhala ve pâşâ sancaklarında vâkî Kavâla ve Rîzâçe vesâir mahallerde kâin çiftliklerde eshâb-ı ağnâmın cem' ve mübâya'a olunmakda iken ba'zı keşân taraflarından bedel teklîfiyle hums-ı mezkûru 'aynen i'tâda muhâlefet olunduğu ocağ-ı 'âmîrem tarafından lede'l-inhâ ba'de'l-yevm o makûlelerin ibtidâr edecekleri 'özü ve 'illetlerine havâle sem'-i i'tibâr olunmayarak fiât-ı kadîmisi üzere 'aynen mübâya'a ve tahsil olunmak bâbinda işbu sene-i mübârekeden evâhir-i saferinde Rûmilî'nin sağ ve sol ve orta kollarına dîvân-ı hümâyûnum... tarafından başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve tisyâr olunmuş idi. Şimdi bi'l-fi'l dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası iftihârü'l-ümerâi ve'l-ekâbir dâme 'uluvvühünün takdîm eylediği bir kıt'a takdîri mefhûmunda ber-minvâl-i muharrer evâmir-i şerîfem ısdâr ve tisyâr olunmuş ise de sâlifüz'zîkr yapağının mübâya'a ve Selânîk'e nakli sifsir ve fukarâ-yı memlekete bir güne külfet ve mesârifî mücib bir hâlde olduğu beyanıyla hassam kasâbbaşısı tarafından takdîm olunan tertîb defterinde muharrer kazâlarda selefin râyici üzere ocağ-ı 'âmîresinden ta'lîk olunan mübâşirler ma'rifetleri bi-küllî tahsil ve mahrûse-i Selânîk'de çuka nesc ve i'mâlîne me'mûr çuka çavuşu ve Vohel Yahûdî ma'rifetleriyle beher sene ibad i'lânının bin iki yüz seksen kantâr yapağı râyici üzere mübâya'a ve iktizâ eden bahâsını mübâşirleri yedinden i'tâ olunarak mahrûse-i merkûme derûnunda bulunduğu mahallerden mübâya'a ve tekml olunmadıkca şurût-ı kadîmisi üzere tüccâr ve Efrenc ve eshâb-ı sefâin ve muhtekir makûlelerine beren ve bahren... yapağı ve... men' ü def' olunmak üzere tanzîmi irâde olub menût-ı re'y-i 'âlîşânım idüğünü tahrîr ve iltimâs... binânen beher sene Selânîk'de yapağıya kat' olunan fiâtı mübayede Selânîk tarafından verilecek i'lâm mücebince yapağı mezid olan kazâlardan fiât-ı râyic ile zikr olunan yapağının bedelleri ocağ-ı 'âmîrem tarafından ta'yîn olunan mübâşirler ma'rifetiyle tahsil olunmak sûreti mürecceh olarak keyfiyet-i 'atebe-i 'ulyâ-yı mülûkâneme lede'l-'arz Selânîk'de verilen i'lâm mücebince yevmî tahsil olunub yapağı Selânîk'de mübâya'a olunmak ve tekml olunmadıkca zararına bey' olunmak üzere iktizâ eden evâmirimi ısdâr olunmak bâbinda hatt-ı şerîf-i şâhânem şerefrîz-i sudûr olmaktan nâşî mücebince baş muhâsebeye kayd olunub sûret-i defteri ve dîvân-ı hümâyûnum kalemine ve ocağ-ı 'âmîrem tarafına 'ilmi haberi verilmiş olmağla sen ki vezîr-i müşârü'lileyhsin kalem-i mezbûrdan ihrac ve ocağ-ı 'âmîrem tarafına verilen sûret-i defter nâtik olduğu üzere yapağı mezid olan kazâlardan Rûşuk kazâsı hissesine isâbet eden on iki kantâr yapağının Selânîk'de kat' olunacak fiâtını mübeyyin Selânîk kâdîsı tarafından verilen i'lâm mücebince lâzım gelan bedelini inzimâm re'y-i ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittîfâkiyla icâb ve iktizâ edenlerden tahsil ve mübâşir-i merkûma teslîmen vakt ve zamanıyla Selânîk'e irsâl ve kabzına me'mûra teslîm

etdirilmesi husûsuna bezl-i cell himmet eylemen fermânım olmağın bâ-telhîs işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusulünde ber-minvâl-i muharrer şerefyâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûn-ı şâhânem mücebince bedel-i mezkûrdan ol vechile tahsîl ve teslimi senden ve cümleden matlûb-ı mülûkânem idûğî mantûk-ı emr-i şerîfîmden ma’lûmun oldukda fermude-i şâhânem üzere kazâ-i mezbûre hissesine isâbet eden on iki kantâr yapağının Selânîk’de kat’ olunacak fiâtı mübeyyin kâdî-ı müşârû’lileyh tarafından dâhi verilen i’lâmî mücebince lâzım gelan bedelini inzimâm-ı re’y-i ve ma’rifetin ve ma’rifet-i şer’ [21-B] ve cümle ittîfâkıyla icâb ve iktizâ edenlerden tahsîl ve mübâşir-i merkûma teslimen vakt-i zamânıyla Selânîk’e irsâl ve kabzına me’mûra teslim etdirilmesi husûsuna sarf-ı küll-i miknet eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin muktezâ-yı me’mûriyetin üzere kâdî-ı mûmâileyh tarafından verilecek i’lâm mücebince kazâ-i mezbûrdan tahsiline me’mûr olduğun bedel akçesini vezîr-i müşârûnileyhin inzimâm-ı re’y-i ve ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’ ve ma’rifet-i mübâşirin ve cümle ittîfâkıyla cem’ ve tahsîl ve bilâ sened ashaba götürüb Selânîk’de kabzına me’mûra teslimi husûsuna sen dahi ihtimâm ve dikkat ve mugâyiri hareket ile mazhar-ı muvâheze ve ‘inâd olmaktan gayetü’l-gâye hazer ve mucânebet eylesin ve sen ki pâşâ ve kâdî ve a’yân ve zâbitân-ı mûmâileyhim vesâirlersiz siz dahi mücib-i emr-i şerîfîm ‘amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükûm-i şerîfîmle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i ‘âlîşânımın mazmûn-ı münîfi üzere ‘âmil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasız. Tahriren fi’l-yevmi’l-hâmis min şehri-Zi’l-hicce ahd-î ve selâsin ve mieteyn ve elf Kostantîniye mahrûse

Varak No: 21B-22A

Kayıt No: 59

Tarih: Fî gurre R sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffî Hasekî Mehmed Ağa ibni Hüseyin Efendî’nin terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Hâcî Mûsâ Mahallesi sâkinlerinden iken fevt olan Hasekî Mehmed Ağa ibni Hüseyin Efendî’nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe binti Hafîl ile sulbî sağîr oğlu Alî’ye inhisârı ile lede’ş-şer’ zâhir ve mütehakkık oldukda müteveffâ-i mezbûrun vasî-i muhtârı olmadığundan sağîr-i mezbûrun evanı rûşd ve sedarına değin tesvîye-i umûruna kîbel-i şer’den bâ-hüccet-i şer’iye vasîi nasb ve ta’yîn olunan Rûşçuk sâkinlerinden Es-Seyyid El-Hâc Ömer Ağa ma’rifeti ve zevce-i mezbûrenin vekîli dâmâdı Mehmed Şâkir ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le müteveffâ-i mezbûrun terekesi tahrîr ve sük-ı sultânide bey’i men yezîd olunub beyne’l-verese-i bi’l-farîzatü’s-şer’iye tevzî’ ve taksîm olunan defter-i kassâmıdır ki zikr olunur. Fî gurre-i Rebî’u’l-âhîr li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

İncîr tabak ‘aded 610 pâra 1.230 beher yüzü gurûş 5, Ketân kıyye 208 pâra 16.224 fî 78, Köfter pâra 2.208 fî 46 fî 48, Siyâh üzüm kıyye 175 pâra 3.850 fî 22, Asel kıyye 94 pâra 4.042 fî 43, Fasûlye kıyye 5 pâra 44,

Bulğur zenbil ‘aded 1 kıyye pâra 60, Pekmez tâbesi ‘aded 1 kıyye 10 pâra 1.600 fî 160, Kantâr ‘aded 1 pâra 551, Terâhî ‘aded 1 pâra 120, Hırdavât dükkân ‘aded 1 pâra 70, Def’a hırdavât pâra 53, Pala ‘aded 1 pâra 10,

Çuval ve çulu yastık ‘aded 1 pâra 240, Müsta’mel kaput ‘aded 1 pâra 2.280, Şâl ‘aded 1 pâra 400, Müsta’mel nâfe kürk ‘aded 1 pâra 2.280, Çuka zarflı müsta’mel kürk ‘aded 1 pâra 2.000, Diğeri köhne kürk ‘aded 1 pâra 1.200,

Müsta’mel şâlî entârî ‘aded 1 pâra 1.140, Müsta’mel çuka şalvâr ‘aded 1 pâra 1.080, Hañçer ‘aded 1 pâra 1.280, Piştöl çift 1 pâra 2.880, Cevher dâr temürlü kılıç gâlibâ eski Şâm ‘aded 1 pâra 3.200, Köhne tüfenk ‘aded 1 pâra 160,

Döşek ‘aded 1 yorgan ‘aded 3 yasdık ‘aded 1 pâra 1.960, Kavuk ma’ sarık ‘aded 1 pâra 480, Pârça şiyâk ‘aded 1 pâra 160, Köhne seccâde ‘aded 1 pâra 450, Köhne hürç ‘aded 1 pâra 160,

Def’a hürç ‘aded 1 pâra 280, Köhne heybe ‘aded 1 pâra 500, Evân-ı nühâs kıyye 7 pâra 1.131 der kıyye 300 gurûş 3 pâra 26, Köhne kantâr ‘aded pâra 320, Sîm zarf ‘aded 3 pâra 439, Köhne tahta sandık ‘aded 1 pâra 40, Köhne yelpâze ‘aded 1 pâra 20,

Müsta’mel sâ’at ‘aded 1 pâra 2.680, Müsta’mel şâlî nebeş ‘aded 1 pâra 960, İnsula çuvallara mazrûf kıyye 652 pâra 44.000 fî 66 çuval vesâir mesârif gurûş 1.100,

Müteveffâ-i mezbûrun zimemden tahsîl olunan mebâliğ:

Bâ-temessük portakâlcı el-Hâc Hüseyin Ağa’dan tahsîl olunan mebâliğ ve temessüküdür pâra 20.000, Belğradlı Ömer Ağa’dan tahsîl olunan mebâliğ pâra 25.650, Der-sandık mevcûd bulunan pâra 4.000, el-Hâc İsmâ’il’den tahsîl olunan üzüm akçesi pâra 1.400,

Hazinedâroğlu’ndan tahsîl olunan üzüm akçesi pâra 3.400, Dülgeroğlu Meydânı’nda Dervîş Mehmed’den tahsîl olunan pâra 280

[22-A]

İcmâl/Cem’an yekûnü’l-muhallifât yekûn pâra 157.764 be-hesab-ı gurûş 3.944

El-ihracât:

Techîz ve tekfîn pâra 4.000, Mihr-i müeccel ez-zevcetü’l-mezbûre pâra 2.400, Duyûn-ı müsbe-i müteferika ve mübâşirîye pâra 5.920, Resm-i kismet-i ‘adî pâra 3.944,

Kâtibiye ve muhziříye pâra 1.200, Dellâliye ve mesârif-i nakliye kantârîye ve hammâliyye pâra 1.740

Cem’an yekûn el-ihracât pâra 19.204 bihesâb-ı gurûş 480 pâra 4

Sahhü’l-bâkî fi’t-taksîm-i beyne’l-verese gurûş 3.460 pâra 36

Hisse-i zevce-i Âişe gurûş 432 pâra 24, Hisse-i ibni Alî gurûş 3.028 pâra 24

Sağîr-i mezbûr Alî’nin hissesi vasî-i mansûbu El-Hâc Ömer Ağa yedine teslim olunmuşdur ancak mecmû’-ı nakd olmadığundan bu mahalle şerh olundu. Sağîr-i mezbûr on üç on dört yaşında olub işbu eşyâya kendi tâlib ve mezbûra lâzım ve ba’zının semeni razıy-ı hak olduğundan sağîr için iştirâya izn verilüb ba’de’l-iştirâ kendini dâisi İbrâil’e getürecek olduğunda işbu eşyâdan bir şalvâr ile bir şâl ve kendisine örtünmeye üç yorgan ve bir döşek ve bir yasdık ve bir güğüm teslim olunub bâkî eşyâ ‘aynen hıfz olunmak için vasî-i merkûm yedine ‘aynen ve nakden teslim olunan eşyâ

Gurûş

124 - ve mebâliğ müsta’mel sağîr kaput 1 gurûş 57... ‘aded 1 gurûş 67

130 - hançer 'aded 1 gurüş 32 kılıç altun ile yazılmış ve ilamı... ve der teslim gurüş 80 köhne seccâde 'aded 1 gurüş 500 tek havlu 'aded 1 gurüş 7 pâra 11

28 - Evân-ı nühâsiden güğümünden gayrî teslim ve cümlesinin semeni gurüş 28 pâra 11

73 - Piştol çift 1 gurüş 72 sandık 'aded 1 gurüş 1

Pâra 21

355

970 - İnsula kıyye 570,5 fi 66 çuvâl ve mesârif

1.325

1.600 - Nakden vasî yedine teslim

29 - Çocuğa verilen şalvâr

10 - Çocuğa verilen şâl

49 - Çocuğa verilen döşek 'aded 1 yorgan 'aded 3 yasdık 'aded 1

15 - Çocuğa harclık için verilen

3.028 pâra

İşbu muharrer eşyâ ve nukûdu vasî-i mezbur Âişe... teslim etmiştir...

Vasî-i mezbûr yedinden ahz olunub sağîr-i merkûmun vasisi Mehmed Alemdâr'a teslimen İbrâile bâ-ma'rifet-i şer' irsâl olunan eşyâ:

Kıymet gurüş

10 - Şâl... 'aded 1

29 - Çuka şalvâr 'aded 1

49 - Döşek 'aded 1 yorgan 'aded 3 yasdık 'aded 1

88 + 12 = 100

Güğüm ve sahân yirmi sekiz gurüşluk evân-ı nühâsiden ifrâz olunmuştur.

Vasî-i mezbûr merkûm Âişe ba'de'l-bülûğ teslim eylemiştir. Pâra 33 / 12

Varak No: 22A-22B

Kayıt No: 60

Tarih: Fî 5 R sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffî Eş-Şeyh Abdülkâdir Efendî'nin terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Kara Mustafâ Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Eş-Şeyh Abdülkâdir Efendî'nin vârisi zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe binti Abdullah ile sulbî kebîr oğlu Eş-Şeyh Mehmed Şâkir ve sulbiye-i sağîre kızı Sa'diye'ye münhasıra oldukda zevce-i menkûhasının vekîli Hacı Celaleddin dâmâdı Hasan Ağa ma'rifeti ve sulbî kebîr oğlu Eş-Şeyh Mehmed Şâkir Efendî ve sağîre-i mezbûrenin bâ-hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbu ceddî El-Hâc Hasan Ağa ma'rifetleri ve ma'riet-i şer'le müteveffâ-i mûmâileyhin terekesi tahrîr ve merkûmeteyn-i müslimeyn re'y-i sahîhleriyle takvim bahâ olunarak bey' ve beyn'el-verese üzerine tevzî' ve taksîm olunan defter-i kassâmîdir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis min rebî'u'l-âhir li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Müsta'mel entârî 'aded 1 pâra 640, Köhne hırka 'aded 1 pâra 220, Beyâz hırka 'aded 1 pâra 360, Köhne kürk 'aded 1 pâra 320, Köhne çakşır 'aded 1 pâra 40, Hırdavât 'aded 1 pâra 280, Beyâz şâl abdestlik 'aded 1 pâra 330, Şâl nebeş 'aded 1 pâra 520, Müsta'mel entârî 'aded 1 pâra 480,

Yeşil/nebeş kuşak 'aded 1 pâra 60, Hırdavât 'aded 1 pâra 120, Köhne çakşır 'aded 1 pâra 170, Def'a hırdavât 'aded 1 pâra 150, Eczâ-i Mushaf-ı şerîf 'aded 1 pâra 400, Mushaf-ı şerîf 'aded 1 pâra 800, Köhne çubuk 'aded 3 ma' kahve takımı 'aded 1 pâra 120, Peşkir yelek ma' hırdavât 'aded 1 pâra 720,

Hırdavât 'aded 1 pâra 280, Sandık ma' hırdavât 'aded 1 pâra 240, Şam'dân 'aded 1 pâra 200, Evân-ı nühâs 'aded kıyye 29 pâra 5.220 gurüş 4 5, Sacayak 'aded 2 pâra 80, Yasdık 'aded 5 ma' döşek 'aded 1 'aded 6,

Köhne kilim 'aded 2 pâra 600, Yorgan 'aded 3 pâra 1.800, Def'a yorgan 'aded 2 pâra 740, Köhne yorgan 'aded 1 pâra 140, Mahalle-i mezbûrede nisf mülk menzil hissesi pâra 12.000,

Bâğ dönüm 2 pâra 1.200, Peynür ma' fiçı 'aded 6 pâra 240,

[22-B]

Türşu ma' fiçı 'aded 1 pâra 320, Fıçı 'aded 5 pâra 250,

Çâpa balta 'aded 2 pâra 160, Tömür 'araba 'aded 1 pâra 300, Tekne ve elek ve yassıağaç 'aded 3 pâra 120,

Müsta'mel hasır 'aded 1 pâra 50,

Temür kürek 'aded 1 pâra 40, Câmeşûy teknesi 'aded 1 pâra 60, Der-kîse nukûd pâra 1.200

İcmâl/Cem'an yekûn el-muhallifât pâra 31.970 pâra be-hesab-ı gurus 798, pâra 10

El-ihraaat teşhiz ve tekvin pâra 2.380

Mihr-i müeccel zevciyetü'l-mezbûre pâra 2.000

Müteveffiyeden zevc-i mihr-i müeccelden oğlunun hissesi pâra 960

Resm-i kısmet-i 'adî ve mesârif pâra 1.360

Yekünü'l-ihraat pâra 6.700 be-hesabı gurus 167,5

Sahhü'l-bâkî fî't-taksîm-i beyne'l-verese gurüş 634,5 Yalnız altı yüz otuz dört buçuk gurüşdur.

Hisse-i zevce-i mezbûre pâra 3.175,5, Hisse-i ibni Dervîş Mehmed Şâkir pâra 14.779, Hisse-i binti Sa'diye pâra 7.389,5 Sağîr-i mezbûra

+ 3.680 Vâlidesinden hissesi

11.069,5 Ber-müceb-i defter-i kassam

Nafaka bahâsıyla işbu iki bin dokuz yüz otuz iki pâra vasîsi ve ceddî El-Hâc Hasan yedinde kalmış... otuz iki... mâhiye-i beş gurüş... sağîre nafaka bahâ teslim etmesine tenbîh şude

Ber-müceb-i defter-i kassâm sağıre-i mezbûrenin ber-müceb-i hüccet-i şer'îye... sağıre-i mezbûrenin... kabz olunan nafaka bahasıyla... mezbûre mütâlebesiyle vasfisi yedinden mâh... tenzil ile tahsil olunan fark... mezbûrenin ceddesine...

Varak No: 22B-23A

Kayıt No: 61

Tarih: Fî 15 R sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffî Alî bin İsmâ'îl'in terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Yenimahalle sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Alî bin İsmâ'îl nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûhası Halime binti Abdullah ile sulbî-i sağır oğlu İsmâ'îl ile sulbîye-i sağıre kızları Fâtıma ve Havîş'e münhasıra oldukda sığâr-ı mezbûrenin üzerine taraf-ı şer'îden vasî nasb olunan vâlideleri zevce-i mezbûrenin vekîli El-Hâc Hasan ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-i mezkûrun terekeresi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşare min mâh-ı Rebî'u'l-âhir li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Sakal leğeni 'aded 4 pâra 320, ... ma'kaşkaye 'aded 2 pâra 120, Kebîr leğen ma' tas 'aded 2 pâra 240, A'lâ ustura 'aded 6.440, Mikrâs ma' çenber 'aded 3 pâra 120, Kayış 'aded 1 pâra 40,

Sandıklı 'âyina ma' sâde 'âyina 'aded 2 pâra 400, Müsta'mel peşkir 'aded 26 pâra 480, Köhne peşkir 'aded 4 pâra 240, Müsta'mel peştemâl 'aded 1 pâra 320, Hırdavât 'aded 1 pâra 40, Köhne kahve takımı 'aded 1 pâra 600,

Köhne nârgile 'aded 1 pâra 80, Kazgan 'aded 1 pâra 200, Bileği taş 'aded 1 pâra 200, Çarık 'aded 1 pâra 240, Köhne çubuk 'aded 3 pâra 40, Kova 'aded 2 pâra 60, Hırdavât 'aded 1 pâra 80,

Dükkân gediği pâra 4.960, Mahalle-i mezbûrda 'arsası pâra 6.000, Mülk menzil bağ dönüm pâra 11.200

Cem'an yekûn muhallifât pâra 16.400 Be-hesâb-ı gurûş 410

Minhâ'l-ihrcât:

Techîz ve tekfîn pâra 1.680, Mihr-i müeccelü'z-zevcetü'l-mezbûre pâra 240, Resm-i kısmet pâra 400, Deyn-i müsbet-i Hâcî Alî Efendî pâra 90, Deyn-i müsbet-i Kaftân El-Hacîzâde Mehmed Ağa pâra 680,

Deyn-i müsbet-i Ömer Ağa pâra 2.000, Deyn-i müsbet-i el-Hâc Hâfız Ağa pâra 1.700, Deyn-i müsbet-i el-Hâc İbîş Ağa pâra 110, Avârız-ı mahalle pâra 320

Yekûn el-ihrcât pâra 9.380 be-hesab-ı gurûş 234,5

Sahhü'l-bâkî fi't-taksîm-i beyne'l-verese gurûş 175,5

[23-A]

Hisse-i zevce gurûş 21 pâra 36 Menzil-i mezbûrun nisfî zevce-i mezbûreye verilüb mihrî ve suret-i? irşiyesi semen-i menzile naks olunmuşdur, Hisse-i ibni İsmâ'îl gurûş 76 pâra 26 bedel-i menzil-i mezbûrun nisfî verilmişdir, Hisse-i binti Fâtıma gurûş 38 pâra 13, Hisse-i binti Huveys gurûş 38 pâra 13 kesr-i pâra 12 Fâtıma ve Huveys'in hisseleri bâğ semeninden vâlidesi zimmetinde bâkî yirmi dokuz gurûş üzerine eşyâ semeninden mahkemeye gelan akçeden tekmil olunub tamâmen vasfisi yedine teslim olunmuşdur.

Dükkân gediği için eğerce El-Hâc Hasan yüz yirmi dört gurûş verüb derûnunda olan eşyâ ile iki yüz otuz gurûş olmuş ise de hisse-i mezbûre beher mâh esnâf kâ'idesi üzere mâhiye beşer gurûş gedik ve harcı verüb ibn-i mezbûr düstûr aldıkda yine nisf gedik akçesini el-Hâc Hasan'a redd ile gedik-i müstakîl İsmâ'îl'in olmak üzere beyne'l-esnâf verdikleri kararı işbu mahalle şerh verildi. Fî 15 N 32

Varak No: 23A

Kayıt No: 62

Tarih: Fî 19 R sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden Abdî Ağa ibni Alî Ağa'nın terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Hâcî Mûsâ Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Abdî Ağa ibni Alî Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metruküsü Âişe binti el-Hâc Mustafâ ve sulbî-i kebîr oğlu Memiş Ağa'ya inhisârı lede's-şer'îl-enver zâhir oldukda zevce-i menkûhasının vekîli Arasta kethüdâsı İsmâ'îl Efendî ma'rifeti ve Memiş Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-i mezkûrun terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îye sük-ı sultânide bi'l-müzâyede furûht olan eşyâ defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Hurriire fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'aşare min şehri Rebî'u'l-âhir li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Nâfe kürk 'aded 1 pâra 1.354, Köhne zerdâva kürk 'aded 1 pâra 1.000, Zerdâva nebeş kürk 'aded 1 pâra 4.000, Müsta'mel çuka abdestlik 'aded 1 pâra 880, Şâm alacası entârî 'aded 1 pâra 601,

Çuka çakşır 'aded 1 pâra 1.200, Bohası dizlik 'aded 1 pâra 490, Şâl abdestlik 'aded 1 pâra 440, Kuşak 'aded 1 pâra 420, Def'a kuşak 'aded 1 pâra 206, Şâl nebeş 'aded 1 pâra 1.230,

Köhne yağmurluk 'aded 1 pâra 600, Kısa aba 'aded 1 pâra 361, Köhne kavuk 'aded 1 pâra 260, Müsta'mel heybe 'aded 1 pâra 560, Köhne silâh 'aded 1 pâra 110, Pişto çift 1 pâra 1.591,

Tüfenk 'aded 1 pâra 530, Hançer 'aded 1 pâra 1.480, Köhne şiş 'aded 1 pâra 41, Minder 'aded 1 pâra 320, Yasdık 'aded 8 pâra 1.120, Çuka müsta'mel minder örtüsü 'aded 1 pâra 720, Köhne kilim 'aded 1 pâra 170,

Beş çukaya mazrûf müsta'mel alaca 'aded 1 pâra 3.280, Köhne şâl cübbe 'aded 1 pâra 92, Çâpa 'aded 2 pâra 280, Mahalle-i mezbûrede bir bâb mülk-i menzil pâra 128.000

Yekûnü'l-muhallefât pâra 151.326

Minhâ'l-ihrcât:

Techîz ve tekfîn pâra 5.600, Mihr-i müecceli'z-zevcetü'l-mezbûre pâra 8.000, Zevcesi Âişe Hanım'a cihet-i karz-ı deyn-i müsbet pâra 72.000, Halâ Hanım'a deyn-i müsbet 34.080,

Avârız-ı mahalle pâra 200, Resm-i kısmet pâra 3.800, Dellâlîye ve nakliye ve muhırîye pâra 3.840

Yekûnü'l-ihrcât pâra 127.520 be-hesâb-ı gurûş 3.188

Sahhü'l-bâkî fî't-taksîm-i beyne'l-verese pâra 23.806 gurüş 595
Hisse-i zevce-i Aîşe Hanım pâra 2.975, Hisse-i ibni Memiş Ağa pâra 20.825

Varak No: 23B

Kayıt No: 63

Tarih: Fî 27 N sene 232 (1232)

Konusu: Ceza borç senedi (ihtisab temessükü)

İhtisâb temessükü

İşbu bin iki yüz otuz iki senesi mârtü ibtidâsından bir sene kâmile Rûşçuk kazâsının ihtisâb ve ihzârîye temessükü Halîl Ağa'ya gelmekle zabt ve rabtı için yedine mürâsele i'tâ olundu. Fî 27 N sene 232

Varak No: 23B

Kayıt No: 64

Tarih: Fî 15 C sene 1231

Konusu: Niğbolu sancağına bağlı kazalardan kasabbaşılık vergisi alınması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâil ve'l-keâm Niğbolu sancağında vâkî' kazâların kâdîları zîde fazluhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i 'âmirem defterleri mücebince hisse-i kassâbbaşısı ocaklığı olan Niğbolu sancağında vâkî' şa'irden ref' olunan kazâların iki bin iki yüz kırk beş ve bî-derîğ ve bir buçuk hums 'avâriz hânesiyle bin altı yüz elli dört gurüş kırk bir akçe mâl-ı maktû'ları olub bin iki yüz otuz iki senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım gelmeğin der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri verilmeğe imdi mücebince yerlü yerinden cem' ve tahsîl etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel edüb dahi sene-i mezbûra mahsûben livâ-i merkûmda vâkî' şa'irden ref' olunan kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden altışar yüz yetmiş altı akçe 'avârizlarıyla ol mikdâr maktû' mâlların irsâl olununan mühürlü nişânlu mevkûfât defteri mücebince yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kassâbbaşı-i mûmâileyh tarafına edâ ve teslîm etdirilüb hilâf-ı emr deyü kimesne ta'allül ve 'inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i merkûmun cihet-i ma'âş için her bir 'avâriz hânesinden ellışer akçe dahi aldırub ve 'avâriz için alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedî gurüş aldırilub ve hîn-i tahsîlde 'avâriz için alınan akçeyi hazîne-i 'âmirem aldıkça vech üzere aldırub bundan ziyâde ve noksân alınmaya kaldırmayasız kesb-i defterden ve nakz hâneden ve fermânımdan ziyâde mütâlebesiyle re'âyâ fukarâsına bir vechile zulm ve te'addî olunmakdan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşare min Cemâziye'l-âhir sene ehadî ve selâsin ve meteyn ve elf

Kostantınıye El-mahrûse

Varak No: 23B

Kayıt No: 65

Tarih: Fî 15 C sene 1231

Konusu: Niğbolu sancağına bağlı kazalardan kasabbaşılık vergisi alınması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Niğbolu sancağında vâkî' kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i 'âmirem defterleri mücebince hassam kassâbbaşısı ocaklığı olan Niğbolu sancağında vâkî' kazâların bin yüz kırk ve bir sülüs ve iki hums bedel-i nüzül hâneleri olub bin iki yüz ve otuz iki senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım gelmeğin der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri süreti verilmeğe imdi mücebince cem' ve tahsîl etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel edüb dahi sene-i merkûmeteyne mahsûben livâ-i mezbûrede vâkî' kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzüllerin mâlların irsâl olununan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri süreti mücebince yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kassâbbaşı mûmâileyh tarafına edâ ve teslîm etdirüb hilâf-ı emr-i defter kimesne ta'allül ve muhâlefet etdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i merkûmun cihet-i ma'âş için her bir bedel-i nüzülhânesinden otuzar akçe dahi aldırıla ve hîn-i tahsîlde bedel-i nüzül için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî gurüş aldırıla ve mîrî için alınan akçe hazîne-i 'âmireme alındığı vech üzere aldırilub bundan ziyâde ve noksân alınmaya ve aldırılmayasız kesb-i defterden ve nakz hâneden ve fermânımdan ziyâde mütâlebesiyle zulm ve te'addîden ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşare min Cemâziye'l-âhir sene ahdî ve selâsin ve meteyn ve elf

Kostantınıye El-mahrûse

Varak No: 23B-24A

Kayıt No: 66

Tarih: Fî 15 C sene 1231

Konusu: Niğbolu ve Silistre sancaklarına bağlı kazalardan kasabbaşılık vergisi alınması ve maaş zammı

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâil ve'l-keâm Niğbolu ve Silistre sancaklarında vâkî' kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i 'âmirem defterleri mücebince hassam kassâbbaşısı ocaklıklarından Niğbolu ve Silistre sancaklarında vâkî' Silistre kazâsına tâbî' Gâçholik ve gayrihi maktû'âtı ve umûr-ı kasaba kazâsına tâbî' Kâdî ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı Pîrevâdî kazâsına tâbî' Mâlkoç ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı ve Niğbolu kazâsına tâbî' İstârosla ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı ve Tırnova kazâsına tâbî' Yeşildağ ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı ve Balçık kazâsına tâbî' Şâble ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı ve Râhova kazâsına tâbî' Konyâs ve gayrihi karyesinin maktû'âtı ve Rûşçuk kazâsına tâbî' Semerci karyesinin maktû'âtı ve Ahyolu kazâsına tâbî' Yenice karyelerinin maktû'âtı ve Kozluca kazâsına tâbî' Yenice gayrihi karyelerinin maktû'âtı ve Yânbolu ve Nevahi-i Yanbolu kazâlarına tâbî' Garince ve gayri kurâlarının maktû'âtı ve Babadağı kazâsına tâbî'

Şebilü't-tas ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı ve Hezârgrâd kazâsına tâbî' Torlak ve gayrihi kurâlarının [24-A] maktû'âtı ve Şumnu kazâsına tâbî' Râvne ve gayrihi karyelerinin maktû'âtı cem'an beş bin dokuz yüz elli altı gurûş kırk akçeye bâliğ olub ancak maktû'ât-ı mezkûre cüz'iyât makûlesi olduğundan gayri Der'aliyyemde şurûtu üzere teslim-i hazîne-i 'âmirem ider adamları olmağla senevî iktizâ eden ol mikdâr gurûş mâl-ı maktû'ları kassâbbaşısı ocaklığa zam ve idhâl ve ber-vech-i ocaklık tahsîl şurûtu kılınmağla bin iki yüz otuz iki senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım gelmeğın der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti verilmekle imdi mücebince yerlü yerinden cem' ve tahsîl etdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere 'amel edüb dahi sene-i merkûma mahsûben livâeyn-i mezkûreteynde vâki' kazâ ve kurâhâ-i merkûmenin senevî iktizâ eden ol mikdâr gurûş-ı mâl-ı maktû'ları irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince cem' ve tahsîl ve kassâbbaşısı-i mûmâileyh tarafına edâ ve teslim etdirdüb hilâf-ı şurût ve mugâyir-i emr-i 'âlîşânım kimesne ta'allül ve muhâlefet etdirmeyesin ve hîn-i tahsilde hesab olunan akçeyi hazîne-i 'âmireme aldırđığı vech üzere aldırđub bundan ziyâde ve noksân alınmaya ve aldırđımayasız ve kesr-i defterden ve fermân-ı 'âlîşânımdan ziyâde mütâbele re'âyâ fukarâsına zulm ve te'addiden ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşare şehr-i Cemâziye'l-âhir sene ahdi ve selâsin ve mieteyn ve elf

Kostantınıye El-mahrûse

Varak No: 24A

Kayıt No: 67

Tarih: Fî 27 Z sene 32 (1232)

Konusu: Silistre, Vidin ve Rûşuk avalisindeki ağnam vergisi ile alakalı

Bin iki yüz otuz iki senesine mahsûben Dobrica ve İvrâca kollarından fîât-ı ma'lûmesiyle eshâb-ı ağnâm yedlerinde mevcûd ağnâm sene-i sâbıkı misillü beher on re'sde bir re'si satıcılar tarafından ta'dâd olunarak mübâya'a olunması bâbında Silistre vâlisi ve Vidin muhâfızı ve Rûşuk mütesellimi vüzerâ-i a'zâm hazerâtına ve cümleye hitâben bâlâ-sı hatt-ı hümâyûn-ı şâhâne ile tevsî' fermân-ı 'âlîşân ve mücebince Vidin muhâfızı buyuruldu Rûşuk ve mahkemesine vürüd ve mücebince kazâ-i mezbûrdan ağnâm mübâya'asına mürâsele verildiğı işbu mahalle şerh olundu. Fî 27 Z sene 32

Gurre-i gazâ-i matla'-ı zîbâ e'nâ bihi vak'a şehr-i Cemâziye'l-ülâ fî'l-yevmü's-sülüsâ bârekallahü te'âlâ lenâ cemî'u'l-mü'minîne ve'l-mü'minât ve'l-müslimîne ve'l-müslimât

Varak No: 24A-24B

Kayıt No: 68

Tarih: Fî 3 Câ sene 232 (1232)

Konusu: Gayri müslim ile olan alacak verecek davası

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Rûşuk nâibi mevlânâ zîde 'ilmühü tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Halebli Hacı Abdullah nâm zimmî sütte-i sa'âdetime 'arz-ı hâl edüb bu Rûşuk kasabasında vâki' mutasarıf olduğı bir bâb mülk menzilinı yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden... nâm kimesne mutasarıf-ı ma'lûma tamâmen değın icâr ve teslim eyledikden sonra müddet-i icâre menfa'ate olmadan dâyinleri olan ma'lûmü'l-ism kimesneler mersûmun zimmetinde olan ma'lûmü'l-mikdâr gurûş alacaklarını mütâlebe ile tazyîk edüb mersûmun dahi gayri mâli olmayub menzil-i mezkûru bey'den başka tarîk ile edâ-yı deyn mümkün olamadığından icâreyi fesh ve menzil-i mezbûru müsta'cir-i mezbûrdan ahz ve âhire bey' etmek murâd eyledikde müsta'cir-i mersûm bivech ve hilâf-ı şer'-i şerîf bey'ine muhâlefet ve ta'arruzdan hâlî olmadığı ve bu bâbda da'vâsına muvâfik cânib-i şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildiğın ve tarafeynden Tırâbluslu Abrâhâm nâm zimmîyi vekil eylediğın bildirüb mahallinde şer'le görülüb müst'cir-i mersûmun bivech ve mugâyir-i fetvâ-yı şerîfe zâhir olan te'addisi men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekden nâşî mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur buyurdum ki... vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere 'amel dahi ihzâr haklamayub... bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan husûsların tamâm hak ve 'adl üzere mukayyed olub göresin inhâ olduğı olan ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kadimle 'amel edüb dahi madamki mersûmun menzil-i mezkûru bey'den gayri tarîk ile edâ-yı deyne iktidarı olmadığı 'inde's-şer' sâbit ve mütehakkık ola fesh-i icâr ile menzil-i mezkûrun bey' olunmasına [24-B] müsta'cer-i merkûmun bivech vâki' olan müdâhelesin men' ve def' eylesesin min ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi'l-evâil-i şehr-i Saferü'l-hayr sene ehadî ve selâsin ve mieteyn ve elf

Kostantınıye El-mahrûse vusile ileynâ fi 3 Câ sene 232

Varak No: 24B

Kayıt No: 69

Tarih: Fî 23 Câ sene 1232

Konusu: Rûşuk kalesinde yıkılması gereken bina ve konakların belirlenmesi ve yıkılması buyruğı

Bâ'is-i defter oldur ki

Serhadân-ı pâdişâhiden Rûşuk Kal'esi'nin binâ ve inşâsına fermân buyurulub keşf olunub hedm olunacak büyüüt ve menâzil ve dekâkin def'a sonra eshâb-ı büyüüt ve mühendisler ma'rifetleriyle keşf olunub hedm olunacak büyüüt ve menâzil ve dekâkinin defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrın min Cemâziye'l-evvel li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Mahalle-i Mesîh:

Kenârcı İbiş hânesi 'aded 1 gurûş 150, Arpacıoğlu Ahmed Alemdâr hânesi 'aded 1 gurûş 100, Dursun Kapudân hânesi 'aded 1 gurûş 400, Hâcı Hasan Ağa'nın dükkânı 'aded 1 gurûş 300,

Hâcı Mehmed'in dükkânı 'aded 1 gurûş 300, Diyâkoğlu'nun dükkânı 'aded 1 gurûş 300, Sofuroğlu Hüseyin Ağa dükkânı 'aded 1 gurûş 300, Kara hüseyin Ağa'nın dükkânı 'aded 1 gurûş 300, Köse Mehmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 150,

Mahalle-i Kara Mustafâ:

Etmekçi Hüseyin hânesi 'aded 1 gurûş 100, Yergöglü Ahmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 250, Tatar Alî Ağa'nın hânesi 'aded 1 gurûş 200, Pâpûroğlu Alî Ağa'nın hânesi 'aded 1 gurûş 250, Kâdî Karyeli Hüseyin Ağa'nın hânesi 'aded 1 gurûş 100,

Yergöglü Mehmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 100, Kâtib Hâfız Efendî'ye emâneten verildi. Tellak İsmâ'il'in hânesi 'aded 1 gurûş 175, Za'îmoğlu İbrâhîm'in hânesi 'aded 1 gurûş 125, Bele Karyeli Memiş Ağa'nın hânesi 'aded 1 gurûş 200, İsmâ'il Alemdâr'ın hânesi 'aded 1 gurûş 200,

Hâcı Süleymân Efendî'nin hânesi 'aded 1 gurûş 400 teslim fi pâra 100, Hasan Beşe hânesi 'aded 1 gurûş 50, İbrâhîm Ağa'nın odaları 'aded 2 gurûş 300

Mahalle-i Câmî'-i Atîk:

Abdî Ağa'nın hânesi 'aded 1 gurûş 90, Balıkcıoğlu Dervîş Ağa hânesi 'aded 1 gurûş 200, İskender Ağa'nın Mollâ Mehmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 300

Mahalle-i Kırık Câmî':

İbrâhîm Reîs hânesi 'aded 1 gurûş 300, Etmekci Tâhîr Ağa'nın hânesi 'aded 1 gurûş 300, Şeyhçioğlu Mustafâ'nın hânesi 'aded 1 gurûş 75, Kassâbzâde hânesi 'aded 1 gurûş 75, Mustafâ Çavuşoğlu Mehmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 150,

Börekçi Ahmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 150, Vidînlî Mehmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 75, Fukaradan Hatun hânesi 'aded 1 gurûş 50, Araboğlu Mehmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 50, Börekçi Ahmed'in hânesi 'aded 1 gurûş 1 gurûş 100

Gayr-ı asl zahîre an bârı kurbünde:

Sâlih hânesi 'aded 1 gurûş 300, Sürücü Bostân hânesi 'aded 1 gurûş 50, Piyâdecî Bostân hânesi 'aded 1 gurûş 50, Cem'an yekûn gurûş 6.765-50=6.715 hâne 40-1=39

Varak No: 25A

Kayıt No: 70

Tarih: Fî 27 Câ sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffî Dervîş Sâlih bin İbrâhîm'in terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşuk mahallâtından Arık Ramazân Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Dervîş Sâlih bin İbrâhîm nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiyye binti ve sulbî sağır oğlu İbrâhîm ve sulbîye-i sağîre kızı Râbî'a'ya münhasıra oldukda sağîreyn-i mezbûreynin vasîsi vâlideleri Rukiyye ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffâ-i mezkûrun terekesi tahrîr ve beyne'l-veresetü'l-bi'l-farîzatü's-şer'îye tevzî ve taksîm ve sük-ı sultânîde bi'l-müzâyede furûht olunan eşyanın defteridir ki ber-vech-iâtî zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbî ve'l-ışrîn min şehr-i Cemâzîye'l-evvel li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Basma yorgan 'aded 1 pâra 680, Def'a basma yorgan 'aded 1 pâra 1.001, Çiçekli yorgan 'aded 1 pâra 1.290, Def'a yorgan 'aded 1 pâra 400, Müsta'mel kilîm 'aded 1 pâra 2.200,

Şilte 'aded 2 pâra 2.000, Yasdık 'aded 7 pâra 680, Pân 'aded 2 pâra 400, Anahtî döşek 'aded 1 pâra 800, Sağır sandık 'aded 1 pâra 480, Ayine 'aded 1 pâra 240,

Müsta'mel kaput 'aded 1 pâra 3.520, Şâl 'aded 1 pâra 801, Kısa entârî 'aded 1 pâra 681, Pişto çift 1 pâra 4.800, Bıçak 'aded 1 pâra 2.800, Sandık 'aded 1 pâra 400,

Sefer tası 'aded 1 pâra 520, Evân-ı nühâs kıyye 10 pâra 1.800 fi gurûş 4,5, Def'a evân-ı nühâs kıyye 6,5 pâra 1.426 fi gurûş 5 pâra 21, En'âm 'aded 2 pâra 561,

Silâhlık 'aded 1 pâra 200, Sarık 'aded 1 pâra 60, Câm 'aded 1 pâra 50, İncü miskâl 'aded 4,5 pâra 4.680 fi gurûş 26, Mülk menzil 'aded 1 pâra 48.000,

Zarf 'aded 3 pâra 120, Bağçe dönüm 7 pâra 5.200, Câmûs ineği 'aded 1 pâra 1.600

Mezkûr zevce-i Rukiyye mukaddemâ kayd eylediği eşyâ:

Sırmalı cebken 'aded 1 pâra 3.200, Kehribâr imâme 'aded 2 pâra 1.000, Şâl 'aded 1 pâra 1.000, Entârî 'aded 1 pâra 720, Şalvâr 'aded 1 pâra 400, Sâye potur 'aded 1 pâra 3.200,

Tüfenk 'aded 1 pâra 2.000, Kürk 'aded 2 pâra 8.000, Fermene 'aded 1 pâra 400, Kürk esb 'aded 1 pâra 6.800, Câmûs öküzü çift 2 pâra 16.800,

Karasığır öküzü 'aded 1 pâra 1.600, Câmûs ineği 'aded 2 pâra 3.200, Kebîr tepsi 'aded 2 pâra 1.000, Kazgan 'aded 2 pâra 1.000, Sahân 'aded 30 pâra 8.000, Bârgîr 'aded 1 pâra 4.000,

Sâ'at 'aded 1 pâra 1.200, Çalar sâ'at 'aded 1 pâra 1.600

Cem'an yekûn pâra 145.510

Minhâl'l-ihrcât:

Mihr-i müeccelü'z-zevcetü'l-mezbûre Rukiyye pâra 6.000, Resm-i kısmet pâra 3.687, Kalemîye ve ihzârîye pâra 1.040, Dellâlîye ve mesârif-i nakliye 2.180, İbrâhîm Ağa'ya deyn pâra 560

Yekûn-ı el-ihrcât pâra 13.467

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese pâra 132.043

Hisse-i zevce-i Rukiyye pâra 16.503, Hisse-i ibni İbrâhîm pâra 77.014, Hisse-i binti Râbî'a 38.507

Varak No: 25B

Kayıt No: 71

Tarih: Fî 29 Câ sene 232 (1232)

Konusu: Hisse sahibi müteveffî İbrahim'in hisselerinin taksimi
İbrâhîm dahi fevt olub vârisi anası zevce-i mezbûre Rukiyye ile liebeveyn hemşîresi mezbûre Râbi'a ve 'emmisi İsmâ'îl'e münhasıra oldukda sağır-i mezbûrun hisse-i irsiyesi veresesine taksim olunduğu defterdir. Fî 27 Câ sene 32
Muhallifât-ı müteveffâ İbrâhîm gurûş 1.925 ihrâcât 180 = 1.745
Mesârîfî ihrâcâtı:
Techîz ve tekfîn gurûş 50, Nafaka ve kisve bahâ ve kezve ayârı ve dinâr? resm-i kısmet fî kalemiyye ve ihsariyye mesârîfî bir senelik gurûş 50
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese el-ihrâcât gurûş 180
Hisse-i ümm-i mezbûre Rukiyye gurûş 581,5
+412,5 'an tereke-i zevcihâ
994
Hisse-i emmet-i mezbûre Râbi'a gurûş 872 pâra 10
+962 +27 'an tereke-i bahâ pâra 31
1.834,5 pâra 37
Hisse-i 'ümm-i gurûş 290
Rûşçuk nâibi fazîletlü efendî şer'le mürâfa'a ve ihkâk-ı hakka mübâderet birle sûret-i mürâfa'ayı i'lâma müsâra'at eylesiz deyü. Fî 29 Câ sene 232

Varak No: 25B

Kayıt No: 72

Tarih: Fî 27 Câ sene 32 (1232)

Konusu: İltizam

Ma'rûz-ı dâî devâm-ı devletleridir ki

Sâhib-i 'arz-ı hâlin hasımları olan Es-Seyyid Mustafâ ve Es-Seyyid İbrâhîm Alemdâr nâmân kimesneler meclis-i şer'e ihzâr olunub müddei yedinde olan iki kıt'a bir kıt'ası bin gurûş ve diğeri bir kıt'ası dört yüz gurûş cem'an bin dört yüz gurûşluk temessükü mezbûrâna lede'l-'arz cevâblarında dört yüz gurûşluk temessüke olan deynimizi sâhib-i temessüke ol târîhde tamâmen edâ ve teslim eyleyüb yedimizde edâ senedi dahi vardır temessükümüz ber-takrîr yedinde kalmış ve bin gurûşluk temessükü cihet-i karzdan tahrîr etdirmiş ise de biz sâhib-i temessükden bir akçe almadık ve lakin sâbıkâ Rûşçuk a'yânı müteveffâ Boşnak Abdullah Ağa'dan sayd-ı mâhî için bin gurûşa bir göl iltizâm eyleyüb bedel-i iltizâmını tamâmen ve kâmilen müteveffâ-i mûmâileyhe edâ ve teslim eylediklerimizden sonra müteveffâ-i mûmâileyh vefâtında işbu Hasan Ağa bizleri muâheze ve göller benim 'uhdemde idi tekrâr bedeli iltizâmı bana edâ edin siz de akçenizi redd ediniz yâhûd bana bir sened veriniz mâl-ı muhallifâtdan istifâ-i mahzufe edâ edersiniz diyerek bu takrîb ile temessükü tahrîr etdirmiş bizim ma'lûmumuz olmayarak temhîr etdirdi ise de bizler tereke-i mûmâileyhden bir akçe almayub temessük yedinde kaldıkda meblağ-ı mezbûrun tahsîli zımnında bizleri hasb ilkâ bizim de mâ-mülkümüz mukaddemâ müteveffâ-i mûmâileyhe teslim eylediğimiz meblâğ ve anın dahi defter-i istidâne ile tedârik olunmuş olmağla tekrâr edâya kudretimiz olmamağla zâbit habsinde doksan gün mahbûs olub kelsemeze 'ilm-i Kâdî te'allük eyleyüb ve iflâsımız ile ba'de'l-hükm bizleri habsden tahliye eylediklerinde hâlâ müflis olub nafaka tehaşâsına muhtâc olduğumuz cümlelerin ma'lûmlarıdır deyu cevâb eylediklerinde fî'l-hakîka bu vechile iflâslarına hükm olunduğu ve hâlâ müflis olub anizlerinde lâbis oldukları libâslarından mâ'adâ mâl itlâk olunur bir nesneleri olduğu ma'lûmları olmadığını bîgaraz müslimîn meclis-i şer'de 'alâ tarîku ş-şehâde ihbâr eyledik huzûr-ı 'âfîlerine i'lâm olundu. El-emrû'l-mine'l-emr. Fî 27 Câ sene 32

Varak No: 25B

Kayıt No: 73

Tarih: ---

Konusu: Alacak verecek kaydı

Devletlü 'inâyetlü merhametlü efendîm sultânım hazretleri sağ olsun. Arz-ı hâl-i bendeleridir ki Rûşçuk sâkinlerinden Seyyid Mustafâ ve Seyyid İbrâhîm nâmân kimesnelerde iki yüz yirmi sekiz ve yirmi dokuz senelerinden berü bâ-temessükât bin dört yüz gurûş alacak hakkım olub defa'âtle mütâlebe olundukda edâda muhâlefet ve gadr etmeleriyle merâhim-i 'aliyyelerinden mercûdur ki şer'le mürâfa'a ve alıverilmek bâbında emr ü fermân devletlü 'inâyetlü merhametlü efendîm sultânım hazretlerindir.

Bende-i... Hasan Hasekî emîn-i gümrük-i Rûşçuk sâbıkâ

Varak No: 26A

Kayıt No: 74

Tarih: Fî 5 Câ sene 1232

Konusu: Nafaka davası

Gurre-i garrâ-i matla'-i zîbâ a'nâ bihi vak'a şehri Cemâziye'l-âhîr fî'l-yevmi'l-hamîs Allahümme bârik lene'l-cemî'u'l-mü'minîne ve'l-mü'minât ve'l-müslimîne ve'l-müslimât

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Câmî-i Cedîd Mahallesi sâkinelerinden Züleyhâ binti Hasan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-kitâb zevci muhâla'a Mehmed bin Muhammed muvâcehesinde takrîr-i kelâm eder ki zevci muhâla'am Es-Seyyid Muhammed ile beynimizde hüsn-i zindegânemiz olmayub zevcim zimmetinde mefkûd mihr-i müeccelel almış gurûş ve nafaka... kendi üzerine olmak üzere muhâla'a olduktan sonra zevcim zimmetinde olan kürk bahâsından ve pişto bahâsından ve dükkân edevâtî bahâsından cem'an yetmiş gurûş alacak hakkım dahi olub mezbûr dahi mukayyed olmağın mahalle-i mezbûrda kâin vâlidem ile sülüsânî zevcim mezbûrun sülüsü vâlidemin olmak üzere müştereken mâlik olduğu mülk-i menzilin sülüsân hisse-i şâyi'ası yetmiş gurûş deyni üzerine on gurûş dahi zam

eyleyüb seksen gurûşa bana bey' ve teslim ve ben dahi on gurûşu zevceme teslim ve yetmiş gurûşunu alacağıma takâs eyleyüb mezbûr ile ibtidâ-i zevciyeden târîh-i kitâba gelince hukûk-ı zevciye vesâire müte'allik 'âmme-i de'âvî ve kâffe-i îmân muhâsamâtdan zevc-i muhâla'am mezbûrun zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ eyledim dedikte mezbûr Muhammed dahi Ma'ze-i mezbûrenin kelîmât-ı meşrûhasını ba'de't-tasdik her birleri âherin zimmetini ibrâ ve ehadühümâ âherin ibrâsını ba'de'l-kabûl mâ-vak'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu. Hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmîs min Cemâziye'l-evvel sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Kuyumcu Monlâ Mustafâ, Koca Alemdâr oğlu Boyacı Feyzullah, AkfenârAhmed Ağa, El-Hâc İsmâ'îl Ağa, Şeyh Memîş Baba ve gayruhum

Varak No: 26A

Kayıt No: 75

Tarih: Fî 9 C sene 232 (1232)

Konusu: Rusçuk'a sürgün buyruğu

Eşhâs makûlesinden Çolak Hasan nâm habâis-i hasseten kendü 'ırz ve edebîyle mukayyed olmayub ba'zı nihâyetle ithâmî hasebiyle Vidîn vâlisî Rüşdî Pâşâ buyurulduyuyla Vidîn cânibinden Rüşçuk'a nefy olduğu kayd şude. Fî 9 C sene 232

Kad vusile ileynâ 13 C

Varak No: 26A

Kayıt No: 76

Tarih: ---

Konusu: Zimmilerden devlete intikal eden toprak davası

Cerrâh Hasan Ağa'nın tarlasına zabt mürâselesidir.

Rüşçuk voyvodası fâhrü'l-eşbâh sa'âdetlü ağai'l-mükerrrem ba'de's-selâm inhâ olunur ki

Bâisü'l-mürâsile Cerrâh Hasan Ağa nâm kimesnenin Rüşçuk toprağında İslâtına nâm mahalde bir taraftan Sığirtmaç Alî tarlası bir taraftan Kuyumcu Abdullah tarlası bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd on dönüm mikdârı iki kıt'a tarlanın mutasarrıfları Yânko ve Kristo nâm zimmiler fevt olub tarla-i mezbûr mahlûl ve merreten vâfire hâlî ve mu'attal kalmagla ahali Rüşçuk voyvodası Nu'mân Bey tarla-i mezbûrun iki kıt'asını bir tapu ile mezbûr Hasan Ağa'nın havza-i tasarrufu olub âherden dahl icâb etmez iken Hâfız Ferhâd nâm kimesne tarla-i mezkûr babam Kuyumcu Abdullah'ın tarlasıdır Koca Ahmedoğlu'ndan iştirâ eyledi babam fevt olmagla ber-müceb-i kânûn meccânen bana intikâl eder tarla-i mezbûr benimdir deyü da'vâya tasaddî eylediğinde mûmâileyh Hasan Ağa'nın bâ-tapu yedinde olan tarla otuz seneden berî hâlî olub mersûmân zimmilerden mahlûl olduğunu bigaraz müslümîn taraf-ı şer'den ta'yîn olunan Mevlânâ Es-Seyyid İbrâhîm Efendî muvâcehesinde tarlâ-yı mezbûr üzerinde müddei-i merkûm Hâfız Ferhâd muvâcehesinde 'alâ tarîku's-şehâde ihbâr eylediklerini mevlânâ-yı mezbûr huzûr-ı şer'e ihbâr eylediğinde tarlâ-yı merkûm müddei-i mezbûr Hâfız bivech müdâheleden men' olunub ve mezbûr Hasan Ağa'nın kemâff's-sâbık yedinde olan tapunâme mücebince zabt ve tasarrufu için kıbl-i şer'den işbu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olunmuşdur. Gerekdir ki tarlâ-yı merkûmu fimâ-ba'd mûmâileyh Hasan Ağa'ya zabt etdiresiz ve's-selâm

Varak No: 26B

Kayıt No: 77

Tarih: Fî 7 Câ sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffî Abdullah Ağa ibni Alî Ağa'nın verese ve taksimi

Mahrûse-i Rüşçuk mahallatından... mahallesi sâkinlerinden Muhammed Memen Ağa ibni Abdullah Ağa nâm kimesne meclis-i şerîfde zâtları ta'rîf ile muarrifetân Arîk Ramazân Mahallesi sâkinelerinden... Hüdâ Âişe Hanım ve Hanîfe Hanım ibnetâ Mustafâ Ağa'nın taraflarından vekâleti biz nehc-i şer'î sâbit olan Es-Seyyid Eş-Şeyh İsmâ'îl Efendî ibni Ahmed Efendî mahzarında bi't-taviyü's-sâf-ı ikrâr ve i'tirâf eyleyüb takrîr-i kelâm eder ki bundan akdem fevt olan pederim Abdullah Ağa ibni Alî Ağa'nın verâseti zevcesi... hanım ile bana münhasıra oldukda müteveffâ-i mûmâileyhin te'diye-i duyûnu için mûmâileyhin muhallifâtından Arîk Ramazân Mahallesi kâin bir tarafı Monlâ Ömer menzili ibir tarafı Hâcî Faik menzili bir tarafı Hamâmcı Hâfız Alîş menzili ve taraf-ı râbi'i tarîk-i 'âmm ile mahdûd hâriciye tahtânî oda ve bir miktar havlı ve dâhiliye dört oda ve bir matbah odası ve bir yazlık ve bir kenef ve dört dönüm mikdârı havlu ve derûnunda eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ve keropi hâvî bir bâb mülk menzili münâdî yedine Sûkî sultânîde bey'-i men yezîd oldukda üç bin iki yüz gurûşa mûmâileyhimâ Âişe ve Hanîfe Hanım'ın üzerinde karâr üzere olub a'yân-ı nâs münkatı' olmagın menzil-i mezbûr-ı mahdudu bi'l-cümletü't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l-murâfik tarafından icâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahih-i şer' ile... vâcibe-i meşa'a 'ale'l-iştirâkû's-sûlh nisfî Âişe Hanım'ın ve nisf-ı âheri Hanîfe Hanım'ın olmak üzere üç bin iki yüz gurûşa mûmâileyhimânın vekîli işbu Es-Seyyid Eş-Şeyh İsmâ'îl Efendîden bi'l-vâris bey' ve temlik ve taksim ve kabz-ı semen eyleyüb vekîl-i mûmâileyh dahi bi'l-vekâle iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz eyleyüb fimâba'd menzil-i mahdûd-ı mezbûr müvekkiletân-ı mûmâileyhimânın mülk-i müşterâsı ve hak... keyfe mâyeşâ in ve yehtârân mutasarifetân olanlar dedikte vekîl-i mûmâileyh dahi muzır-ı mezbûrun kelîmât-ı meşrûhasını bi'l-vekâle vicahen tahkîk ve şifâhen tasdik etmeğin mâ vak'a bi'l-iltimâs ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâbi' min Cemâziye'l-evvel li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hasırcızâde Ahmed Ağa, Portakâlcı El-Hâc Hüseyin Ağa ve oğlu Muhammed Ağa, Hâcî Muhlis Muhammed, Sâbûncu İsmâ'îl Ağa, Kara İbrâhîm Ağa, Muhzırbaşî Mehmed Ağa ve gayruhum

Gurre-i gazâ matla'-ı zîbâ a'nâ bihi vak'a şehri-Recebü'l-ferd fî'l-yevmi's-sebt Allahümme bârek lenâ'l-cemî'u'l-mü'minîne ve'l-mü'minât ve'l-müslimîne ve'l-müslimât

Büyük doru esb ‘aded 1 pâra 1.540, Gavâs dorusu esb ‘aded 1 pâra 16.000, Kır esb ‘aded 1 pâra 12.000, Siyâh bârgîr ‘aded 1 pâra 4.800, Kula bârgîr ‘aded 1 pâra 5.400,
Simli pişto çift 1 pâra 2.920, Kara takım kubur piştoy çift ‘ pâra 1.040, Kubûr çift 1 pâra 230, Köhne entârî ‘aded 1 pâra 319, Köhne heybe ‘aded 1 pâra 100,
Sîm raht ‘aded 1 pâra 11.480, Kahve takımı ‘aded 1 pâra 2.260, Nâfe koçuk kürk ‘aded 1 pâra 7.440, Kaplan postu ‘aded 1 pâra 1.800, Köhne samûr kontuş kürk ‘aded 1 pâra 3.600

Varak No: 27A

Kayıt No: 78

Tarih: Fî 20 Râ sene 1232

Konusu: Topçu neferatının maaşlarıyla ilgili buyruk

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr-ı bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmû'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâlû'l-mahkûk bismûf-ı 'avâtûfû'l-melikû'l-a'lâ Silistre vâlisî vezîrim Mehmed Rüşdî Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki vezîr-i müşârünileyhsin Tuna sevâhilinde der-dest inşâ olan kılâ'-ı hakâniyemden Rüşçuk Kal'esi'nde kapukûlu olan topçu neferâtı tahrîri için mukaddemâ isdâr ve irsâl olunan emr-i şerîfim mücebince kal'e-i merkûme için mîr-i mîrân-ı kirâmdan Rüşçuk mütesellimi Mehmed Sa'îd Pâşâ dâme ikbâlühü ma'rifetiyle tahrîr olunan neferâtın iktizâ eden mûmzî defteri takdîm olduğu beyânıyla ol bâbda yevmîyeleri tevcîh ile lâzım gelan senedâtın tanzîm ve irsâli husûsunu tahrîr ve inhâ ve defter-i mezkûru isrâ eylemişsin kuyûda mürâca'at olundukda kal'e-i merkûme için kılâ'-ı sâire topçuları misillü kapukûlu topçuları olarak ber-müceb-i defter ma' zâbitân bu def'a tahrîr olunan iki yüz seksen yedi neferin yevmîyeleri altı bin beş yüz elli beş akçe ve bir senelik ve dört kıst mevâcibleri ma' ma'âş yirmi bin seksen yedi gurûş yirmi sekiz akçeye resîde olduğu ve kal'e-i merkûmede kadîmden 'atîk yerlü kûlu topçuları bu def'a kapukûlu olarak tahrîr olunmuş olduğundan yerlü kûlu topçularının kaydları tedkîk olunmak lâzım geleceği ba'de'l-ihrâc keyfiyet ve iktizâsı mu'teberân-ı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden darbhâne-i 'âmirem nâzırı iftihârû'l-emâcid ve'l-ekâbir Mîr Es-Seyyid Abdurrahman dâme mecdihü ile tophâne-i ma'mûrem nâzırı vekîl Ahmed zîde mecdihiden isti'lâm olundukda kılâ'-ı mezbûreden İsâkçı ve Hirsova ve kılâ'-ı sâire için müceddeden tahrîr olunan kapukûlu neferâtının lâzım gelan mevâcibleri darbhâne-i 'âmiremden makbûz mukâta'ât fâikinden verilme üzere tanzîm olunmuş olduğundan neferât-ı merkûmenin dahi ma' ma'âş sertopu senevî iktizâ eden yirmi bin seksen yedi gurûş yirmi sekiz akçe mevâcibleri darbhâne-i 'âmiremden makbûz mukâta'ât fâikinden verilme üzere yevmîyeleri tevcîh ve senedâtı i'fâ ve 'atîk yerlü kûlu topçularının büyük kal'e kaleminde olan kaydları tedkîk ve mevâcibleri güşâd olunmak üzere iktizâ eden mahallere 'ilm ü haberlerinin i'tâsı menû't-ı re'y-i 'âlişân idüğünü başka başka i'lâm etmeleriyle ber-müceb-i i'lâm tertîb ve tanzîm husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk edüb mücebince piyâde mukâbelesine kayd olunub zikr olunan zâbitân ve neferâtın bâ-rûûs-ı hümâyûn senedâtı i'kâ ve darbhâne-i 'âmireme ve mâlikâne ve zimmet defterlerine ve büyük kal'e kalemine ve tophâne-i ma'mûrem ocağı tarafına başka başka 'ilm ü haberleri verilmiş olmağla ifâde-i hâmi müşîr bâ-telhîs sana dahi işbu emr-i 'âlişânım isdâr ve ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oludukda mûcib ve muktezâsı üzere harekete bezl-i cell-i himmet eylemek bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i 'âlişânım mazmun-ı sunûf-ı birle 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî'l-yevmi'l-ışrîn Rebî'u'l-evvel sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Kostantînîye El-mahrûse

Varak No: 27A-27B-28A

Kayıt No: 79

Tarih: Fî 19 R sene 1232

Konusu: İbrail, Silistre, Rusçuk ve Vidin'de şalopa ve sandal yapımı ile bunlara nefer dağılımı ile ilgili buyruk

Emrû'l-ümerâi'l-kirâm kebirû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihtirâm sâhibû'l-'izz ve'l-ihtîşâm el-muhtas bimezîd-i 'inâyetü'l-melikû'l-a'lâ Rüşçuk mütesellimi Sa'îd Pâşâ dâme ikbâlühü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'deni'l-fazl ve'l-ke'lâm mevlânâ Rüşçuk kâdisı zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân kapûdân-ı deryâ vezîrim Hüsvrev Mehmed Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü tarafından zikri âfî neferâtın tahrîrine mübâşir ta'yîn olunan divîtdârî Ahmed zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kapûdân-ı müşârünileyhanın [27-B] takdîm eylediği takrîri mefhûmunda Tuna sevâhilinde inşâları tertîb olunan yirmi kıt'a şalopa ve seksen kıt'a sandâllardan beş kıt'a şalopa ve yirmi kıt'a sandâl bir takım olarak İbrâil ve Silistre ve Rüşçuk ve Vidin'de i'mâl ve idâre olunmak üzere zikr olunan şalopaların beherine birer nefer topcubaşı ve on nefer topcu ve yirmi nefer mellâh ve yirmi nefer kürekçi ve muhârebe için yirmi nefer müsellağ neferât ve hâvan vaz' oludugü hâlde on nefer humbaracı ki cem'an ma' topcubaşı seksener ve mâ'rûz-zikr sandalların beherine bir nefer topcubaşı ve beş nefer topçu ve askeriden yiğirmi nefer kürekçi ve muhârebe için müsellağ olarak on nefer ki min haysû'l-mecmû' otuz altışar nefer tertîb oludugü sûrette kifâyet edeceği ve neferât-ı mezkûr Tuna yolu taraflarında bulunan vülât ma'rifetleriyle Tuna sevâhili ahâlilerinden ehl-i İslâmdan olarak mu'tedil ma'âş ile tertîb ve tahrîr olunanarak iktizâ eden senedâtı tanzîm ve i'tâ olunmak üzere memhûr ve mûmzî defterleri takdîm olunmak bâbında bâ-irâde-i seniyyem hâcegân-ı divân-ı hümâyûnumdan Ömer Fâik zîde mecdihü me'mûr kılınarak ol bâbda me'mûriyetini hâvî isdâr ve i'tâ olunan emr-i şerîfim mücebince tahrîr olunan neferâtın defterleri tanzîm ve irsâl olunmuş ise de beher şalopa elli birer ve beher sandâl yirmi beşer neferâtla idâre mümkün idüğü Silistre vâlisî sâbık vezîrim Mehmed Rüşdî Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühünün tahrîrinden ve beher şalopa kırk bir nefer ve beher sandâl yirmi iki neferle idâre mümkün olduğü mübâşir-i mûmâileyhin başkaca irsâl eylediği defter hâminden nümâyân olub ancak bunlardan hîn-i hâcetde tedârik olunmak üzere bir mikdârının tenzîl ve tanzîmi ve münâsibi üzere tertîb ve tanzîmi muktezâsı irâde-i seniyyemden olduğü ecilden Nehr-i Tuna şalopa vesâir ince donanmâ istihdâmına

mukaddemâ Vidîn ve muahharen Silistre'de her hâle vukufundan başka ricâl-i donanmâ-yı hümâyûnum ve Tuna'da ince donanmâ muharebesine vukûfu olanlar ile lede'l-müzâkere sâlifü'z-zikr şâloplar Nehr-i Tuna'da vakt-i muhârebede istihdâmı yetmiş nefere ve hâvan vaz' olmuş ise on nefer humbaracı ilâvesiyle ve sandâlların beheri vakt-i muhârebede otuz altı nefere muhtâc olduğu zâhir ve nümâyân olup bundan noksân ile muhârebede idâresi müsbed olamayacağını kat'ice beyân etmeleriyle şalopalara hâvan vaz' olundukda humbaracı noksân hîn-i iktizâda humbaracı ocağında ta'yîn kılınmak lâzım geldiğinden bunlara ma'âş tertîbi ve şimdiden nakli için tahrîri iktizâ etmeyüb vakt-i sefer-i hümâyûnumda evvelki tertîb üzere tedârik ve tahrîr olunmak ve şimdilik vakt-i hazer tertîbi olmak üzere lâzımı'l-vücûd olan gedikli ve neferâtın mikdâr ve ma'âşları husûsu ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ tersâne-i 'âmirem emîni iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Es-Seyyid Muhammed Nazîf dâme mecdihü ve mûmâileyhim ile müzâkere olundukda sefâin-i merkûm ve dört takımdan 'ibâret olmağla senevî bilâ ta'yîn altı yüz gurûş ma'âş ile bir kapûdân ve iki yüz kırk gurûş ile beher takımına birer nefer sergerde ve beher şâlopaya dört yüz gurûş ma'âş ile bir kapûdân ve iki yüz kırk gurûş ile bir nefer baş reis ve yüz seksen gurûş ile bir nefer topcubaşı ve yüz seksen gurûş ile bir nefer yelkenci ve yüz yirmişer gurûş ile dokuz nefer topcu ve altmışar gurûş ile on nefer mellâh ve kürekcî ve beher sandâla dahi ma'âş-ı mezkûre ile bir nefer baş reis ve bir nefer topcubaşı ve dört nefer topcu neferâtı ve sekiz nefer mellâh ve kürekcî ve aralık aralık ta'mir ve kalafât zuhûr edeceğine binâen beher takım senevî altmış gurûş ile ikişer nefer marângoş ve ikişer nefer kalafâtçı 'amelesi kifâyet edeceğini ihbâr etmiş olmalarıyla ol vechile kâlyonlar rûznâmçesinden terkîm etdirilen defteri takdîm kılınmağla mahallinden gelan defterlerde topcu neferâtına senevî altmışar gurûş tertîb olunmuş olub mâhiyesi beşer gurûş hesabına gelmekle bu mikdâr ma'âş ile devâm ve sebâtlarına i'timâd me'mûl olmayacağına binâen ifrât ve tefrîtden vikâye topculara beşer gurûş zam ile ma'âş-ı senevîleri bi'l-istizân yüz yirmişer gurûşa iblâğ olunmuş idüğü ve sâlifü'z-zikr kapûdânlardan ecel mev'ûduyla veyâhüd muhârebede fevt oludukda baş reis bulunan kapûdân ve bâdbânı ve topcubaşısından kangısı mâhir ve müstehak ise baş reis olmak ve kusûr [28-A] mellâh ve kürekciden bir mûntehabı bâdbânı nasb ve topcubaşından baş reis olur ise topculardan mahâretlüsünün topcubaşı nasb olunmak ve kapûdân ve baş reis ve bâdbânı ol teknelerde zâbitân olduklarına binâen neferât olanların zir-i idâresinde olub baş reislik ve bâdbânlık ve topcubaşılık ve kapûdânlığa mülâzım olmak senevî ma'âşları iki taksît ile te'diye olunmak ve bu vechile esâs rabt olunmak üzere tanzîmi muvâfık-ı irâde-i seniyyem ise iktizâ eden emr-i şerîfimin ısdârı lâzım geleceğini tahrîr ve inhâ eylediği bâ-takrîr-i 'atebe-i 'ulyâ mülûkânem 'arz ve takdîm birle kapûdân-ı müşârünileyhin inhâsı vechile emr-i 'âlişânım ısdâr ve müşârünileyh kapûdân pâşâ tarafından bir münâsib me'mûr ta'yîn ve tisyâr ile neferât-ı merkûm tahrîr etdirilmesi ve Silistre ve İbrâil ve Vidîn ve Rûşuk taraflarında olan şalopalara birer filika ve hâvan vaz' olunacak mahallerin inşâsı husûsu dahi Silistre vâlisî müşârünileyh ile Vidîn muhâfızı vezîrim Rüşdî Pâşâ ve İbrâil muhâfız vezîrim Abdullah Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühümâ ve Rûşuk mütesellimi Mehmed Sa'îd Pâşâ dâme ikbâlühüye ihâle olunması lede'l-istizân kapûdân-ı müşârünileyh tarafından bir münâsib gördüğü adam ta'yîniyle neferât-ı merkûm tahrîr ve lâzım gelan hâvan mahallerinin ve filikalarının inşâları için evâmîr-i 'aliyyem irsâliyle tanzîmine dikkat olunması bâbında hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûn-ı mülûkânem şerefrîz-i sahîfe sudûr olmakdan nâşi mücebince filika ve hâvan mahalleri inşâ olunması için diğere evâmîr-i şerîfemin ısdâr ve tisyâr olunarak tersâne-i 'âmirem tarafına 'ilm ü haber verilmiş olmağla sen ki mûmâileyhsin o makûle dermeyân-ı şâhânemin bir def'a dilhâh te'diyesine muktedir olduğuna binâen kapûdân-ı müşârünileyh tarafından bi'l-intihâb neferât-ı merkûmenin ol vechile tahrîrine mübâşir ta'yîn olduğunun ecilden muktezâ-yı me'mûrun üzerine ol tarafa varub ma' sergerdegân ve zâbitân ve marângoş ve kalafâtçının altı yüz neferden Rûşuk takımı için iktizâ eden neferâtı ma'âş-ı mezkûre ile vezîr-i müşârünileyhin inzimâm-ı re'y-i ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve ma'rifet-i mübâşirin ve cem'i ittifâkiyla devâm ve sebât edüb harb ve darba kâdir yarar ve tûvânâ yiğitlerden tahrîr ve serî'en tekmiil ve iktizâ eden senedâtları tanzîm ve yedlerine i'tâ olunmak için esâmî ve şöhet ve eşkâllerini mübeyyin memhûr ve mümzî defterinin takdîmi husûsuna ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve yedine i'tâ olunmuşdur imdi vusûlünde ber-minvâl-i muharrer şerefyâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûn-ı şâhânem mücebince ma' sergerdegân ve zâbitân ve marângoş ve kalafâtçı bin altı yüz neferi kapûdân-ı müşârünileyhin inhâsı vechile tahrîrine me'mûr olduğun mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukda muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ol tarafa varub zikr olunan Rûşuk takımı için iktizâ eden neferâtı vezîr-i müşârünileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve mübâşirinin ve cümle ittifâkiyla devâm-ı sebât eden harb ve darbe kâdir tûvânâ yiğitlerden tahrîr ve serî'an tekmiil ve iktizâ eden senedâtı tanzîm ve yedlerine i'tâ olunmak için esâmî ve şöhet ve eşkâllerini mübeyyin memhûr ve mümzî defterlerini bir sâ'at mukaddemce dersa'âdetime irsâl ve takdîmi husûsuna mezîd-i sa'y ve dikkat ve hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i istikâmet ve kusûr ve tekâsül ile mazhar-ı muâheze ve gadr olmakdan hazer ve mücânebet eyleyesin ve sen ki pâşâ-yı müşârünileyhsin neferât-ı merkûmenin me'mûr-ı mûmâileyh ma'rifetiyle bir sâ'at mukaddemce tahrîr ve tekmiil matlûb-ı mülûkânem idüğü mantûk-ı emr-i münîfimden ma'lûmun oldukda ol vech ile neferât-ı merkûmeyi serî'an tahrîr ve tekmiil olunarak iktizâ iden memhûr ve mümzî defterini 'acâleten dersa'âdetime takdîm olunması husûsunda ve husûsât-ı sâirede me'mûr-ı mûmâileyh her vechile lâzım gelan mu'âvenet ve müzâheretin icrasıyla teshîl me'mûriyetine serîr-i sa'y ve gayret eyleyesin ve siz ki kâdî ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâileyhimâsîz sizler dahi muktezâ-yı emr-i şerîfime imtisâl eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hüküm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü'l-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımı'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi 'aşare Rebî'u'l-âhir sene isnâ ve selâsin ve meteyn ve elf

Konstantinîye El-mahrûse Kad vusile ileynâ fi 7 Ş

Varak No: 28B

Kayıt No: 80

Tarih: Fî 7 Câ sene 1231

Konusu: Mehr-i müeccel ve nafaka davası

Mücebince mektûb hazret-i sadâretpenâhî vârid olmuşdur.

Medîne-i Rûşçuk mahallâtından Fâik Mahallesi sâkinlerinden Nefise binti Mustafâ nâm hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i sâbıkı işbu bâ‘isü’l-vesîka Es-Seyyid Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Hüseyin zevcem olub mukaddemâ beni tatlık etmekle zimmetinde mütekâ... mefkûdun ‘aleyh olan yüz yirmi gurûş mihr-i müeccelinden bâkî... gurûş ve nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene ma‘lûmum için otuz gurûş ile mihr-i mu‘accele sekse gurûş ve ‘alâ tarîku’l-vedî‘a yedine ref‘ ve teslim eylediği elli gurûş ve emrimle âhire bey‘ eylediği bir kıta revâk semeninden bâkî elli gurûşla cem‘an iki yüz yetmiş gurûşa bâliğ olub meblağ-ı mezbûru taleb ve da‘vâ ederim suâl olunub alıverilmesi matlûbumdur dedikde gibbe’s-suâl mezbûr Hüseyin dahi cevâbında zevcesi mezbûrenin vedî‘a-i yedine teslim eylediği elli gurûşun nısfını ifrâz ve nısf-ı uhrâsını ba‘de’l-inkâr zevcem mezbûre benim ile muhâla‘a-i sahiha-i şer‘iye ile muhâla‘a olub ben dahi hal‘-i mezbûru ba‘de’l-kabûl hukûk-ı zevceyne vesâir ahz ve i‘tâ ve mu‘âmelât-ı nesiye müte‘allika ‘âmm-i da‘vâdan her birimiz âherin zimmetini ibrâ-yı ‘âmm-i sahih-i şer‘î ile ibrâ ve iskât eyledik deyü ref‘imle mukâbele edecek mezbûr Hüseyin’den ref‘-i meşrûhunu mübeyyine beyin taleb olundukda ‘udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Mustafâ Efendî ibni Abdullah ve Abdullah Efendî ibni Abdullah nâm kimesneler liecli’s-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub istişhâd olunduklarında sa‘yü’l-hakîka mezbûr Hüseyin zevcesi mezbûre Nefise ile muhâla‘a-i sahiha-i şer‘iye ile muhâla‘a ol dahi hal‘-i mezbûrun ba‘de’l-kabûl hukuk-ı zevciye vesâire ahz ve i‘tâ vesâir mu‘âmelât-ı sinniye müte‘allika ‘âmm-i da‘vâdan her birleri âherin zimmetini ibrâ-yı ‘âmm-i sahih-i şer‘î ile ibrâ ve iskât eyledik deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer‘iye eylediklerinde ba‘de’ta’dîl ve’t-tezkîye şehâdet-i makbûle olmağın mücebince mezbûre Nefise bivech-i şer‘î mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ mezbûr Hüseyin’in ikrânı olan yirmi beş gurûşu edâya tenbîh ve inkârı olan diğer yirmi beş gurûşu muhâla‘a-i mezbûre Nefise’den beyyine taleb olundukda bi’l-küllîye isbatından izhâr-ı ‘aciz edüb dahi istihlâf dahi etmemegi bilâ tenbîh mu‘ârazadan men‘ birle mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu. Fî’l-yevmi’s-sâbi‘ min Cemâziye’l-âhir sene ehadî ve selâsin ve meteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Efendî ibni Abdullah ve Alî Dede ibni Abdullah ve Abdullah Efendî ibni Abdullah ve Hasan ibni İsmâ‘îl ve gayruhum

El-emr-i sülh ve kerfe Es-Seyyid Ahmed Çelebi müvellâ hilâfetü bimedîne-i Tırnovî nemakahü el-fakîr... ..

Varak No: 28B

Kayıt No: 81

Tarih: Fî 23 Ş sene 1232

Konusu: Şehadet ve asayişle alakalı dava kaydı

Hukûkullah-ı harfde sebk-i da‘vâ şart olmadığına binâen medîne-i Tırnovî sükkânından Osmân Ağa ibni İbrâhîm ve Mehmed bin Halîl nâm kimesne li ecli’s-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub istişhâd olunduklarında işbu bin iki yüz otuz iki senesi receb-i şerîfin selhi cum‘aertesi günü bâzâr gecesi ba‘de’l-gurûb havâda ‘aynım olduğu... hâlde ufka karîb iki başları kıbleye müteveccih olarak bizler hilâl-i şa‘bânü’l-mu‘azzamî re‘yü’l-‘ayn müşâhede ve mu‘âyene eyledik mârrü’z-zıkr pâzâr günü gurre-i şehri şa‘bân-ı şerîfidir bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iye etdiklerinde gibbe’t-ta’dîl ve’t-tezkîye şehâdetleri makbûle olmağın mâ vak‘a bi’t-taleb ketb olundu. Fî’l-yevmi’s-sâlis ve’l-‘ışrîn min şehri şa‘bânü’l-mu‘azzam sene isnâ ve selâsin ve meteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Osmân Ağa ibni İbrâhîm, Mehmed bin Halîl

Varak No: 29A

Kayıt No: 82

Tarih: Fî 3 Ş sene 32 (1232)

Konusu: Muhasebe defteri kayıtları

Plevneli Lökçüoğlu Monlâ Ahmed ile Muhzır oğlu Muhammed Rûşçuklu Doğramacı Es-Seyyid Alî bin Hüseyin’in şirketleri muhâsebesi defteridir. Fî 3 Ş sene 32

Bez dezgâhı ‘ale’l-iştirâk üç şerikin ‘ameliyle

Vücûda gelan dezgâh ‘aded 8 gurûş 100, Perâkende yaptıkları iş gurûş 6

Cem‘an hâsilât gurûş 106

Dezgâhlara mesârif ağaç akçesi ve yemeklik zahîre ve yola kirâ ve mesârif... bâ-defter-i müfredât gurûş 49

Mâl-ı hâsilât gurûş 106

49 = 57 Mesârif-i furûnhâde zuhûr eden

İşbu mâldan Alî’nin makbûzu gurûş 50 Dezgâh

6 Çark ve sofra ve çorab

+ 56

19 Fâiz furûnhâde

Alî’nin şerîki Monlâ Ahmed’e karz verdiği gurûş 41,5

37 Alî’nin zimmetine geçen mâl-ı şirket

4,5

2 Beşik akçesinden

2,5

2 Dakîk pârası

0

Monlâ Ahmed’in Alî’den aldığı öreke

Aded 10 gurûş 15-15 (Bâ-ma‘rifet-i şer‘ tahsîl) = 0

fî 40

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Varak No: 29A

Kayıt No: 83

Tarih: Fî 232 (1232)

Konusu: Tayin

Bin iki yüz otuz iki senesi Ağustos ibtidâsından temmuzu gâyetine gelince bir sene kâmilen zabt eylemek üzere memalik-i mahrûse-i enfîye mukâta'âsı aklâmından Rûşçuk Silistre ve Yergöğü ve tevâbi' darbhâne-i 'âmire tarafından bâ-fermân-ı 'âlî ber-vech-i emânet idâresini der'uhdeye ihâle ve tefvîz olmağla kalem-i mezbûrun tevâbi'inden enfîyecilikde taleb ve râgıb olan Rûşçuk eşrâfından sa'âdetlü topçubaşı Es-Seyyid İbrâhîm Ağa'ya bin üç yüz gurûşa iltizâm olub ağa-yı mûmâileyh dahi kabûl edüb ve yüz elli kıyye enfîye dokuz gurûşa a'lâ olarak verdim cem'-i yekûn iki bin altı yüz elli gurûş eder. Meblağ-ı mezbûrun peşînâtı taraf-ı mîrî için tarafımıza teslim mâ'adâsı üç taksît taksit-i evvel Ağustos üç mâh mürûrunda ve taksît-i sâni kezâlik ve taksît-i sâlis kezâlik minvâl-i meşrûh üzere tarafımıza deyn tahvîli i'tâ birle mukâta'a-i mezkûr için işbu zabt temessükü verilmişdir gerekidir ki ağa-yı mûmâileyh kazâ-yı mezkûrlarda enfîyecilik eyleyüb yedinde olan emr-i 'âlîşân mûcib-i hilâfî hareket etmemek şurûtuyla enfîyecilik eyleye tarafımızdan ve taraf-ı âherden kimesne mâni' olmaya.

Sene 232 Bende Asi Taso enfîyeci..., Bende Panâyot enfîyeci

Varak No: 29A-29B

Kayıt No: 84

Tarih: Fî 15 L sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden müteveffîye Âişe binti İbrâhîm'in terekesi ve taksimi

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Câmî'-i Cedîd Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem müteveffîye olan Âişe binti İbrâhîm nâm hatunun verâseti zevci El-Hâc Mehmed Alemdar ile kebîre kızı Fâtıma ve sağîre kızı Esmâ ve vâlidesi Fâtıma'ya inhisârî mütihaklık oldukda verese kibâr iltimâsı ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le müteveffîye-i mezkûrenin terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îye tevdi' ve taksîm olan muhallifât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşare min Şevvâli'l-mükerrerem sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Sevâî entârî 'aded 1 pâra 4.800, Şâlî entârî 'aded 1 pâra 2.000, Mûsta'mel libâde 'aded 1 pâra 400, Peştemâl 'aded 1 pâra 200, Mûstamel Cübbe 'aded 1 pâra 200, Kürk 'aded 1 pâra 2.800

[29-B]

Telli top pâra 800, Göğüs altunu 'aded 1 pâra 1.800, Altun... çift 1 pâra 9.600 miskâl 20 hesab 12, Debbiye? 'aded 10 pâra 1.100, Müteveffîye kerîmesinden hisse-i irsîyesi pâra 7.640,

Mîhr-i müeccelü'z-zevcû'l-mezbûr pâra 2.800

Yekûn-ı muhallifât pâra 34.260 gurûş 856,5

Minhâ'l-ihracât:

Resm-i kismet pâra 920

Sahhû'l-bâkî fî't-taksîm-i beyne'l-verese pâra 33.340

Hisse-i binti pâra 10.256, Hisse-i binti pâra 10.256, Hisse-i ümmü'l-mezbûre pâra 5.128, Hisse-i zevc pâra 7.692

Varak No: 29B-30A-30B-31A

Kayıt No: 85

Tarih: Fî sene 1231-1232

Konusu: Masraflar defteri

Bin iki yüz otuz bir senesi rûz-ı kâsımından otuz iki senesi rûz-ı hıdırına gelince altı mâh müddetde hâlâ Rûşçuk mütesellimi mîr-i mîrân-ı kirâmdan 'atûfetlü Mehmed Sa'îd Pâşâ hazretleri ma'rifetiyle bi-şartü'l-vücûh umûr-ı vilâyete sarf olunan masrûfâtı defteri meclis-i şer' de cümle muvâcehesinde kırâat olunub kâffe-i masrûfâtı ve harc-ı defter cümlesi hesab olundukda cem'an yetmiş ve bin dokuz yüz otuz bir gurûşa bâliğ ve resîde olub cümlesi kabûl ve deyn etdiklerinden sonra maktû'ât fiâtlarının altı mâhlık maktû'ları üç bin gurûş furûnhâde olunub bâkî yetmiş bin dokuz yüz otuz gurûş eylevm kazâda dahi... ba'de'l-harc altmış iki bin altmış gurûş eylevm mezbûr yüz elli yedi rub' üzerine taksîm olundukda beher rub'a

150 - Silistre vâlisî devletlü velîi'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin tahrîrâtıyla gelen tatarına

150 - Müşârünileyh efendimiz hazretlerinden bâ-tahrîrât vürûd eden tatarına verilen

1.500 - Müteveffâ Boşnak Ağa'nın deyni için bâ-fermân ve bâ-buyuruldu Celâl Pâşâ tarafından gelen ağaya

250 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilen

150 - Müşârünileyh efendimiz tarafından vürûd eden tatarına verilen

2.200

1.000 - Bursa'da ikâmet eden devletlü Şerîf Pâşâ hazretlerine takdîm olunan

500 - Pâşâ-yı müşârünileyh tarafından vürûd eden selâm ağasına verilen

350 - Silistre vâlisî devletlü velîi'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin delil başısı ağa tarafından gelen gönüllü ağasına verilen

150 - Müşârünileyh devletlü velîi'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin tahrîrâtıyla gelen tatarına verilen

250 - Kule muhafızı mîr-i mîrân-ı kirâmdan devletlü Mustafâ Pâşâ tarafından gelen ağaya verilen

4.450

500 - Maslahat-ı mühimme ile der 'aliyyeye gönderilen tatarına verilen harc-ı râh

1.035 - Ber-mu'tâd-ı kadîm Silistre vâlîlerine tahsîs buyurulan imdâd-ı hazerîye otuz iki senesine

500 - Mebâliğ-i merkûmu tahsîline bâ-buyuruldu me'mûr buyurulan ağaya verilen

500 - Bâ-hatt-ı şerîf voynuk re'âyaları husûsuyla gelen hasekî ağaya

500 - Bâ-fermân-ı 'âlî menzil nizâmı için vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye

7.485

100 - Bâ-tahrîrât devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelan tatarâ verilan
400 - Bâ-fermân-ı 'âlî Ada-i Kebîr kal'esine me'mûr buyurulan dört nefer mi'mâr halfyelerine verilan
500 - Vidîn Kal'esi'na gidecek ta'yînâtın isti'câl emriyle gelan ağaya verilan
100 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilan
400 - Kılâ'-ı şâhânelerin tertîbât fermânlarıyla gelan tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilan
8.985
350 - Eğriboz vâlisî devletlü Yûsuf Ziyâ Pâşâ hazretlerinin kâimeleriyle gelan ağaya verilan
250 - Maslahat ile vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilan
1.500 - Silistre vâlisî devletlü Rüşdî Pâşâ efendimizin delil başısı Mehmed Ağa'ya verilan
250 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilan
200 - İbrâîl vâlisî devletlü Mustafâ Pâşâ hazretlerinin adamına verilan
11.535
400 - Maslahat-ı mühimme ile der'aliyyeye gönderilen tatarâ harc-ı râh verilan
750 - Bâ-fermân-ı 'âlî ve bâ-buyuruldu değirmen mâddesiyle gelan Vidîn muhâfızı tarafından ağaya
150 - Ağa-yı mûmâileyhin adamlarına verilan
12.835
[30-A]
Nakl-i yekûn gurûş
12.835
1.600 - Şâm-ı Şerîf vâlisî devletlü velî'n-ni'am efendimizin ibkâ müjdesiyle vürûd eden kaçak tatarlarına
200 - Der'aliyyeye vürûd eden devletlü Rüşdî Pâşâ tatarına verilan
100 - Uzun Hâcî Alî Ağa tarafından gelan adamına verilan
1.000 - Edirne'de şeref mukîm mîr-i mîrân-ı kirâmdan devletlü Sâlim Pâşâ hazretlerine takdîm olunan
300 - Pâşâ-yı müşârûnileyhin bir nefer enderûn ağasına verilan
16.035
250 - Belgrâd tarafından Der'aliyyeye giden topcu ustalarına verilan
2.685 - Vidîn Kal'esi'ne gönderilen ecnâs-ı zehâirin navlun sefâini
50 - Silistre mütesellimi ağa tarafından gelan ağaya verilan
750 - Der'aliyyeden maslahat zimmında vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilan
100 - Silistre binâ emîni 'atûfetlü Çelebi Ağa tarafından gelan adama verilan
19.870
300 - Vidîn Kal'esi'ne gidecek ta'yînâtın üzerine me'mûr buyurulan ağaya verilan
50 - Ağa-yı mûmâileyhin bir nefer adamına verilan
150 - Vidîn muhâfızı devletlü Celâl Pâşâ efendimize maslahat ile gönderilen tatarâ
250 - Silistre vâlisî devletlü Rüşdî Pâşâ efendimizin buyuruldusuyla gelan efendiye verilan
400 - Maslahat-ı mühimme ile Der'aliyyeye gönderilen tatarâ harc-ı râh
21.020
200 - Bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı devletlü Celâl Pâşâ efendimiz tarafından Hezârgrâd tarafına me'mûr olan
1.500 - Silistre vâlisî devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafına da'vet için gelan efendiye verilan
250 - Efendî-i mûmâileyhin adamlarına verilan
500 - Kazâlarda serseri 'askerin mürûr etmemesi için Vidin tarafından bâ-buyuruldu gelan ağaya
100 - Ağa-yı mûmâileyhin adamına verilan
23.570
750 - Hoton ve Bender ahâlileri Tuna sevâhilinde iskân etmeleri için bâ-hatt-ı hümâyûn vürûd eden tatarâ
250 - Mâçîn muhâfızı devletlü İbrâhîm Pâşâ hazretleri tarafından gelan ağaya verilan
1.000 - Silistre vâlisî devletlü Rüşdî Pâşâ efendimiz hazretlerinin gönüllü ağavâtından İzzet Ağa'ya
250 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilan
150 - Maslahat ile Vidîn muhâfızı devletlü Celâl Pâşâ efendimiz hazretleri tarafına gönderilen tatarâ
25.970
1.675 - Şumnu tarafınadan gelüb Vidîn cânibine giden pâşâ efendimizin eşyâlarının navl-ı sefâini
750 - Nîğbolu Kal'esi'nden İbrâîl tarafına nakl olunan köhne topların kayık icâresi
500 - Pırlepe panâyırı husûsu için bâ-fermân-ı 'âlî vâlide sultân kethüdâsı tarafından gelan Muslu Ağa'ya
100 - Ağa-yı mûmâileyhin bir nefer ağasına verilan
250 - Devletlü Celâl Pâşâ efendimizin duhâncı başısı ağaya verilan
29.260
150 - Nîğbolu mütesellimi devletlü Mustafâ Pâşâ tarafından gelan adama verilan
500 - Der'aliyyeden maslahat-ı mühimme ile vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilan
100 - Silistre mütesellimi tarafından gelan adama verilan
200 - İbrâîl muhâfızı devletlü Mustafâ Pâşâ hazretlerinin tahrîrâtıyla gelan ağaya
30.310
1.500 - Silistre vâlisî devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin enderûn baş çukadârına
350 - Mîr-i mûmâileyhin adamlarına verilan
4.825 - Vidîn ve Belgrâd tarafına ceste ceste nakl olunan cebehânelerin navl-ı sefâini
1.785 - Cebehâne-i 'âmireden vürûd eden çavuşâna verilan
100 - Vidîn muhâfızı devletlü Celâl Pâşâ efendimizden bâ-tahrîrât gelan tatarâ verilan
38.870

150 - Devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin tahrîrâtıyla gelan tatara verilan
500 - Maslahat ile Der'aliyyeye gönderilen tatara verilan harc-ı râh
250 - Dobriçe sultânî şehâmetlü sultân efendî hazretlerinin hazînedârına verilan
250 - Der'aliyyeden maslahat ile gelan ağaya verilan
40.020

250 - Der'aliyyeden vürüd eden tatar-ı sadr-ı 'âlîye
500 - Sâbık gümrük emîni Hasan Ağa'nın mâddesiyle gelan ağaya verilan
1.180 - Yeniçeri ağasının altı aylık mâhîyesi
3.875 - Muhâfiz ortaların ta'yînât bedeli
45.825

[30-B]

Nakl-i yekûn gurûş
45.825

120 - Kışla icâresi
3.500 - Yukarı nâhîye bölükbaşısına mâhîye
3.500 - Aşağı nâhîye bölükbaşısına mâhîye
3.500 - Kapu bölükbaşısına altı aylık mâhîye
15.000 - Matbah masrûfâtı
71.445

1.786 - Ber-mu'tâd-ı kadîm birer paradan harc-ı imzâ

300 - İkrâmîye

400 - Kâtibîye, hüddâmîye, ihzârîye
Gurûş 255 gurûş 155 gurûş 250

73.931

3.000 - Maktû'ât kurâlarının altı mâhlik maktû'ları furûnhâde

70.931

7.766 - Çernovi hâslarına isâbet eden semen hisse ihrâc

62.065

Kazâ-i mezbûr kurâlarına tevzî' olunan yalnız altmış iki bin altmış beş gurûşdur.

Mahallât:

Mahalle-i Câmi'-i Cedîd rub' 7, Mahalle-i Kara Mustafâ rub' 2, Mahalle-i Hâcı Mûsâ rub' 3, Mahalle-i Arîk Ramazân rub' 2 fi 1, Mahalle-i Fâik rub' 3,5,
Mahalle-i Mesîh Voyvoda fi 2, Mahalle-i Câmi'-i Atîk fi 1, Mahalle-i Mahmûd Voyvoda fi 2, Mahalle-i Bacanak, Mahalle-i Kuyumcu fi 1,

Mahalle-i Ermeniyân fi 2, Mahalle-i Vâroş ve Çiftlikân rub' 10 yekûn-ı rub' 30,5

Nâhîye-i bâlâ:

Kârye-i Basaraba rub' 2, Kârye-i Krâsne rub' 3, Kârye-i Bozişte fi 2, Kârye-i Pirgos-u Müslim fi 2, Kârye-i Pirgos-u Müsliva fi 2, Kârye-i Pirgos-u zimmiyân rub' 3,5, Kârye-i Maçika fi 3,

Kârye-i Ablânova-i Yalı rub' 2,5, Kârye-i Karakocalı rub' 1, Kârye-i Batın rub' 2, Kârye-i Belço rub' 1,5, Kârye-i Brâstovîçe fi 2, Kârye-i Çelinu rub' 1,5,

Kârye-i Obretenik rub' 2, Kârye-i Dümogile rub' 1 fi 1, Kârye-i Pelîne rub' 1 fi 1, Kârye-i Şoroko fi 1, Kârye-i Ustronce rub' 2,5, Kârye-i Gölpinar rub' 1,5,

Kârye-i Sağırılar rub' 2, Kârye-i Helvâcı Yenicesi rub' 1 fi 1, Ablânova-i Dağ rub' 2,5, Kârye-i Çervince rub' 1 fi 3, Kârye-i Kostaniçe rub' 3 fi 1, Kârye-i Bezofça rub' 2,5,

Kârye-i Manâstır-ı Kebîr rub' 2, Kârye-i Manâstır-ı Sağır fi 2, Kârye-i Balabanlı fi 2, Kârye-i Beşpinar fi 2, Kârye-i Çernoy rub' 2 fi 3, Kârye-i Nove fi 2,

Kârye-i Koşu rub' 1 fi 1, Kârye-i Yuvân Çiftliği fi 3, Kârye-i Karşilova rub' 3,5, Kârye-i İsfelânik rub' 5, Kârye-i Bazın rub' 1 fi 1, Kârye-i Güğümlü Yenicesi fi 1,

Kârye-i Semerci rub' 2, Kârye-i Beğalan rub' 2,5, Kârye-i Vitova rub' 3,5

Yekûn-ı rub' 68,5

Nâhîye-i zîr:

[31-A]

Kârye-i Ablânova-i Zimmiyân rub' 1, Boresânlı fi 3, Kârye-i Gâglîye rub' 2 fi 3, Kârye-i Kışlak rub' 1,5, Kârye-i Hotânça fi 3, Kârye-i Ödenlik rub' 1 fi 1,

Kârye-i Koşâren rub' 1 fi 1, Kârye-i Garvân rub' 1 fi 1, Kârye-i Yörükler fi 3, Kârye-i Yenimahalle fi 2, Kârye-i Güvece rub' 1, Kârye-i Beşevli rub' 1,

Kârye-i Ca'ferova fi 2, Kârye-i Virânova rub' 1, Kârye-i Balpınar rub' 2,5, Kârye-i Balpınar Yenicesi fi 2, Kârye-i Karaağaç rub' 3, Kârye-i Kılıç Mahallesi fi 2,

Kârye-i Sinova fi 3, Kârye-i Gârincılar rub' 1 fi 1, Kârye-i Hâcı Fakîhler rub' 1, Kârye-i Nasreddin rub' 1 fi 1, Kârye-i Kovancılar rub' 2,5, Kârye-i Mesîh Mahallesi rub' 1,

Kârye-i Kara Mehmedler rub' 2, Kârye-i Beslâtin fi 3, Kârye-i Çanakcılar fi 1, Kârye-i Ahmedler fi 1, Çanakcılar Yenicesi fi 2, Kârye-i Çavuş Mahallesi fi 1,

Kârye-i Kara Hızır rub' 1, Kârye-i Delî Yûsuf rub' 3, Kârye-i İsvât rub' 1,5, Kârye-i Hâcıoğulları fi 2, Kârye-i Kosî Müslim fi 1, Kârye-i Sarı Sinânlar fi 1,

Kârye-i Rüûslar fi 3, Kârye-i Râhova-i Sagir rub' 1, Kârye-i Kosî Gebrân rub' 1, Kârye-i Sarıgöllü fi 2, Kârye-i Kuzgunluk fi 2, Kârye-i Dayı-i Hızır rub' 1,

Karye-i Denizler fi 3, Karye-i Mişê Mahallesi fi 2, Karye-i İsmîl-i Atık rub' 1,5, Karye-i Karasulu rub' 1, Karye-i Babu rub' 1, Karye-i Orhan-ı Kebîr rub' 1,

Karye-i Orhan-ı Sağîr fi 3, Karye-i Râhova-i Bâlâ rub' 3, Karye-i Tabân rub' 1, Karye-i Mâretîn rub' 1 fi 3, İslâpol rub' 1,5, Karye-i Kayalı rub' 1,

Karye-i Pâra Mahallesi fi 1, Karye-i Sarı Nebî fi 1

Yekûn-ı rub' Nâhiye-i zîr 58

Nâhiye-i bâlâ 68,5

Nefs-i Rûşçuk 30,5

157

Havâs:

Karye-i Kâdî rub' 10, Karye-i Çernova rub' 2,5, Karye-i Besânîçe rub' 1, Karye-i Koyrînce rub' 4, Karye-i Tetova rub' 5, Karye-i Loçeva rub' 6 fi 1,

Karye-i Opar rub' 4, Karye-i Sırtalan rub' 2, Karye-i İsmîl-i müslim rub' 5 fi 1, Karye-i Kütüklü rub' 4, rub' 44

Maktû'ât:

Karye-i Tutrâkân gurûş 1.250, Karye-i Vîrlonka gurûş 750, Karye-i Batince gurûş 400, Karye-i Benek gurûş 150, Karye-i Vîpeş gurûş 40, Karye-i Uzuncaorman gurûş 40,

Karye-i Golâmka gurûş 110, Karye-i Yahudiyân gurûş 200

620-471=149 157 /149

Varak No: 31B-32A-32B-33A

Kayıt No: 86

Tarih: Fi L sene 1232

Konusu: Rusçuk için sarf olunanlar ve 1230 senesine ait bazı harcamalar

Otuz iki senesi rûz-ı hızırından şevvâl-i şerîf gâyetine gelince sâbîkâ Rûşçuk mütesellimi olub elyevm Silistre vâlisi vezîr-i asaf-ı nazîr merhametlü Mehmed Pâşâ efendimizin tarafından umûr-ı vilâyete sarf olunan ve otuz senesine mahsûben Nu'mân Bey'e Rûşçuk Kal'esi kerâste bedelîyesi verilen ve matbahda... olunan konakhâ cem'an ve harc-ı imzâ bir yük yirmi üç bin sekiz yüz seksen üç buçuk gurûşa bâliğ olub kırk bin

Gurûş

3.500 - Silistre vâlisi devletlü Hüseyin Pâşâ efendimiz hazretlerine takdîm buyurulan iki re's esb bahâsı

1.500 - Müşârünileyh hazretlerinin kethüdâsı necâbetlü beyefendiye isbâl buyurulan bir re's esb bahâsı

150 - Müşârünileyh hazretlerinden bâ-tahrîrât vürûd eden tatarına verilen

100 - Maslahat zımında Vârna tarafına gönderilen tatar

200 - Toplar ile bâ-buyuruldu muhâfaza-i İbrâîl devletlü Abdullah Pâşâ tarafından gelan adama

5.450

150 - Mühimmât ile Der'aliyyeden gelan üç nefer çavuşına verilen hizmet

1.056 - Bâ-fermân-ı 'âlî Der'aliyyeye matlûb buyurulan yapağı bedelîyesi

1.000 - Mübâşîr buyurulan hâceğân-ı hümâyûndan Ahmed Efendî'ye verilen bir re's esb bahâsı

150 - Efendî-i mûmâileyhin etbâ'larına verilen

250 - Der'aliyyeden Belgrâd tarafına me'mûr buyurulan kapûdâna verilen

8.056

500 - Menzil nizâmı fermânıyla vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen

250 - Tirmovî voyvodası tarafından gelan ağaya verilen

250 - El-Hâc Şâkir Ağa tarafından bâ-tahrîrât vürûd eden adama verilen

300 - Menzil nizâmı için bâ-buyuruldu Rûmilî vâlisi tarafından gelan tatar

300 - Bâ-buyuruldu Vidîn muhâfızı tarafından gelan ağaya verilen

9.656

150 - Silistre vâlisi tarafından bâ-tahrîrât vürûd eden ağaya verilen

500 - Bâ-fermân-ı 'âlî Der'aliyyeye vürûd eden Alî Ağa'ya verilen

765 - Belgrâd tarafına nakl olunan cebehânelerin navl-ı sefâini

50 - Merkûm cebehânelerin üzerlerine me'mûr buyurulan çavuş ağaya verilen

250 - Silistre vâlisi Hüseyin Pâşâ hazretlerinin hazînelerine navlun sefâini

11.371

400 - Der'aliyyeden vürûd eden dört nefer enderûn ağavâtlarına verilen

250 - Bâ-buyuruldu menzil nizâmı için Vidîn muhâfızı devletlü Rüşdî Pâşâ efendimizin tatarları odabaşısına

250 - Ma'zûl yeniçeri ağasının uşaklarına

150 - Devletlü Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelan tatar hizmet

100 - Belgrâd tarafından gelan topçulara verilen

12.521

250 - Vidîn tarafına maslahat ile gönderilen tatar verilen

350 - Menzil husûsuna dâir bâ-fermân-ı 'âlî vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen

250 - Devletlü velî'i-ni'am sadr-ı a'zam mektûbuyla gelan efendilere verilen

200 - İskân emriyle vürûd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen

250 - Müblisî'l- mâl emriyle gelan ocak çavuşuna verilen

13.821

200 - Vidîn tarafından gelub Der'aliyyeye giden ustalara verilen

1.500 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'i-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin delîl başısına verilen

250 - Ağa-yı mûmâileyhin gönüllü ağasına verilen
250 - Devletlü Ahmed Pâşâ hazretlerinden bâ-tahrîrât vürüd eden Zâ'im Ağa'ya
1.726 - İbrâîl tarafına ceste ceste nakl olunan köhne topların navl-ı sefâini
17.747
150 - Merkûm topların üzerlerine me'mûr olan mübâşirine verilen
150 - Vidîn muhâfızı devletlü velî'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimizin tatarları odabaşısına
500 - Bâ-fermân-ı 'âlî vürüd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen
750 - Maslahat ile Der'aliyyeye gönderilen tatarlar odabaşısına harc-ı râh
250 - Silistre vâlisî devletlü Hüseyin Pâşâ hazretlerinin buyuruldusuyla gelen ağaya
19.547
100 - Devletlü sadr-ı a'zam mektûbuyla gelen efendîye verilen
4.785 - Umûr-ı mühimme ile etrâfa isbâl olunan 'arabahânın icâresi
350 - Der'aliyyeden vürüd eden tatarlara verilen
1.500 - Silistre eyâleti devletlü Hüseyin Pâşâ hazretlerine tevcih-i ihsân-ı hümâyûn i'lânıyla
300 - Ağa-yı mûmâileyhin etbâ'larına verilen
26.582

[32-A]

Nakl-i yekûn-ı gurûş

26.582

250 - Müşârünileyhin buyuruldusuyla menzil nizâmı için vürüd eden ağaya verilen

200 - Devletlü sadr-ı a'zam mektûbuyla gelen iki nefer efendîlere verilen

450 - Devletlü Hüseyin Pâşâ hazretlerinin teşriflerinde Kâdî karyesinde verilen şa'ir bahâsı kıyye 30

500 - Müşârünileyh hazretlerinin konakçılara verilen

900 - Müşârünileyhin dâirelerine iki ahşâm verilen ta'yînât-ı şa'ir kıyye 60

28.882

500 - Müşârünileyhin kethüdâsına verilen bârgîr bahâsı

1.500 - Müşârünileyhin zahirecileri olan ağaya verilen

350 - Müşârünileyhin silahdârına bir çift tabanca bahâsı

550 - Müşârünileyhin kapucular kethüdâsına bir tüfenk bahâsı

350 - Müşârünileyhin mühürdârlarına bir çift tabanca bahâsı

32.132

500 - Müşârünileyhin hazîne kâtibi Abdî Efendî'ye verilen bârgîr bahâsı

500 - Müşârünileyhin tatarları ağasına verilen

3.500 - Müşârünileyhin dâire-i devletlerine verilen susucuyan

1.000 - Der'aliyyeden maslahat-ı 'âlîye ile vürüd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye verilen

3.828 - Muhâfiz ortaların ta'yînât bedelîyesi ve kışla icâresi

41.460

720 - Yeniçeri ağasına mâhîye

34.500 - Rüşçuk Kal'esi ebnîyesi için sâbık binâ emîni Nu'mân Bey'e verilen kerâste bedelîyesi

13.500 - Matbah yanında müceddeden inşa olunan etbâ'ı konakları

12.500 - Harem-i velî'n-ni'amîde müceddeden inşa olunan konaklar

2.500 - Yukarı nâhîye bölükbaşısına verilen mâhîyesi

105.180

2.500 - Aşağı nâhîye bölükbaşısına verilen dört aylık mâhîye

2.500 - Kapu bölükbaşısına dört aylık mâhîye

10.000 - Matbah masrafı dört aylık

120.180

33.004,5 - Ber-mu'tâd-ı kadîm birer pâradan harc-ı imzâ ve mâhîyelerin

300 - İkrâmîye

400 - Kâtibîye (gurûş 250), Huddâmiye (gurûş 165) İhzârîye (gurûş 550)

133.004,5

-40.000 - Vezîr-i müşârünileyhin kendi hüsn ü ihtiyârıyla kazâ ahâlilerine in'âm buyurub masrûfundan furûnhâde eylediği

83.880,5

-2.940,5 - Maktû'ât kurâlarının rûz-ı kâsıma kadar maktû'aları furûnhâde

80.940,5

-10.118 - Çernovi kâdîlarına ber-mu'tâd ifrâz olunan semen

70.823,5 Yalnız yetmiş bin sekiz yüz yirmi üç buçuk gurûş tevzî' olunmuşdur.

Mahallât:

Mahalle-i Câmi'-i Cedîd rub' 7, Mahalle-i Kara Mustafâ rub' 2, Mahalle-i Hâcı Mûsâ rub' 3, Mahalle-i Arık Ramazân rub' 2 fi 1, Mahalle-i Fâik rub' 3,5,

Mahalle-i Mesîh Voyvoda fi 2, Mahalle-i Câmi'-i Atîk fi 1, Mahalle-i Mahmûd Voyvoda fi 2, Mahalle-i Bacanak fi 1, Mahalle-i Kuyumcu fi 1,

Mahalle-i Ermeniyân fi 2, Mahalle-i Vâroş ve Çiftlikân rub' 10, rub' 30,5,

[32-B]

Karye-i Basaraba rub' 2, Karye-i Krâsne rub' 3, Karye-i Buzište fi 2, Karye-i Pîrgos-ı Müslim fi 2, Karye-i Pîrgos-ı zimmiyân rub' 3,5, Karye-i Maçika fi 3,
 Karye-i Ablânova Yalı rub' 2,5, Karye-i Karakocalı rub' 1, Karye-i Bafîn rub' 2, Karye-i Belço rub' 1,5, Karye-i Brâstonce fi 2, Karye-i Çelinu rub' 1,5,
 Karye-i Obretenik rub' 2, Karye-i Dümagile rub' 1 fi 1, Karye-i Piline rub' 1 fi 1, Karye-i Şoroko fi 1, Karye-i Ustrunca rub' 2,5, Karye-i Gölpinar rub' 1,5,
 Karye-i Sağırılı rub' 2, Karye-i Helvâcı Yenicesi rub' 1 fi 1, Karye-i Ablânova-i Dağ rub' 2,5, Karye-i Çervince rub' 1 fi 3, Karye-i Kostâniçe rub' 3 fi 1, Karye-i Berofçe rub' 2,5,
 Karye-i Manâstır-ı Kebîr rub' 2, Karye-i Manâstır-ı Sağîr fi 2, Karye-i Balabanlı fi 2, Karye-i Beşpinar fi 2, Karye-i Çernovi rub' 2 fi 3, Karye-i Nova fi 2,
 Karye-i Koşu rub' 1 fi 1, Karye-i Yuvân Çiftliği fi 3, Karye-i Karşilova rub' 3,5, Karye-i İsfelânik rub' 5, Karye-i Bazîn rub' 1 fi 1, Karye-i Güğümlü Yenicesi fi 1,
 Karye-i Semerci rub' 2, Karye-i Beğalan rub' 2,5, Karye-i Vitova rub' 3,5, karye rub' 68
 Nâhiye-i zîr:
 Ablânova zimmiyân rub' 1, Karye-i Borasânlı fi 3, Karye-i Gâğlıye rub' 2 fi 3, Karye-i Kışlak rub' 1,5, Karye-i Hotânçe fi 3, Karye-i Ödenlik rub' 1 fi 1,
 Karye-i Koşâren rub' 1 fi 1, Karye-i Garvân rub' 1 fi 1, Karye-i Yörükler fi 3, Karye-i Yenimahalle fi 2, Karye-i Güvece rub' 1, Karye-i Beşevli rub' 1,
 Karye-i Ca'ferova Kara fi 2, Karye-i Virânova rub' 1, Karye-i Balpınar rub' 2,5, Karye-i Balpınar Yenicesi fi 2, Karye-i Karaağaç rub' 3, Karye-i Kılıçmahallesi fi 2,
 Karye-i Sinova fi 3, Karye-i Gârncılar rub' 1 fi 1, Karye-i Hâci Fakihler rub' 1, Karye-i Nasreddin rub' 1 fi 1, Karye-i Kovancılar rub' 2,5, Karye-i Mesih Mahallesi rub' 1,
 Karye-i Kara Mehmedler rub' 2, Karye-i Belaslâtîn fi 3, Karye-i Çanakcılar fi 1, Karye-i Ahmedler fi 1, Karye-i Çanakcılar Yenicesi fi 2, Karye-i Çavuş Mahallesi fi 1,
 Karye-i Karahızlılar rub' 1, Karye-i Deli Yusuflar fi 3, Karye-i İsvât rub' 1,5, Karye-i Hâcioğulları fi 2, Karye-i Kosu müslim fi 1, Karye-i Sarı Sinânlar fi 1,
 Karye-i Rûûslar fi 3, Karye-i Râhova-i zîr rub' 1, Karye-i Kosî gebrân rub' 1, Karye-i Sarıgöllü fi 2, Karye-i Kuzgunluk fi 2, Karye-i Dayı Hızır rub' 1,
 Karye-i Denizler fi 3, Karye-i Mişe Mahallesi fi 2, Karye-i İsmil-i Atik rub' 1,5, Karye-i Karasulu rub' 1, Karye-i Bâyo rub' 1, Karye-i Orhan-ı Kebîr rub' 1,
 Karye-i Orhan-ı Sağîr fi 3, Karye-i Râhova-i Bâlâ rub' 3, Karye-i Taban rub' 1, Karye-i Mâretîn rub' 1 fi 3, Karye-i İslâpol rub' 1,5, Karye-i Kayalı rub' 1,
 Karye-i Pâra Mahallesi fi 3, Karye-i Sarı Tepe fi 1
 Yekûn-ı rub' Nâhiye-i zîr 58
 Nâhiye-i bâlâ 68
 Nefs-i Rûşçuk 30,5
 156,5

[33-A]

Havâss

Karye-i Kâdî rub' 10, Karye-i Çernova rub' 2,5, Karye-i Besânçe rub' 1, Karye-i Kobrençe rub' 4, Karye-i Tetova rub' 5, Karye-i Luçeva rub' 6 fi 1,
 Karye-i Opar rub' 4, Karye-i Sirtalan rub' 2, Karye-i İsmil-i müslim rub' 5 fi 1, Karye-i Kütüklü rub' 4 rub' 44
 Maktû'ât
 Karye-i Tutrâkân gurûş 1.250, Karye-i Virelofça gurûş 750, Karye-i Batince gurûş 400, Karye-i Benek gurûş 150, Karye-i Viş gurûş 40, Karye-i Uzuncaorman gurûş 40,
 Karye-i Golâmak gurûş 110, Karye-i Yahüdiyân gurûş 200

Varak No: 33A

Kayıt No: 87

Tarih: Fî 28 L sene 1232

Konusu: Tayin ve maaş taksimi

İşbu bin iki yüz otuz iki senesi mâh-ı şevvâlin yirmi sekizinci gününde Rûşçuk menzilcisi Edhem Ağa menzilden keff-i yed eyledikde umûr-ı mühimme ile vürûd eden ulağân erkâbı için müceddeden bir menzilci nasb-ı lâzım olmağın hâlâ Rûşçuk mütesellimi ser bevâbîn-i dergâh-ı 'âli El-Hâc Mustafâ Ağa ma'rifeti ve cümle ittifâkıyla ve ma'rifet-i şer'le menzil-i mezbûr sene-i âtiye rûz-ı hızırına kadar sekiz mâh idâre etmek üzere... ağaya yirmi bin gurûşa mukâvele olunub ağa-yı merkûm dahi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâyenbağî edâya müte'ahhid oldukda yirmi bin gurûş üzerine ber-mu'tâd gurûş başına birer paradan harc-ı imzâ beş yüz gurûş ve kethüdâiye elli gurûş ve kâtibîye elli gurûş ve çukadârîye elli gurûş ve muhızrîye yirmi beş gurûş zam olunub cem'an yirmi bin altı yüz yetmiş beş gurûşa bâliğ oldukda ber-mu'tâd Çernovi hâslarına ifrâz olunan semen hisse iki bin beş yüz seksen sekiz gurûş Çernovi hâs kurâları için tarh oldukda bâki on sekiz bin seksen yedi gurûş kazâ-i mezbûrun elyevm mevcûd ve mu'teber olan yüz elli yedi rub'u üzerine tevzî' ve taksîm oldukda beher rub'a yüz on beşer gurûş on beşer pâra isâbet etmeğın liecli't-tahsil menzilci-i mezbûr yedine verilen defterdir ki zikr olunur. Fî 28 L sene 232

Mahallât-ı Rûşçuk rub' 30,5

Nâhiye-i bâlâ kurâları rub' 68,5

Nâhiye-i zîr rub' 58

157 Yalnız yüz elli yedi rub'dur.

Havâss-ı Çernovi gurûş 2.588
Yekûn-ı rub' 44 Beher rub'a isâbet eden gurûş 58

Varak No: 33A-33B

Kayıt No: 88

Tarih: Fî evâhir N sene 1232

Konusu: Rusçuk'a mütesellim ataması ile alakalı buyruk

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass-ı bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikü'r-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan sâbıkâ Zağra-i Atîk kazâsı a'yânı olub bu def'a Rûşçuk mütesellimi nasb olunan Mustafâ dâme mecdihü ve kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükâm ma'deni'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Rûşçuk kâdîsî zîde fazluhü tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Rûşçuk kazâsının fimâba'd a'yânlık nâmı olmayarak munassaf ve re'âyâ perver mütesellim nasbıyla zabt ve idâresi idâre-i şâhânem muktezâsından olub Rûşçuk'da mütesellim olan düstür-ı [33-B] mükerrem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-âlem vezîrim Mehmed Sa'îd Pâşâ edâmallahü teâ'lâ iclâlühü bu def'a tebeî vâlâ-yı vezâret ve Silistre eyaletiyle bekâm olmakdan nâşî Rûşçuk mütesellimliği hademe-i devlet-i 'aliyyemden mu'tedil ve müstakîm birinin 'uhdesine icâre kılınmak lâzım geldiği zâhir ve sen ki kapucubaşı-i mûmâileyhsin senin Zağra-i Atîk a'yânlığını idâre ve rû'yetde sâdıkâne hareketin ve zabt ü rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-ı ahâlî ve ra'iyet mâddelerinde muvâfik-ı rızâ ibrâz-ı hüsn-i hizmet-i sa'y ü dikkatin nezd-i hümâyûnumda ma'lûm ve bâhir olduğuna binâen şerefrîz sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı 'inâyetmâkrûnum mücebince bi'l-intihâb Rûşçuk'a mütesellim nasb ve ta'yîn kılınmış olmanla vusûl-i emr-i şerîfimde Zağra-i Atîk'den hareket ve Rûşçuk'a varub ikâmet ve mütesellimlik vechile zabt ve idâre edüb Rûşçuk kazâsından Silistre vâlîsî ve Niğbolu mutasarrıfı bulunanlara öteden berü tertîb ve tahsis kılınmış olan imdâd-ı hazerîyeyi vakt-i zamânıyla vâlî ve mutasarrıf taraflarına te'diye ve teslime ve mütesellimliğe müteferri' kâffe-i husûsâtı merkez ve rub'undan rû'yet ve tanzîme mübâderet ve her hâlde şerî'at-ı nebevîye ve evâmîr-i 'aliyyemin tenfiz ve icrâsıyla himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve fukarâyâ ihtimâm ve dikkat eylemen fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i şerîfim isdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmun oldukda muktezâ-yı idâre-i mülûkânem olan şerî'at-ı mazhara ve evâmîr-i celîlemin infâz ve icrâsıyla ahâlî ve fukarây-ı ra'iyetin vüccûh-ı mezâlim ve te'addiyâtından himâyet ve sıyânetlerine ve Rûşçuk mütesellimliğine müteferri' husûsâtın ber-tubk-ı rızâ te'diye ve tesvîyesiyle 'imâr-ı memleket ve irâha câ-yı sükkân ve rû'yet husûslarına ikdâm ve gayret ve hilâfından hazer ve mübâderet eyleyesin ve sen ki Rûşçuk kâdîsî mûmâileyhsin kemâ fî's-sâbık vâlî tarafından olmayarak kapucubaşı-i mûmâileyh cânib-i saltanat-ı seniyyemden mütesellim nasb ve ta'yîn kılındığı meczûmun olarak mütesellimlik-i mezkûru mûmâileyhe zabt etdirüb umûruna cânib-i âherden dahl ve ta'arruz vukû'a gelmemesine mübâderet ve hilâfını tecvîzden ittikâ ve mübâderet eylemen bâbindan fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh olan şerefyâfte-i sudûr olan fermânım vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imitsâlîmin mazmûn-ı itâ'atmâkrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız. Tahriren Fî'l-evâhir-i şehri Ramazânü'l-mübârek sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Kostantîniye

Varak No: 33B

Kayıt No: 89

Tarih: Fî 13 N sene 1232

Konusu: Miras kalan arsa üzerinde vereselerin izni sonucu arsa üzerine yapılacak olan bina için ödenen meblağ

Derûn-ı defterde mastûr sağırânın vasî-i muhtârı Ahmed Ağa yedinde olan müteveffâ babaları mâlından hisse-i irsiyeleri olan mebâligden süknâları bâ-emr-i 'âlî hedm olundukda li-ecli's-süknâ vâlidelerinin kendi mâlyla köprü zokağı yanında iştirâ eylediği hâlî 'arsaya vâlideleri izniyle binâ olunan büyûta vasî-i muhtârın bâ-defter-i müfredât sarf ve itâ eylediği yalnız bin dört yüz yirmi iki gurûş yirmi sekiz pâra ma'rifet-i şer'le hesâbı rû'yet olunub hîn-i hesâbda vasî-i muhtâr yedinde olan mâl-ı sağırândan furûnhâde ve tenzîl olunmak için işbu mahalle kayd ve şerh olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam li sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Varak No: 34A

Kayıt No: 90

Tarih: Fî 5 Râ sene 232 (1232)

Konusu: Muhasebe defteri

Derûn-ı kassâmda mastûr sağır ve hamlın hisse-i irsiyelerine bâ-hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbları Hasırcızâde Es-Seyyid Ahmed Ağa'nın üzerine li-ecli'l-muhâsebe kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'îye nâzır nasb ve ta'yîn olunan hâssına ve vâlideleri Âişe Hatun'un tarafından vekîli zevci Osmân Alemdâr'ın taleb ve iltimâsı ve ma'rifet-i şer'le sağırân-ı mezbûretânın vasî yedinde olan akçeleri muhâsebesi defteridir ki zikr olunur.

Fî 5 Râ sene 232

Osmân'ın hisse-i irsiyesi gurûş 2.788 Sağır-i mezbûr için terekeden iştirâ olunan sim bıçak
-202 (gurûş 75) piştov (gurûş 117)
2.586
-250 Derûn-ı defterde mastûr menzilden hissesi
2.336
-711 pâra 14/26 Arsanın ebnîyesine masrûf
1.624
-267 Kuru Süleymân zimmetinde mûmteni'u'l-husûl sekiz
1.357 yüz gurûşdan hissesine isâbet eden.
+250,5 Vasî yedinde mütveffânın vefâtından sonra zuhûr

1.607 pâra 6 eden ticâretten ziyân ve çocuğa masrûf
-107 pâra 6 ve sülûs ihrâcından sonra sahhü'l-bâkî hissesi
1.500 0 in-i muhâsibede sağır-i mezbûr masrûfu için
nâziresi ma'rifetiyle sağıre teslim

Sahhü'l-bâkî bin beş yüz gurûşu vasî-i mezbûr bilâ zarûre umûruna sarfla istihlâk ve sağır-i mezbûr Osmân'a deyn eyleyüb ve ednâ on bir buçuk gurûşdan üzerine devr eylemiştir.

Hisse-i haml zikr-i zuhûr eyleyüb Ahmed ismiyle müsemmâ olmuştur.

Gurûş

2.788

-711 Menzil-i cedîd ebnîyesine masrûf

2.077

-267 Kuru Süleymân'dan

1.810

-250,5 Vasî ticâretten birâderi muhâsibesinde meşrûh-ı ticâret

2.060,5

60,5 Sağır-i mezbûra sarf için verilen

2.000

İşbu iki bin gurûşu dahi vasî-i mezbûr bilâ zarûre umûruna sarf ile istihlâk eyleyüb sağır-i mezbûra deyn-i sahîh eyledikten sonra ednâ on bir gurûşdan istirbâc eyleyüb nâzırı yedine ma'mûliyye bih temessük vermeğin işbu mahalle kayd olundu.

Varak No: 34A

Kayıt No: 91

Tarih: Fî gurre Zâ sene 1232

Konusu: Muhasebe defteri

Kara Mustafâ Mahallesi sâkinlerinden müteveffâ Ahmed Ağa'nın sağır oğlu Osmân ve Ahmed'in bâ-hüccet-i şer'îye vasî matlûbu olan Hasırcızâde Es-Seyyid Ahmed Ağa yedinde olan nukûdlarının ve resmlerinin bu def'a li-ecli'l-muhâsebe kîbel-i şer'den nâzır ta'yîn olunan vâlideleri Âişe Hatun'un tarafından vekîli olan Osmân Alemdâr'ın ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le muhâsibeleri rü'yet olunub ba'de'l-hesâb bâkî kalan mebâliğ ve yirmi sekiz senesi zî'l-ka'desi guresine gelince olan akçe ticâretlerinin muhâsebe defteridir ki zikr olunur. Fî gurre-i Zâ sene isnâ ve selâsin ve meteyn ve elf

Gurûş

2.788 - Derûn-ı kassâmda mastûr tereke müteveffâdan Osmân'ın hisse-i irsîyesi

Müteveffâ vefâtından sonra vasî-i merkûm ile şerik oldukları emvâlden bir ticâretlerinden

rihb bir ticâretlerinden ziyân zuhûr eyleyüb ziyânı rihb olan bin beş yüz gurûşdan

+250,5 - Furûnhâde ve sülûsü ba'de'l-ihrâc Osmân'ın hâric-i ez-defter hisse-i irsîyesi

3.038,5

-202 - Osmân için terekeden iştirâ olunan bıçak ve piştol furûnhâde

2.836,5

-250 - Defter-i kassâmda mastûr nısf menzil-i Şumnu furûnhâde

2.586,5

-267 - Der-derûn-ı defter-i kassâmda mastûr zimemden Kuru Süleymân zimmeti sekiz yüz gurûş mümteni'u'l-husûl olmağın vasî-i mezbûr tahsîline dest-res olamadığından vereseye ve sülûse ba'de'l-husûs taksîm olundukda Osmân'ın hissesine isâbet eden

2.319,5

-711 - Biemr-i 'âli hendek civârında kâin menâzil hedm olundukda sağır-i mezbûrun dahi menzili hedm olunub süknâ lâzım olmağın vâlideleri 'arsasına büyü binâ oldukda hedm olunan menzilin itkâsından mâ'adâ izn-i şer'le mâl-i sağırândan sarf olunan mebâliğın nısfı

1.608 14/26

-108 26

1.500 0

Sahhü'l-bâkî asl mâldan vasî-i mezbûr yedinde yalnız bin beş yüz gurûş kalmıştır.

İşbu bin beş yüz gurûşu vasî-i mezbûr Ahmed Ağa bilâ zarûre kendi umûruna sarfla istihlâk eyleyüb zimmetinde vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deyni olduğu meclis-i şer'de vekîl-i merkûm muvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf eyleyüb ve târih-i mezbûrdan ednâ on bir buçuk gurûş murâbaha ile üzerine devr-i şer'î eyledikten sonra nâzırı yedine bir kıt'a memhûr ve mûmzî deyn temessükü vermiştir.

Varak No: 34B

Kayıt No: 92

Tarih: Fî 7 Zâ sene 1232

Konusu: Nafaka davası ve muhasebe defteri

Vasî-i mezbûr sağırların bâ-hüccet-i nafaka ve kiske bahâları için yedinde mevcûd akçeleri ticaretinden olarak kırk yedi mâhda merfû'u 1.850 gurûş nısfı Osmân'ın nısf-ı âheri Ahmed'in nafaka-i zarûriyesine vâlideleri ma'rifetiyle sarf olunub kırk yedi mâhda mâl-ı eytâmdan gûzeşte ve ticâret olarak bir akçe ve bir habbe zimmet vasîde kalmadığını vekîl-i merkûm bi'l-vekâle vasî muvâcehesinde ikrâr ve vasî-i mezbûr dahi mâhîye olarak medfû'u olan mebâliğ-i mezbûr mâl-ı sağırânın ticaretinden hâsıl olan rihb olduğundan medfû'u olan bin sekiz yüz elli gurûşdan eytâmın

zimmətini ibrâ ve her birleri âherin ibrâsını ba'de'l-kabûl sağır-i mezbûr Osmân'a yalnız bin beş yüz gurûş deyn-i sahîhi kalmağın işbu sûret-i muhâsebe tahrîr olundu. El-yevmi's-sâbi' min Zi'l-ka'de sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Muhâsebe-i mâl-i sağır Ahmed bâ-ma'rifeti'n-nâzir ve'l-vekil ve'l-vasî

Vasî-i mezbûr yedinde müteveffâ pederi Ahmed Ağa'nın terekesinden hisse-i irsîyesi

Gurûş

2.788 Hâric-i ez-defter-i kassâm vasî ma'rifetiyle hâsıl olan ticâretten ba'de ihrâc

+250,5 es-sülüs ve'z-ziyân ve'l-masrûfât hissesine isâbet eden

3.038,5

-267 Defter-i kassâm'da Kuru Süleymân'dan mümteni'u'l-mahsûl olan akçeden hissesine isâbet eden furûnhâde

2.771

-711 Vâlideleri 'arsasına müceddeden binâ olunan menzile sağır-i mezbûr hissesinden isâbet eden

2.060,5

-60,5 Hîn-i muhâsebede sağır-i mezbûrun vasîsi? vekîline nakden teslim eylediği

2.000

Sahhü'l-bâkî vasî-i mezbûr yedinde iki bin gurûş zimmət-i sahîhi kalmıştır.

İşbu iki bin gurûşu vasî-i mezbûr Ahmed Ağa bilâ zarûre kendi umûruna sarfla istihlâk eyleyüb zimmətinde vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deyni olduğunu eclis-i şer' de vekîl-i merkûm muvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf eyleyüb ve târîh-i mezbûrdan ednâ on bir gurûş murâbaha ile üzerine devr-i şer'î eyledikten sonra nâzirı yedine bir kıt'a memhûr ve mûmzî deyn temessükü vermiştir.

Vasî-i mezbûr sağırların bâ-hüccet nafaka ve kisve bahâları için yedinde mevcûd akçeleri ticâretinden olarak kırk yedi mâhda medfû'u 1.850 gurûş nisfî Osmân'ın ve nisf-ı âheri Ahmed'in nafaka-i zarûriyesine vâlideleri ma'rifetiyle sarf olunub kırk yedi mâhda mâl-ı eytâmdan güzeşte ve ticâret olarak bir akçe ve bir habbe zimmət vasîde kalmadığını vekîl-i merkûm bi'l-vekâle vasî muvâcehesinde ikrâr ve vasî-i mezbûr dahi mâhîye olarak medfû'u olan mebâlig-i mezbûr mâl-ı sağırânın ticâretinden hâsıl olan ribh olduğundan medfû'u olan bin sekiz yüz elli gurûşdan eytâmın zimmətini ibrâ ve her birleri âherin ibrâsını ba'de'l-kabûl sağır-i mezbûr Ahmed'e yalnız iki bin gurûş deyn-i sahîhi kalmağın işbu sûret-i muhâsebe tahrîr olundu.

Kuru Süleymân zimmətinde vasî-i mezbûrun havâle eylediği beş yüz otuz dört gurûş mütâlebe olundukda merkûm cevâbında müteveffâ Topal Ahmed Ağa vefâtından sonra vasî-i mezbûr Ahmed Ağa eytâma vasî oldukda beni deynimle kabûl ve yedi yüz gurûş deynimin üzerine kendi mâlından bana üç yüz gurûş dahi verüb benimle mudârebe şerik ol dahi benim deynim vasî-i mezbûradır eytama değildir deyü müdâfa'aya tasaddî eyledikde vasî-i mezbûrdan suâl iktizâ etmeğın Bükreş'e âzim olmuş olmağın bu tarafa vürûdunda lede's-suâl mukîm olunmak üzere işbu mahalle ketb olundu. Elyevmü's-sâbi' min Zi'l-ka'de sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Varak No: 35A

Kayıt No: 93

Tarih: Fî evasıt Ş sene 1232

Konusu: Yahudi tahifesinin bir araya gelerek Tevrat okumasına ve ayin düzenlemesine karışılmaması hususunda padişah buyruğu

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Rüşçuk kazası nâibi mevlânâ zîde 'ilmühü tevkî'-i ref'î-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olan Rüşçuk kazası mütemekkinlerinden Avrâm vesâir ma'lûmu'l-ism Yahûdiler sūdde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl edüb bunlar kazâ-i mezbûrede kâin mütemekkin oldukları menzillerinde sâir Yahûdileri tecemmü' ederek bülend-i savt ile Tevrât ile icrâ-yı âyîn eyledikleri olmayub dahl olunmak icâb etmez iken bu esnâda zâbitân-ı ehl-i 'örf tâifesi taraflarından sizler hânelerinizde Tevrât okuyub âyîn icrâ edermişsiniz deyü lâ-'an asl tecrîm ve te'addîden hâlî olmadıkların inhâ ve hilâf-ı şer'-i şerîf zâbitân vesâir ehl-i 'örf tâifesi'nin ol vechile vâkî' olan te'addîleri men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda inhâ olduğu üzere Yahûdî-i mesfûrların mütemekkin oldukları menzillerine sâir Yahûdîler tecemmü' ederek bülend-i savt ile Tevrât tilâvetiyle icrâ-yı âyîn eyledikleri yoğıken zâbitân ve ehl-i 'örf tâifesi taraflarından sizler hânelerinizde Tevrât okuyub âyîn icrâ edermişsiniz deyü lâ-'an asl tecrîm eyledikleri vâkî' ise mâdâm ki tâife-i mersûme hânelerinde ihfâen Tevrât okuyub ref'-i savt etmeyeler ve menzillerine sâir Yahûdî tâifesi gelüb gidüb icrâ-yı âyîn eylemeyeler zâbitân vesâir ehl-i 'örf tâifesi taraflarından te'addî etdirilmemek için mahallinde şer'e havâle ile emr-i şerîfim i'tâsı menû-ı re'y idüğü tahrîr olunmağla mahallinde şer'le görölmek fermânım olmağın imdi inhâ olduğu üzere Yahûdî tâifesi mesfûrlar mütemekkin oldukları menzillerine sâir Yahûdîler cem' ederek bülend-i savt ile Tevrât tilâvetiyle icrâ-yı âyîn eyledikleri yoğıken zâbitân ve ehl-i 'örf tâifesi taraflarından sizler hânelerinizde Tevrât okuyub âyîn icrâ edermişsiniz deyü lâ-'an asl tecrîm eyledikleri vâkî' ise mâdâm ki tâife-i mersûme hânelerinde ihfâen Tevrât okuyub ref'-i savt etmeye ve menzillerine sâir Yahûdî tâifesi gelüb gidüb icrâ-yı âyîn eylemeyeler zâbitân vesâir ehl-i 'örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve rencide etdirilmemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imitsâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından mücânebet eylesen şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Kostantınıye El-mahrûse

Varak No: 35B

Kayıt No: 94

Tarih: Fî 11 C sene 1232

Konusu: Rusçuk sakinlerinden olan zimminin firar etmesi sonucu bakkal eşyasının satış listesi

Mahrûse-i Rûşçuk mütemekkinlerinden iken bundan akdem firâr eden Nikola nâm zimmînin Voyvoda ma'rifetiyle dükkân gûşâd olunub derûnunda olan eşyâ-i bakkâlîye ma'rifet-i şer'le furûht olunub esmânının defter-i müfredatıdır ki ber-vech-i âfî zıkr olunur. Fî'l-yevmi'l-ehad 'aşare min Cemâziye'l-âhir sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Siyâh üzüm kıyye 51 pâra 1.326 fî pâra 26, Pirinç kıyye 25,5 keyl gurûş 7 pâra 30 pâra 775, Sarıca incir kıyye 48 pâra 1.200 fî pâra 25, Taban inciri kıyye 750 pâra 1.725 beher yüzü gurûş 5 pâra 30,

Hırdavât incir kıyye 18 pâra 252 fî pâra 14, Penâir kıyye 14 pâra 196 fî pâra 14, Kaşkavâl kıyye 12 pâra 540 fî pâra 45, Bâkla kıyye 20 pâra 100 fî pâra 5,

Süpürge 'aded 92 pâra 644 fî pâra 7, Tuz kıyye 38 pâra 190 fî pâra 5, Bir mikdâr cevz pâra 10, Sâbûn kıyye 2 dirhem 100 pâra 182 fî pâra 81,

Kaba kâğıd top 2 deste 7 pâra 434, Kenârî kesik kâğıd pâra 135, Siyâh üzüm kıyye 3 dirhem 100 pâra 84 fî pâra 26, Bir mikdâr kalay pâra 25,

Leblâbî kıyye 5 pâra 185 fî pâra 37, Râkî sâbûnu kıyye 1.520 fî pâra 95, Köfter kıyye 1 pâra 53, Bâmya kıyye 4 pâra 264 fî pâra 66,

Şeker kıyye 1 dirhem 100 pâra 250, Def'a şeker kıyye 1 dirhem 100 pâra 250, Def'a şeker dirhem 100 pâra 250, Pastırma sucuk kıyye 288 pâra 5.184 fî pâra 18,

Bir mikdâr sirke ma' batlak pâra 340, Zeytûn dâne kıyye 25 pâra 750 fî pâra 30, Fıçı 'aded 1 pâra 50,

Kantâr 'aded 1 pâra 1.500, Büber değirmeni pâra 359, Çekmece 'aded pâra 645, Sandık 1 pâra 170,

Hırdavât yasdık 3 kilîm 2 pâra 340, Fıçı 'aded 2 pâra 100, Penâir kıyye 65 pâra 910 fî pâra 14, Hurde pastırma kıyye 73 pâra 803 fî pâra 11,

Bir mikdâr revgan-ı zeyt pâra 100, Bir mikdâr büber ve yeni bahâr pâra 1.600, Şişe 7 pâra 520, Dükkân hırdavâtı ma' gediği pâra 2.800,

Bir mikdâr soğan pâra 80, Bulgur kıyye 4 pâra 40

Yekûnu'l-mâl pâra 25.241 gurûş 631

Minhâ'l-ihrâcât:

Resm-i tahsîl-i voyvoda gurûş 63, Resm-i tahsîl gurûş 63 631-126 (ihrâcât) =505

Sahhû'l-bâkî li't-tevdî-i bi-yedi'l-emîn:

Baldırlızâde Ömer Ağa'nın firâr-ı mersûmda bâ-temessük dört yüz gurûş matlûbu olmak sebebiyle mâl-i mevcûddan dört yüz gurûş mûmâileyh Ömer Ağa'ya yed-i emîn olarak teslim gurûş 400

Ne vakit zuhûr ederse mersûmdan matlûbu olan dört yüz gurûş deynine takas oluna gurûş 505 Yalnız beş yüz beş gurûşdur.

Hasırcızâde Monlâ İbrâhîm'in dahi kırk gurûş matlûbu olub kırk gurûş dahi mezbûra tevdî olunmuşdur. Gurûş 40

Ermeni Acî İltifân'a dahi yetmiş dokuz gurûş deyni olub altmış beş gurûş tevdî olunmuşdur. Gurûş 65

Hâfız Alî el-müvellâ hilâfetü be-mahrûse-i Rûşçuk nemakahû'l-fakîr

Varak No: 36A

Kayıt No: 95

Tarih: Fî 23 R sene 1232

Konusu: Alacak verecek davası

Fî'l-asl Nevrekoş sâkinlerinden olub müsâfereten Rûşçuk'da sâkin İbrâhîm Alemdâr nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü's-sefer Rûşçuk sâkinlerinden tâife-i Ermeniden Ovânes veled-i Açâdor mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm eder ki işbu hâzır-ı bi'l-meclis Ovânes zimmînin karındaşı olub eylevm memalik-i Eflâk'dan Bükreş kasabasında mutavattın Mıgırdiç veled-i Açâdor nâm zimmî zimmetinde iki bin gurûş bâ-temessük alacak hakkım olub meblağ-ı mezbûrun edâsına işbu Ovânes zimmî dahi kefil-ibi'l-mâl olmağla va'demiz hulûl eyleyüb meblağ-ı mezbûru Bükreş'de mersûm Mıgırdiç'den taleb eylediğimde edâdan imtinâ' birle istifâ edemediğimden işbu Ovânes'den kifâyetine binâen taleb ve da'vâ ederim suâl olunsun alıverilmesi matlubumdur dedikde gıbbe's-suâl mersûm kefâleti inkâr 'akabinde şöyle def' eder ki müddei-i mezbûr İbrâhîm Alemdâr'ın karındaşı mersûm Mıgırdiç'de bir kıt'a temessük ile iki bin gurûş ve diğeri bir kıt'a temessük ile bin beş yüz gurûş alacak hakkı var idi velakin ben karındaşımın deynine kefil değilim ve temessükler tahrîr olundukda hâzır-ı bi'l-meclis dahi değilim temessûke benim imzâmı 'aynen be-mezen vaz' etmişler benim bu bir vechile kefâletden haber ve âgâhım olmadığundan başka müddei-i mezbûr İbrâhîm Alemdâr târih-i da'vâdan bir mâh mukaddem Bükreş'de karındaşı mersûmdan iki temessük de mastûr alacağını karındaşı mersûmdan taleb eylediğinde mersûm diğeri temessük ile deyni olan bin beş yüz bu kadar gurûşunu müddei-i mezbûra edâ eyleyüb ve bu temessük ile olan deyni iki bin gurûşu dahi duhân ve eşyâ vesâire bahâsından olduğundan birbirleriyle bi't-terâhî iki sene te'ciliyle rabt eyleyüb işbu târihten iki sene mürûrunde edâya te'cîl eylediğini müş'ir karındaşım mersûm yedine sened i'tâ ve karındaşım dahi müceddeden sened vermekle müddei-i mezbûr iki sene kadar asıl karındaşım Mıgırdiç'den matlûbuna kâdir olmayub ve mersûmu te'cîl eylemesi beni dahi te'cîl etmeyi iktizâ eder ve lakin benim bir vechile karındaşıma kefâletim yokdur deyü kefâletini bi'l-küllîye inkâr eyledikde müddei-i mezbûrdan mersûmun kefâletine beyyine taleb olundukda itân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz eylediğinde te'cîli dahi ikrâr ve i'tirâf eylediğinde müddei-i mezbûr muâheze ile müddei-i 'aleyh mersûmu tazyîkden men' olunmağın mâ-vak'a bi'l-iltimâs ketb olundu. El-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Rebî'u'l-âhir sene isnâ ve selâsin ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İmâm Es-Seyyid Hasan Efendî, Topçubaşı İbrâhîm Ağa, Kazanlıklî Monlâ İbrâhîm tâbi'i Hâkim Efendî, Muhzirbaşı Mehmed Ağa, Muhzir İbrâhîm ve gayruhum

Varak No: 36A-36B

Kayıt No: 96

Tarih: Fî 3 B sene 1231

Konusu: Miras davası

Mahrûse-i Rûşçuk mahallâtından Kara Mustafâ Mahallesi sâkinlerinden iken fevt olan kûl cinsinden Rukiyye binti Abdullah'ın verâseti 'asûbet-i sebebiye cihetinden mevlâsi müteveffîye-i mezbûrenin mu'itki oğlunun oğlu Mehmed bin Muhammed nâm sağıre münhasıra olub sağır-i mezbûr Yergöy sâkinlerinden olub sağır-i mezbûrun tesvîye-i umûruna kibel-i şer'-i şerîfden bâ-hüccet-i şer'îye vasf-i mansûbu olan Yergöy dizdârı Mustafâ Ağa ibni Abdullah'ın tarafından zikr-i âtf husûsa vekil ve vekâleti hazm-ı haced mahzarında sâbit olan Yergöy sâkinlerinden Yûsuf Ağa ibni Osmân meclis-i şer'-i şerîfde işbu bâ'isetü'l hazihü's-sefer Ermeni tâifesinden Mâkîn veled-i Hâs Kehork nâm Nasrâbiye muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf ve takrîr-i kelâm eder ki müvekkilem Dizdâr Mustafâ Ağa'nın vasfisi olduğu sağır-i mezbûr Mehmed'in silk-i mülküne bi'l-'asûbetü's-seyyibe müteveffîye-i mezbûre Rukiyye'den intikâl eden mahrûse-i Rûşçuk'da Kara Mustafâ Mahallesinde kâin bir taraftan El-Hâc Hasan Ağa menzili ve iki taraftan tarik-i 'âmm ile mahdûd dört oda fefkanî ve ber hayât binâsi ve binânın ekseri âhirin 'arsasında olub binânın kal'ı iktizâ etmeğin nefâû'ş-şeyâhîm âherin binâsi olan âherden iştirâ eden 'arsa havluyu müstemil bir bâb binâsi nâ-tamâm mülk menziline tekmlî binâ edirmek lâzım gelse hâsılı harcına vefâ etmeyecek ve bu hâl üzere terk olunsâ külliyyen harâbe müşrif olacak binâ-i 'aliyye bey'inde yetîme nef'i zâhir olmağın kibel-i şer'-den me'zûnen menzil-i mezbûru münâdî yediyle bey'e 'arz olundukda bir mâhdan mütecâviz dellâlda Sûk-ı sultânîde müzâyede olunub işbu Mâkîn Nasrânîye üzerinde altı yüz gurûşa karârdâde olub ziyâdeye tâlibi olmayub rağebât-ı... münkatî' olmağın menzil-i mezbûrun semen-i misli olduğun zeyl-i vesikada muharrirü'l-esâmî müslimîn ihbârıyla zâhir oldukda tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'îye ile bi-sâhife-i vâhîde bi'l-vekâle müşteriye mersûmla altı yüz gurûşa bey' ve teslim ve temlik ve kabz-ı semen eyleyüb müşteriye-i mezbûre dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm etmeğin menzil-i mahdûd-ı mezbûr fîmâb'd müşteriy-i mersûmenin [36-B] mülk-i dâhî müşterâsi ve hakk-ı sarfîdir. Keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrîfe olsun dedikte gibbe't-tasdik mâ-vak'a bi'l-iltimâs ketb ve imlâ olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis min Recebû'l-ferd li sene ehadî ve selâsin ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İmâm Es-Seyyid Hasan Efendî, Es-Seyyid Kara İbrâhîm Ağa, Hasan bin Mustafâ, Muhzirbaşî Mehmed Ağa, Muhzir İbrâhîm ve gayruhum

Bârekallahü'l-ahlâfî

Hateme bi'l-yümn ve's-sa'âde

Gufirelehü Hâfiz Ali El-müvellâ hilâfe be-mahrûse-i Rûşçuk nemekahü el-fakîr ileyhi 'azze şânühü

Varak No: 36B-37A

Kayıt No: 97

Tarih: Fî 2 Zâ sene 23 (1232)

Konusu: Mühimmatın korunması ile alakalı buyruk

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmîd ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşîlarından Rûşçuk mütesellimi... dâme mecdihü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl ve'l-hükkâm mevlânâ Rûşçuk kâdisi zîde fazlühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân topcubaşı vekîli ve zâbitân vesâir iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Mora vâfisi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfehhem nizâmü'l-'âlem vezîrim Ahmed Şâkir Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü tarafından tevârüd eden tahrîrât mevhumunda Mora cezîresinde dâhilî Anabolu ve Balâmoda ve Kastel Bahri kal'elerinin i'mâl ve inşâ olunan top kundakları hitâm-ı reside ve topları üzerlerine vaz' olunmuş olduğun tahrîr ve inhâ eylediği ecilden keyfiyet a'zam-ı ricâl-i Devlet-i 'Aliyyemden tophâne-i 'âmirem nâzirî iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir El-Hâc Mustafâ Reşid dâme 'ulüvvühüden isti'lâm olundukda zikr olunan kundaklar müşârünileyh ma'rifetiyle sâbıklarından rasîn ve metîn ve takım âhenler mühâmmel olarak inşâ olundukda berk ve bârândan muhâfaza olunur ise müddet-i medide isti'mâl olunacağı ve kılâ'-ı mezkûrede inşâ olunan kundaklar bir sene rûz-ı kâsım ve rûz-ı hızır duhûllerinde senede iki def'a katrân tîlâ olunarak muhâfaza ve mesârifî sene be-sene cânib-i mîrîden te'dîye olunmak üzere müşârünileyhe hitâben başka ve kılâ'-ı mezkûreden başka kılâ'-ı sâirede bir taraftan kundaklar inşâ olunmakda olub mâdem ki muhâfaza olundukca açık mahallerde olduğundan isâbet-i berk ve bârândan ve harâret-i şemsden tiz vakitte çürüyüb itlâf-ı mirîyi mücib olacağı ve her bir kal'ede tecdîd olunan kundaklara vech-i meşrûh üzere senede iki def'a katrân tîlâ olunması hem cânib-i mîrîye ve hem kılâ'-ı hâkânem topları çürük kundakda durmakdan vikâye sûretleri olub mesâriflerinde dahi külliye olduğun beyân ile işbu nizâm ve düstûr-ı 'amel tutulub kâffe-i kılâ'-ı hâkânîyemin tecdîd olunan kundaklarına senede iki def'a katrân tîlâsı için lâzımü's-sudûr olan evâmîr-i şerîfem ısdârı husûsu i'lâm eylediği bâ-takrîr-i serirü'l-'arz mücebince tanzîmi husûsuna fermûde-i 'aliyyem te'alluk idüp keyfiyet hazîne-i 'âmiremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine sebt ve kayd olunarak iktizâ eden kılâ'-ı hâkânem taraflarına başka başka evâmîr-i şerîfem ısdâr ve tisyâr olunmuş olmağla sen ki mütesellim-i mûmâileyhsin Rûşçuk Kal'esi için dahi sana hitâben işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr... ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfîmden ma'lûmun olundukda icâb eden mesârifî sene be-sene cânib-i mîrîden te'dîye olunmak üzere Rûşçuk Kal'esi'nde ne mikdâr top var ise beher rûz-ı kâsım ve rûz-ı hızır duhûllerinde senede [37-A] iki def'a katrân tîlâ olunarak telefden vikâye olunmak üzere nizâm-ı mezkûru sicillât-ı mehâkime sebt ve kayd etdirdüb hilâfî güne hareketden mücânebet eylemeleri topcubaşı vekîlleriye vesâir iktizâ edenlere tenbîh ve te'kîde mezîd-i sa'y ü gayret eylesin ve siz ki kâdî ve topcubaşı vekîli mûmâileyhsiz vesâir sizler dahi mücib-i emr-i şerîfîmle 'amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfîmle. Fî 2 Zâ sene 23 Kad vusile ileynâ fi 23 Zâ

Kostantînye El-mahrûse

Varak No: 37A

Kayıt No: 98

Tarih: Fî 23 R sene 232 (1232)

Konusu: Nafaka davası

Mahrûse-i Rûşçuk sükkânından la'bend Dîmître veled-i Kalender nâm Kıbtî Kere binti Tobrî nâm Kıbtîyenin sağ kolunu kırub bere-i fetâm hâsıl oluncaya dek mezbûr Dîmetre mezbûre Kere'ye yevmî onar pâra nafaka vereceği ve cerrâh ücreti beş gurüş dahi vereceği işbu mahalle kayd şude. Fî 23 Zâ 232

Varak No: 37A

Kayıt No: 99

Tarih: Fî 25 Zâ sene 232 (1232)

Konusu: Husumetli şahısların tarla yeri hususunda alacak verecek davası

Fahrû'l-eşbâh mahrûse-i Rûşçuk voyvodası ağaya ba'de's-selâm inhâ olunur ki

Mahrûse-i mezbûre sâkinlerinden Hâfız Ferhâd bin Abdullah nâm kimesnenin ittihâz hasm eylediği Cerrâh Hasan Ağa ibni... nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ edüb şöyle takrîr-i kelâm ederek mahrûse-i merkûme toprağında kâin İslâtine nâm mevzi'de vâki' bir taraftan Matîş Alemdâr tarlası ve bir taraftan Hasan Ağa tarlası ve bir taraftan dere ve taraf-ı râbî'i 'âmm ile mahdûd ve mümtâz dört dönüm mikdârı tarlayı babam Kuyumcu Abdullah Koca Ahmed nâm kimesneden iştirâ edüb el-hâletü hazîhi fevt olmağla ber-müceb-i kânün meccânen bana intikâl edüb ol vechile cevze-i tasarrufumda kimesnenin dahl ve ta'arruzunu îcâb etmez iken mezbûr Hasan Ağa tarlayı mezbûra bi-gayr-ı hak vaz'-ı yed eder suâl olunub keff-i yedine tenbîh olunması matlûbudur dedikde gibbe's-suâl ve'l-inkâr kibel-i şer'den ta'yîn olunan mahkeme kâtibi Mevlânâ Es-Seyyid Sun'ullah Efendî tarlâ-yı mezbûrun üzerine varub 'akd eylediği meclis-i şer'de müdde-i mezbûrun müdde'âsı lede't-tezkîye 'adâletleri zâhir olan Kara Hasan bin Memiş ve Alî Alemdâr ibni İsmâ'îl nâm kimesneler ta'yîn-i hudûd edüb ve tarlâ-yı mezbûru Kuyumcu Abdullah Koca Ahmed'den iştirâ edüb ve mezbûr Abdullah'ın hîn-i fevtinde oğlu müdde-i mezbûr Hâfız Ferhâd'a intikâl eylediği 'alâ tarîku's-şehâde mezbûr Hasan muvâcehesinde ihbarlarıyla sâbit olmağla tarlâ-yı mezbûrdan mezbûr Hasan Ağa'nın keff-i yedine tenbîh olunub kemâfi's-sâbık Hâfız Ferhâd'ın olduğuna hüküm eylediğini mevlânâ-yı mûmâileyh 'alâ vukû'ihî meclis şer'e inhâ etmekle hüküm-i mezbûr tenfiz olunub tarlâ-yı mezbûra taraf-ı âherden ferd-i vâhid kimesne dahl etmemesini hâvî savb-ı şer'-i enverden işbu mürâsile tahrîr ve yedine i'tâ olunub gerekdir ki ber-müceb-i mürâsile 'âmil olub fimâba'd tarlâ-yı mezkûru mezbûr Hâfız Ferhâd'a zabt etdirdüb âherine müdâhele etdirmeyesin ve's-selâm. Fî 25 Zâ sene 232

Varak No: 37A

Kayıt No: 100

Tarih: Fî 21 Zâ sene 1232

Konusu: Gayri müslime ait miras davası

Mahrûse-i Rûşçuk vâroşu mütemekkinlerinden Halîlî Acî Abdullah veled-i... nâm zimmî tarafından 'akd-i âti'z-zikre vekîl olduğu Acî Arakil veled-i Belisvelî ve Seremci Nîkola veled-i Tanâş nâm zimmîler şahadetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hüküm-i şer'î lâhık olan Kara Mıgırđıç veled-i Asob nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü's-sefer Çukacı Velîko veled-i Penço nâm zimmî mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem merkûmun silk-i mülk-i sahihinde münselik olan vâroş-ı mezbûrda vâki' bir taraftan Kara Ketso zimmî menzili ve bir taraftan Beno zimmî menzili ve bir tarafı tarîk-i hâs ve taraf-ı râbî'i tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve mümtâz dört oda ve ber hayât ve bir mahzen ve bir matbah ve bir mikdâr havluya müştemil bir bâb mülk menzili cümle tevâbî'i ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve murâfî'i ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfside-i mabtalabeden 'ârî bey'-i bāt-ı sahih-i şer'î ile merkûm Velîko'ya yedinden bi'l-vekâle iki bin beş yüz gurüşa bey' ve temlîk ve teslim eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semeni olan sâlifü'z-zikr meblağ-ı mezbûru müşterî-i merkûm yedinden bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilan ahz u kabz eyledim fimâba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda müvekkilim merkûmun aslâ ve kat'â 'alâka ve mehali kalmayub müşterî-i merkûmun mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olmuşdur keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarırf olsun dedikde gibbe't-tasđiku's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî'l-hâdî ve'l-ısrîn min Zî'l-ka'detü's-şerife li sene isnâ ve selâsin ve miçteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Arnabûd Hüseyin Ağa ibni Feyzullah, Es-Seyyid Hüseyin Ağa, Deli Ahmed tâbî'i Arnabûd Ağa, Fuçucu Kel Hasan Beşe, Kara Ketso zimmî Derzî Beno zimmî ve gayruhum

Varak No: 37B

Kayıt No: 101

Tarih: Fî 17 Zâ sene 232 (1232)

Konusu: Asayişle alakalı kayıt

Fâik Mahallesi sâkinlerinden olub beyne'leşaire Hamza Çavuş Câmî'i kurbünde katlen fevt olan Berber Mahmûd bin... nâm müteveffânın eser-i cerhine nazar olundukda bıçak ile re'sinden ve piştö kurşunuyla böğründen darb olunub ve müteessiren fevt olduğu ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene kâtîli suâl olundukda nâ ma'lûm idüğünü mahalle-i mezkûre ahâlîsinden cem'-i kesîr ve cem'-i gafr ihbâr eyledikleri işbu mahalle kayd şude. Fî 17 Zâ sene 232

Varak No: 37B

Kayıt No: 102

Tarih: Fî gurre Câ sene 1231

Konusu: ---

İzzetmeâb şer'atnîsâb mevlânâ Rûşçuk müftîsi kıdvetü'l-'ulemâi'l-mütehakkîkîn El-Hâc Hüseyin Efendî kâmyâb-ı dâme muvaffaken gibbe't-tahiyye inhâ olunur ki bin iki yüz otuz bir senesi mâh-ı cemâziye'l-evveli guresinden yirmi mâh müddet zabt etmek üzere bi's-seyabe 'uhde-i nâçîzânemize ihâle ve tefvîz olunan mahrûse-i meymene-i Rûşçuk kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer'îyesi illahî'l-hamd ve'l-minne gurre-i zî'l-hiccetü's-şerîfeye gelince tarafımızdan rû'yet olunub mevsim-i şitâ takarrüb etmeğün iyâb-ı zihâbda sühûlet mülâhazasıyla rûz-ı kâsımdan mukaddem hareket etmemiz iktizâ eylediğine binâen işbu bin iki yüz otuz iki senesi şehr-i zî'l-hiccetü's-şerîfesi guresinden bir mâh bakiyye

müddetimiz me'zûniyetimiz hasebiyle tarafımızdan cenâb-ı şerîfe inâbe ve tefvîz etmişdir gerekirdi ki kazâ-i mezbûreyi gurre-i zî'l-hiccetü's-şerîfeden yalnız bir mâh zabt eyleyüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyede tecvîz-i kusûr etmeyüb vâkî' olan muhallifât-ı mevşâ-yı 'askerîyeyi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îye tevzî' ve taksîm ve rûz-ı kâsım tevzî'i defterini dahi imzâ eyleyüb ber-müceb-i şurût hâsıl olan gurûş başına birer pâra ve ikrâmîyeden fakat yedi yüz gurûş mahsûl i'tâ-i şehriye için tarafımıza irsâl eylemeniz me'mûl ve derhâşdır ve's-selâm.

El-fakîr Hâfiz Alî el-müvellâ hilâfe be-mahrûse-i Rûşçuk el-meymene

Varak No: 37B

Kayıt No: 103

Tarih: Fî 3 Z sene 232 (1232)

Konusu: Alacak verecek davası

Mahrûse-i Rûşçuk çiftlikâtından Emîn çiftliği mütemekkinlerinden Yordâne veled-i Sandol nâm nasrânîye meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü's-sefer Vârbân'a li-eclî'z-zimme nefsimi senede beş gurûş ücret-i müeccele ile icâr ve teslim edüb ol dahi vech-i muharrer ba'de'l-istîcâr ve'l-kabûl ücret-i mezkûre ile dört sene hizmet edüb ol vechile merkûmun zimmetinde ücret-i müctemi'den hâsıl yirmi gurûş hakkım ve 'alâ tarîku'l-vedî'a vaz' edüb yedinde mahfûz bir 'aded yorgan ve bir 'aded döşek ve bir çârşab ve beş 'aded peşkir ve bir alaca çârgerde olmağla ba'de't-taleb edâ ve teslimde te'allül eder suâl olunub edâsına tenbîh olunması muradımdır dedikde gibbe's-suâl merkûm Vârbân zimmî cevâbında müdde'îye-i mezbûrenin takrîr-i meşrûhasını ikrâr ve tahrîrât eyledikten sonra meblğa-ı merkûm yirmi gurûş ile sâlifü'z-zikr emânete zabtında olan eşyâ-i mezbûreyi tamâmen müdde'îye-i mezbûreye edâ ve teslim ol dahi ahz ve kabz eyledikten sonra husûs-ı mezkûreye müte'allika-i 'âmme-i da'vâdan her biri âherin zimmetini ibrâ-yı 'âmm ile sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî 3 Z sene 232

Şuhûdü'l-hâl: Nakîb 'ale'l-eşrâf Es-Seyyid Mehmed Efendî, Muhzirbaşı Es-Seyyid Mehmed Ağa, Muhzir İbiş Ağa ibni ve gayruhum

Varak No: 37B-38A

Kayıt No: 104

Tarih: Fî 10 L sene 232 (1232)

Konusu: Bazı kazalara hububat dağılımı

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Şumnu a'yânî Çavuşzâde Mîr Hasan dâme mecdihü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâil ve'l-keâm Şumnu ve Tırnovî ve Rûşçuk ve Hezârgrâd ve Osmân Pâzârî ve Çardak ve kazâlarının kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olub husûs-ı âtî'z-zikre mübâşeretle el-eyvem ol cânibde olan El-Hâc Mehmed zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vüçûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'i ref î-i hümayûnum vâsıl olcâk ma'lûm ola ki sen ki gediklî-i mûmâileyhsin sâbîkâ Rûşçuk gümrükçüsü Abdî zîde mecdihü ma'rifetiyle bundan akdem iki yüz [38-A] Yirmi dokuz senesinde mübâya'a ve Şumnu bedestânına ve mahall-i sâireye vaz' olunmuş olan elli bin keyl hinta ve doksan bin keyl şa'îr işbu sene-i mübâreke de tebdîle muhtâc olduğundan ber-müceb-i sûret zehâir-i mezkûreden Şumnu kazâsına on bin iki yüz elli keyl hinta ile on dokuz bin keyl şa'îr ve Osmân Pâzârî ve Hezârgrâd kazâlarına beşer bin keyl hinta ve onar bin keyl şa'îr ve Cum'a-i Atîk kazâsına üç bin beş yüz keyl hinta ve yedi bin şa'îr ve Tırnova kazâsına on iki bin iki yüz elli keyl hinta ve yirmi bin keyl şa'îr ve Rûşçuk kazâsına sekiz bin keyl hinta ve on altı bin keyl şa'îr ve Silistre nevâhisinden Şarvî ve Abdüsselâm nâhiyeleri ve Çardak kazâsına dört bin keyl şa'îri işbu mahsûl-i cedîd idrâkinde mukaddem tevzî' ve taksîm ve mahsûl-i cedîdden yerine pâk ve münakkah olarak mezkûrü'l-mikdâr hinta ve şa'îr an bâr-ı cedîde vaz' ve teslim olunması bâbında mübâşeretle isdâr ve irsâl ol bâbda emr-i şerîfim mücebince 'amel ve hareket ve müte'ahhid oldukları kazâhâ-yı merkûme kâdîları i'lâmında ve sen 'arz-ı hâlinde tahrîr ve inhâ eylediğiniz ecilden hazîne-i 'âmirende mahfûz mevkûfât defteri kuyûduna mürâca'at olundukda husûs-ı mezbûr evvel-emirde sûret-i tevzî' ve iktizâsını a'yân-ı mûmâileyh vesâir lâzım gelânler ile müzekkere ve zikr olunan kazâlar ahâlîleri lehül-muhâbere ederek ma'rifet-i şer' ve ma'rifet-i mübâşeretin ve mübâya'acı-ı mûmâileyhin adamı nezâreti ve cümle ittîfakıyla devr-i keyl olunarak tevzî' ve yerine mahsûl-i cedîd idrâkinde pâk ve münakkah olarak ol mikdâr keyl-i hinta ve şa'îri tamâmen ve kâmilen mübâya'a ve an bâr-ı cedîde vaz' ve hîz ile telefden vikâyesi husûsu ma'rifet-i şer'le Şumnu a'yânına ve vüçûhuna gereği gibi tenbîh ve te'kîde ve zehâir-i mezkûreden bir keyl noksân zuhûr eder ise veyâhûd muhâfazasına 'adem-i takayyüd ve ihtimâm ile çürümek lâzım gelür ise kendülerden tazmîn olunmak üzere sened-i şer'îyeye rabt ederek sened-i mezkûr mahalline kayd için dersa'âdetime takdîmi husûsuna mübâderet olunmak bâbında me'mûriyetine hâvî işbu sene-i mübâreke cemâziye'l-âhiresinde emr-i şerîfim verildiği ba'de'l-ihrac iktizâsı mu'teberân-ı ricâl-i Devlet-i 'Aliyyemden hâlâ hubûbât nâzırı iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir Mustafâ dâme 'ulüvvühüden lede'l-isti'lâm zehâir-i mevcûde-i mezkûrenin istibdâline müte'ahhid olarak Şumnu kazâsı hisseline tarh ve tevzî' olunan on iki bin iki yüz elli keyl hinta ile on dokuz bin keyl şa'îr tevzî' olunub şey-i cüz'î kalmadığı ve kazâhâ-i sâire hisselerine dahi şurût ve mübâşirîye alınmış olub mahsûl-i cedîd idrâkinde menfi-i an bâr-ı mezkûra idhâr ve idhârını müş'ir sened-i şer'îsinin ahz ve dersa'âdetime tisyârına mübâderet olunacağı vârid olan i'lâmât-ı mefâhiminden ve sen ki tahrîrâtından müstebân olmağla bu sûretde zehâir-i mevcûde-i mezkûrenin ber-mantûk-ı evâmir-i 'âliyyem ve suver-i kazâhâ-yı mezkûreye tarh ve tevzî' ve mahsûl-i cedîd idrâk olunmuş olduğunda hemân dümen yerlerinden pâk ve münakkah olarak mübâya'a ve an bâr-ı mezkûreye idhârıyla tekmîli cüz'î senedât-i lâziminin dersa'âdetime irsâli husûsuna mübâderet olunması için emr-i şerîfim husûsunu isdârı memhûr i'lâm etmekden nâşî ber-müceb-i i'lâm emr-i şerîfim isdârı husûsuna irâde-i seniyyem te'alluk etmekle mücebince 'amel ve hareket olunmak fermânım olunmağın işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve... ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet mantûk-ı emr-i şerîfimdendir ma'lûmun olduğda mücib ve muktezâsı üzere 'amel ve harekete mübâderet eylesin ve siz ki a'yân ve kuzât ve nüvvâb vesâirsiz siz dahi mücib-i emr-i şerîfimle

‘amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle... vardıkda bu bâbda ve vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celflü’ş-şânımın mazmûnuyla ‘âmil olasız şöyle bilersiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasız. Fî 10 L sene 232 Kad vusile ileynâ

Kostantınıye El-mahrûse

Varak No: 38B

Kayıt No: 105

Tarih: Fî 14 Z sene 32 (1232)

Konusu: Vergi

Sümme’l-kelâm hakkı’l-kalem

Es-Seyyid El-Hâc Hüseyin el-müvellâ hilâfe be-mahrûse-i Rûşçuk nemekahü el-fakîr ileyhi ‘azz şânühü

Emîrû’l-ümerâi’l-kirâm kebîrû’l-küberâi’l-fihâm zü’l-kadr-i ve’l-ihtirâm sâhibü’l-‘izz ve’l-ihitişâm el-muhtas bi-mezîd-i ‘inâyeti’l-melikü’l-a’lâ Rûşçuk muhafızı... pâşâ dâme ikbâlühü ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-l-hükkâm ma’deni’l-fezâil ve’l-kelâm mevlânâ Rûşçuk kâdîsî zîde fazlühü ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân bu husûsa mübâşir ta’yîn olunan mübâşir Mustafâ zîde kadruhü tevkî’-i refî’-i hümâyûn vâsil olıcak ma’lûm ola ki ecle ricâl-i Devlet-i ‘Aliyyemden sâbîkâ Surre-i Hümâyûnum emîni iftihârû’l-ümerâ-i ve’l-ekâbir El-Hâc Seyyid Mehmed Sa’îd dâme ‘uluvvühünün zir-i nezâretinde olan zecrîye mukâta’asının bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum idâresine me’mûr Hasan zîde mecdihûnün takdîm eylediği bir kıt’a takrîri mefhûmunda zecrîye mukâta’ası mülhakâtından Rûşçuk kazâsının rûsûm-ı zecrîyesi fimâba’d ziyâde ve noksân kabûl etmeyerek beher sene Ağustos ibtidâsında gelüb zecrîye sandığına teslim olunmak şartıyla on iki bin beş yüz gurûşa maktû’ kayd ve bedel-i maktû’u mukarrer-i mîrîye tahta-i idhâl olunarak mevâcib ve esham fâizlerine vesâir mesârif-i mühimme-i mîrîyeye müretteb ve mahsûs olduğundan vakt ü zamanıyla yerlû yerinden cem’ ve tahsîl-i lâzımeden olmağla işbu vakt-i cibâyet ve tahsîl-i duhûl eden bin iki yüz otuz iki senesine mahsûben dahi meblağ-ı maktû’-ı mezbûrun yerlû yerinden cem’ ve tahsîli için emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve inhâ etmekle sen ki muhafız-ı mûmâileyhsin kazâ-i mezbûrun sene-i merkûma mahsûben bedel-i maktû’-ı rûsum-ı zecrîyesi olan on iki bin beş yüz gurûsu ma’rifetin ve kâdî ve mübâşiri ma’rifetiyle yerlû yerinden cem’ ve tahsîl ve şurûtu mücebinece onda bir gurûş hizmet-i mübâşirîyesi başkaca edâ ve ahz olunarak mübâşirine teslimen der’aliyyeme irsâli ve zecrîye sandığına teslimine bezl ü sa’y-i makderet eylemek fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr... ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde bâlâda bast ve beyân olunduğu üzere zecrîye mukâta’ası hazîne-i ‘âmirimin vâridât-ı mukarresinden olub kâffe-i hâsılâtı mevâcib ve eshâm fâizlerine vesâir mesârifât-ı mühimme-i mîrîyeye müretteb ve mahsûs olmak mülâsebesiyle vakt ü zamânıyla cem’ ve tahsîli lâbüd olduğundan kazâ-i mezkûrun sene-i merkûma mahsûben bedel-i maktû’-ı rûsum-ı zecrîyesi olan on iki bin beş yüz gurûsu ma’rifetin ve kâdî ve mübâşiri ma’rifetleriyle yerlû yerinden ve icâb ve iktizâ edenlerden tamâmen cem’ ve tahsîl ve kabza-i me’mûra teslimen der’aliyyeme irsâl ve zecrîye sandığına teslimine sa’y ve gayret eyleyesiz sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi me’mûru tahsîli olduğun mezkûr ne mikdâr cizye mâlını muhafaza ve kâdî-i mûmâileyhimâ ma’rifetleri ve mübâşeretinle yerlû yerinden ve icâb ve iktizâ edenlerden cem’ ve tahsîl ve ahz ve getirüb zecrîye sandığına teslimine müsâra’at ve bilâ mücib emrâr-ı evkât ile ‘avk ve te’hîreden ve hilâf-ı emr-i şerîfim hareketi tecvîzden mucânebet eyleyesin ve sen ki kâdî-ı mûmâileyhsin sen dahi mücib-i emr-i şerîfimle ‘amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda. Fî 5 Ş sene 232 Kad vusile ileynâ fî 14 Z sene 32

Kostantınıye El-mahrûse

Varak No: 39A

Kayıt No: 106

Tarih: Fî 21 R sene 232 (1232)

Konusu: Hırsızlık olayı dolayısıyla alacak verecek davası

Mahrûse-i Rûşçuk’da Kapudân Ağa’nın kahvesi sâkinlerinden Ahmed bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer’-i şerîf-i enverde işbu bâ’isü’l-kitâb Mustafâ bin Osmân nâm kimesne mahzarında üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Mustafâ târîh-i kitâbdan sekiz sene merkûm yedinde mülküm olan kulakları maktû’ ve kuyruğu ucu beyâz re’s mânda ineği bigayr-ı hak zabt etmekle suâl olunub aliverilmesi matlûbumdur dedikde gibbe’s-suâl ve’l-inkâr müdde’-i mezbûr Ahmed’den müdde’âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ba’d-e’l-istimhâl ve’l-imhâl ityâna beyyineden izhâr-ı ‘acz edüb istihlâfa tâlib olmağın mezbûr Mustafâ’ya saf-ı mezkûr ile mevsûf olarak müdde’-i mezbûrun bir re’s mânda ineği bigayr-ı hak etmediğine ve hâlâ yedinde mevcûd olmağına yemin teklîf olundukda ol dahi ‘alâ vekî’l-mes’ûl yemin-i bâb-ı tama’ ‘ale’l-a’lâ etmeğın mücibince ba’d-e’l-hükm mezbûr Ahmed bilâ beyyine mu’ârazadan men’ olunmağın mâ vak’a bi’t-taleb ketb olundu. Fî 21 R sene 232

Şuhûdü’l-hâl: Es-Seyyid Mehmed Ağa ibni Mustafâ, İbiş Beşe ibni Abdullah ve gayruhum

Varak No: 39A-39B-40A-40B

Kayıt No: 107

Tarih: Fî 25 Z sene 232 (1232)

Konusu: Kaza için yapılan harcamaların kaydı

Bâ’is-i tahrîr-i rakam ve bâdî-i tahrîk-i kalem olunur ki

İşbu bin iki yüz otuz iki senesi mâh-ı zi’l-ka’deti’ş-şerîfenin guresinden rûz-ı kâsıma gelinceye değin fakat iki mâh zarfında hâlâ Rûşçuk mütesellimi dergâh-ı mu’allâ kapucubaşlarından ‘atûfetlû El-Hâc Mustafâ hazretlerinin... ve ma’rifetleriyle bi-şartü’ş-surû’ umûr-ı vilâyet ve mesâlih-i fukarâ ra’iyete harc ve sarf eyledikleri mebâliğın hesâbı bi’l-cümle ahâl-i kazâ ve eimme-i mahallât muvâcehesinde rû’yet ve her birlerinin makbûl ve mergûbları olub edâsına müte’ahhid oldukları müfredât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî 25 Z sene 232

- Gurûş
1.000 - Hâlâ Silistre vâlisı devletlü Mehmed Pâşâ efendimiz hazretlerine berâ-yı kavâ'id hedîye verilen bir re's esb bahâsı
- 400 - Müşârünileyh hazretlerinin kethüdâsına verilen bir re's bârgîr bahâ
130 - İşbu zıkr olunan esb ve bârgîr müşârünileyh hazretlerine verildikde serrâcbaşısına vesâire verilen'avâid
1.700 - Müşârünileyh hazretlerinin gediklülerine ve dâiresi halkına verilen 'avâid ikrâm
3.230
400 - Fermân-ı 'âli vürüd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîden Osmân Ağa'ya verilen hizmet-i mübâşirîye
120 - Bâ-tahrîrât devletlü velîi'n-ni'am Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelan tatarı verilen
350 - Bâ-fermân-ı 'âli nâme-i hazret-i vekâletpenâhî vürüd eden tatar Alî'ye verilen hizmet
100 - Müşârünileyh Rüşdî Pâşâ efendimizin tahrîrâtıyla berâ-yı maslahat gelan tatarı verilen
4.200
850 - Müşârünileyh Mehmed Pâşâ efendimizin ibkâsı için istikrâr ile tanzîm olunan mîrî 'arabalarının vesâirinin icâresi
- 1.400 - Eflâk voyvodası haşmetlü bey tarafına gönderilen bir re's esb ve bârgîr bahâ
500 - Müşârünileyh Rüşdî Pâşâ efendimizin ibkâsı fermânı sûretiyle şam'dân ağasına
80 - Silistre şalopalarının kalafât ta'mîri için bâ-tahrîrât müşârünileyh Mehmed Pâşâ tarafından gelan tatarı
7.020
1.300 - Şükrî Ağa'ya verilen
350 - A'yân-ı esbak müteveffâ Boşnak Ağa'nın bekâyası emriyle vürüd eden tatar-ı sadr-ı a'zamîye
60 - Bâ-tahrîrât müşârünileyh Mehmed Pâşâ efendimiz tarafından vürüd eden tatarı
400 - Rûşçuk Kal'esi'nde mevcûd top kundaklarına katrân tılâ olunması emriyle gelan tatar-ı a'zamîye
9.135
70 - Bâ-tahrîrât Tırnova voyvodası ağa tarafından gelan adamına verilen
150 - Bâ-tahrîrât müşârünileyh Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelan tatarı verilen
140 - Hâlâ Yergöğü muhâfızı 'atûfetlü Hâfız Alî Pâşâ hazretlerinin tahrîrâtıyla gelan tatarı
550 - Yergöğü muhâfazası vekâleti emrini getüren tatar-ı a'zamîye verilen
10.045
150 - Şumnu anbarlarında tebdîl olacak zehâirin emriyle müşârünileyh Mehmed Pâşâ tarafından gelan tatarı
400 - Yergöğü Kal'esi mevcûdundan Rûşçuk Kal'esi'ne nakl ve vaz' olunacak bahârâtın emriyle gelan tatarı
100 - Şumnu mübâyâ'acısı tarafından isti'mâl emriyle gelan adamına verilen hizmet-i mübâşirîye
80 - Müşârünileyh Mehmed Pâşâ efendimize ağmak için şeyh efendî celbine bâ-tahrîrât
[39-B]
Nakl-i yekûn-ı gurûş
10.775
100 - Bezîr yağı için bâ-tahrîrât Rüşdî Pâşâ efendimiz tarafından gelan tatarı
170 - Şalopalarının kalafât ta'mîri için Silistre mütesellimi ağa tarafından gelan adamına
150 - Tebdîl olunacak zehâirin isti'mâline dâir müşârünileyh Mehmed Pâşâ tarafından gelan
100 - Bâ-tahrîrât müşârünileyh Rüşdî Pâşâ tarafından gelan tatarı verilen
11.195
300 - Hekîmbaşîya kadîmden verilegelan 'avâid-i ikrâm Hilâf-ı kânun olduğuna mümzî terkîn olunmuşdur.
100 - Müşârünileyh Mehmed Pâşâ efendimiz tarafından bâ-tahrîrât gelan tatarı
1.200 - Kapu bölükbaşısının mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hicceye mahsûb işlemiş iki mâhîyesi
1.200 - Nâhîye-i bâlâ bölükbaşısının mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hicceye mahsûb işlemiş iki mâhîyesi
13.995
1.200 - Nâhîye-i zîr bölükbaşısının mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hicceye mahsûb işlemiş iki mâhîyesi
1.700 - Muhâfiz ortaların mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hicceye verilen ta'yînât
850 - Yeniçeri ağasının mâh-ı zî'l-ka'de ve mâh-ı zî'l-hicceye mahsûben verilen ta'yînât
370 - Ağa-yı mûmâileyhin mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hicceye mahsûb verilen iki aylığı
18.115
2.500 - Mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hiccede konağın idâresi için mübâyâ'a olunan iki yüz kırk keyl şa'îr fî keyl 10
6.500 - Mâh-ı zî'l-ka'de ve zî'l-hiccede iki aylık matbah masrafı
1.400 - Sarây haremde müceddeden binâ olunan matbah vesâir derûn ve bîrûnda ta'mîr olunan mahallerin mesârifi
- 1.300 - Sarâyın derûn ve bîrûnuna iştirâ olunan oda mefrûşâtına
29.815
5.000 - Atûfetlü mütesellim ağanın yol masrafı münâsib vechile ahâlî beyninde ittîfâk-vârî inzîmâmıyla idhâl-i ikrâm
- 500 - Ber-mu'tâd-ı kadîm Kâdî karyesinin beş/ baş mühimmâtı için
700 - Yergöğü muhâfızı Hâfız Alî Pâşâ'ya verilen bir re's esb bahâ
150 - Müşârünileyh zahîrecisine ve dâiresine verilen 'avâid
25 - Konakçısına verilen
36.190
905 - Ber-mu'tâd-ı kadîm bir paradan hâkim efendîye harc-ı imzâ
300 - Ber-mu'tâd-ı kadîm ikrâmîye
200 - Kâtibîyem

200 - Hüddâmîye ma' ihzârîye

500 - Mahkeme ta'mîri için olan mesârif

38.295

-4.786 Ber-mu'tâd-ı kadîm Çernovi havâssı kurâsına ifrâz olunan sümün hisse furûnhâde

33.508

Pâra 35 / 5

Yalnız otuz üç bin beş yüz sekiz gurûş beş pâra kazâ-i mezbûrda elyevm mevcûd olub deverân eden yüz elli altı rub' bir çeyrek üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher rub'una iki yüz on dört gurûş on yedişer pâra ikişer akçe isâbet etmeğin li-ecli't-tahsîl hakk-ı şer'-i enverden hâlâ Rûşçuk mütesellimi dergâh-ı 'âlî kapucubaşlarından 'atûfetlü El-Hâc Mustafâ Ağa kasr-ı yedlerine verilen mümzî ve mahtûm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Mahalle-i Rûşçuk

Mahalle-i Câmî'-i Cedîd rub' 7, Mahalle-i Kara Mustafâ rub' 2, Mahalle-i Hâcî Mûsâ rub' 3, Mahalle-i Arık Ramazân rub' 2 fi 1,

Mahalle-i Fâik rub' 3,5, Mahalle-i Mesîh Voyvoda fi 2, Mahalle-i Câmî'-i Atîk fi 1, Mahalle-i Mahmûd Voyvoda fi 2,

Mahalle-i Besatine fi 1, Mahalle-i Kuyumcu fi 1, Mahalle-i Ermeniyân fi 2, Mahalle-i Vâroş-ı Çiftlikât rub' 10

Yekûn-ı rub' 30,5 Yalnız otuz buçuk rub'dur.

[40-A]

Nâhîye-i bâlâ kurâsı

Karye-i Basaraba rub' 2, Karye-i Krâsne rub' 3, Karye-i Bozişte fi 2, Karye-i Pirgos-ı Müslim fi 2, Karye-i Pirgos-ı zimmiyân rub' 3,5,

Karye-i Maçika fi 3, Karye-i Ablânova Yalı rub' 2,5, Karye-i Karakocalı rub' 1, Karye-i Bazîn rub' 2, Karye-i Belço rub' 1,5,

Karye-i Brâstovîçe fi 2, Karye-i Çelinu rub' 1,5, Karye-i Obretenik rub' 1,5, Karye-i Dümogile rub' 1 fi 1, Karye-i Belene rub' 1 fi 1,

Karye-ifi 1, Karye-i Ustronce rub' 2,5, Karye-i Gölpinar rub' 1,5, Karye-i Sağırlar rub' 2, Karye-i Helvâcî Yenicesi rub' 1 fi 1,

Karye-i Ablânova Dağ rub' 2,5, Karye-i Carişca rub' 1 fi 3, Karye-i Kostânçe rub' 3 fi 1, Karye-i Bezençe rub' 2,5, Karye-i Manâstır-ı Kebîr rub' 2,

Karye-i Manâstır-ı Sağır fi 2, Karye-i Balabanlı fi 2, Karye-i Beşpınar fi 2, Karye-i Çernovî rub' 2 fi 3, Karye-i Nova fi 2,

Karye-i Koşu rub' 1 fi 1, Karye-i Yuvân Çiftliği fi 3, Karye-i Karşilova rub' 3,5, Karye-i İsfelânîk rub' 5, Karye-i Bazîn rub' 1,

Karye-i Güğümlü Yenicesi fi 1, Karye-i Semerci rub' 2, Karye-i Beğalan rub' 2,5, Karye-i Dîve rub' 3,5,

Yekûn-ı rub' 67 fi 3 yalnız altmış yedi rub' üç çeyrek

Nâhîye-i bâlâ rub'ları (ben buldum) altmış yedi rub' bir çeyrekdir lakin bu defterde sehv olmuştur.

Nâhîye-i zîr kurâsı:

Karye-i Ablânova Zimmiyân rub' 1, Karye-i Boresanlı rub' 2 fi 3, Karye-i Gâglîse rub' 2 fi 3, Karye-i Kışlak rub' 1,5, Karye-i Kotânçe fi 3,

Karye-i Örenlik rub' 1 fi 1, Karye-i Koşârne rub' 1 fi 1, Karye-i Garvân rub' 1 fi 1, Karye-i Yörükler fi 3, Karye-i Yeni mahalle fi 2,

Karye-i Güvece rub' 1, Karye-i Beşevli rub' 1, Karye-i Ca'ferova fi 2, Karye-i Virânova rub' 1, Karye-i Balpınar rub' 2,5,

Karye-i Balpınar Yenicesi fi 2, Karye-i Karağağaç rub' 3, Karye-i Kılıç mahallesi fi 2, Karye-i Senova fi 3, Karye-i Gârinciler rub' 1 fi 1,

Karye-i Hâcî Fakîhler rub' 1, Karye-i Nasreddîn rub' 1 fi 1, Karye-i Kovancılar rub' 2,5, Karye-i Mesîh Mahallesi rub' 1, Karye-i Kara Mehmedler rub' 2,

Karye-i Beslâtîn fi 3, Karye-i Çanâkcılar fi 1, Karye-i Ahmedler fi 1, Karye-i Çanâkcılar Yenicesi fi 2, Karye-i Çavuş Mahallesi fi 1,

Karye-i Kara Hızırlar rub' 1, Karye-i Dîvâne Yûsuflar fi 3, Karye-i İsvât rub' 1,5, Karye-i Hâcioğulları fi 2, Karye-i Kosî Müslim fi 1,

Karye-i Sarı Sinanlı fi 1, Karye-i Rûûslar fi 3, Karye-i Râhova-i Zîr rub' 1, Karye-i Kosî Gebrân rub' 1, Karye-i Sarıgöllü fi 2,

Karye-i Kuzguluk fi 2, Karye-i Dayıhızır rub' 1, Karye-i Denizler fi 3, Karye-i Mahalle-i Mîşe fi 2, Karye-i İsmîl-i Atîk rub' 1,5,

Karye-i Karasulu rub' 1, Karye-i Bâbû rub' 1, Karye-i Orhan-ı Kebîr rub' 1, Karye-i Orhan-ı Sağır fi 3, Karye-i Râhova-i Bâlâ rub' 3,

Karye-i Taban rub' 1, Karye-i Kara... rub' 1 fi 3, Karye-i İslâyol rub' 1,5, Karye-i Kayalı rub' 1

[40-B]

Karye-i Mahalle-i Bâlâ fi 1, Karye-i Sarı İnek fi 1

Yekûn-ı rub' Nahîye-i zîr 58

Nâhîye-i Bâlâ 67 3

Nefs-i Rûşçuk 30 1

156 2 Yalnız yüz elli altı rub' bir çeyrek

Varak No: 40B

Kayıt No: 108

Tarih: Fî 25 Z sene 232 (1232)

Konusu: Kazalar için yapılan harcamaların kaydı

Bâ'is-i defter budur ki

İşbu bin iki yüz otuz iki senesi mâh-ı zî'l-ka'denin guresinden rûz-ı kâsıma gelinceye değin fakat iki mâh zarfında hâlâ Rûşçuk mütesellimi dergâh-ı mu'allâ kapuçubaşlarından 'atüfetlü El-Hâc Mustafâ Ağa hazretlerinin yed ve ma'rifetleriyle umûr-ı vilâyete harc ve sarf eyledikleri mebâliğin cümle muvâcehesinde lede'l-icâb Çernovi havvâssı karyelerinin ber-vech-i 'âde ifrâz olunan sümün hissesi dört bin yedi yüz seksen altı gurûş otuz beş pâra ve voyvoda ağalara mahsûs iki bin elli gurûş ve harc-ı imzâ ma' çukadârıye yüz on gurûş ve kâtibîye ve ihzârıye yirmi beş gurûş ki cem'an altı bin dokuz yüz yetmiş bir gurûş otuz beş pâraya bâliğ meblağ-ı mezbûr havâss-ı mezbûrun kırk dört rub'ları üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher rub'una yüz elli sekiz gurûş on sekiz pâra isâbet etmeğin li-ecli't-tahsîl savb-ı şer'den ağa-yı mûmâileyh hazretlerine verilən mûmzî ve mahtûm defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fî 25 Z sene 232

Karye-i Kâdî rub' 10, Karye-i Çernovi rub' 2,5, Karye-i Besânçe rub' 1, Karye-i Kobrinçe rub' 4,

Karye-i Tetova rub' 5, Karye-i Loçeva rub' 6 fî 1, Karye-i Opar fî 4, Karye-i Sirtalan rub' 2,

Karye-i İslîm-i müsîlim rub' 5 fî 1, Karye-i Kütüklü rub' 4

Yekûn-ı rub' 44 Yalnız kırk dört rub'dur.

Varak No: 40B-41A

Kayıt No: 109

Tarih: Fî 15 M sene 232 (1232)

Konusu: Mühimmat tedariki ile ilgili kaydı

Bâ'is-i defter oldur ki

İşbu bin iki yüz otuz iki senesi rûz-ı kâsımından sene-i âtiye rûz-ı hızırına gelinceye değin mahrûse-i Rûşçuk'da şehir vekîli olmak üzere bâ-re'y 'umûm şehir vekîli nasb ve ta'yîn olunan hidemât-ı devlet-i 'aliyyeyi vesâir müsâfereti bî-kusûr idâre ve rû'yet etmek ve ... şartıyla hâlâ Rûşçuk mütesellimi dergâh-ı 'âlî kapuçubaşlarından 'atüfetlü El-Hâc Mustafâ Ağa hazretleri ve vücûh-ı ahâlî ve eimme-i mahallât vesâir fukarâ ve ra'iyet ile mukâvele ve mu'âhede olunan iki bin beş yüz gurûş ve harc-ı imzâ yüz gurûş ve kâtibîye ve hüddâmıye ve ihzârıye yirmi beş gurûş ki cem'an iki bin altı yüz yirmi beş gurûş cümle muvâcehesinde lede'l-icâb meblağ-ı mezbûrun üç yüz yirmi sekiz gurûş beş pâra ber-vech-i 'âde Çernovi havvâssı karyelerinin semen hissesi ba'de'l-ifrâz iki bin iki yüz doksan altı gurûş otuz beş pâra kazâ-i mezbûrun hâne-keş kurâ ve mahallât beynlerinde elyevm mevcûd olub deverân eden yüz elli altı rub' bir çeyrek üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher rub'una on dörder gurûş yirmi sekizer pâra isâbet [41-A] Rûşçuk Kal'esî cebehânesinde mevcûd bulunmak üzere tertîb ve bâ-fermân-ı 'âlî Âsitâne-i 'Aliyyeden irsâl ve mübâşirleri ma'rifetleriyle vürûdunda kal'e-i merkûme cebehânesine vaz' olunan mühimmât-ı cebehâne ve bârût ve fişengin ecnâs ve mikdârı defteridir ber-vech-i âti zikr olunur. Fî 15 M sene 232

Fişenk deste 50.000, Sandık 'aded 201, Bârût-ı siyâh kantâr 500 vâru'l 'aded 700, Mismâr 'aded 382, Âhen kazma ma' kabza 'aded 750, Ağaç kürek 'aded 750,

Tobra 'aded 500, Garâr-ı çâlPâra çift 17, Garâr-ı sâyesâne çift 18,5, Garâr-ı seklem çift 43,5, Urgan-ı salar 'aded 271, Urgan-ı sâyesâne çift 300,

Sargı keçe 'aded 200, Kastamonu bezi top 147, Meşk ma' urci çift 15, Koğa sakâ 'aded 30, Musluk 'aded 15, Yamak 'aded 15,

Kıbra arka 'aded 15, Bârût kîsesi 'aded 99, Kâğıd hartûc top 99, Kâğıd şâyka top 20, Hatab balta ma' kabza 'aded 20, Macârî balta ma' kabza 23, Alât-ı cerrâh sandık 'aded 1,

Kazgan 'aded 15, Tencere ma' kapak 'aded 20, Sahân 'aded 15, Karavâna 'aded 50, Kefker kefçe çift 15, Leğen 'aded 10, Güğüm 'aded 10, Tâba 'aded 5, Süzgü 'aded 5,

Maşraba 'aded 35, İbrîk 'aded 33, Fenâr-ı şem' 'aded 32, Meşîn sofra 'aded 75, Seng-i çakmak 'aded 5.000, Keser-i dest ma' kabza 'aded 9, Destere 'aded 10, Burgu 'aded 30,

Kavî sepet 'aded 50, Mismâr sepet 'aded 8 + 1 seng-i çakmak = 9, Kazma sepeti 'aded 25

Varak No: 41A-41B

Kayıt No: 110

Tarih: Fî 7 Râ sene 32 (1232)

Konusu: Ticaret ve bazı ticari ürünlerle alakalı buyruk

Düstûrîn-i mükerremîn-i müfehhemîn-i nizâmû'l-âlem müdebbirîn-i umûrû'l-cumhûr bi'lfikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmû'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidîn-i bünyânû'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyedîn-i erkânû's-sa'âdet ve'l-iclâlû'l-mahkûkîn bi-sinûf-ı 'avâtîfû'l-melikû'l-a'lâ Silistre vâlîsi vezîrim Mehmed Said Pâşâ ve İbrâîl muhâfız ve nâzırı vezîrim Abdullâh Pâşâ edâmallâhü te'âlâ iclâlühümâ ve emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zû'l-kadr-i ve'l-ihtirâm sâhibû'l-izz ve'l-ihtîşâm el-muhtas bi-mezîd-i 'inâyeti'i melikû'l-a'lâ mir-i mirân-ı kirâmımdan Tulça muhâfızı Mehmed Reşîd dâme ikbâlühü ve iftihârû'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîd-i 'inâyeti'l-melikû'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapuçubaşlarından Rûşçuk mütesellimi El-Hâc Mustafâ dâme mecdihü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâil ve'l-keâm Silistre ve İbrâîl ve Rûşçuk ve Niğbolu ve Zîştovî ve Hezârgârâd ve Şumnu kazâlarıyla sâir ol havâlîde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbî zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı ahâlî ve iş erleri ve zikri âti husûsa bu def'a dersa'âdetime mahsûs mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam çukadârlarından Ahmed zîde kadruhum tevkî-i refî-i hümayûn vâsil olicak ma'lûm ola ki Tuna sevâhilinde vâki' kazâlarda hâsıl olan don ve çervîş yağlarının fiâtı ez-kadîm medîne-i Silistrede bi-ma'rifet-i şer' ve vücûh-ı belde ma'rifetleriyle kat' ve der'aliyyeme i'lâm olunmak ve sevâhil-i Tuna ve civârında vâki' kazâda kâin süreckiler dahi Silistre'de kat' olunan fiât üzere hâsıl olan yağlarını bey' ve furûhta râzî olmak mu'tâd olmaktan nâşî

işbu sene-i mübâreke de dahi sâbıklarda olduğu vechile Silistre’de kat’-ı fiât olunub iktizâ eden i’lâm dersa’âdetime takdîm-i mübâderet vesâir kazâlarda kâin sürekciler dahi Silistre’de kat’ olunan fiâta râzî olarak cevâblarını kadîmden olageldüğü vechile vakt ü zamânıyla raic-i birle hâsıl olan don ve çervîş yağları mahzenlere vaz’ ve pasdırmaçılara sürekle hayvânâtı bey’ etdirilmemesine ve yağlar fuçulara konmayub cümlesi hayvânât derisinden i’ mâl olunan yedeklere vaz’ etdirilmesine mübâderet ve eğer fuçu içine ton ve çervîş yağı vaz’ olunur ve pasdırmaçılara bir re’s sürekle sürekle verilür ise sâhibinin ‘özr ve ‘illetine havâle-i sem’ i ‘tibâr olunmayub levâzım-ı te’ dîbleri icrâsına müsâra’at ve husûle gelan yağlar fiât-ı maktû’asıyla ancak der’ aliyyeme nakl eder fermânlu kapan tüccârına verdirilüb tüccâra bey’ ve râzî olmayanların yağı mahzenlere vaz’ etdirilmeyerek husûle geldiği gibi yedeklere vaz’ ve sefinelere tahmilen kendüleri getirüb der’ aliyyemde bey’ eylemeleri emrine ve sevâhile ba’id olan mahallerde husûle gelan yağlar dahi ‘arabalara tahmil ve sevâhile nakl ile sefinelere tahmil olunarak dersa’âdetime sevk olunması husûsuna bi’l-ittifâk ihtimâm ve gayret olunmak fermânım olunmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim isdâr ve mübâşir-i mûmâileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi işbu sene-i mübâreke de dahi sâbıklarda olduğu vechile don ve çervîş yağların Silistre’de fiâtı ber-vech-i i’tidâl kat’ olunub iktizâ eden i’lâmâtı dersa’âdetime irsâl ve takdime vesâir kazâlarda olan sürekciler dahi Silistre’de kat’ olunan fiâta râzî olarak husûle gelan yağlarını kat’ olunan fiât üzere fermânlu ve tezkirelû kapan tüccârına bey’ ederek ve mevcûd olan ve bir taraftan husûle gelan ecnâs-ı yağların bir kıyyesi hîçbir ferde... ve...ve mahâl-i mütenevvi’aya bey’ ve iştirâ ve pasdırmaçılara bir re’s sürekle fûrûhtuna iştirâ etdirilmeyerek balâda beyân kılındığı vechile peyderpey dersa’âdetime irsâl ve tesyir ile... dâire [41-B] ma’âş-ı ‘iyâdî mücib olur ve sen ki istihsâline ihtimâm ve dikkat olunmak irâde-i şâhânem muktezasından idüğü ma’âzallahü te’âlâ bu emr-i ehemde takayyüd üzere amâz ve rehâvet ve hitâmı tenbîhât-ı şâhânem vaz’ ve hareket vukû’a gelmek ve dersa’âdetimden mâ’adâ mahalle bir dirhem yağ ve pasdırmaçılara sürekle bey’ ve nakline ruhsat verilmek lâzım gelür ise hesâb edenlerin ‘özr ve ‘illetlerine havâle-i sem’-i i’tibâr olunmayarak haklarından gelüneceğinden başka vehâmet ve nedâmeti tarafınızda dahi râci’ olacağında şübhe olmadığı siz ki vüzerâ-yı sâir ve mîr-i mîrân ve kuzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz ma’lûmunuz oldukda mazmûn-ı emr ve irâde-i seniyyemi lâzım gelanların mesâmi’-i intibâhlarına gereği gibi tefhîm ederek zikr olunan yağların ber-vech-i i’tidâl kat’-ı fiâtıyla i’lâmâtını dersa’âdetime takdime mübâderet ve mevcûd olan ve bir taraftan husûle gelan yağları kat’â te’hîr ve tevfiik ve kimesneye ketm ve ihfâ etdirmeyerek bâlâda beyân olunduğu vechile fermânlu ve tezkereli kapan tüccârı ma’rifetleriyle bend ve muhasebe dersa’âdetime irsâl ile bu sene-i mübâreke de me’ mûlden efvân revgan sevk ve müşirine bi’l-ittihâd mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve hilâfî vaz’a irâet-i ruhsatdan bigâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin seni bu husûsa ta’yinden maksûd serî’an ol tarafa varub meşâ ve mîr-i mîrân vesâir mûmâileyhimin inzimâm-ı re’y ve ma’rifet ve ma’rifet-i şer’ ve mübâşeretinle mu’tâd üzere Silistre’de fiât-ı mu’tedilenin kat’ıyla i’lâmâtını dersa’âdetime irsâl ve husûle gelan revgan-ı peyder-pey fermânlu ve tezkereli kapan tüccârına ve yazıcılarına mübâyâ’a etdirderek kapan sefinelerine tahmilen peyder-pey dersa’âdetime isbâle ikdâm ve bezl-i mechûd eylemen kazîyesine mebnî idüğini ve ma’âzallahü te’âlâ bu bâbda menâfi-i fermân mikdâr-ı zerre kusûr ve rehâvet ve tama’-ı hâm-ı vehâmet encâma meyl ve rağbet ile hadd-i i’tidâlden ziyâdeye kat’-ı fiât etdirilmek ve erbâb-ı ihtikâra ruhsat verilme ve mahâll-i uhrâya yağ kaçırılıub husûle gelan yağlar ‘acâleten dersa’âdetime gönderilmemek ve bâlâda beyân olunan tenbîhât-ı şâhânemin hilâfî ser-mû hâlet vukû’a gelmek lâzım gelür ise senin için selâmet-i hâl ba’id-i ‘ani’l- ihtimâl olduğunu bilüb ana göre ‘amel ve hareket ve resm-i sadâkat ve istikâmet vaz’ı tecvîzden ziyâde hazer ve mücânebet eylemen fermân-ı ‘âlîşânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki

Fî 15 L sene 232 Vusile ileynâ fi 15 M 33

Mücebince dîvân-ı Silistre’den bir kıt’a buyuruldu sâdir olmuşdur. Fî 7 Râ sene 32

Kostantînîye El-mahrûse

Sahhdâde

Varak No: 42A-42B

Kayıt No: 111

Tarih: ---

Konusu: ---

... defter mücebince

Edâsına hükm olunan duyûnuna

Derzî Hüseyin’den

Ağuş Abdullah’dan

Maçko oğlu Monlâ Mehmed’dan

Dervîş Alemdâr

Kaftân ağası zâde Mehmed Ağa’dansinden gurûş 11

Mehmed... Ali’dan

Derzî Mustafâ’dan

180 - Çahrak zevcesinden gurûş 6 Cânâz Mustafâ’dan gurûş 12

350 - Hancıoğlu Mehmed Ağa’nın oğlundan gurûş 5 Kara İbiş Alemdâr zevcesi deyninden gurûş 20

200 - Kıbtî cizyedârı Hâcî Ömer zevcesinden gurûş 14 dellâl esmândan tahsil nakden gurûş 6

3.280

2.310 - Dellâl esmândan Uzun Ali Ağa zevcesi Hadîce kadına havâle gurûş 23 pâra 10

1.210 - Ermenî Ahmed zevcesinden yirmi beş gurûşdan ma’rifetimiz ile tahsil olunan

400 - Karagöz’ün nakden tarafımıza teslim eylediği

4.040

72 - Derzî Hüseyin’den gurûş 17 Ağuş Abdullah’dan gurûş 30 Meçko oğlundan gurûş 25

190 - Dervîş Alemdâr’ın karındaşı Halil’den gurûş 40 Kaftânağası zâde Mehmed Ağa’dan gurûş 150

95 - Mehmed Ali Ağa’dan gurûş 23 Süleymân Efendî’den gurûş 72

130 - Etmekci Hâcî Mehmed Alemdâr'dan gurûş 60 kadın Nike'nin alacağına havâle gurûş 70
8.910

54 - Etmekci Hâcî Mehmed Alemdâr'dan gurûş 27 Hâcî Hüseyin Ağazâde Mataş Ağa'dan gurûş 27
115 - Çilingir Alî Usta'dan gurûş 30 Nakîb'dan gurûş 15 Hâcîoğlu Halil Alemdâr'dan gurûş 70
980 - Dellâl Ameş'den gurûş 25 Ameş Alemdâr'dan gurûş 25 Rüşdî Pâşâ tâbi'i Hüseyin Ağa'da gurûş 47,5
36 - Hamâmcioğlu İsmâ'il Ağa'dan
1.194

-219 - Resm-i tahsil furûnhâde
1.075

-794 - İşbu mebâligden Karagöz'ün ma'rifet-i şer'le duyünuna verilen mebâlig
281

219 - Hüseyin Ağa eytâmı vasîsi kadın Nike Âişe Hatun'a iki kıt'a temessükden deyni açıcıbaşı Ca'fer Ağa
mübâşeretiyile verilmiştir.

Kavâşbaşı mübâşeretiyile Uzun Alî Ağa zevcesi Hadîce kadına verilüb temessüküne....

61 - Hâcî Mıgırdîç'den sulhen bedel-i sulh tahsil olunan ba'de'l nehim
30 - Karagöz... dan tarafımıza getürdüğü koşum akçesinden
117,5

75 - Bâ-temessük Sâliha kadına olan deynine verilen ceste ceste
87

18 - Def'a nakden Sâliha kadına ma' resm
69

59 - Oduncuzâde'nin vasî olduğu Osmân'ın bâ-temessük matlûbuna verilen
10

Bu kadar zimem tahsil olununca mesârif
Karagöz'ün zimeminden bâkî tahsil-i mümteni' olan

Gurûş	Pâra
12 Ermeni Ahmed zevcesi	30
15 Nakîb Efendî	
6 Tarakcı kızında	
5 Hasan gavâs zevcesinde	
38	
+60 Karagöz'ün ...	
98	
+5 Meçko oğlundan	
103	

İşbu tahsilâtдан mâ'dâ ziyâde bir pâra tahsil olunub bizim zimmetimizde bir akçe kalmamıştır.

[42-B]

Kendi ahz edecektir. Pâpâs Köçü kızı Gorân ve zevcesi İnmano? gurûş 42
.....

Tarakcı Topçu Alî bâ-ifrâz gurûş 17 Fî 7 B sene 32 ve 'aded-i yevm 'aded 3

-14 teslîm	
3 def'a teslîm	
Derzî Mustafâ	
Gurûş	
14 Fî 10 B sene 32 ve 'aded-i yevm 'aded 5	
-8 teslîm	
6	
-3 def'a	
3	
Cânbâz Mustafâ Alemdâr Fî 10 B sene 32 mühl-i muazzam	
Gurûş	
12 Bâ-ifrâz	
-5 Teslîm-i bâ-yed-i muhırbaşı	
7	
-3 def'a	
Kara İbiş Alemdâr'ın zevcesi	
Zimmet-i Kadı ve 'aded-i yevm 3	
Gurûş 30 Sulhen teslîm	
-30	
0	

Gurûş	Çamaklık zevcesi
38...	bâ-ma'rifet-i muhır İbrâhîm
28 ve...	bâ-ifrâz
6 Tarakcı kızından	gurûş
161 ve vâlidesinde	6 teslîm-i bâ-yed-i muhır İbrâhîm
193	-6

0 Hâncioğlu Mehmed Ağa'nın oğlundan

Çingâne cizyedârî Hâcî Ameş zevcesi gurûş
14 teslim ve 'aded-i yevm 3
-3
11
-11 def'a
0
Esmân-ı dellâlîye gurûş 30 – 30 = 0 yevm 3 teslim gurûş 6 pâra 30-10=20
Ermeni Ahmed zevcesi fi 20 B sene 30
Gurûş 25 m... Pâra 10 / 30
-12 teslim-i bâ-yed-i muhzır...
13
Hâcî Mıgırđıç'den tahsîl olunan gurûş 40
Uzun Alî Ağa zevcesi Hadîce Kadın'a havâle 23 / 30
Hasan Gavâs zevcesi Âişe gurûş 5 yevm 20 fi gur-re-i S sene 32
Karagöz... iken tarafımıza teslim eylediği gurûş 40
Hâcî Mıgırđıç'den tahsîl olunan gurûş 40
Gurûş

Varak No: 43A-43B-44A

Kayıt No: 112

Tarih: Fî 14 Z sene 32 (1232)

Konusu: Karagöz Ermeni'nin defter mücebince zimem-i nâsdan tahsîl olunub şer'an edâsına hükm olunan duyûnuna verilen mebâlîğin defteridir.

Gurûş	Tahsîlât	
17 - Derzî Hüseyin'den	gurûş	
30 - Ağuş Abdullah'dan	531,5 teslimât	
25 - Meçko oğlu Mollâ Mehmed'den	-442	
40 - Dervîş Alemdâr'ın birâderi Halîl'den	89,5	
150 - Kaftân ağası zâde Mehmed Ağa'dan	-14 Hadîce Kadın'a verilen	
262	75,5	
23 - Mehmed Alî Ağa'dan	-10 Def'a Hadîce Kadın'a	
72 - Süleymân Efendî'den	65,5	
40 - Sâbık etnekcibaşı Mehmed Ağa'dan	-8 Def'a Hadîce Kadın'a	10
27 - Mataş Ağa'dan	57	10
324		
27 - Etmekci el-Hâc Mehmed'den		
30 - Çilingir Alî Usta'dan on dört gurûşu Hadîce Kadın'a verilmiştir.		
25 - Ameş Alemdâr'dan		
48,5 - Rüşdî Pâşâ tâbî'i Hüseyin Ağa'dan		
554,5		
36 - Hamâmcızâde İsmâ'il Ağa'dan		
590		
59 - Resm-i tahsîl-i furûnhâde		
531,5		

İşbu tahsîlâtıdan Karagöz'ün dâyini olub aşçıbaşı Ca'fer Ağa'nın mübâşiri olan kadına verilen Mezbûre kadının iki kıt'a temessük ile Karagöz üzerine hükm olunmuş akçesi Gurûş 7.940

Mezbûreye mübâşiri ma'rifetiyle ve kendi yediyle ceste ceste teslimât ve havâle Gurûş

24 - Kendi yedine nakden teslim		
44 - Hâfız Hüseyin Efendî yediyle		
192 - Haremde kendi yedine teslim		
77 - Ca'fer Ağa yedine teslim	pâra	
79 - Süleymân Efendî zimmetinden Ca'fer Ağa'ya havâle		28
417		36
8 - Def'a Ca'fer Ağa yedine teslim		24
425		

İşbu dört yüz yirmi beş gurûş temessüklere zahrîye olunub temessükler Ca'fer Ağa mübâşeretiyle olduğundan temessükleri gerü ahz eyledikten sonra Ca'fer Ağa'nın Hâncioğlu Halîl Alemdâr'dan ahz eylediği

70
8 resm
502
192 Def'a nakden teslim

69

70 Etmekcibaşidan havâle

764 resm-i tahsil

Dericizâde Süleymân... Karagöz'den sulhen deyni gurûş 250

37

Gavâs mübâşeretiyle Hadîce Kadın'ın alacağı iki yüz altmış gurûşdan ceste ceste Hadîce Kadın yedine teslimât beyanındadır. Fî 5 Zâ sene 30

Gurûş

14 nakden teslim

İşbu meblağın resm-i tahsili ahz olunmuştur.

10 def'a

8 def'a

48 def'a

80

8 def'a kendi yedine

12 def'a kendi yedine

100

23 Dellâla esmân kadından havâle

10

Sâliha Kadın'a

12 Def'a nakd

+ 20

gurûş

135

30

200

8 Def'a nakd

-50 teslim

144

150

4 Def'a nakd

20

-15 def'a

148

20

135

3 Def'a

-5 def'a

15

130

166,5

-10 def'a

30 Def'a

120

196,5

23 resm

219,5

[43-B]

Deyn-i Karagöz

Gurûş

794

-24

770

28

-192 Hâfiz Hüseyin Ağa yediyle teslim resmi gurûş 4

36

538

24

77 Def'a teslim Ca'fer Ağa yedine nakden gurûş 70 resmi gurûş 738

16

79 Def'a Süleymân Efendi'den Ca'fer Ağa'ya havâle nakden gurûş 72 resmi gurûş 7 pâra 36

757

476 Def'a Maçko oğlundan Ca'fer Ağa yedine

Hadîce Kadın'a gurûş 260 Mehl-i yevm 21 Teslim-i gurûş 14

Alî Usta'dan ahz olunmuştur.

Sâliha Kadın'a gurûş 200 Teslim-i gurûş 50

Karagöz'ün mâlından mahkemeye teslimât

Gurûş

27 Mataş Ağa'dan

48,5 Hüseyin Ağa'dan tâbi'-i Rüşdi Pâşâ

150 Kaftân ağası zâde Mehmed Ağa'dan

25 Ameş Alemdâr'dan

17 Derzî Hüseyin'den

267,7

26 resm 30

240

24 resm-i tahsîl

Yekûn-ı tahsîlât

35 Ağûş Abdullah

267

36 Hamâmcızâde İsmâ'il Ağa'dan

+98

314

365

10 resm

36,5 resm

312

328,5

-9 resm-i tahsîl

-33 resm

293
16 Alî Ustâ'dan
40 Etmekci Mehmed Ağa'dan
349
5,5 resm Nakden yetmiş gurûş teslim olunmuştur. Resmi olmağla
343,5 yetmiş yedi gurûş olur.
232 teslim
411,5
77 def'a teslim
34,5 Huveys'den bize teslim
72 Süleymân Efendî'den havâle

295,5
17 Alî

Teslîmât gurûş
24 - Kendi yedine
40 - Muhâfiz Hüseyin Ağa yediyle
192 - Def'a kendi yedine...
70 - Ca'fer Ağa'ya resmi...
7 - Resmi pâra
333 28
72 - Def'a Süleymân Efendî'den Ca'fer Ağa'ya havâle
7 - Resmi 36
4 - Hâfiz Hüseyin Ağa'ya teslim olunan kırk gurûş resmi 24
417

Karagöz'ün zimeminden tahsilât bizim kabzımızdan geçen

Gurûş
27 - Mataş Ağa'dan
48,5 - Hüseyin Ağa tâbi'-i Rüşdî Pâşâ
150 - Kaftân Ağazâde
25 - Ameş Ağa
17 - Derzî Hüseyin
267,7
106 - Hamâmcızâde gurûş 36 ve Halîl Ağa 40 ve Ağûş
56 - Alî Usta 16 Etmekci Mehmed Ağa gurûş 40
429,5
43 - resm...
386,5
40 - Hâfiz... yediyle
346
232 - Kendi...
114
77 - Ca'fer Ağa'ya nakden... resmi...
37
18 - Huveys'den ba'de'r-resm
55

[44- A]

Karagöz'ün alacağı

Derzî Hüseyin bâ-ikrâr gurûş 17-17=0 teslim fi 8 N sene 31 On günmehl verilmiştir.

Der-zimmet-i Ağûş Abdullah gurûş 30-22=8 -8=0 sulhen Mehl-i yevm 'aded 25 Fî 8 N sene 31

Der-zimmet-i Meçko oğlu Mollâ Mehmed gurûş 30 Fî 8 N mehl 'aded 25 teslim gurûş 25

Dervîş Alemdâr'm karındaşı Halîl gurûş 40-40 sulhen=0 ve 'aded-i yevm 15 Muhzirbaşı yediyle Fî 23 N sene 31

Der-zimmet-i Kaftân ağasızâde Mehmed Ağa gurûş 150-100 teslim =50 -50 def'a = 0 ve 'aded-i yevm Fî 9 N sene 31

Der-zimmet-i Mehmed Alî Ağa gurûş 30 23 mahkemeye teslim
30 23

Etmekci Mehmed Ağa gurûş 160-40 teslim =120 ve 'aded-i yevm 'aded 11 Fî 8 N 31 ... havâle gurûş 70 ... havâle gurûş 20 Bâkî gurûş 30

Der-zimmet-i Süleymân Efendî gurûş 72 mehl-i yevm 'aded 15 Fî 9 N sene 31 Ca'fer Ağa'ya havâle ve kabûl etmiştir.

El-Hâc Hüseyin Ağazâde Mataş Ağa gurûş 27-27 teslim = 0 mehl-i yevm 'aded 5 Fî 9 N sene 31

Der-zimmet-i Etmekci el-Hâc Mehmed Ağa gurûş 27-27 teslim = 0 Mahkeme zimmetine verilmiştir.

Çilingir Alî Usta Ağa bâ-ikrâr gurûş 30-17=13 -4=9 Ameş dellâla

Teslîm 16+14 def'a =30

Ahmed Efendî gurûş 30 ikrâr - 15 teslim = 15

Der-zimmet-i Hâcî oğlu Halîl Alemdâr gurûş 70 sulhen mehl 'aded 17 Fî 19 N sene 31

Huveys gurûş 30 mehl 'ıyd-i şerîf teslim gurûş 20

Memiş Alemdâr gurûş 25

Hüseyin Ağa tâbi'-i Rüşdî Pâşâ gurûş 100 – 48,5 teslim = 51,5

Şilte 'aded 1 yasdık 'aded 2 döşek 'aded 1 yorgan 'aded 1

	gurûş	gurûş
... kıyye 20 fi 48	24	24
Astâr top 11	24	75
... mezbûr Âişe	9	75
...	52,5	52,5
Bâ... kıyye 1	75	15
Astâr top 1	12	241,5
	196,5	5
Astâr top		5
Ve astâr top	15,5	3,5
	212	255

Hamâmcızâde İsmâ'îl Ağa gurûş 36 bâ-ikrâr – 36 = 0 Fî 23 N sene 31 mehl-i yevm 15 Muhzırbaşî yediyle teslim

ÖZGEÇMİŞ

Güllizar İNAN, 01.01.1989 tarihinde Artvin İli Yusufeli İlçesi'nde doğdu. 2001 yılında Bursa Uludağ İlköğretim Okulu'nu, 2005 yılında Manisa Cumhuriyet Anadolu Lisesi'ni, 2010 yılında da Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü'nü bitirdi. 2011 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Programına başladı. 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında Erasmus programı kapsamında bir yıl Almanya'daki Augsburg Üniversitesi'nde eğitim gördü.

İNAN, evli ve bir çocuk sahibi olup İngilizce ve Almanca bilmektedir.